

# کرمان بر فراز

## سند تحرک بخشی توسعه استان کرمان

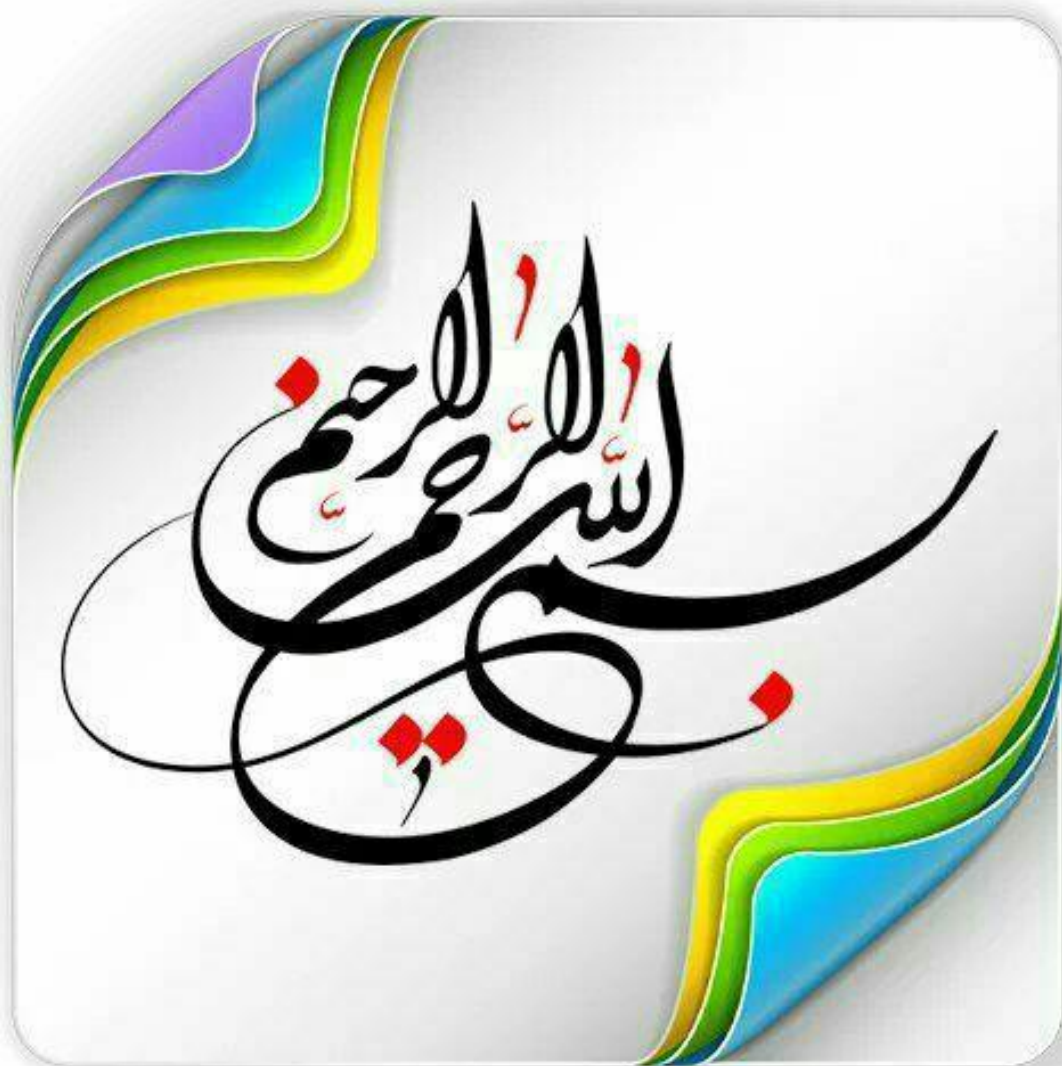
(با رویکرد وفاق و همدلی ۱۴۰۴-۱۴۰۷)



سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان کرمان

اسفند ماه ۱۴۰۳







## شماره انتشاراتی استان: ۱۱-۱۴۰۳

|                     |                                                                                                                                        |
|---------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| سرشناسه             | : سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان کرمان. معاونت هماهنگی برنامه و بودجه                                                               |
| عنوان و نام پدیدآور | : کرمان برفراز - سند تحرک بخشی توسعه استان کرمان / تهیه‌کننده: سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان کرمان، معاونت هماهنگی برنامه و بودجه. |
| مشخصات نشر          | : تهران: سازمان برنامه و بودجه کشور، ۱۴۰۳.                                                                                             |
| مشخصات ظاهری        | : ۲۹۴ ص.: جدول، نقشه (رنگی)، نمودار (رنگی).                                                                                            |
| وضعیت فهرست نویسی   | : فیپا                                                                                                                                 |
| شناسه افزوده        | : سازمان برنامه و بودجه                                                                                                                |
| شناسه افزوده        | : Sazman Barnameh va Budjeh                                                                                                            |

### کرمان برفراز - سند تحرک بخشی توسعه استان کرمان

سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان کرمان، معاونت هماهنگی برنامه و بودجه  
نظارت عالی: محمدعلی طالبی استاندار کرمان / محمدرضا وحیدی رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان  
نظارت اجرایی: مهرداد محمدی سلیمانی معاون آمار و اطلاعات / مرتضی حسینی رئیس گروه اقتصادی  
تهیه‌کننده: همکاران برنامه ریزی و بودجه سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان کرمان  
ناشر: سازمان برنامه و بودجه کشور  
نوبت چاپ: اول  
سال انتشار: ۱۴۰۳  
شمارگان: ۲۰ نسخه  
قیمت: رایگان

همه حقوق برای ناشر محفوظ است.

نشانی: بلوار جمهوری اسلامی چهارراه شفا بلوار فارابی سازمان مدیریت و برنامه  
ریزی استان کرمان



## جدول رده های اجرایی تهیه سند "کرمان برفراز"

| نام محور                            | کارگروه/گروه کاری<br>مربوطه                | رئیس کارگروه/گروه کاری                                                | دبیر محور                                                                     | مسئول تهیه و<br>تدوین گزارش                              | همکاران دستگاه اجرایی مرتبط                                                                                                                                                              |
|-------------------------------------|--------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| صنعت و معدن                         | اقتصادی، اشتغال و سرمایه<br>گذاری          | غلامرضا سالاری معاون محترم<br>هماهنگی امور اقتصادی استانداری          | مهدی حسینی نژاد-مسلم مروجی مدیران کل صنعت،<br>معدن و تجارت استان و جنوب استان | نجمه نجیب زاده                                           | ناهید کلانتری- زیور عباس پور - عطا اسماعیلی کرمانی                                                                                                                                       |
| کشاورزی و منابع طبیعی               |                                            |                                                                       | علی باقری - احمد احمدپور مدیران کل جهاد<br>کشاورزی استان و جنوب استان         | محمدرضا جاویدنیا                                         | علی جاویدی - مجید ناظری -سعید زابلی                                                                                                                                                      |
| مهارت و اشتغال                      |                                            |                                                                       | علیرضا ابراهیمی مدیر کل تعاون،کار و رفاه اجتماعی                              | الهه شبرنگ زاده                                          | محمدرضا رهرو-فروغ عبدالله زاده - عامر دهقان - فاطمه<br>زندنگاری -الهه رضایی - سعیده یزدی بافقی                                                                                           |
| مهار تورم                           |                                            |                                                                       | مهدی حسینی نژاد مدیر کل صنعت، معدن و تجارت                                    | محمدحسین امجدی                                           | سیدحامد میرحسینی - حسین صافی زاده                                                                                                                                                        |
| گردشگری و صنایع دستی                | زیربنایی و توسعه شهری و<br>روستایی و آمایش | مصطفی آیت اللهی موسوی<br>معاون محترم هماهنگی امور<br>عمرانی استانداری | مرتضی نیکرو مدیر کل میراث فرهنگی، گردشگری و<br>صنایع دستی                     | سعید باغخانی                                             | فرناز فرهی                                                                                                                                                                               |
| آب                                  |                                            |                                                                       | حمید علیپادی سلیمانی مدیرعامل شرکت آب منطقه ای                                | علیرضا رهبردهقان                                         | محسن اسدی - سینا روزبهانی- آرش احمدی                                                                                                                                                     |
| انرژی                               |                                            |                                                                       | حمیدرضا حبیبی مدیرعامل شرکت برق منطقه ای                                      |                                                          | مجید حاجی پور - محمدرضا پورغریب شاهی -حسین<br>علیزاده                                                                                                                                    |
| حمل و نقل و مسکن                    |                                            |                                                                       | رضا حافظی مدیرکل راه و شهرسازی استان                                          | فرزاد خواجویی                                            | حسین پندار-مریم پوررفیع - مریم حسن زاده - مسلم موسی<br>زاده -علی عبدالهی - سوده محمودی -مرجان ذوالفقاری -<br>سحر گشتاسبیان - علی جزینی زاده - محمدعلی روشنی -<br>رضا کامیابی             |
| مولدسازی و تامین منابع<br>مالی      |                                            |                                                                       | صادق سلطانی نژاد مدیر کل امور اقتصادی و دارایی<br>استان                       | الهه شبرنگ زاده                                          | حمید شهسواری -حکیمه زیرسفی - مهدیه ابراهیمی - عباس<br>نامجو                                                                                                                              |
| توسعه فناوری و اقتصاد<br>دانش بنیان |                                            |                                                                       | مرضیه مهدوی معاون محترم<br>توسعه مدیریت و منابع استانداری                     | محمد رضا وحیدی رئیس سازمان مدیریت و برنامه<br>ریزی استان | بهنام سعیدی                                                                                                                                                                              |
| امنیت غذایی و سلامت                 | امنیت غذایی و سلامت                        | ابوذر عطاپور معاون محترم سیاسی<br>استانداری                           | مرتضی هاشمیان رییس دانشگاه علوم پزشکی                                         | سعید باغخانی                                             | نغمه جعفرزاده-حسین صافی زاده-محمدصادق علیزاده -<br>شهاب الدین بازرگان هرندي - عبدالله تاجیک-الهام احمدی -<br>سمیه قلعه خانی - نعیم حافظی نسب -نجمه کامیاب -منصور<br>شکوری                |
| فرهنگی و اجتماعی                    | کارگروه اجتماعی                            |                                                                       | کوروش احمدیوسفی -مدیر کل امور اجتماعی استانداری<br>کرمان                      | رضا صباحی                                                | اعظم روح الامینی -احمدعلی آزادوار - حسن علی اکبری -<br>اعظم گروهی -مجید صدر - سینا صالحی -بختیار سالاری<br>-ایوب جعفری - سجاد افشاری پور - حمیدرضا امینی فر -<br>محسن عارفی - محمد عزیزی |
| سایر موضوعات                        | کارگروه های مرتبط با موضوع                 |                                                                       | محمد رضا وحیدی رئیس سازمان مدیریت و برنامه ریزی<br>استان                      | مرتضی حسینی                                              | همکار محترم دستگاه اجرایی مرتبط با هر موضوع                                                                                                                                              |

PA

ج AT





## فهرست مطالب

| عنوان               | صفحه |
|---------------------|------|
| سخن رئیس جمهور..... | س    |
| سخن استاندار.....   | ش    |
| مقدمه .....         | ص    |
| پیشگفتار.....       | ض    |

### فصل اول - کلیات و تبیین موضوع

|                                                               |   |
|---------------------------------------------------------------|---|
| ۱-۱- مقدمه.....                                               | ۳ |
| ۱-۲- بیان مسئله و ضرورت تدوین سند تحرک بخشی توسعه استان ..... | ۳ |
| ۱-۳- اهداف تهیه سند تحرک بخشی .....                           | ۵ |
| ۱-۴- ملاحظات اساسی در تهیه سند تحرک بخشی استان.....           | ۵ |
| ۱-۵- تعاریف و مفاهیم.....                                     | ۶ |

### فصل دوم - وضعیت استان کرمان

|                                           |    |
|-------------------------------------------|----|
| ۲-۱- مقدمه .....                          | ۹  |
| ۲-۲- تقسیمات کشوری.....                   | ۱۰ |
| ۲-۳- ساختار اقتصادی استان.....            | ۱۲ |
| ۲-۳-۱- نرخ بیکاری و مشارکت اقتصادی.....   | ۱۶ |
| ۲-۳-۲- سهم اشتغال در بخش های اقتصادی..... | ۱۷ |
| ۲-۳-۳- بررسی وضعیت تورم استان کرمان.....  | ۱۸ |
| ۲-۳-۴- پایش محیط کسب و کار.....           | ۱۹ |
| ۲-۳-۵- پایش امنیت سرمایه گذاری.....       | ۲۰ |
| ۲-۴- ظرفیت ها و قابلیت های استان.....     | ۲۱ |
| ۲-۴-۱- بخش کشاورزی.....                   | ۲۱ |
| ۲-۴-۲- بخش صنعت .....                     | ۲۲ |
| ۲-۴-۳- بخش معدن شامل .....                | ۲۲ |
| ۲-۴-۴- بخش خدمات.....                     | ۲۲ |
| ۲-۵- مهم ترین چالش استان.....             | ۲۴ |



|         |                    |
|---------|--------------------|
| ۲۴..... | ۱-۵-۲- بخش کشاورزی |
| ۲۴..... | ۲-۵-۲- بخش صنعت    |
| ۲۴..... | ۳-۵-۲- بخش معدن    |
| ۲۵..... | ۴-۵-۲- بخش خدمات   |

### فصل سوم- محورهای سند تحرک بخشی استان کرمان

|         |                                        |
|---------|----------------------------------------|
| ۲۹..... | ۱-۳- مقدمه                             |
| ۲۹..... | ۲-۳- ملاک و معیار تعریف محورها         |
| ۳۰..... | ۳-۳- محورهای سند تحرک بخشی توسعه استان |
| ۳۰..... | ۴-۳- متولیان و ظرف اجرا محورها         |

#### محور صنعت و معدن

|         |                                   |
|---------|-----------------------------------|
| ۳۴..... | ۵-۳- صنعت و معدن                  |
| ۳۴..... | ۱-۵-۳- مقدمه                      |
| ۳۴..... | ۲-۵-۳- وضع موجود                  |
| ۳۵..... | ۳-۵-۳- اهم ظرفیتها و چالشهای محور |
| ۳۶..... | ۴-۵-۳- هدف گذاری محور             |
| ۳۹..... | ۵-۵-۳- پروژهها                    |
| ۴۶..... | ۶-۵-۳- شرکت شهرک های صنعتی        |
| ۴۶..... | ۱-۶-۵-۳- مقدمه                    |
| ۴۶..... | ۲-۶-۵-۳- وضع موجود                |
| ۴۷..... | ۳-۶-۵-۳- اهم ظرفیتها و چالشها     |
| ۴۷..... | ۴-۶-۵-۳- هدف گذاری محور           |
| ۴۹..... | ۵-۶-۵-۳- پروژهها                  |

#### محور گردشگری و صنایع دستی

|         |                             |
|---------|-----------------------------|
| ۵۵..... | ۶-۳- مقدمه                  |
| ۵۵..... | ۱-۶-۳- وضع موجود            |
| ۵۶..... | ۲-۶-۳- اهم ظرفیتها و چالشها |
| ۵۷..... | ۳-۶-۳- هدف گذاری            |



۵۸..... ۳-۶-۴- پروژه ها.

### محور فناوری و اقتصاد دانش بنیان

۶۲..... ۳-۷-۷- مقدمه.

۶۳..... ۳-۷-۱- وضع موجود.

۶۵..... ۳-۷-۲- ظرفیت ها و چالش ها.

۶۶..... ۳-۷-۳- هدفگذاری.

۶۸..... ۳-۷-۴- پروژه ها.

### محور مهارت و اشتغال

۷۲..... ۳-۸-۸- مهارت و اشتغال.

۷۲..... ۳-۸-۱- مقدمه.

۷۲..... ۳-۸-۲- وضع موجود.

۷۳..... ۳-۸-۳- اهم ظرفیت ها و چالش های محور.

۷۴..... ۳-۸-۴- هدف گذاری محور.

۷۵..... ۳-۸-۵- پروژه ها.

### محور مولد سازی و تامین منابع مالی

۷۸..... ۳-۹-۹- مولد سازی و تامین منابع مالی.

۷۸..... ۳-۹-۱- مقدمه.

۷۸..... ۳-۹-۲- وضع موجود.

۷۹..... ۳-۹-۳- اهم ظرفیت ها و چالش های محور.

۷۹..... ۳-۹-۴- هدف گذاری محور.

۸۱..... ۳-۹-۵- پروژه ها.

### محور مدیریت منابع آب

۸۴..... ۳-۱۰-۱- مقدمه.

۸۴..... ۳-۱۰-۱- وضع موجود محور.

۹۰..... ۳-۱۰-۲- اهم ظرفیتها و چالش های.

۹۲..... ۳-۱۰-۳- هدفگذاری مرتبط با محور.

۹۷..... ۳-۱۰-۴- پروژه ها.



### محور انرژی

- ۱۱-۳-۱۱- مقدمه..... ۱۰۰
- ۱۱-۳-۱-۱-۱- وضع موجود محور..... ۱۰۰
- ۱۱-۳-۲-۱-۱- ظرفیت ها و چالش های محور انرژی..... ۱۰۳
- ۱۱-۳-۳-۱-۱- هدفگذاری محور انرژی..... ۱۰۴
- ۱۱-۳-۴-۱-۱- پروژه ها..... ۱۰۶

### محور کشاورزی و منابع طبیعی

- ۱۲-۳-۱۲- مقدمه..... ۱۱۲
- ۱۲-۳-۱-۱۲-۱- وضع موجود..... ۱۱۲
- ۱۲-۳-۲-۱۲-۱- اهمیت ظرفیت ها و چالش ها..... ۱۱۴
- ۱۲-۳-۳-۱۲-۱- هدف گذاری محور..... ۱۱۷
- ۱۲-۳-۴-۱۲-۱- پروژه ها..... ۱۱۹

### محور حمل و نقل و مسکن

- ۱۳-۳-۱۳- حمل و نقل و مسکن..... ۱۲۴
- ۱۳-۳-۱-۱۳-۱- مقدمه..... ۱۲۴
- ۱۳-۳-۲-۱۳-۱- وضع موجود..... ۱۲۴
- ۱۳-۳-۳-۱۳-۱- اهمیت ظرفیت ها و چالش های محور..... ۱۳۰
- ۱۳-۳-۴-۱۳-۱- هدف گذاری محور..... ۱۳۱
- ۱۳-۳-۵-۱۳-۱- پروژه ها..... ۱۳۳

### محور سلامت و امنیت غذایی

- ۱۴-۳-۱۴- مقدمه..... ۱۴۰
- ۱۴-۳-۱-۱۴-۱- وضع موجود..... ۱۴۰
- ۱۴-۳-۲-۱۴-۱- اهمیت ظرفیت ها و چالش های محور..... ۱۴۰
- ۱۴-۳-۳-۱۴-۱- هدف گذاری محور..... ۱۴۲
- ۱۴-۳-۴-۱۴-۱- پروژه ها..... ۱۴۴

### محور فرهنگی و اجتماعی

- ۱۵-۳-۱۵- مقدمه..... ۱۵۰



- ۱۵۱.....۱-۱۵-۳-وضع موجود.
- ۱۵۱.....۲-۱۵-۳-اهم ظرفیت ها و چالش های محور.
- ۱۵۲.....۳-۱۵-۳-هدف گذاری محور.
- ۱۵۵.....۴-۱۵-۳-پروژه ها.

### محور مهار تورم

- ۱۶۴.....۱۶-۳-مقدمه.
- ۱۶۵.....۱-۱۶-۳-بررسی وضعیت تورم استان کرمان.
- ۱۶۷.....۲-۱۶-۳-مقایسه تورم سالانه به تفکیک کالا و خدمات.
- ۱۶۷.....۳-۱۶-۳-تورم گروه های کالایی در استان کرمان.
- ۱۶۹.....۴-۱۶-۳-شکاف قیمت تولید کننده و مصرف کننده در محصولات کشاورزی.
- ۱۷۱.....۵-۱۶-۳-دلایل تورم و مصادیق آن (به لحاظ نظری).
- ۱۷۳.....۶-۱۶-۳-سیاست های کلی مرتبط با محور.
- ۱۷۴.....۷-۱۶-۳-هدف کلی محور.
- ۱۷۴.....۸-۱۶-۳-برنامه ها و پروژه های مرتبط با محور.
- ۱۷۵.....۹-۱۶-۳-پروژه ها و فعالیت ها.

### محور سایر موضوعات

- ۱۷۸.....۱۷-۳-سایر موضوعات.
- ۱۷۸.....۱-۱۷-۳-پروژه های شهرداری ها.
- ۱۷۹.....۲-۱۷-۳-پروژه های شهرداری های استان.

### فصل چهارم - پیوست ها

- ۱۸۷.....۱-۴-جدول تعداد واحدهای تولیدی مستقر در شهرکها و نواحی صنعتی هدف برنامه به تفکیک شهرستان و نام واحد.
- ۱۹۱.....۲-۴-جدول تعداد واحدهای تولیدی انرژی خورشیدی به تفکیک شهرستان و نام واحد.
- ۱۹۵.....۳-۴-جدول پروژه های پیوست قانون.





### رئیس جمهور:

باید به فکر نسل‌های آینده و فرزندان آینده ایران باشیم، باید کاری کنیم که برای آیندگان و فرزندانمان محیط زندگی مناسبی را فراهم کنیم. امروز می‌توانیم از ذخایر نفت و گاز و معدن استفاده کنیم اما اگر تمام شود چه باید کرد، به همین دلیل است که باید ضمن استفاده از منابع برای آینده فرزندان ایران سرمایه‌گذاری کنیم. (سفر ریاست محترم جمهر بیستم بهمن ماه ۱۴۰۳ - سیرجان)

همه مدیران و سیاست‌گذاران و همه کسانی که دستی در اداره امور دارند بیایند با هم هم‌دل و هم‌زبان باشیم و دل‌هایمان را مالا مال از شوق خدمت به یکدیگر و مردم عزیز کشورمان کنیم؛ اگر به هم کمک کنیم می‌توانیم راه درست را پیدا کنیم. این به امید خدا و با رهبری مقام معظم رهبری کاملاً امکانپذیر است که به اهداف بلند خود برسیم. (نشست بررسی مسائل جنوب سیستان و بلوچستان).



### **استاندار کرمان محمد علی طالبی:**

به پشتوانه دولت، برنامه ای جامع برای تحرک بخشی به توسعه استان تحت عنوان «کرمان برفراز» تدوین کرده ایم که بر مبنای این برنامه حرکتی تازه و پر از شتاب در راستای جبران عقب ماندگی ها به ویژه در مناطق کم برخوردار استان را آغاز کرده ایم.



## مقدمه

استان کرمان با برخورداری از ظرفیت های عظیم در حوزه های مختلف از جمله گردشگری، صنعت و معدن و کشاورزی از الزامات ضروری جهت توسعه و رشد برخوردار بوده و با وجود برنامه های بلند مدت از جمله سند چشم انداز، سند آمایش سرزمین و ... آنچنان که شایسته استان است انتظارات محقق نشده است. و خلأ موجود، نداشتن برنامه ای واحد برای تحرک بخشی به فرآیند توسعه استان است. در همین راستا با رویکرد برنامه محوری برای پیشبرد برنامه ها و اهداف رشد و پیشرفت استان تدوین سند تحرک بخشی به عنوان ابتکار استان با هدف استخراج یکسری از پروژه های جدی و عملیاتی برای تحرک بخشی به فرآیند توسعه استان در دستور کار قرار گرفته است. این سند فقط به فعالیت های با مسئولیت دولت نمی پردازد، بلکه در تعامل با بخش خصوصی جهت ایجاد فرصت های جدید برای حضور و حمایت از آنها خواهد بود. در تهیه این سند مناطق کم برخوردار بیشتر از دیگر مناطق مورد توجه قرار گرفته و نیازهای شهرستان های استان متناسب با شرایط هر شهرستان در سند تحرک بخشی لحاظ گردیده است.

با وجود مشکلات در حوزه های اقتصادی برای رفع این مشکلات مدیریت مناسب و اصلاحات اقتصادی، تقویت نهادهای اجتماعی و فرهنگی برای گسترش فضای همبستگی و انسجام و توجه ویژه به جوانان ضروری است و در اجرای این سند بیش از هر زمانی نیازمند تعامل و حل مسائل هستیم، تقویت نهادهای مدنی، شفافیت اقتصادی و جلوگیری از رانت، توجه به حقوق شهروندی و ایجاد فضای نقد و اصلاح امور می باشیم که این میسر نیست مگر با همراهی، وفاق، سعی و تلاش مضاعف دستگاه های اجرایی و تمامی ذی نفعان توسعه استان. استان کرمان به عنوان سرزمین فرصت های طلایی، نیازمند تلاش مضاعف و همگرایی میان همه نیروهای تاثیرگذار است. همکاری نزدیک با امام جمعه، دستگاه های امنیتی و نهادهای مختلف برای تحقق این امر در دستور کار قرار گرفته و با تدوین ۱۳ محور با توجه به ظرفیتهای و پتانسیل های استان از یک سو و نیز چالش های پیش روی توسعه استان و نیز برنامه هفتم توسعه بیش از ۳۱۵ پروژه اولویت دار به نگاه حل مسئله و برنامه محوری و هدف گذاری و رصد و پایش پروژه ها در افق ۴ ساله و با همت همه ذی نفعان همراهی مردم و مسئولان کرمان تحت عنوان "**کرمان بر فراز**" می تواند به الگویی از توسعه پایدار در کشور تبدیل شده و استان کرمان را به جایگاهی شایسته تر برسانیم.

محمد علی طالبی

استاندار کرمان



## پیشگفتار

استان کرمان با مساحت ۱۸۲ هزار کیلومتر مربع ۱۱/۲ درصد از مساحت کشور را به خود اختصاص داده است. که بر اساس برآورد جمعیت در سال ۱۴۰۳ تعداد ۳ میلیون ۴۶۰ هزار نفر برابر با ۴ درصد جمعیت کشور در ۲۵ شهرستان، ۸۴ شهر، ۶۴ بخش، ۱۵۲ دهستان و ۵۶۰۰ آبادی ساکن می باشند. که از این تعداد ۶۰ درصد شهرنشین و ۴۰ درصد روستانشین می باشند.

با توجه به اسناد بالادستی از جمله سند چشم انداز بیست ساله کشور، سیاست های کلی نظام در بخش های مختلف، سیاست های کلی اقتصاد مقاومتی ابلاغی مقام معظم رهبری و سند چشم انداز توسعه منطقه ۸ آمایش کشور و سند چشم انداز استان، کرمان استانی است توسعه یافته، برخوردار از عدالت همه جانبه با پیوندهای درون استانی و فرااستانی قوی، پاسخگو به نیازهای ملی، منطقه ای و دست یافته به اقتصادی پیشتاز و پرونق با تکیه بر تولید و صادرات فراورده های معدنی، محصولات صنعتی و کشاورزی و ارائه خدمات گردشگری، بازرگانی و ترانزیت بین الملل.

دستیابی به توسعه پایدار و اهداف بلند مدت استان پهناور کرمان با تنگناهای متعددی مواجه است که از مهمترین آن، محدودیت شدید منابع آبی است که خشکسالی های چند دهه اخیر و بیلان منفی متوسط ده سال اخیر به میزان سالانه ۸۰۰ میلیون متر مکعب بیانگر این موضوع می باشد. واقع شدن استان در پهنه خطر بالای زلزله و سیل خیزی اکثر مناطق به خصوص جنوب استان و وجود ۲۹ کانون بحرانی فرسایش بادی، وابسته بودن غالب اقتصاد استان به عوامل طبیعی، تمرکز واحدهای صنعتی و معدنی و خدماتی استان در پهنه شمالی و عدم تعادل منطقه ای بین شمال و جنوب و سهم نامتعادل بخش های اقتصادی استان از دیگر محدودیت های استان می باشد. لذا با توجه به محدودیت های استان به خصوص محدودیت شدید منابع آبی و سهم ۳۹ درصدی اشتغال استان در بخش کشاورزی دستیابی به توسعه پایدار با ادامه روند فعلی امکان پذیر نخواهد بود و نیازمند تغییر ساختار اقتصاد استان است. اصلاح ساختار اقتصادی استان با منطقی نمودن سهم بخش های اقتصادی از طریق افزایش سهم ارزش افزوده بخش های خدمات، صنعت و معدن و کاهش سهم بخش کشاورزی صورت می پذیرد. این اصلاح که فرآیندی بلند مدت بوده به گونه ای است که توأم با حفظ و ارتقاء محصولات کشاورزی، از طریق افزایش بهره وری و تغییر الگوی کاشت و کشت گلخانه ای و تاکید بر محصولات رقابتی و صادراتی و توسعه بخش صنعت و معدن به ویژه صنایع مرتبط با معدن، فولاد و خوشه های صنعتی و نهایتاً توسعه بخش خدمات بخصوص توسعه گردشگری، سعی در تعادل بخشی فضایی و توسعه پایدار دارد.

مدیریت ارشد استان با درک اهمیت موضوع و در آغاز برنامه توسعه هفتم کشور مبتنی بر مسایل اولویت دار و کلیدی و لزوم تحرک بخشی و پویایی فرآیند توسعه در استان پهناور کرمان، موضوع تحرک بخشی توسعه استان را در قالب سند حاضر تحت عنوان **"سند تحرک بخشی توسعه استان کرمان"** در چارچوب



شعار سال مقام معظم رهبری (مدظله العالی) و طی برنامه چهار ساله در افق (۱۴۰۴-۱۴۰۷) مطرح و بر آن است که در تعامل با تمامی ارکان اجرایی استان و با استفاده از مشارکت مردم و بخش خصوصی و نخبگان و نوآوران جامعه، محورها و پروژه های مهم و تاثیرگذار و محرک توسعه و آبادانی استان را شناسایی و هدف گذاری نماید. در سند تحرک بخشی استان با توجه به ظرفیت ها و نیز چالش های فرا روی توسعه استان ۱۴ محور اصلی شامل صنعت و معدن، گردشگری و صنایع دستی، توسعه فناوری و اقتصاد دانش بنیان، آب، انرژی، کشاورزی و منابع طبیعی، حمل و نقل و مسکن، مهارت و اشتغال، مولدسازی و تامین منابع مالی، امنیت غذایی و سلامت، مهارت تورم، فرهنگی و اجتماعی و امنیتی تعریف و در این قالب بیش از ۳۷۶ پروژه مهم و پیشران با همکاری و هماهنگی بیش از ۶۵ دستگاه اجرایی، ۲۵ فرمانداری و ۸ شهرداری تهیه و از طریق کار گروه های ذیل شورای برنامه ریزی و توسعه مطرح و به تایید و تصویب شورای برنامه ریزی و توسعه استان رسیده است. در پایان ضمن تقدیر و تشکر از تمامی مدیران، کارشناسان، صاحب نظران بخش خصوصی و اساتید دانشگاه های استان امید است سند تحرک بخشی توسعه استان به عنوان بستری در راستای راهبردهای آمایش سرزمین و از طریق اجرای پروژه های منبعث از این سند، در شتاب بخشیدن به فرایند توسعه و هدایت صحیح آن گام موثری بردارد.

محمد رضا وحیدی

رئیس سازمان مدیریت و برنامه ریزی کرمان





# **فصل اول**

## **کلیات و تبیین موضوع**





## ۱-۱- مقدمه

یکی از مسائل مهم و کلیدی که در کنار برنامه ریزی های کلان و بلند مدت توجه به مسائل و موضوعات کلیدی استان با توجه به رویکرد حاکم بر برنامه توسعه هفتم کشور است. توسعه ای که بدون آنکه توانایی های نسل های آینده را برای رفع نیازهایشان به خطر اندازد، نیازهای حاضر حاضر را برآورده کند. لذا **سند تحرک بخشی توسعه استان** به عنوان بستری در راستای تعادل بخشی امور برنامه ریزی و آمایش سرزمینی ایفای نقش نموده و با اجرایی شدن پروژه های منبعث از این سند و با بهره برداری مناسب از امکانات و قابلیت های مناطق در ایجاد تعادل فضایی پهنه سرزمین، تلفیق ویژگی های فرهنگی مناطق در فرآیند برنامه ریزی های ملی - منطقه ای و همچنین تخصیصی کردن نقش محوری مناطق با بهره گیری از قابلیت های طبیعی، اجتماعی و اقتصادی در شتاب بخشیدن به فرایند توسعه و هدایت صحیح آن گام موثری بردارد. با وجود این چالش ها و مسائل در استان کرمان، جستجو کردن رهیافت جهت عبور از وضع نامطلوب شاید یادآور این ضرب المثل باشد که تا ریشه در آب است امید ثمری هست. واضح است که گذر از این چالش ها و مشکلات مستلزم شناخت موشکافانه تر مسائل، تعیین قابلیت ها و ظرفیت ها و در نهایت سیاست گذاری و برنامه ریزی نظام مند و ژرف اندیشانه است. بر این اساس سند حاضر تحت عنوان **" کرمان بر فراز - سند تحرک بخشی توسعه کرمان "** در چارچوب شعار سال مقام معظم رهبری <sup>(مدظله العالی)</sup> و طی برنامه چهار ساله در افق (۱۴۰۷-۱۴۰۴) بر آن است که با مطالعه و شناخت استان کرمان در ابعاد مختلف، پروژه های مهم و پیشران را شناسایی کرده و با رویکرد تحقق شعار سال و استفاده از مشارکت مردم و بخش خصوصی و نخبگان و نوآوران جامعه، در نهایت بسته های اجرایی و عملیاتی را در جهت توسعه و آبادانی این استان ارائه دهد. در این فصل ضمن بیان کلیات موضوع اهمیت و ضرورت طرح و نیز اهداف سند بیان می گردد.

## ۱-۲- بیان مسئله و ضرورت تدوین سند تحرک بخشی توسعه استان

از عمر نظام برنامه ریزی در کشور ما که براساس برنامه ریزی بخشی پایه ریزی شده است، حدود هفت دهه می گذرد. نگرش بخشی به توسعه، به ویژه در چند دهه نخستین برقراری نظام برنامه ریزی توسعه در کشور، متأثر از دیدگاه های مطرح در جهان بوده است. اجرای برنامه های توسعه اقتصادی متکی بر رویکرد بخشی در ایران نیز مانند دیگر کشورهای جهان، منجر به عدم تعادل های منطقه ای، حاشیه ای شدن برخی مناطق، از دست دادن منابع و توان های منطقه ای و نابرابری های سرزمینی شده است. کرمان استان پهناوری است با مراکز جمعیتی متعدد، که تنوع آب و هوا و اقلیم و وجود مناطق وسیع کویری و نیز کوهستان های عظیم و گسترده، توزیع عادلانه امکانات و خدمات در آن را به یکی از چالش های اساسی و حساس تبدیل کرده است. توانایی های بالقوه و متنوع مناطق استان و ضرورت استفاده بهینه از این توانایی ها در جهت رشد و توسعه متوازن، از عمده



مباحث مطرح در چارچوب برنامه ریزی ها و سیاستگذاری های توسعه استان به شمار می آید. در پی احساس چنین نیازهایی در فرآیند توسعه پایدار و همه جانبه و تلفیق بهینه اهداف رشد اقتصادی و عدالت اجتماعی به عنوان یکی از الزامات توسعه استان نیازمند رویکرد مسئله محور است که در قالب آن تاکید و توجه خاص به پروژه های پیشران و محرک توسعه است. آنچه را که پیشرو دارید، کوششی است در جهت متحول کردن دیدگاه و نگرش دست اندرکاران برنامه ریزی توسعه استان با رویکرد همه سونگر، با تاکید بر جنبه های توسعه پایدار و استفاده از ابزارهای علمی و فنون نوین است برنامه ها و اسناد بالادستی طی چند دهه قبل به طور کلی در جهت تلاش برای هدف گذاری در همه بخش ها (برنامه ریزی جامع) بشکل جامع تهیه شده اند و از اینرو دچار مشکلاتی به مانند گستردگی مطالب و حوزه های مشمول، عدم وجود تضمین برای ارتباط منسجم بین اهداف کلان بخشی و منطقه ای، عدم امکان پوشش کامل تمامی مطالب توسط منابع مالی پیش بینی شده در برنامه، تردید جدی در وجود ارتباط منسجم بین اجزاء مختلف برنامه بگونه ای که توامان یک هدف مشخص را دنبال نمایند و عدم تعبیه تمامی وسایل لازم برای دست یابی به اهداف در برنامه مواجهه بوده اند. از این رو در برنامه هفتم توسعه تغییر پارادایم و انتخاب رویکرد برنامه ریزی یکپارچه نگر، مسئله محور و مبتنی بر اولویت ها و پیشران های توسعه برای دوری گزینی از برنامه ریزی بخشی و جامع و بهره گیری از تمامی عوامل نهادها و ظرفیت های توسعه کشور (بازیگران توسعه) مد نظر قرار گرفته است. در همین راستا به استناد مفاد نظام نامه برنامه هفتم، محتوای سند تحرک بخشی استان با تاکید بر مساله محوری و اولویت بندی موضوعات توسعه ای در چارچوب بندهای سیاست های کلی تهیه و تدوین می گردد. براین اساس موضوعات محوری سند تحرک - بخشی توسعه استان در سه گونه پروژه های: پیشران ها (محرک های توسعه)، مسائل بحران زا (موانع توسعه) و بستر سازها (ظرفیت سازهای توسعه) تعریف گردیده اند. تدوین و به کارگیری الگوی تحرک بخشی توسعه در مدیریت بخش های گوناگون اقتصادی استان از مهمترین پیش نیازهای تحقق اهداف برنامه ریزی شده است. الگویی که به همراه روش های علمی و تجربه های به دست آمده موجب رشد و توسعه استان خواهد گردید. به رغم همه تلاش های انجام شده اهم اهداف برنامه های پنج ساله تحقق نیافته، که عمدتاً به علت نبود یکپارچگی در سیاست گذاری، دگرگونی اهداف و سیاست ها در گذر زمان، پیگیری طرح های متفاوت در دولت ها، غیر همسانی برنامه ها و شرایط سیاسی و اقتصادی و جامع نبودن یا غیر واقعی بودن اهداف، باعث شد که به جایگاه اصلی هدف گذاری شده در برنامه دست نیابیم. تحرک بخشی توسعه استان بر این فرضیه استوار است که توسعه و تلاش برای پیشرفت و وسعت بخشیدن به دامنه تولید ثروت در استان، باعث عبور از اثرات نامطلوب اقتصادی سال های گذشته می گردد، در این راستا می توان وضع موجود را با بهبود روش کار و افزایش بهره وری در میان مدت برطرف کرد و مطمئناً این حرکت پویا، توسعه اقتصادی در منطقه را به همراه خواهد داشت.



### ۱-۳- اهداف تهیه سند تحرک بخشی

هدف از تهیه سند تحرک بخشی استان دستیابی به سندی است که مسئله محور، منسجم، اثربخش، مبتنی بر احصاء و بکارگیری روش‌های اجرایی برای دستیابی به توسعه پایدار در چارچوب اسناد بالا دستی و توسعه متوازن اقتصادی و تعادل بخشی به مناطق مختلف استان، مهمترین اهداف عبارتند از:

- فعال سازی بخش خصوصی به عنوان موتور و محرک اصلی رشد اقتصادی و صنعتی استان
- کاهش سطح بیکاری و ایجاد اشتغال پایدار
- مردمی کردن اقتصاد از طریق میدان دادن به فعالان بخش خصوصی و رفع موانع و مشکلات
- حمایت از کار و سرمایه گذاری در استان
- توسعه مهارت، دانش و انگیزه نیروی کار
- تسهیل دسترسی به سرمایه و فناوری مناسب
- دستیابی به امنیت غذایی، بهبود تغذیه و توسعه کشاورزی نوین
- اطمینان از دسترسی و مدیریت پایدار آب و توسعه سیستم فاضلاب
- اطمینان از آموزش فراگیر با کیفیت مساوی و توسعه فرصت های یادگیری برای همگان
- کاهش نابرابریهای منطقه ای و درون منطقه‌ای

### ۱-۴- ملاحظات اساسی در تهیه سند تحرک بخشی استان

- از آنجائیکه در برنامه توسعه هفتم مسئله محوری و موضوعات اصلی و کلیدی مورد توجه قرار گرفته است در سند نیز پروژه های پیشران و موضوعات کلیدی استان مد نظر قرار گرفته است.
- سعی شده است در سند از اقدامات و فعالیت های دستگاه های اجرایی که به صورت متداول و مطابق شرح وظایف انجام در نظر گرفته شده در این سند خودداری و به مجموعه اقدامات مهم و تاثیر گزار بر توسعه استان توجه شود.
- جهت رصد دقیق پروژه های محرک توسعه و همچنین کنترل و نظارت بر اجرای پروژه ها و پایش میزان تحقق سیاستهای مد نظر و نمایش خروجی های ملموس هر پروژه، ایجاد مرکز مجازی کنترل پروژه های محرک توسعه در دستور کار قرار دارد.
- استفاده از نقطه نظرات نخبگان و صاحب نظران در جلسات گروه کاری و تهیه و تدوین سند و تاکید بر پروژه های بخش خصوصی و مشارکت عمومی - خصوصی از اولویت های تهیه سند بوده است.
- از آنجائیکه امنیت مفهومی فراگیر و شامل تهدیداتی مانند بلایای طبیعی، تکنولوژی، اقتصادی، سیاسی، امنیتی و دفاعی است که روند و برنامه های توسعه پایدار استان را با مشکل جدی مواجه می سازد، بنابراین



در تهیه سند تحرک بخشی استان و به منظور مدیریت روند توسعه پایدار استان به طور جدی مورد توجه اساسی قرار گرفته است.

به طور کلی در این سند سه سوال اصلی مد نظر قرار گرفته اینکه در حال حاضر استان چه موقعیتی دارد (ارایه تحلیل از نقاط قوت، نقاط ضعف، فرصتها و تهدیدها) و استان به کجا می خواهد برود (هدف گذاری در محور های مختلف) و نهایتاً اینکه استان چگونه به اهداف تعیین شده دست می یابد (پروژه های پیشران و اولویت دار).

## ۱-۵- تعاریف و مفاهیم

کرمان بر فراز: انتخاب عنوان "کرمان بر فراز" برای سند تحرک بخشی توسعه استان کرمان، می تواند معانی و مفاهیم مختلفی را در بر بگیرد که به اهداف و رویکردهای این سند مرتبط است. برخی از دلایل این نام گذاری عبارتند از:

- نشان دهنده پیشرفت و تعالی: واژه "بر فراز" مفهومی از صعود، پیشرفت و تعالی دارد. این نام می تواند به هدف سند برای ارتقای کرمان در ابعاد اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی و زیربنایی اشاره کند.
- الهام بخش و انگیزشی: این عنوان حس امید، حرکت رو به جلو و دستیابی به قله های بالاتر را در ذهن تداعی می کند، که برای یک سند توسعه ای بسیار مناسب است.
- ارتباط با ظرفیت های طبیعی کرمان: استان کرمان با داشتن کوه های مرتفع (مانند هزار و لاله زار) و موقعیت جغرافیایی خاص، خود نمادی از "بر فراز" بودن است و بر اهمیت جایگاه طبیعی استان تأکید کند.
- جایگاه کرمان در سطح ملی و بین المللی: این نام می تواند بیانگر جایگاه برجسته کرمان در کشور و چشم انداز آن برای حضور مؤثرتر در سطح بین المللی باشد، به ویژه در حوزه هایی مانند صنعت، معدن، گردشگری و کشاورزی
- ارتباط با تاریخ و تمدن کهن کرمان: کرمان از دیرباز یکی از مهم ترین مناطق تمدنی ایران بوده است. "بر فراز" می تواند به شکوه تاریخی و فرهنگی کرمان اشاره کند و این استان را در مسیر احیای جایگاه تاریخی اش قرار دهد.
- هماهنگی با نگاه راهبردی و آینده نگر: سند تحرک بخشی به توسعه باید افقی روشن و متعالی ترسیم کند. "کرمان بر فراز" تصویری از این آینده مطلوب را ارائه می دهد و توجه به توسعه پایدار و متوازن را تقویت می کند.



## فصل دوم

### وضعیت استان کرمان





## ۲-۱- مقدمه

استان کرمان، دیار کریمان که مزار سپهبد شهید حاج قاسم سلیمانی، سیدالشهدای محور مقاومت نیز در آن قرار دارد، بهشت معادن ایران، قطب کشاورزی و باغداری و سرزمین چهار اقلیم با بیشترین آثار ثبت جهانی (نه اثر)، موقعیت منحصر به فردی را در همه بخش های صنعتی، معدنی، کشاورزی و گردشگری دارد. این استان به عنوان پهناورترین استان کشور و محل تلاقی کویر و کوه، بر اساس برآورد سال ۱۴۰۳ دارای جمعیت ۳ میلیون و ۴۲۰ هزار نفری و در جنوب شرقی فلات ایران می باشد. استان کرمان از قابلیت ها و ظرفیت های بی نظیری برای توسعه و پیشرفت برخوردار است. این استان که ۴ درصد از تولید ناخالص داخلی کشور را به خود اختصاص داده است از جمله استان های برتر و برجسته کشور در بخش کشاورزی به شمار می رود. همچنین به عنوان بزرگ ترین تولید کننده مواد معدنی کشور بیش از یک سوم ارزش تولیدات معدنی را به خود اختصاص داده و شناسایی بیش از ۴۰ نوع ماده معدنی دیگر نشانگر قابلیت های ارزنده استان در این زمینه می باشد. ظرفیت بالای تولید انرژی خورشیدی و تجدیدپذیر و مزیت های بکر و ویژه در انرژی های تجدیدپذیر، نیروگاه های انرژی برق امکان توسعه پتروشیمی و پالایشگاه ها به واسطه دسترسی به خطوط انتقال نفت و گاز، دسترسی به خطوط راه آهن و حمل و نقل جاده ای، موقعیت ارتباطی استان با توجه به موقعیت ممتاز آن بعنوان پسرکرانه منطقه مکران و همجواری با استان هرمزگان و فارس و ظرفیت بالای توسعه فعالیت های لجستیکی، آموزش عالی پیشرو، مناطق ویژه اقتصادی، بیمارستانها و پرسنل مجهز و بسیاری دیگر از این دست ظرفیت ها در استان از دیگر قابلیت های استان است. با وجود این قابلیت ها و ظرفیت ها استان از لحاظ توسعه یافتگی و پیشرفت در سطح مطلوبی قرار ندارد. در نظام مدیریتی مسائلی چون عدم توسعه جنوب استان نسبت به شمال آن، نبود نظام یکپارچه و همه جانبه برنامه ریزی، پهناوری استان و نبود دسترسی برابر و مناسب به کلیه امکانات به ویژه در بخش جنوبی، کمبود جدی منابع مالی و پولی لازم برای تحقق برنامه ها و ناامنی ناشی از ترانزیت و فروش مواد مخدر مدیریت توسعه استان را با مشکلات زیادی مواجه کرده است. این استان از نظر مخاطرات طبیعی به ویژه کمبود آب، طوفان شن، سیل و زلزله، فرونشست و ریزگرد و ... جزء نقاط بسیار آسیب پذیر کشور است و کم توجهی به رهیافت تاب آوری و مدیریت پایدار بحران موجب شده که بسیاری از مناطق آن با خطر آسیب پذیری بالا مواجه باشد؛ بحران شدید آبی و تبخیر و استفاده ناپایدار از منابع آب زیرزمینی، باعث قرارگیری بخش زیادی از استان در پهنه خطر بسیار زیاد زلزله و تغییرات اقلیمی و خشکسالی بلندمدت و فرونشست و ریزگرد شده است. باید اذعان داشت که کارکرد اصلی استان کشاورزی و معدنی است و در صنعت رمق چندانی ندارد و علیرغم توان بالقوه استان در گردشگری، این بخش در استان متناسب با قابلیت ها، ارزش افزوده و درآمد ایجاد نمی کند. در این فصل با بیان دورنمایی از وضعیت کلی استان پهناور کرمان به بررسی شاخص



های کلان اقتصادی، مهمترین ظرفیت ها و پتانسیل ها و نیز چالش ها و تنگناها در مسیر توسعه استان پرداخته می شود.

## ۲-۲- تقسیمات کشوری

استان کرمان در جنوب شرقی فلات ایران با مساحت ۱۸۲۷۲۶ کیلومتر مربع بیش از ۱۱ درصد از مساحت کشور را به خود اختصاص داده است. براساس آخرین تقسیمات کشوری استان کرمان در سال ۱۴۰۲ از ۲۵ شهرستان، ۶۴ بخش، ۸۴ شهر و ۱۶۲ دهستان تشکیل شده است در استان کرمان تعداد ۵۵۲۵ آبادی دارای سکنه وجود دارد که ۹ درصد کل آبادی های دارای سکنه کشور بوده و بیش از ۴۲ درصد جمعیت استان در مناطق روستایی ساکن می باشند. تراکم جمعیت در استان کرمان ۱۸,۵ نفر در کیلومتر مربع است در حالی که در کشور برابر با ۵۲,۱ نفر در کیلومتر مربع است. براساس اطلاعات سرشماری نفوس و مسکن سال ۱۳۹۵ جمعیت استان ۳۱۶۴۷۱۸ نفر بوده که از این تعداد ۱۸۵۸۵۸۷ نفر در مناطق شهری (۵۸ درصد) و مابقی در مناطق روستایی ساکن بوده اند. همچنین اطلاعات سال ۱۴۰۳ حاکی از آن است که جمعیت استان در این سال به سه میلیون ۴۲۰ هزار نفر بالغ گردیده که در این سال جمعیت استان معادل ۴ درصد جمعیت کل کشور و در رتبه نهم از لحاظ جمعیتی در کشور می باشد.

| شهرستان            | مساحت (کیلومتر مربع) | شهرستان | بخش  | دهستان | شهر  |
|--------------------|----------------------|---------|------|--------|------|
| استان کرمان        | ۱۸۱۷۴۳               | ۲۵      | ۶۵   | ۱۶۴    | ۸۵   |
| کشور               | ۱۶۳۰۸۴۸              | ۴۸۲     | ۱۱۸۴ | ۲۷۶۵   | ۱۶۵۹ |
| سهم از کشور (درصد) | ۱۱,۱                 | ۵,۲     | ۵,۵  | ۵,۹    | ۵,۱  |

جدول شماره ۱ جدول تقسیمات کشوری استان و مقایسه با کشور

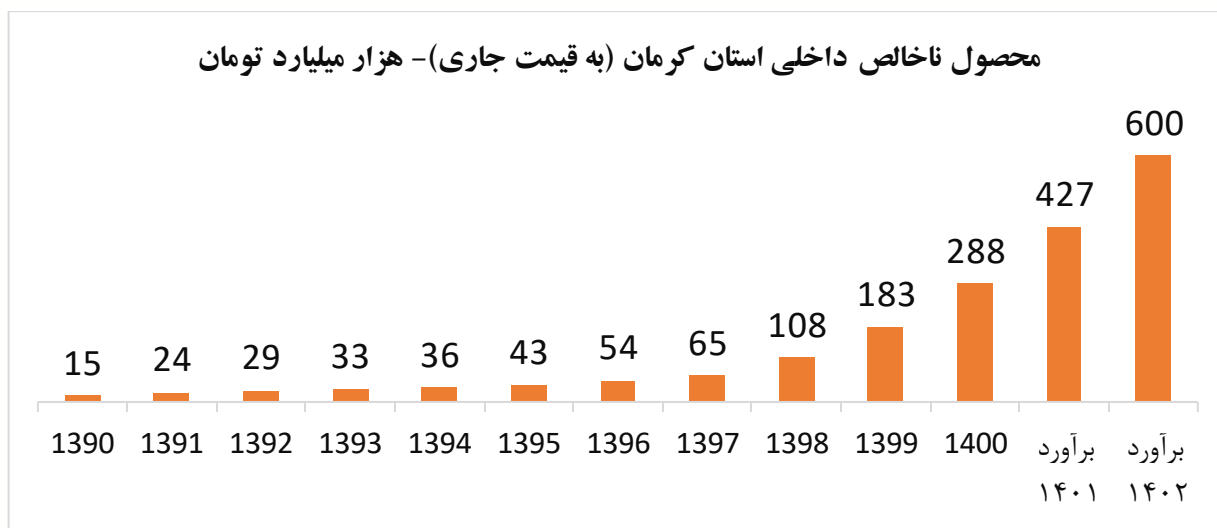
منبع: سالنامه آماری استان کرمان ۱۴۰۳ - سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان



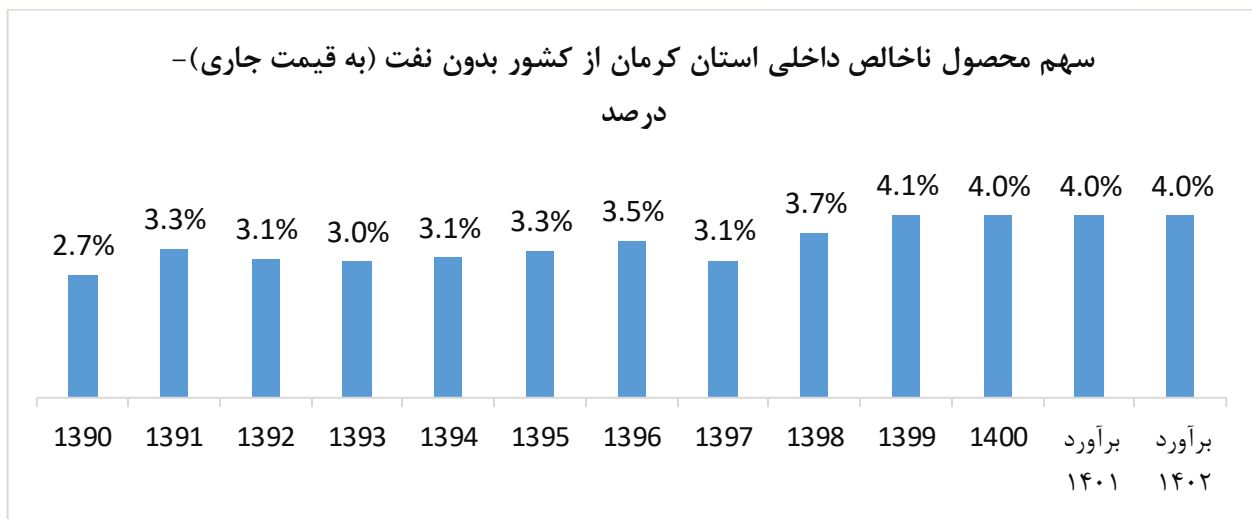


### ۳-۲- ساختار اقتصادی استان

بر اساس آخرین گزارش مرکز آمار ایران در سال ۱۴۰۰ محصول ناخالص داخلی استان به قیمت جاری معادل ۲۸۸ هزار میلیارد تومان بوده است که بر این اساس در سال ۱۴۰۲ برابر با ۶۰۰ هزار میلیارد تومان برآورد شده است. جدول زیر تغییرات محصول ناخالص داخلی استان از سال ۱۳۹۰ لغایت ۱۴۰۲ را نشان می دهد.



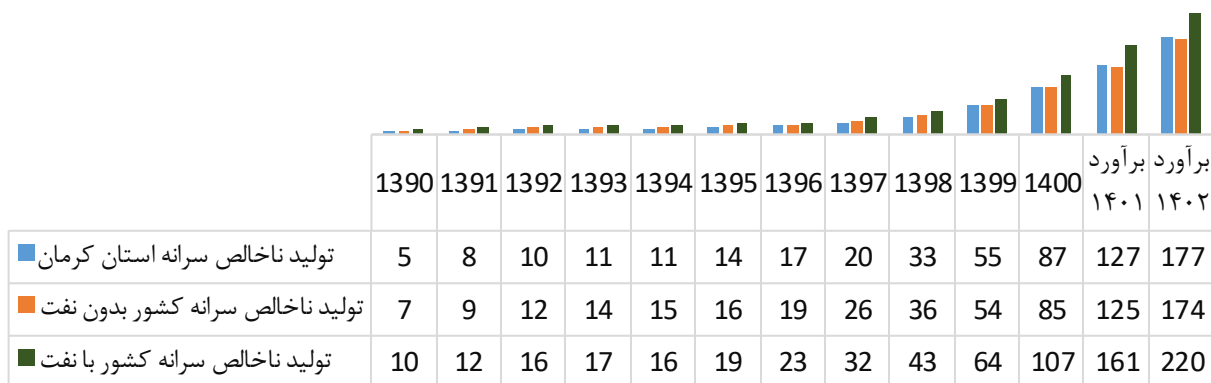
بررسی سهم استان از کشور نشان می دهد از میزان ۲,۷ درصد سهم کشور در سال ۱۳۹۰ به ۴ درصد سهم GDP کشور افزایش یافته است و این تغییرات از سال ۱۳۹۸ با شتاب بیشتری همراه بوده است.



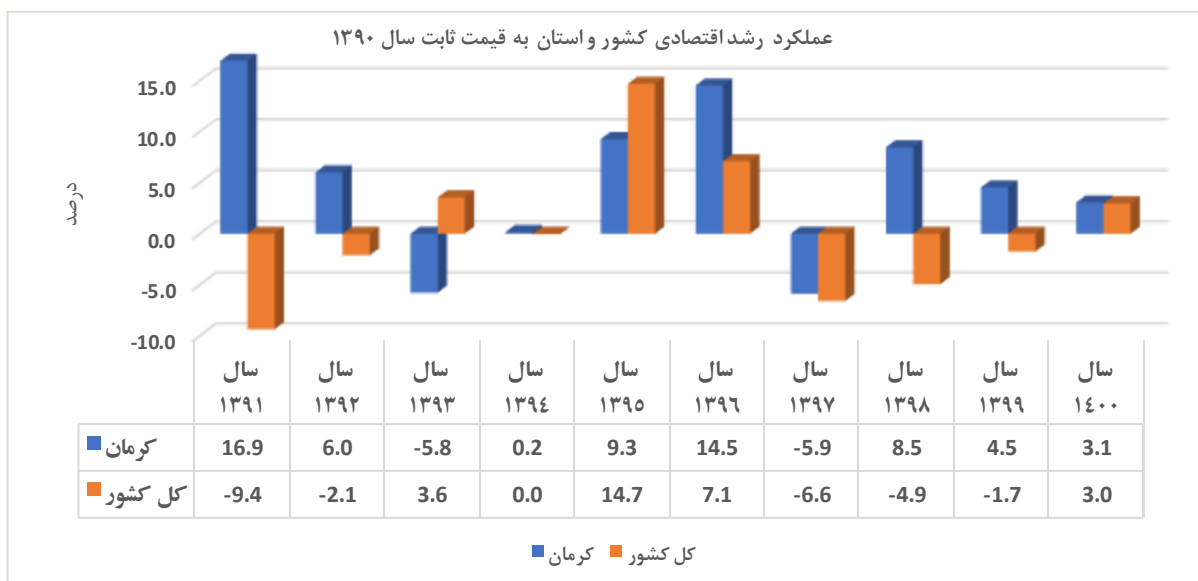
به نحوی که در سال ۱۳۹۹ برای اولین بار تولید ناخالص سرانه استان (تقسیم تولیدات کل استان بر جمعیت استان) از متوسط کشور بیشتر شده است. مطابق جدول زیر در سال ۱۳۹۹ تولید ناخالص سرانه استان کرمان به قیمت جاری معادل ۵۵ میلیون تومان بوده است در حالی که تولید ناخالص سرانه کشور بدون نفت در همین سال معادل ۵۴ میلیون تومان ذکر شده است.



### محصول ناخالص داخلی سرانه (به قیمت جاری) - میلیون تومان



به طور کلی استان کرمان با سهم جمعیتی برابر با ۳,۹ درصد جمعیت کشور سهم ۴ درصدی از GDP کشور را به خود اختصاص داده و رتبه نهم اقتصاد کشور محسوب می گردد. براساس نتایج بدست آمده ۱۰ استان شامل تهران، خوزستان، اصفهان، بوشهر، خراسان رضوی، فارس، آذربایجان شرقی، مازندران، البرز و کرمان بیش از ۷۴ درصد درآمد کشور را در اختیار دارند و ۲۱ استان کشور کمتر از ۲۶ درصد درآمد کشور را به خود اختصاص داده که نشان دهنده تمرکز گرایی، توزیع نامناسب و تفاوت های معنی دار اقتصادی بین استان های کشور است. وضعیت نرخ رشد تولید ناخالص داخلی استان کرمان از سال ۱۴۰۰-۱۳۹۱ به قیمت ثابت سال ۱۳۹۰ حاکی از این است که نرخ رشد در سال های ۹۱ تا ۹۳ روند نزولی داشته است اما طی سالهای ۹۴ تا ۹۶ تولید ناخالص داخلی استان رشد های حدود ۸ درصدی را تجربه کرده است. مجدد روند آن از سال ۱۳۹۷ نزولی بوده است. در سال ۱۴۰۰ رشد تولید استان حدود ۳,۱ درصد می باشد. عملکرد رشد اقتصادی کشور و استان به قیمت ثابت سال ۱۳۹۰ در جدول ۱-۳ به تصویر کشیده شده است.





بررسی ساختار اقتصاد استان کرمان و مقایسه آن با کشور نشانگر این مطلب است که استان کرمان بر خلاف سیمای بیرونی آن که بعنوان استانی کویری مطرح می باشد، دارای سهم بخش کشاورزی ۱۶,۸ درصدی از کل اقتصاد استان می باشد که در مقایسه با رقم مشابه در کل کشور به میزان ۹,۴۱ درصد حکایت از تنوع فعالیت های کشاورزی در استان است. همچنین متوسط سهم تولید ناخالص داخلی استان از کشور در بخش کشاورزی ۸ درصد است. بررسی زیربخش های کشاورزی نشان می دهد که استان در زراعت و باغداری، پرورش محصولات گلخانه ای و دام سنتی و جنگلداری دارای ظرفیت بالایی برای توسعه است. با این وجود یکی از مشکلات استان مصرف بالای آب در بخش کشاورزی است.

آمارها نشان می دهد در سال طی دوره ۱۳۹۰ تا ۱۴۰۰، حدود ۴۵ درصد از ارزش افزوده بخش معدن (بدون نفت) کشور متعلق به استان کرمان است که با توجه به معدنی بودن استان دور از انتظار نیست. در واقع حدود ۱۲ درصد از معادن در حال بهره برداری کشور در استان کرمان واقع شده اند که از این حیث رتبه نخست را در بین استان های کشور دارد. استان کرمان از نظر سرانه ارزش تولیدات و سرانه ارزش افزوده معادن در حال بهره برداری در وضعیت مطلوبی قرار دارد.

بررسی ساختار بخش خدمات استان کرمان و مقایسه آن با کشور نشان دهنده آن است که در استان کرمان تنها در زیربخش آموزش بالاتر از زیربخش های خدمات در کل کشور را دارا است. نکته قابل تامل سهم بسیار پایین بخش گردشگری (فعالیت خدماتی مربوط به تامین جا و غذا) در اقتصاد استان است. استان کرمان از پتانسیل بالایی جهت توسعه بخش گردشگری برخوردار می باشد؛ این استان در زمینه تاریخی - فرهنگی و طبیعی دارای قابلیت بالایی است. استان کرمان با ۱۰ اثر ثبت جهانی از جمله استان های کشور است که گردشگری می تواند نقش تعیین کننده ای در اقتصاد آن داشته باشد.

جدول ۳-۳ نمایانگر سهم بخش های مختلف اقتصادی در تولید ناخالص استان است.

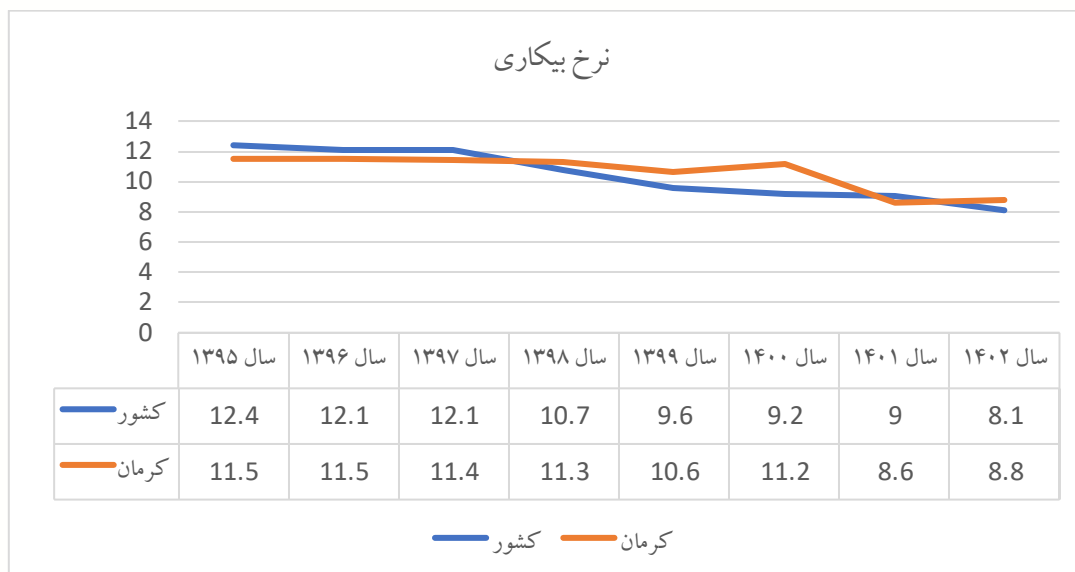
| بخش                                               | سهم بخش از تولید استان | سهم بخش از تولید کشور | سهم استان از کشور |
|---------------------------------------------------|------------------------|-----------------------|-------------------|
| کشاورزی، شکار، جنگلداری و ماهیگیری                | ۱۳,۴۷٪                 | ۱۰,۰۴٪                | ۵,۹۰٪             |
| استخراج معادن بدون نفت                            | ۳۷,۱۷٪                 | ۱,۰۹٪                 | ۴۹,۴۲٪            |
| صنعت                                              | ۲۴,۶۶٪                 | ۳۰,۴۱٪                | ۳,۵۷٪             |
| تأمین برق، گاز، بخار و تهویه هوا                  | ۱,۸۲٪                  | ۵,۶۶٪                 | ۱,۴۱٪             |
| آبرسانی، مدیریت پسماند، فاضلاب و فعالیت های تصفیه | ۰,۲۴٪                  | ۰,۲۶٪                 | ۴,۱۵٪             |
| ساختمان                                           | ۴,۱۸٪                  | ۵,۲۲٪                 | ۳,۵۲٪             |



| بخش                                                             | سهم بخش از تولید استان | سهم بخش از تولید کشور | سهم استان از کشور |
|-----------------------------------------------------------------|------------------------|-----------------------|-------------------|
| عمده فروشی و خرده فروشی، تعمیر وسایل نقلیه موتوری و موتور سیکلت | ۲,۵۸٪                  | ۱۶,۴۹٪                | ۰,۶۹٪             |
| حمل و نقل و انبارداری و پست                                     | ۶,۱۹٪                  | ۹,۰۹٪                 | ۳,۰۰٪             |
| فعالیت خدماتی مربوط به تامین جا و غذا                           | ۰,۳۲٪                  | ۰,۶۷٪                 | ۲,۱۳٪             |
| اطلاعات و ارتباطات                                              | ۰,۱۱٪                  | ۱,۱۴٪                 | ۰,۴۱٪             |
| فعالیت های مالی و بیمه                                          | ۱,۶۰٪                  | ۳,۸۵٪                 | ۱,۸۴٪             |
| املاک و مستغلات                                                 | ۴,۲۴٪                  | ۱۰,۷۰٪                | ۱,۷۴٪             |
| فعالیت های حرفه ای، علمی و فنی                                  | ۰,۵۵٪                  | ۱,۲۴٪                 | ۱,۹۶٪             |
| فعالیت های اداری و خدمات پشتیبانی                               | ۰,۰۹٪                  | ۰,۲۳٪                 | ۱,۷۹٪             |
| اداره امور عمومی، خدمات شهری و تامین اجتماعی                    | ۳,۲۹٪                  | ۴,۲۳٪                 | ۳,۴۲٪             |
| آموزش                                                           | ۲,۴۹٪                  | ۲,۵۳٪                 | ۴,۳۴٪             |
| فعالیت های مربوط به سلامت انسان و مددکاری اجتماعی               | ۲,۹۱٪                  | ۳,۲۱٪                 | ۴,۰۰٪             |
| فعالیت های هنر، سرگرمی، تفریح و سایر خدمات                      | ۰,۳۶٪                  | ۰,۶۹٪                 | ۲,۳۳٪             |
| خالص مالیات بر واردات                                           | ۶,۲۹-٪                 | ۶,۷۵-٪                | ۴,۱۰٪             |
| محصول ناخالص داخلی (به قیمت بازار) بدون نفت                     | ۱۰۰                    | ۱۰۰                   | ۴,۱٪              |

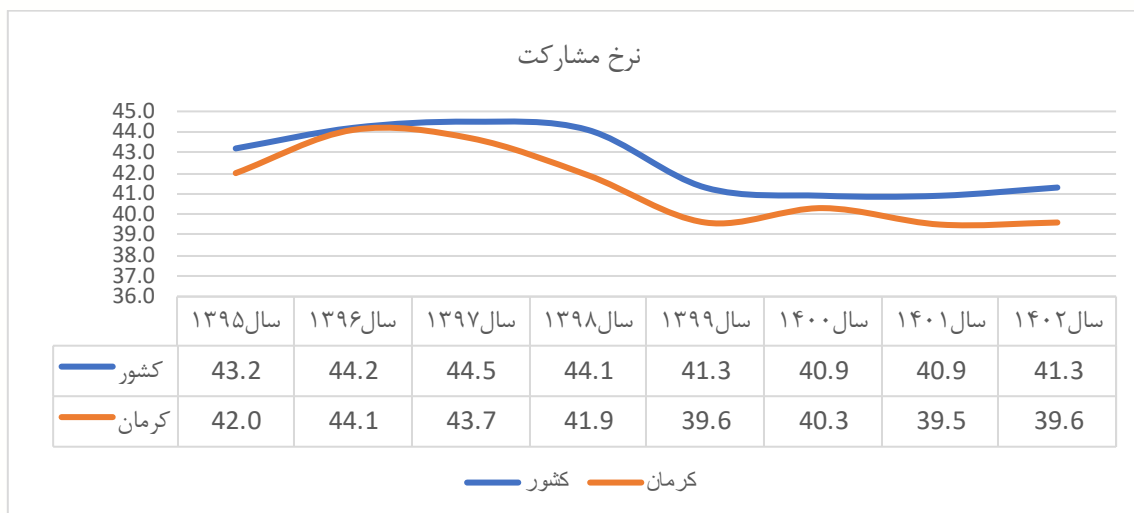
### ۱-۳-۲- نرخ بیکاری و مشارکت اقتصادی

یکی از مهم ترین موضوعات در بررسی و تحلیل تحولات ساختار اقتصادی جوامع، وضعیت اشتغال نیروی کار می باشد امروزه این موضوع به لحاظ سیاست گذاری و همچنین تحلیل عملکرد سیاست ها و برنامه های اقتصادی جایگاه ویژه ای پیدا کرده است همچنین مسئله اشتغال به علت جوان بودن جمعیت عمده استان به عنوان یکی از چالش های اساسی اقتصاد استان به شمار می آید که در صورت عدم توجه کافی به آن پیامدهای نامطلوبی را به دنبال خواهد داشت. با توجه به برآورد مرکز آمار، جمعیت استان در سال ۱۴۰۲ حدود ۳,۴ میلیون نفر بوده که ۴ درصد از جمعیت کشور را شامل می شود. ترکیب و ساختار جمعیت و نیروی کار استان نشان می دهد که حدود ۲,۴۸ میلیون معادل ۷۲ درصد از جمعیت استان را جمعیت ۱۵ سال و بیشتر (جمعیت در سن کار) تشکیل می دهند که از این تعداد ۹۸۱ هزار نفر جزء جمعیت فعال اقتصادی (شامل افراد در سن کار که در تولید کالا و خدمات مشارکت داشته (شاغل) یا از قابلیت مشارکت برخوردار بوده اند (بیکار) استان می باشند.



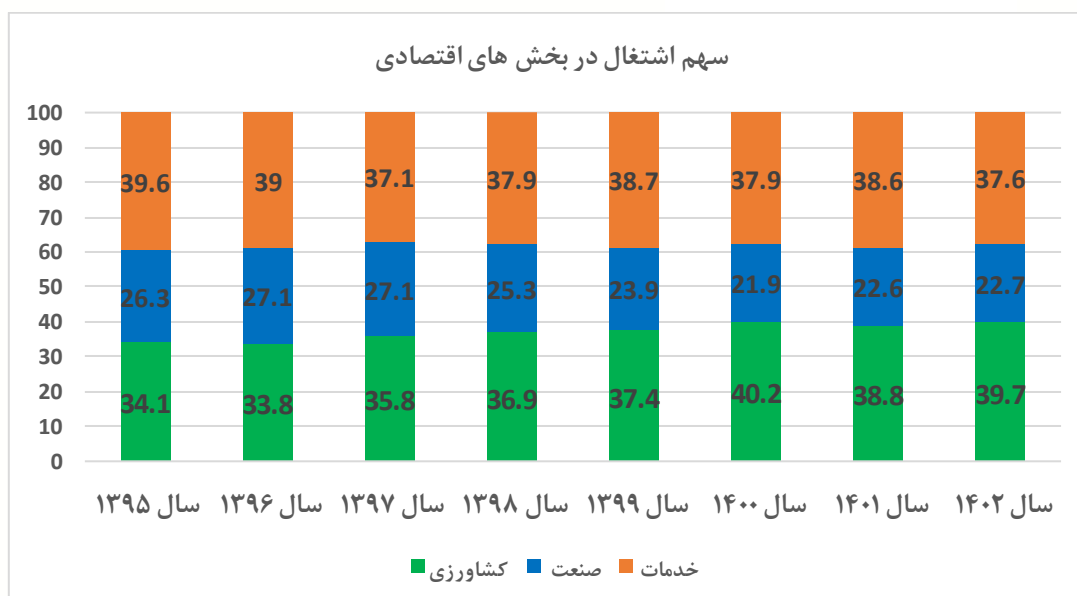
در سال ۱۴۰۲ نرخ بیکاری استان به عدد ۸٫۸ درصد رسیده است، مشاهده کاهش قابل ملاحظه نرخ بیکاری در طی سالیان اخیر ممکن است اینگونه تداعی کند که بازار کار در وضعیت مناسبی قرار گرفته است و عملکرد قابل توجهی در ایجاد اشتغال برای جویندگان کار داشته است اما بدیهی است که برای تحلیل وضعیت کلی بازار کار باید وضعیت سایر شاخص‌ها و متغیرها خصوصاً نرخ مشارکت در کنار نرخ بیکاری دیده شود. در ۲ سال اخیر گرچه نرخ بیکاری کاهش داشته، اما نرخ مشارکت نیز پایین آمده است. لذا کاهش نرخ بیکاری نمی‌تواند به تنهایی نکته مثبت تلقی شود. نرخ مشارکت بالاتر (نرخ مشارکت اقتصادی یا نرخ فعالیت اقتصادی عبارت است از نسبت جمعیت فعال ( شاغل و بیکار) ۱۵ ساله و بیشتر به جمعیت در سن کار ۱۵ ساله و بیشتر) به معنی بار تکفل پایین‌تر بوده و در صورتی که نرخ مشارکت بالا همراه با نرخ بیکاری پایین باشد، وضعیت مناسب است و با ثابت بودن درآمد سرانه، هر چقدر نرخ مشارکت نیروی کار در جامعه‌ای بالاتر باشد رفاه نیز بیش‌تر است. این نرخ تابعی از دستمزد واقعی، پوشش تحصیلی، جمعیت دارای تحصیلات عالی، نرخ بیکاری، تولید ناخالص داخلی سرانه و ویژگی‌های اجتماعی می‌باشد.

یکی از چالش‌های بازار کار کشور پایین بودن نرخ مشارکت نیروی کار می‌باشد و در سال ۱۴۰۲، تنها حدود ۴۱٫۳ درصد از جمعیت بالای ۱۵ سال و بیشتر، جزء جمعیت فعال هستند این نرخ در استان ۳۹٫۶ درصد و کمتر از متوسط کشور می‌باشد.



### ۲-۳-۲- سهم اشتغال در بخش های اقتصادی

با توجه به اینکه بخش های کشاورزی و خدمات به ترتیب سهم ۱۶ و ۴۲ درصدی از ارزش افزوده استان را دارند اما اشتغال در این دو بخش بیش از ۷۷ درصد از اشتغال استان را شامل می شود. گفتنی است اشتغال های ایجاد شده در بخش صنعت به طور متوسط پایداری بیشتری نسبت به سایر بخش های اقتصادی دارند. افزایش اشتغال در بخش کشاورزی با توجه به ارزش افزوده پایین این بخش به ازاء هر شغل، سیاست های آمایشی استان و کمبود ذخایر آب قابل تامل مستلزم یافتن راهکار جهت انتقال اشتغال از بخش کشاورزی به سمت سایر بخش های اقتصادی می باشد.





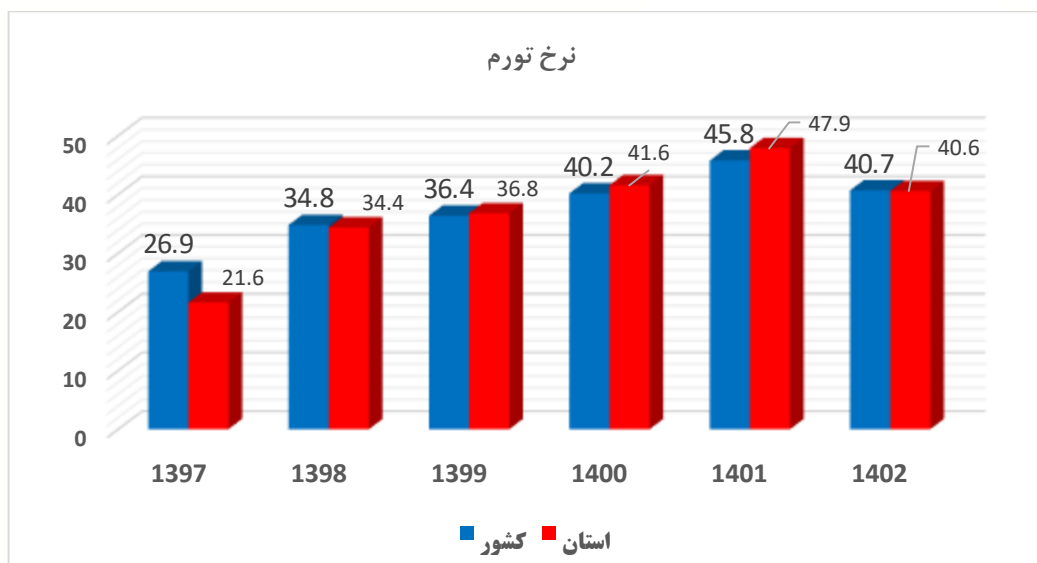
### ۳-۳-۲- بررسی وضعیت تورم استان کرمان

تورم یکی از متغیرهای اصلی تأثیرگذار بر وضعیت اقتصادی کشور است که می‌تواند در بلندمدت صدمات جدی بر پیکره اقتصاد وارد نماید که با توجه به گستردگی اثرگذاری آن بر حوزه‌های مختلف اقتصادی و اجتماعی همواره مورد توجه سیاست‌گذاران کلان اقتصادی قرار گرفته است. اقتصاد ایران طی دهه‌های گذشته همواره دچار تورم‌های بالا و پرنوسانی بوده است لذا به منظور رهایی از این شرایط یکی از اهداف مهم دولت چهاردهم از آغاز فعالیت تاکنون اجرای سیاست‌های پولی و مالی متناسب در راستای کاهش تورم در کشور بوده است. در این راستا پایش وضعیت تورم در آینده یکی از ابزارهای مناسب جهت اتخاذ صحیح سیاست‌های مناسب اقتصادی در کشور و استان است.

جدول شماره ۴ نرخ تورم استان و کشور را طی سال‌های ۱۳۹۷ تا ۱۴۰۲ را نشان می‌دهد

| عنوان | شاخص کل قیمت کالاها و خدمات مصرفی<br>(خانوار ۱۴۰۰=۱۰۰) |      |      |       |       | نرخ تورم سال ۱۳۹۸ | نرخ تورم سال ۱۳۹۹ | نرخ تورم سال ۱۴۰۰ | نرخ تورم سال ۱۴۰۱ | نرخ تورم سال ۱۴۰۲ |
|-------|--------------------------------------------------------|------|------|-------|-------|-------------------|-------------------|-------------------|-------------------|-------------------|
|       | ۱۳۹۸                                                   | ۱۳۹۹ | ۱۴۰۰ | ۱۴۰۱  | ۱۴۰۲  |                   |                   |                   |                   |                   |
| کشور  | ۵۲                                                     | ۷۱   | ۱۰۰  | ۱۴۶   | ۲۳۰,۲ | %۳۴,۸             | %۳۶,۴             | %۴۰,۲             | %۴۵,۸             | %۴۰,۷             |
| استان | ۵۱,۶                                                   | ۷۰,۶ | ۱۰۰  | ۱۴۷,۹ | ۲۳۵,۲ | %۳۴,۴             | %۳۶,۸             | %۴۱,۶             | %۴۷,۹             | %۴۰,۶             |

با توجه به نمودار زیر نرخ تورم استان از ۴۷,۹ درصد در سال ۱۴۰۱ به ۴۰,۶ درصد در سال ۱۴۰۲ کاهش یافته است.



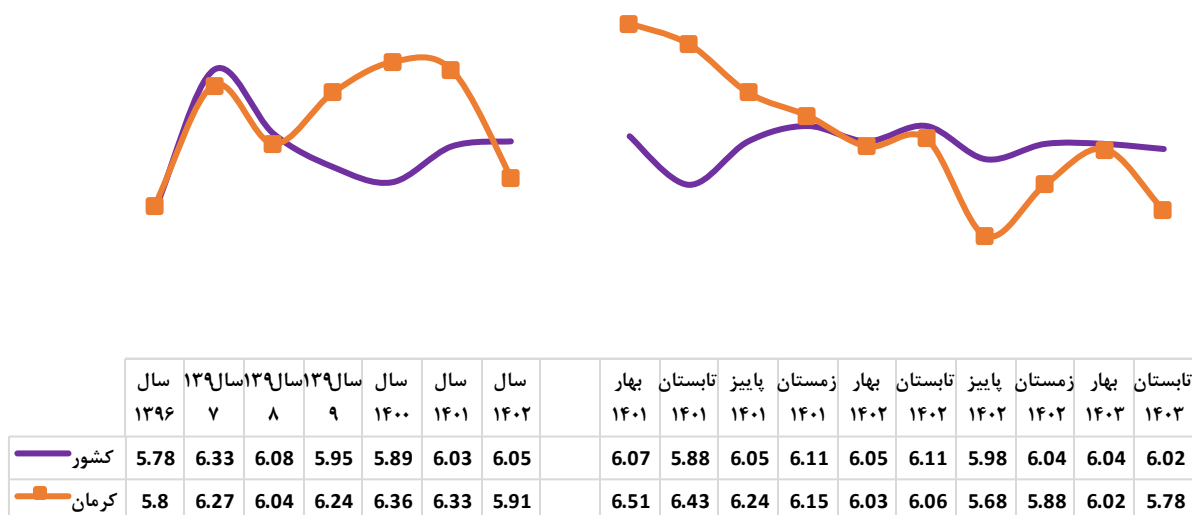


با توجه به آنکه تورم دو رقمی یکی از مشکلات اصلی اقتصاد ایران است، به نظر می‌رسد که کنترل تورم از سوی سیاست‌گذار یکی از بهترین روش‌ها برای کاهش نابرابری و بهبود وضعیت توزیع درآمد است. بنابراین به منظور بهبود وضعیت توزیع درآمد در مرحله اول به سیاست‌گذار اقتصادی توصیه می‌شود که تورم را کنترل کرده و از اجرای هرگونه سیاستی که منجر به افزایش تورم شود، خودداری کند. در مرحله دوم با کنترل تورم، رشد اقتصادی که ناشی از انباشت سرمایه فیزیکی و انسانی باشد، می‌تواند منجر به کاهش نابرابری شود.

#### ۴-۳-۲- پایش محیط کسب و کار

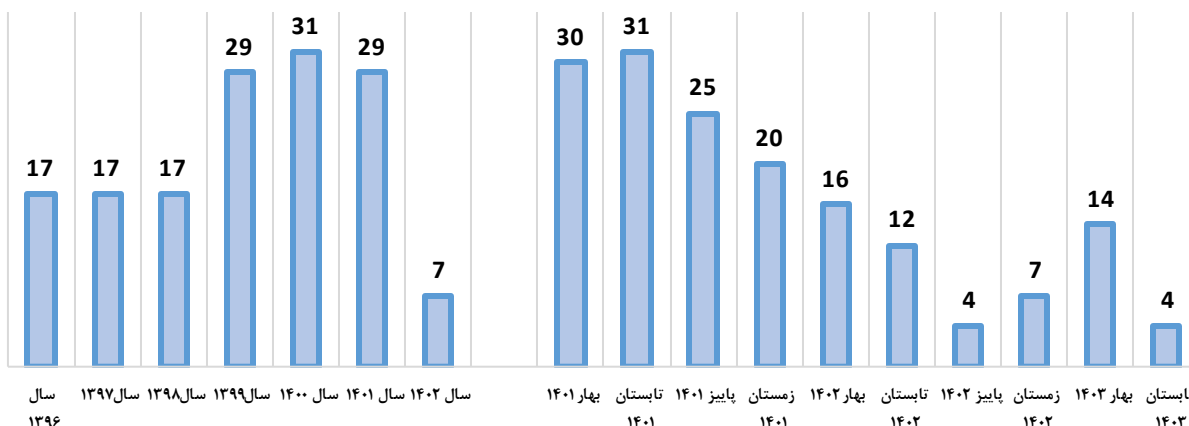
محیط کسب و کار مجموعه عواملی است که بر شکل‌گیری، تداوم و عملکرد بنگاه تأثیرگذار هستند و تغییر آنها برای مدیران بنگاه‌های اقتصادی بسیار پرهزینه و یا غیرممکن می‌باشد. بهبود محیط کسب و کار یکی از مهمترین راهبردهای توسعه و رشد اقتصادی به شمار می‌رود. بهبود فضای کسب و کار زمینه‌ساز رشد سرمایه‌گذاری، رشد اقتصادی، رونق تولید، ایجاد اشتغال، تقویت نرخ مشارکت اقتصادی، مهار تورم و نهایتاً افزایش رفاه اجتماعی خواهد گردید براساس گزارش پایش ملی محیط کسب و کار در سال ۱۴۰۲، استان کرمان در سال ۱۴۰۲ با کسب نمره ۵,۹۱، رتبه ۷ را به خود اختصاص داده است. در استان کرمان، نسبت به مدت مشابه سال قبل شاخص بهبود چشمگیری داشته است و بهبود همزمان امتیاز و رتبه استان کرمان در پایش محیط کسب و کار در سال ۱۴۰۲ اتفاق افتاده است.

روند شاخص کل محیط کسب و کار- نمره بدترین ارزیابی ۱۰ است





رتبه شاخص کل محیط کسب و کار استان کرمان

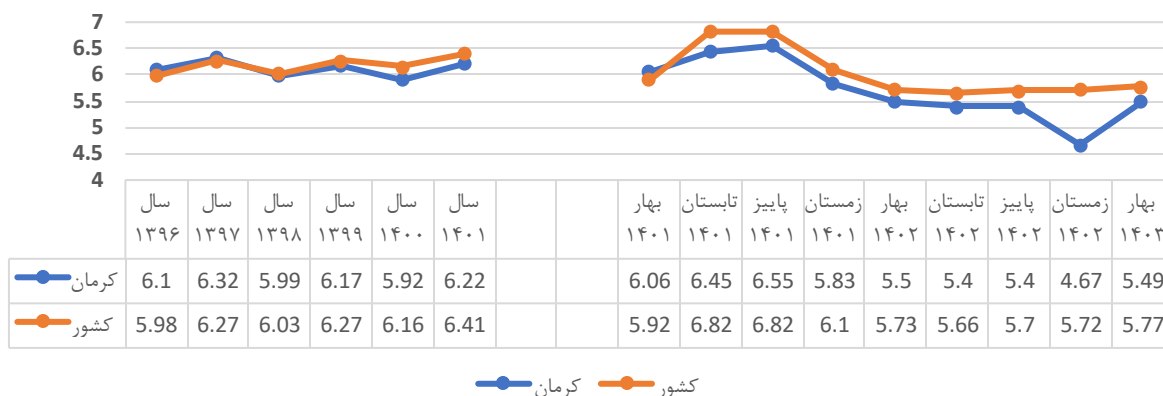


## ۲-۳-۵- پایش امنیت سرمایه گذاری

سرمایه گذاری از متغیرهای مهم اقتصادی است که بسیاری از سیاست ها را تحت تاثیر قرار می دهد و افزایش آن در کشور باعث رشد و توسعه بیشتر اقتصادی و بهبود مولفه های اقتصاد کلان می شود. از این رو کشورها برای بهبود شرایط و رشد و توسعه اقتصادی، اخذ و توسعه فناوری و مهارت های مدیریتی، ارتقای کیفیت تولیدات و افزایش توان صادراتی به دنبال افزایش سرمایه گذاری هستند. افزایش سرمایه گذاری در کشور نیازمند رعایت الزاماتی است که یکی از مهم ترین آنها امنیت سرمایه گذاری است. امنیت سرمایه گذاری از مهم ترین متغیرهایی است که میزان سرمایه گذاری در کشور را تعیین می کند و سرمایه گذاران داخلی و خارجی برای سرمایه گذاری در بخش های مختلف کشور به عنوان متقاضیان واقعی امنیت سرمایه گذاری، به دنبال شناسایی عوامل امنیت زدا و عدم قطعیت ها و میزان تاثیر آن بر فضای کسب و کار هستند. افزایش میزان سرمایه گذاری و ظرفیت سازی برای ارتقای تولیدات و ارائه خدمات در کشور نیازمند ایجاد فضای امن سرمایه گذاری و پیش بینی پذیر کردن شرایط اقتصادی است تا موسسات برآورد کننده ریسک، کشورمان را محیطی امن برای سرمایه گذاری اعلام کنند و ضمن حفظ و توسعه سرمایه های داخلی در بخش های واقعی و مولد اقتصادی بتوانیم شاهد حضور سرمایه گذاران بین المللی در عرصه های مختلف اقتصادی کشورمان باشیم. با توجه به آخرین گزارش پایش ملی محیط کسب و کار در بهار ۱۴۰۳، استان کرمان در بهار ۱۴۰۳ با کسب نمره ۵,۴۹، رتبه ۴ را به خود اختصاص داده است. استان کرمان، همواره وضعیت مطلوب تری نسبت به کشور و جایگاه قابل قبولی داشته است.



روند شاخص کل امنیت سرمایه گذاری - نمره بدترین ارزیابی ۱۰ است



## ۲-۴- ظرفیت ها و قابلیت های استان

### ۲-۴-۱- بخش کشاورزی

✓ وجود مزیت های نسبی فراوان در بخش تولیدات کشاورزی استان کرمان به ویژه محصولاتی نظیر پسته، خرما، مرکبات، گردو، بادام، زیتون، گل محمدی، گیاهان دارویی، زیره، کرک و پشم با قابلیت صادراتی

✓ وجود تنوع اقلیمی و امکان تولید محصولات کشاورزی خارج از فصل و امکان توسعه کشت متراکم و گلخانه ای در جنوب استان کرمان

✓ سهم ۱۶,۶٪ از تولید ناخالص استان و ۷,۱٪ از بخش کشاورزی کشور در سال ۱۴۰۰

✓ رتبه اول کشور در اراضی باغی با ۴۰۴ هزار هکتار و تولید ۱,۹ میلیون تن (۱۵٪ از سطح باغات کشور)

✓ رتبه اول کشور در تولید پسته (حدود ۱۰۰ هزار تن)، خرما (۳۵۳ هزار تن) و گیاهان دارویی (۲۷۵ هزار تن)

✓ رتبه دوم کشور در تولید محصولات جالیزی، سبزیجات، محصولات گلخانه ای و گل محمدی

✓ رتبه سوم کشور در تولید مرکبات و رتبه چهارم در تولید گردو

✓ رتبه پنجم کشور در اراضی زراعی با ۲۸۱ هزار هکتار و تولید ۴,۸ میلیون تن (۵٪ از تولید کشور)

✓ وجود الگوهای کشت مناسب و سیستم چند کشتی و بالا بودن شاخص عملکرد در واحد سطح در شهرستان-

های جنوب استان

### ۲-۴-۲- بخش صنعت

✓ وجود ظرفیت مناسب برای ایجاد صنایع بالادستی و پایین دستی و خوشه های صنعتی با تأکید بر صنایع متالورژی ذوب فلزات، صنایع مرتبط با انرژی،

✓ وجود ۴ کارخانه تولید خودرو با سهم ۹٪ از کل تولید کشور و سهم ۲٪ از تولید صنعت قطعه سازی ماشین آلات و بزرگترین تولید کننده لاستیک کشور با سهم ۳۳ درصد



- ✓ وجود ۱۹ شهرک و ۲۵ ناحیه صنعتی مصوب و ۳ مجتمع کارگاهی و خدماتی با قابلیت توسعه برای استقرار صنایع مدرن و پیشرفته در اکثر مناطق استان
- ✓ استقرار زیر ساخت‌های مناسب تجهیز شده برای توسعه صنعت در استان از جمله، جاده ترانزیت، فرودگاه، خطوط ریلی، شبکه اتصال انرژی، شبکه توزیع برق، گاز، نفت، گمرک و ...
- ✓ وجود صنایع بزرگ با ظرفیت صادراتی بالا و دارای اهمیت ملی (تولید ۹۰٪ مس کشور رتبه اول مس کاتدی، ۳۰٪ سنگ آهن رتبه اول کنسانتره، صنایع الکترونیک (۲۷٪ از تولید تلویزیون کشور)، وجود زنجیره فولاد و رتبه اول کشور در تولید کنسانتره آهن، گندله آهن و مس کاتد و ...)
- ✓ وجود توان مناسب برای توسعه صنایع (نوین و بومی) از قبیل صنایع تبدیلی کشاورزی، صنایع وابسته معادن، صنایع دستی و ...
- ✓ شکل‌گیری خوشه‌های صنعتی خرما، پسته، گردو در استان

#### ۲-۴-۳- بخش معدن شامل

- ✓ وجود ۴۳۸ معدن در حال بهره‌برداری با بیش از ۴۰ نوع ماده معدنی و سهم قریب به ۴۰٪ از ارزش افزوده بخش معدن کشور با اشتغال حدود ۳۰ هزار نفر (۲۷ درصد از اشتغال بخش معدن کشور)
- ✓ وجود بزرگترین معدن سنگ آهن خاورمیانه، دومین معدن مس روباز جهان و وجود ۷۰٪ ذخیره کرومیت کشور
- ✓ دارا بودن سهم قابل توجه از ارزش تولیدات کنسانتره آهن، مس کاتد و ذغال سنگ و قطب اول فولاد کشور
- ✓ برخورداری از پتانسیل‌های معدنی غنی فلزی و غیر فلزی از قبیل مس، ذغال سنگ، آهن، کروم، تیتانیوم، خاک نسوز و سنگ‌های تزئینی و قیمتی با قابلیت بالای ایجاد صنایع و فراوری آن

#### ۲-۴-۲- بخش خدمات

- ✓ اهمیت شهر کرمان به عنوان قطب گردشگری درمانی در جنوب شرق کشور و توانمندی ارائه خدمات دانشگاهی و درمانی
- ✓ وجود پنج دانشگاه علوم پزشکی (کرمان - رفسنجان - جیرفت - سیرجان و بم)
- ✓ قطب بودن دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی کرمان در منطقه جنوب شرق کشور و وجود امکانات ممتاز درمانی و بهداشتی در استان و نقش برتر در منطقه در جهت ایجاد گردشگری سلامت
- ✓ وجود مراکز جراحی محدود، بیمارستانها، آزمایشگاه‌های تشخیص طبی، داروخانه و رادیولوژی



- ✓ ایجاد سطح دسترسی وسیع بیمه شدگان به خدمات بیمه ای در ۹۰ نقطه استان (گسترش بیمه سلامت و بیمه روستایی)
- ✓ بالاترین تعداد آثار ثبت شده جهانی (۹ اثر ثبت جهانی) و وجود ۸۱۰ آثار ملی ثبت شده
- ✓ وجود جاذبه های طبیعی و تنوع زیست محیطی و تاریخی و باستانی متعدد و با شهرت جهانی در سطح استان جهت سرمایه گذاری و توسعه گردشگری، طبیعت گردی، بوم گردی، ژئوتوریسم و گردشگری ورزشی و امکان میزبانی رویداد های فرهنگی ورزشی (همچون مسابقات رالی روی شن و ...)
- ✓ بازدید بیش از ۲۰۷ هزار گردشگر ایرانی و ۲۹ هزار گردشگر خارجی در سال ۹۸ قبل از کرونا از جاذبه های استان و ۷۱۲ هزار نفر بازدید کننده از موزه های آثار تاریخی و باستانی استان
- ✓ وجود چشم اندازهای بکر طبیعی (کویر لوت و ...)
- ✓ وجود زیرساخت ها و امکانات حمل و نقل جاده ای، ریلی، هوایی (۴ فرودگاه فعال و یک فرودگاه بین - المللی) با عملکرد ملی و فراملی
- ✓ رتبه دوم کشور از لحاظ تعداد تعداد واحد های بوم گردی با ۳۲۰ واحد
- ✓ اهمیت شهر کرمان به عنوان قطب گردشگری درمانی در جنوب شرق کشور و توانمندی ارائه خدمات دانشگاهی و درمانی
- ✓ وجود شبکه های اتصال انرژی، ۵۵۳۴۹ کیلومتر طول خطوط شبکه توزیع برق، ۲۱۴۳ کیلومتر طول خطوط انتقال گاز، ۳ انبار نفت با ۲۹ مخزن ذخیره و ۲۷۶ جایگاه عرضه سوخت
- ✓ استان کرمان بعنوان صادر کننده برق به سایر استانهای کشور
- ✓ وجود نیروگاه های سیکل ترکیبی گل گهر، سمنگان در شهرستان سیرجان و نیروگاه کهنوج در شهرستان کهنوج
- ✓ وجود پایانه های حمل و نقل و راههای ارتباطی مهم تجهیز شده در بخش هایی از استان
- ✓ موقعیت ارتباطی ویژه و وجود مناطق آزاد تجاری فعال سیرجان، رفسنجان و بم و در دست احداث جازموریان
- ✓ یکی از قطبهای اصلی حمل و نقل و ترانزیت کالا با تاکید بیشتر بر خدمات بازرگانی، پشتیبانی تولید و خدمات برتر به استانهای مجاور
- ✓ قرار گرفتن استان در مسیر ترانزیت جاده ای شمال به جنوب و شمال شرق به جنوب شرق به شمال
- ✓ وجود زیرساخت ها و امکانات حمل و نقل جاده ای، ریلی، هوایی (۵ فرودگاه فعال در شهرهای رفسنجان، جیرفت، بم، سیرجان و کرمان در ابعاد ملی و بین المللی)



## ۲-۵- مهم ترین چالش استان

### ۲-۵-۱- بخش کشاورزی

- ✓ غالب بودن شیوه های آبیاری سنتی و راندمان پایین این شیوه ها و اتلاف منابع آب
- ✓ بالا بودن سهم بخش کشاورزی و عدم تطابق با مهمترین تنگنای طبیعی استان
- ✓ سهم بیش از ۶۰ درصدی محصول پسته از ارزش افزوده بخش کشاورزی استان (متعلق به ۲۵ درصد از بهره برداران بخش کشاورزی)
- ✓ وجود ساختار سنتی و تخصیصی نبودن بخش کشاورزی
- ✓ خشکسالی های مستمر و برداشت های بی رویه از سفره های مشترک آب شرب با سایر مصارف

### ۲-۵-۲- بخش صنعت

- ✓ عدم شکل گیری زنجیره های تولید و خوشه های صنعتی مرتبط با فعالیت های صنعتی و معدنی استان (همچون خودروسازی)
- ✓ تمرکز فعالیت واحدهای صنعتی استان در ۱۰ واحد صنعتی استان با بیش از ۷۸٪ از ارزش افزوده کل اقتصاد استان
- ✓ تمرکز جغرافیایی واحدهای صنعتی در پنج شهرستان نخست استان شامل کرمان، رفسنجان، سیرجان، بم و جیرفت متمرکز می باشد
- ✓ شکاف مربوط به صنایع متوسط و کوچک (۶۸ درصد واحدهای تولیدی استان واحدهای خرد می باشند)

### ۲-۵-۳- بخش معدن

- ✓ بیش از ۷۰٪ از ارزش افزوده بخش معدن استان در دو معدن سرچشمه و گل گهر سیرجان در قسمت شمالی استان بوده و بیش از ۹۵٪ از کل ارزش افزوده بخش معدن استان تنها در ۲،۱ درصد از کل معادن استان (۱۰ معدن)
- ✓ ضعف فراوری و تبدیل مواد معدنی استخراجی از معادن و صدور مواد خام معدنی یا مواد معدنی با حداقل فراوری از استان به استان های دیگر یا صادرات

### ۲-۵-۴- بخش خدمات

- ✓ پایین بودن سهم بخش خدمات از ارزش افزوده استان (حدود ۲۰ درصد کمتر از متوسط کشور)



✓ نبود ارتباط مناسب بین مراکز آموزش عالی، آموزش و پرورش و مؤسسات تحقیقاتی با بخش های اجرایی و تولیدی استان

✓ وجود کلاس های کپری، فضاهای غیر استاندارد و تخریبی در حال بهره برداری در استان

✓ عدم بالفعل شدن ظرفیت های گردشگری استان و ناشناخته ماندن آنها

✓ عدم اتصال تورها و محورهای گردشگری به شبکه های گردشگری مهم کشور

✓ تمرکز خطوط انتقال انرژی در شمال استان و عدم تکمیل زنجیره انتقال انرژی برای توسعه صنعتی و اقتصادی در جنوب استان

✓ عدم وجود زیرساخت های حمل و نقل در نیمه جنوبی و شرقی استان و عدم تکمیل محورهای ارتباطی

✓ عدم شکل گیری حمل و نقل چند وجهی در استان

به طور کلی عمده مشکلات و چالش های کلان استان عبارتند از:

#### چالش اول: چالش های محیطی

الف - مصرف بالای آب در اقتصاد استان (بدلیل عمده سهم بالای بخش کشاورزی) بیلان منفی سالانه بیش از ۸۰۰ میلیون متر مکعب آب و تخلیه آب سفره های زیرزمینی

آبرسانی سیار تعداد ۳۵۸ روستا

با جمعیت ۹۲ هزار نفر

تعداد ۶۷۳ روستای بالای ۲۰ خانوار

با جمعیت بالغ بر ۱۱۰ هزار نفر

فاقد آب آشامیدنی سالم

تعداد ۷ شهر بحرانی آب شرب

تعداد ۱۸ شهر در معرض تنش

تعداد ۶۲۸ روستای بحرانی و در معرض تنش

#### ب - مخاطرات طبیعی

##### ۱- زلزله:

قرارگیری استان کرمان در خطر لرزه خیزی زیاد (۷۵ نقطه شهری و ۲۸۳۰ نقطه روستایی در حریم گسل واقع شده اند)

##### ۲- ریز گرد:

وجود بیش از ۲۹ کانون بحرانی و تحت تاثیر قرار دادن ۴۷ درصد از مساحت استان

##### ۳- فرونشست زمین و سیل:

قرارگیری اغلب دشتهای استان در پهنه فرونشست بالا (۱۵ دشت استان دارای فرونشست و ۵ دشت: سیرجان، کرمان، زرنند، کوهبنان و رفسنجان بعنوان دشت های بحرانی فرونشست کشور) و ۹ کانون بیابانی و ۷۴ کانون بیابانزایی



#### چالش دوم: مشکلات و چالش های زیربنایی

- الف - عدم ساماندهی و تقویت شبکه حمل و نقل استان (زمینی، هوایی و ریلی) در راستای نقش استان در جنوب شرق کشور و سواحل مکران و دیگر زیرساختهای اساسی از جمله شبکه های تولید و انتقال انرژی
- ب - کمبود زیرساخت های متناسب گردشگری با توجه به جایگاه استان (دارا بودن ده اثر ثبت جهانی) و لزوم افزایش ماندگاری توریست های داخلی و خارجی در استان
- ج - توسعه نیافتگی شهر کرمان متناسب با نقش آن در سند آمایش استان بعنوان شهر منطقه و ضعف خدمات شهری در شهرهای کوچک

#### چالش سوم: چالش های فرهنگی و اجتماعی

- الف - حضور بیش از ۳۰۰ هزار اتباع افغانستانی در استان کرمان و ایجاد چالش های امنیتی و اقتصادی
- ب - مهاجرت شدید از روستاها به شهر و رشد حاشیه نشینی و گسترش سکونتگاه های غیر رسمی در مناطق جمعیتی استان (۳۱ نقطه در کرمان، بم، سیرجان، رفسنجان، جیرفت)

#### چالش چهارم: چالش های اقتصادی

- الف - تمرکز شدید فعالیت های صنعتی و عدم شکل گیری صنایع متوسط و کوچک (sme) در استان
- ب - نرخ بیکاری بالای زنان (۲۷,۷) و فارغ التحصیلان (۲۸,۶) در استان
- ج - پائین بودن سهم بخش خدمات از متوسط کشور (۲۰٪ پائین تر از میانگین کشوری)
- د - ناکافی بودن اعتبارات (استانی و ملی) با توجه به نیازهای سرمایه گذاری در بخش های مختلف زیر بنایی، اقتصادی، اجتماعی و خدمات
- هـ - خروج درآمدهای استان و عدم گردش مالی حاصله از صنایع بزرگ و معادن مس سرچشمه و گل گهر و میدوک و...

#### چالش پنجم: عدم تعادل های منطقه ای (تفاوت معنی دار شمال و جنوب استان)

- تمرکز شدید ارزش افزوده استان در شهرستان های شمالی بیش از ۷۴ درصد ارزش افزوده
- بخش صنعت: تمرکز بیش از ۸۷ درصد ارزش افزوده بخش صنعت و معدن در شهرستان های شمالی استان
- بخش معدن: تمرکز ۹۷ درصد از ارزش افزوده بخش معدن استان در شهرستان های شمالی



**فصل سوم**  
**محورهای سند تحرک بخشی**  
**استان کرمان**





### ۳-۱- مقدمه

همانطور که در ضرورت سند تحرک بخشی اشاره گردید در برنامه هفتم توسعه تغییر پارادایم و انتخاب رویکرد برنامه ریزی یکپارچه نگر، مسئله محور و مبتنی بر اولویت ها و پیشران های توسعه برای دوری گزینی از برنامه ریزی بخشی و جامع و بهره گیری از تمامی عوامل نهادها و ظرفیت های توسعه کشور (بازیگران توسعه) مد نظر قرار گرفته است. در همین راستا به استناد مفاد نظام نامه برنامه هفتم، محتوای سند تحرک بخشی استان با تاکید بر مساله محوری و اولویت بندی موضوعات توسعه ای در چارچوب بندهای سیاست های کلی تهیه و تدوین می گردد. براین اساس موضوعات محوری سند تحرک بخشی توسعه استان در سه گونه پروژه های: پیشران ها (محرک های توسعه)، مسائل بحران زا (موانع توسعه) و بستر سازها (ظرفیت سازهای توسعه) تعریف گردیده اند. بر این اساس و با توجه به مطالب فصل قبل ۱۳ محور اصلی شناسایی و برای هر محور وضع موجود، اهداف کمی، ظرفیت ها و چالش ها و نهایتا پروژه های مهم و اولویت دار تعریف گردید که در ادامه ارائه می - گردد.

### ۳-۲- ملاک و معیار تعریف محورها

در راستای تحقق منویات مقام معظم رهبری در سال مزین به نام "جهش تولید با مشارکت مردم" و با هدف استفاده حداکثری از ظرفیت ها و توانمندی های بالقوه استان، با هدف تحرک بخشی به توسعه استان و اجرای اقدامات نو و ابتکاری، در زمینه پیشرفت اقتصادی و رفع مشکلات و موانع توسعه استان، محورهای مبتنی بر معیارهای ذیل مشخص گردید:

- ✓ انطباق حداکثری با اسناد بالادستی (برنامه هفتم، آمایش سرزمین و...)
  - ✓ در راستای تحقق شعار سال ( جهش تولید و راهکار های افزایش میزان مشارکت مردم)
  - ✓ سیاست های کلی اقتصاد مقاومتی
  - ✓ بیانیه مقام معظم رهبری با عنوان گام دوم انقلاب
  - ✓ تاکید بر نقاط قوت و فرصت های استان و رفع نقاط ضعف و تهدید های استان
  - ✓ در راستای تعادل بخشی و عدالت سرزمینی در پهنه استان
  - ✓ توجه به پروژه های بخش خصوصی به عنوان موتور محرک توسعه استان
- محور های تعریف شده اساساً برنامه های فرابخشی بوده که انجام عملیات مربوط به هر محور مستلزم همکاری بیش از یک دستگاه اجرایی می باشد آنچه بعنوان نقطه قوت در اجرای محورها می توان نام برد همگرایی و هم افزایی دستگاههای اجرایی متولی با محوریت مسئول محور در راستای تسریع در به سرانجام رسیدن پروژه - های تعریف شده طبق برنامه زمانبندی است. عملکرد محورها در جلسات شورای برنامه ریزی و توسعه استان



بصورت مستمر مورد ارزیابی و پایش قرار می گیرد و نقاط قوت و ضعف آنها و همچنین موانع در مسیر تحقق اهداف محورها مورد بررسی و با حضور استاندار محترم و سایر دستگاههای اجرایی تصمیمات و اقدامات لازم در جهت رفع موانع و پیشبرد اهداف اتخاذ می گردد.

### ۳-۳- محورهاى سند تحرك بخشى توسعه استان

با توجه به شرایط استان و دلایل ذکر شده در خصوص انتخاب محورهای تحرك بخشى ۱۲ محور به عنوان محورهاى سند تحرك بخشى انتخاب و فرآیند تهیه و تدوین اسناد مرتبط با آنها مورد بررسی قرار گرفت محورهاى تعریف شده عبارتند از:

(۱) صنعت و معدن

(۲) گردشگری و صنایع دستی

(۳) مولدسازی و تامین منابع مالی

(۴) توسعه فناوری و اقتصاد دانش بنیان

(۵) حمل و نقل و مسکن

(۶) آب

(۷) انرژی

(۸) مهارت و اشتغال

(۹) امنیت غذایی و سلامت

(۱۰) فرهنگی و اجتماعی

(۱۱) مهارتورم

(۱۲) کشاورزی و منابع طبیعی

(۱۳) سایر موضوعات

لازم به ذکر است از آنجا که برخی پروژههای مهم و تاثیرگذار در سطح استان به خصوص پروژههای مهم شهرهای مرکز استان و شهرستانها، مناطق ویژه اقتصادی و... متناسب با موضوعات ۱۲ گانه محورها نباشند تحت عنوان سایر موضوعات تعریف شده است.

### ۳-۴- متولیان و ظرف اجرا محورها

اجرای موفق هر برنامه و سندی نیازمند تعیین سازکار دقیق اجرا و پیگیری و نظارت است. تجربه برنامه ها و اسناد گذشته نشان می دهد که اغلب با تعیین کارگروه ها و کمیته های که در اکثر مواقع موازی کار گروه ها و کمیته -



های همراه بوده و پس از مدتی کارایی و اثربخشی خود را از دست داده اند. لذا در این سند از ظرفیت شورای برنامه ریزی و توسعه استان که به منظور هماهنگی و تصمیم گیری در امور برنامه ریزی، توسعه و عمران استانها و نظارت بر آنها و هدایت و تصویب طرحها در چهارچوب برنامه ها، سیاستها و خط مشیهای کلان، تشکیل می شود، استفاده شده است. همچنین کار گروه های ۴ گانه ذیل شورا و گروه های کاری ذیل آن به عنوان بازوان اجرای جهت پیشبرد سند تحرک بخشی مد نظر قرار گرفته است. این امر ضمن فعال نمودن شورای برنامه ریزی و توسعه استان محورهای مختلف توسعه استان و رفع مسایل و مشکلات پروژه های مهم و تاثیر گذار را در دستور کار قرار داده و با نگاه مسئله محوری در راستای اهداف اصلی شورای گام بر میدارد. بر این اساس مطابق جدول زیر گروه های کاری مربوطه و متولیان هر محور و نیز کار گروه ها مربوط به هر محور که با مسئولیت معاونین محترم استاندار برگزار می گردد. اشاره می شود.

جدول شماره ۴ محورهای سند تحرک بخشی استان، متولیان و ظرف اجرا هر محور

| گروه کاری مربوطه               | کار گروه مربوطه                         | متولی و مجری محور                           | نام محور                         |
|--------------------------------|-----------------------------------------|---------------------------------------------|----------------------------------|
| گروه کاری اقتصادی              | اقتصادی، اشتغال و سرمایه گذاری          | اداره کل صنعت، معدن و تجارت استان و جنوب    | صنعت و معدن                      |
| گروه کاری گردشگری              | زیربنایی و توسعه شهری و روستایی و آمایش | اداره کل میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی | گردشگری و صنایع دستی             |
| آموزش، پژوهش، فن آوری و نوآوری | آموزش، پژوهش، فن آوری و نوآوری          | سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان           | توسعه فناوری و اقتصاد دانش بنیان |
| سازگاری با کم آبی              | زیربنایی و توسعه شهری و روستایی و آمایش | شرکت آب منطقه ای                            | آب                               |
| گروه کاری انرژی                |                                         | شرکت برق منطقه ای                           | انرژی                            |
| گروه کاری اقتصادی              | اقتصادی، اشتغال و سرمایه گذاری          | ادارات کل جهاد کشاورزی استان و جنوب استان   | کشاورزی و منابع طبیعی            |
| گروه کاری زیربنایی             | زیربنایی و توسعه شهری و روستایی و آمایش | اداره کل راه و شهرسازی استان                | حمل و نقل و مسکن                 |
| گروه کاری اقتصادی              | اقتصادی، اشتغال و سرمایه گذاری          | اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی استان    | مهارت و اشتغال                   |
| گروه کاری مولد سازی            | زیربنایی و توسعه شهری و روستایی و آمایش | اداره کل امور اقتصادی و دارایی استان        | مولد سازی و تامین منابع مالی     |
| سلامت و امنیت غذایی            | سلامت و امنیت غذایی                     | دانشگاه علوم پزشکی و                        | امنیت غذایی و سلامت              |
| ستاد تنظیم بازار استان         | ستاد تنظیم بازار استان                  | اداره کل صنعت، معدن و تجارت                 | مهارت تورم                       |
| گروه کاری اجتماعی و خانواده    | کار گروه اجتماعی                        | دفتر امور اجتماعی استانداری کرمان           | فرهنگی و اجتماعی                 |
| گروه های کاری مرتبط موضوع      | کار گروه های مرتبط موضوع                | سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان           | سایر موضوعات                     |

در ادامه به تفصیل هر یک از محورهای ۱۳ گانه که در هر محور وضع موجود، ظرفیت ها و چالش ها، هدف گذاری و پروژه های اولویت دار تعریف گردیده مطرح می گردد.





### ۵-۳- محور صنعت و معدن

مسئول محور: اداره کل صنعت، معدن و تجارت استان کرمان

ظرف اجراء: گروه کاری اقتصادی، اشتغال و سرمایه گذاری



### ۳-۵- صنعت و معدن

#### ۳-۵-۱- مقدمه

صنعت را می‌توان به عنوان مؤثرترین بخش اقتصادی در رشد و توسعه اقتصادی استان دانست، چرا که توسعه‌ی بخش صنعت امکان ایجاد ارزش افزوده بیشتر و همچنین تحریک سایر بخش‌های اقتصادی جهت ارتقاء بهره‌وری، افزایش صادرات و نوآوری را فراهم می‌آورد از سوی دیگر با توجه به مزیت‌های نسبی و رقابتی در زمینه معادن و کشاورزی در استان، ایجاد و توسعه صنایع تبدیلی و تکمیلی منجر به ارزش افزوده به مراتب بیشتری در استان خواهد شد، به راحتی می‌توان دریافت استان کرمان از زیرساخت‌های نسبتاً مناسبی در جهت توسعه صنایع برخوردار است و حلقه‌های مفقوده‌ای زیادی را در چرخه‌های تولید می‌توان یافت که بایستی بدانها توجه ویژه‌ای صورت پذیرد. در راستای تحقق اهداف سند چشم‌انداز و برنامه هفتم در کشور و استان لزوم توجه به این حلقه‌های مفقوده اجتناب‌ناپذیر است. بخش معدن همچون بخش کشاورزی در استان کرمان نسبت به متوسط ملی از جایگاه ویژه‌ای برخوردار است به گونه‌ای که در سال ۱۴۰۲ حدود ۴۵ درصد از ارزش افزوده فعالیت‌های معدنی کشور را به خود اختصاص داده است. استان کرمان به بهشت معادن معروف است. از ۶۲ ماده معدنی شناخته شده در کشور، ۴۲ نوع آن در استان وجود دارد که از لحاظ تنوع معادن مقام اول را در کشور داراست. این معادن راهبردی هم در تامین نیازهای اساسی صنایع کشور و هم در ایجاد ارزش افزوده و صادرات نقش موثری دارند. وجود بزرگترین معدن سنگ آهن خاورمیانه، دومین معدن مس روباز جهان و وجود ۷۰٪ ذخیره کرومیت کشور، دارا بودن سهم قابل توجه از ارزش تولیدات کنستانتره آهن، مس کاتد و ذغال سنگ و قطب اول فولاد کشور، بر خوردااری از پتانسیل‌های معدنی غنی فلزی و غیر فلزی از قبیل مس، ذغال سنگ، آهن، کروم، تیتانیوم، خاک نسوز و سنگ‌های تزئینی و قیمتی با قابلیت بالای ایجاد صنایع و فراوری آن تنها بخشی از ظرفیت‌های استان در بخش معدن است.

#### ۳-۵-۲- وضع موجود

بر اساس اطلاعات صنعت، معدن و تجارت استان و جنوب استان در کل ۱۹۵۶ واحد صنعتی در استان کرمان وجود دارد که ۱۲۸ واحد یعنی حدود ۶٫۶ درصد را واحدهای بزرگ مقیاس (اشتغال بالای ۱۰۰ نفر) و ۱۸۲۸ واحد برابر ۹۳٫۵ درصد را واحدهای کوچک مقیاس تشکیل می‌دهند. تعداد واحدهای صنعتی استان در جدول زیر به تفکیک مقیاس نشان داده شده است.



جدول شماره ۵ تعداد واحدهای صنعتی استان به تفکیک مقیاس

| شرح                                   |  | ۱۶ شهرستان شمالی |       | ۷ شهرستان جنوبی |       | کل استان |       |
|---------------------------------------|--|------------------|-------|-----------------|-------|----------|-------|
|                                       |  | تعداد            | درصد  | تعداد           | درصد  | تعداد    | درصد  |
| تعداد واحدهای بزرگ (اشتغال بالای ۱۰۰) |  | ۱۲۱              | ۷,۳۸  | ۷               | ۲,۲۲  | ۱۲۸      | ۶,۵۴  |
| تعداد واحدهای کوچک (اشتغال زیر ۱۰۰)   |  | ۱۵۱۹             | ۹۲,۶۲ | ۳۰۹             | ۹۷,۷۸ | ۱۸۲۸     | ۹۳,۴۶ |
| جمع کل                                |  | ۱۶۴۰             | ۱۰۰   | ۳۱۶             | ۱۰۰   | ۱۹۵۶     | ۱۰۰   |

منبع: سازمان صنعت، معدن و تجارت استان و جنوب استان

### ۳-۵-۳- اهمیت ظرفیت ها و چالش های محور

#### الف) ظرفیت ها

- وجود ۸ میلیارد تن ذخایر معدنی در قالب ۴۲ ماده معدنی و استخراج سالیانه ۱۳۰ میلیون تن مواد معدنی
- پرداخت حقوق دولتی معادن حدود ۲۰ هزار میلیارد تومان در سال
- وجود صنایع فرآوری معدنی بزرگ در استان با گردش مالی بالغ بر ۲۰۰ هزار میلیارد تومان
- قرارگیری استان در دوزنقه طلایی تابش انرژی خورشیدی کشور و وجود زیرساخت ۵ شهرک خورشیدی
- رتبه ۴ ام کشور در خصوص میزان صادرات غیر نفتی با مبلغ حدود ۳ میلیارد دلار
- قرارگیری استان در موقعیت های ترانزیتی شمال - جنوب و شرق - غرب کشور
- احداث خط انتقال آب از خلیج فارس به استان به میزان ۱۱۰ میلیون لیتر در سال و وجود زیر ساخت برای ایجاد سه خط انتقال دیگر
- نزدیکی به سواحل مکران
- وجود ۵ فرودگاه فعال در استان ، ۴ منطقه ویژه اقتصادی در استان و وجود ۵۰ شهرک و ناحیه صنعتی

#### ب) چالش ها:

- عدم برگشت سهم حقوق دولتی معادن به استان
- کمبود سهم آب صنعت به دلیل مصرف زیاد در سایر حوزه های اقتصادی استان
- گستردگی و پراکندگی معادن و صنایع در استان
- کمبود نیروی انسانی متخصص در راستای برنامه ریزی و نظارت بر معادن و صنایع معدنی
- قطعی برق و گاز صنایع و معادن استان و کاهش تولید که منجر به افزایش قیمت ها و تورم استان شده است
- عدم تفویض اختیار در حوزه های تصمیم گیری صنعت و معدن کشور به استان



- عدم وجود تسهیلات مالی کافی جهت نیاز طرح ها و واحد های صنعت، معدن و تجارت
- تفاوت چشمگیر و متناسب نبودن پرداخت حقوق و مزایا پرسنل در بین شرکت های استان که منجر به مشکلات نیروی انسانی و کارگری شده است.

#### ۴-۵-۳- هدف گذاری محور

از جمله اسناد بالادستی مرتبط با این محور می توان به قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر، ماده ۴۷ و همچنین بندهای (۸) و (۹) سیاست های کلی برنامه پنج ساله هفتم و هدف گذاری مرتبط به این برنامه اشاره نمود. بر این اساس هدف گذاری محور صنعت و معدن با توجه به محور های فرعی زیر تعریف گردیده است:

- تکمیل طرح های صنعتی استراتژیک استان (تکمیل زنجیره های ارزش، قطعه سازی، ایجاد صنایع دانش بنیان)
  - تکمیل و راه اندازی واحدهای راکد و نیمه فعال و افزایش یا تثبیت آمار تولید واحد های فعال
  - ارتقاء بهره وری بخش معدن و توسعه صنایع دانش محور و توسعه زیرساخت های بازرگانی
  - روش های تامین مالی نوین (تامین مالی طرح ها و واحد های صنعتی از طریق ظرفیت گردش حساب های شرکت های معدنی و ظرفیت بازار سرمایه و توسعه تجارت الکترونیک)
  - توسعه اکتشاف معدنی به روش های نوین در استان و معدن کاری با رویکرد توسعه پایدار
- با توجه به محور های ذکر شده عمده اهداف این محور در قالب جدول زیر عبارتند از:

| نام محور فرعی                            | شرح هدف                                                   | وضع موجود | واحد هدف | هدف کمی | برنامه زمان بندی<br>براساس درصد پیشرفت |      |      |      |
|------------------------------------------|-----------------------------------------------------------|-----------|----------|---------|----------------------------------------|------|------|------|
|                                          |                                                           |           |          |         | ۱۴۰۳                                   | ۱۴۰۴ | ۱۴۰۵ | ۱۴۰۶ |
| راه اندازی واحدهای راکد و نیمه فعال      | فعالسازی واحد های راکد صنعتی استان                        | ۱۳۰       | واحد     | ۱۲۰     | 25                                     | 50   | 75   | 100  |
|                                          | فعالسازی واحد های نیمه فعال                               | ۶۵۰       | واحد     | ۲۰۰     | 25                                     | 50   | 75   | 100  |
|                                          | واحد های زیر ۵۰ درصد ظرفیت تولید                          |           |          |         |                                        |      |      |      |
| افزایش یا تثبیت آمار تولید واحد های فعال | برگزاری کارگروه رفع موانع تولید                           | ۲۴        | جلسه     | ۹۶      | 25                                     | 50   | 75   | 100  |
|                                          | افزایش یا تثبیت آمار تولید واحد های فعال بالای ۵۰ درصد    | ۷۶۰       | واحد     | ۱۰۰     | 25                                     | 50   | 75   | 100  |
|                                          | ایجاد ارتباط بین واحد های کوچک و بزرگ استان               | ۳۰        | واحد     | ۱۰۰     | 25                                     | 50   | 75   | 100  |
|                                          | برگزاری رویداد و نمایشگاه تخصصی قطعات و محصولات مورد نیاز | ۱         | رویداد   | ۸       | 25                                     | 50   | 75   | 100  |



| نام محور فرعی                                                   | شرح هدف                                                                                                                                                         | وضع موجود                             | واحد هدف       | هدف کمی | برنامه زمان بندی<br>بر اساس درصد پیشرفت |      |      |      |
|-----------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------|----------------|---------|-----------------------------------------|------|------|------|
|                                                                 |                                                                                                                                                                 |                                       |                |         | ۲۰۳۱                                    | ۲۰۳۰ | ۲۰۲۹ | ۲۰۲۸ |
|                                                                 | برگزاری دوره های آموزشی مهارت محور                                                                                                                              | ۵-                                    | دوره           | ۲۵      | 25                                      | 50   | 75   | 100  |
| تکمیل طرح های صنعتی<br>استراتژیک استان                          | شامل ۴۱ طرح ( ۳۰ طرح فرآوری مواد معدنی، ۲ طرح تجهیزات و ماشین آلات، ۲ طرح قطعه سازی، ۳ لاستیک و پلاستیک، شیمیایی، ۱ مواد غذایی، ۱ کاشی سرامیک، ۲ صنایع سلولزی ) | ۲۲۴ طرح<br>بالای ۱۰۰۰<br>میلیارد ریال | طرح            | ۴۱      | 25                                      | 50   | 75   | 100  |
| توسعه صنایع و معادن دانش محور                                   | استفاده از ظرفیت تبصره ۵ ماده ۱۴ قانون معادن                                                                                                                    | ۰                                     | میلیارد ریال   | ۵۲۰۰    | 25                                      | 50   | 75   | 100  |
|                                                                 | صدور پروانه تحقیق و توسعه                                                                                                                                       | ۳۶                                    | قره            | ۶۵      | 25                                      | 50   | 75   | 100  |
| ارتقاء بهره وری بخش معدن                                        | هوشمند سازی استخراج معادن بزرگ                                                                                                                                  | ۱                                     | معدن           | ۴       | 25                                      | 50   | 75   | 100  |
|                                                                 | تولید تجهیزات و ماشین آلات سنگین                                                                                                                                | ۰                                     | دستگاه         | ۶۰      | 25                                      | 50   | 75   | 100  |
|                                                                 | فرآوری باطله های معدنی                                                                                                                                          | ۳                                     | پروژه          | ۴       | 25                                      | 50   | 75   | 100  |
|                                                                 | احیا معادن راکد                                                                                                                                                 | 120                                   | عدد            | 40      | 25                                      | 50   | 75   | 100  |
| توسعه اکتشافات معدنی و استفاده از روش های نوین اکتشافی در استان | تعیین تکلیف محدوده های بلوکه                                                                                                                                    | ۱۰۰۰                                  | محدوده         | 500     | 25                                      | 50   | 75   | 100  |
|                                                                 | شناسایی عناصر نادر خاکی و راهبردی در استان                                                                                                                      | 0                                     | عنصر           | 5       | 25                                      | 50   | 75   | 100  |
| معدن کاری با رویکرد توسعه پایدار                                | تحقق بند الف ماده ۴۳ ( یک درصد فروش )                                                                                                                           | ۴۰۰۰                                  | میلیارد ریال   | ۱۶۰۰۰   | 25                                      | 50   | 75   | 100  |
|                                                                 | تحقق بند پ ماده ۴۸ قانون برنامه هفتم و تبصره ۵ ماده ۱۴ با رویکرد مسئولیت های اجتماعی معادن با ایجاد زیرساخت (با اولویت ایجاد نیروگاه خورشیدی و تجدید پذیر)      | ۴۰                                    | مگاوات         | ۲۰۰۰    | 25                                      | 50   | 75   | 100  |
|                                                                 | تامین گاز مورد نیاز صنایع و معادن با استفاده از سرمایه گذاری معادن و شرکت های صنعتی و معدنی بزرگ استان و تبصره ۵ ماده ۱۴ با رویکرد مسئولیت های اجتماعی معادن    | ۵,۵                                   | میلیون مترمکعب | ۴,۵     | 25                                      | 50   | 75   | 100  |



| برنامه زمان بندی<br>بر اساس درصد پیشرفت |     |     |     | هدف کمی | واحد هدف       | وضع<br>موجود | شرح هدف                                                  | نام محور فرعی              |
|-----------------------------------------|-----|-----|-----|---------|----------------|--------------|----------------------------------------------------------|----------------------------|
| ۸۰٪                                     | ۶۰٪ | ۵۰٪ | ۳۰٪ |         |                |              |                                                          |                            |
| 100                                     | 75  | 50  | 25  | ۲۰۰۰    | میلیارد ریال   | ۰            | اعطای تسهیلات از محل گردش حساب شرکت های معدنی بزرگ استان | روش های تامین مالی نوین    |
| 100                                     | 75  | 50  | 25  | ۴       | شرکت           | ۷            | تامین مالی شرکت های تولیدی از محل بازار سرمایه           |                            |
| 100                                     | 75  | 50  | 25  | ۵۰      | سایت           | ۳۲           | توسعه کسب و کارهای اینترنتی                              | توسعه تجارت الکترونیک      |
| 100                                     | 75  | 50  | 25  | ۱       | سامانه         | ۰            | طراحی سامانه نظارت هوشمند                                | توسعه زیرساخت های بازرگانی |
| 100                                     | 75  | 50  | 25  | ۱       | فقره           | ۰            | ایجاد بندر خشک                                           |                            |
| 100                                     | 75  | 50  | 25  | ۴       | شرکت           | ۱            | ایجاد شرکت مدیریت صادرات                                 |                            |
| 100                                     | ۷۵  | ۵۰  | ۲۵  | ۴       | شهرک و بازارچه | ۰            | توسعه شهرک های صنفی و بازارچه محلی                       |                            |
| 100                                     | 75  | 50  | 25  | ۱۰      | برند           | ۱۰           | ایجاد برند محصولات تولید کرمان                           |                            |

### ۵-۳- پروژه‌ها

| ردیف | عنوان محور فرعی                     | مسئول محور                   | دستگاه‌های همکار                                                                                          | پروژه (اقدامات متناسب)         | عمومی / خصوصی | شرح فعالیت هدف کمی                            | مسئول فعالیت یا اقدام           | برنامه زمان بندی بر اساس درصد پیشرفت |      |      |      | شهرستان های محل اجرا |
|------|-------------------------------------|------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------|---------------|-----------------------------------------------|---------------------------------|--------------------------------------|------|------|------|----------------------|
|      |                                     |                              |                                                                                                           |                                |               |                                               |                                 | ۱۴۰۳                                 | ۱۴۰۴ | ۱۴۰۵ | ۱۴۰۶ |                      |
| ۱    | تکمیل طرح های صنعتی استراتژیک استان | اداره کل صنعت ، معدن و تجارت | امور اراضی ، شرکت برق منطقه ای ، شرکت توزیع برق شمال و جنوب ، آب منطقه ای ، شرکت گاز ، اداره کل محیط زیست | کنسانتره مس ملی صنایع مس ایران | خصوصی         | کنسانتره مس ۳۸۰۰۰۰ تن                         | معاونت برنامه ریزی اداره کل صمت | ۲۵                                   | ۵۰   | ۷۵   | ۱۰۰  | رفسنجان              |
| ۲    | تکمیل طرح های صنعتی استراتژیک استان | اداره کل صنعت ، معدن و تجارت | امور اراضی ، شرکت برق منطقه ای ، شرکت توزیع برق شمال و جنوب ، آب منطقه ای ، شرکت گاز ، اداره کل محیط زیست | مجتمع جهان فولاد سیرجان        | خصوصی         | آهن اسفنجی به شکل بریکت به روش گرم ۱۷۶۰۰۰۰ تن | معاونت برنامه ریزی اداره کل صمت | ۲۵                                   | ۵۰   | ۷۵   | ۱۰۰  | سیرجان               |
| ۳    | تکمیل طرح های صنعتی استراتژیک استان | اداره کل صنعت ، معدن و تجارت | امور اراضی ، شرکت برق منطقه ای ، شرکت توزیع برق شمال و جنوب ، آب منطقه ای ، شرکت گاز ، اداره کل محیط زیست | پولادشمش ایساتیس               | خصوصی         | ورق نورد گرم فولاد ۱۰۰۰۰۰ تن                  | معاونت برنامه ریزی اداره کل صمت | ۲۵                                   | ۵۰   | ۷۵   | ۱۰۰  | سیرجان               |
| ۴    | تکمیل طرح های صنعتی استراتژیک استان | اداره کل صنعت ، معدن و تجارت | امور اراضی ، شرکت برق منطقه ای ، شرکت توزیع برق شمال و جنوب ، آب منطقه ای ، شرکت گاز ، اداره کل محیط زیست | مجتمع پتروشیمی کرمان           | خصوصی         | پلی پروپیلن گلاپکول ۴۰۰۰۰۰ تن                 | معاونت برنامه ریزی اداره کل صمت | ۲۵                                   | ۵۰   | ۷۵   | ۱۰۰  | بافت                 |
| ۵    | تکمیل طرح های صنعتی استراتژیک استان | اداره کل صنعت ، معدن و تجارت | امور اراضی ، شرکت برق منطقه ای ، شرکت توزیع برق شمال و جنوب ، آب منطقه ای ، شرکت گاز ، اداره کل محیط زیست | ویرا مس پارسیان                | خصوصی         | سیم و مفتول روی و مقاطع برنجی ۱۲۰۰۰ تن        | معاونت برنامه ریزی اداره کل صمت | ۲۵                                   | ۵۰   | ۷۵   | ۱۰۰  | رفسنجان              |
| ۶    | تکمیل طرح های صنعتی استراتژیک استان | اداره کل صنعت ، معدن و تجارت | امور اراضی ، شرکت برق منطقه ای ، شرکت توزیع برق شمال و جنوب ، آب منطقه ای ، شرکت گاز ،                    | الیاف فشرده نخل کویر           | خصوصی         | نئوپان ۹۰۰۰۰ مترمکعب                          | معاونت برنامه ریزی اداره کل صمت | ۲۵                                   | ۵۰   | ۷۵   | ۱۰۰  | بم                   |

PA

ط AT



| ردیف | عنوان محور فرعی                     | مسئول محور                     | دستگاه‌های همکار                                                                                          | پروژه (اقدامات متناسب)   | عمومی / خصوصی | شرح فعالیت هدف کمی                   | مسئول فعالیت یا اقدام           | برنامه زمان بندی بر اساس درصد پیشرفت |      |      |      | شهرستان های محل اجرا |
|------|-------------------------------------|--------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------|---------------|--------------------------------------|---------------------------------|--------------------------------------|------|------|------|----------------------|
|      |                                     |                                |                                                                                                           |                          |               |                                      |                                 | ۱۴۰۳                                 | ۱۴۰۴ | ۱۴۰۵ | ۱۴۰۶ |                      |
|      | استان                               | تجارت                          | اداره کل محیط زیست                                                                                        |                          |               |                                      |                                 |                                      |      |      |      |                      |
| ۷    | تکمیل طرح های صنعتی استراتژیک استان | اداره کل ، صنعت ، معدن و تجارت | امور اراضی ، شرکت برق منطقه ای ، شرکت توزیع برق شمال و جنوب ، آب منطقه ای ، شرکت گاز ، اداره کل محیط زیست | مجتمع جهان فولاد سیرجان  | خصوصی         | آهن اسفنجی خام به روش گرم ۱۰۵۰۰۰۰ تن | معاونت برنامه ریزی اداره کل صمت | ۲۵                                   | ۵۰   | ۷۵   | ۱۰۰  | سیرجان               |
| ۸    | تکمیل طرح های صنعتی استراتژیک استان | اداره کل ، صنعت ، معدن و تجارت | امور اراضی ، شرکت برق منطقه ای ، شرکت توزیع برق شمال و جنوب ، آب منطقه ای ، شرکت گاز ، اداره کل محیط زیست | توسعه آهن و فولاد گل گهر | خصوصی         | آهن اسفنجی خام به روش گرم ۱۷۰۰۰۰۰ تن | معاونت برنامه ریزی اداره کل صمت | ۲۵                                   | ۵۰   | ۷۵   | ۱۰۰  | سیرجان               |
| ۹    | تکمیل طرح های صنعتی استراتژیک استان | اداره کل ، صنعت ، معدن و تجارت | امور اراضی ، شرکت برق منطقه ای ، شرکت توزیع برق شمال و جنوب ، آب منطقه ای ، شرکت گاز ، اداره کل محیط زیست | سنگ آهن گهر زمین         | خصوصی         | کنسانتره آهن ۱۰۰۰۰۰۰۰ تن             | معاونت برنامه ریزی اداره کل صمت | ۲۵                                   | ۵۰   | ۷۵   | ۱۰۰  | سیرجان               |
| ۱۰   | تکمیل طرح های صنعتی استراتژیک استان | اداره کل ، صنعت ، معدن و تجارت | امور اراضی ، شرکت برق منطقه ای ، شرکت توزیع برق شمال و جنوب ، آب منطقه ای ، شرکت گاز ، اداره کل محیط زیست | فولاد بوتیای ایرانیان    | خصوصی         | آهن اسفنجی ۲۰۰۰۰۰۰ تن                | معاونت برنامه ریزی اداره کل صمت | ۲۵                                   | ۵۰   | ۷۵   | ۱۰۰  | کرمان                |
| ۱۱   | تکمیل طرح های صنعتی استراتژیک استان | اداره کل ، صنعت ، معدن و تجارت | امور اراضی ، شرکت برق منطقه ای ، شرکت توزیع برق شمال و جنوب ، آب منطقه ای ، شرکت گاز ، اداره کل محیط زیست | فولاد بوتیای ایرانیان    | خصوصی         | کنسانتره آهن ۲۵۰۰۰۰۰ تن              | معاونت برنامه ریزی اداره کل صمت | ۲۵                                   | ۵۰   | ۷۵   | ۱۰۰  | کرمان                |

PA

ط AT



| ردیف | عنوان محور فرعی                     | مسئول محور                   | دستگاه‌های همکار                                                                                          | پروژه (اقدامات متناسب)          | عمومی / خصوصی | شرح فعالیت هدف کمی                                   | مسئول فعالیت یا اقدام           | برنامه زمان بندی بر اساس درصد پیشرفت |      |      |      | شهرستان های محل اجرا |
|------|-------------------------------------|------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------|---------------|------------------------------------------------------|---------------------------------|--------------------------------------|------|------|------|----------------------|
|      |                                     |                              |                                                                                                           |                                 |               |                                                      |                                 | ۱۴۰۳                                 | ۱۴۰۴ | ۱۴۰۵ | ۱۴۰۶ |                      |
| ۱۲   | تکمیل طرح های صنعتی استراتژیک استان | اداره کل صنعت ، معدن و تجارت | امور اراضی ، شرکت برق منطقه ای، شرکت توزیع برق شمال و جنوب، آب منطقه ای، شرکت گاز، اداره کل محیط زیست     | فرآوری مس درخشان تخت گنبد       | خصوصی         | کسائتیره مس سولفیدی ۹۰۰۰۰ تن                         | معاونت برنامه ریزی اداره کل صمت | ۲۵                                   | ۵۰   | ۷۵   | ۱۰۰  | سیرجان               |
| ۱۳   | تکمیل طرح های صنعتی استراتژیک استان | اداره کل صنعت ، معدن و تجارت | امور اراضی ، شرکت برق منطقه ای، شرکت توزیع برق شمال و جنوب، آب منطقه ای، شرکت گاز، اداره کل محیط زیست     | پارمیس سرامیک رفسنجان           | خصوصی         | اسلب سرامیکی ۳۵۰۰۰۰ مترمربع                          | معاونت برنامه ریزی اداره کل صمت | ۲۵                                   | ۵۰   | ۷۵   | ۱۰۰  | رفسنجان              |
| ۱۴   | تکمیل طرح های صنعتی استراتژیک استان | اداره کل صنعت ، معدن و تجارت | امور اراضی ، شرکت برق منطقه ای، شرکت توزیع برق شمال و جنوب، آب منطقه ای، شرکت گاز، اداره کل محیط زیست     | شرکت توسعه صنایع و معادن گهر مس | خصوصی         | کسائتیره مس سولفیدی ۱۰۰۰۰۰ تن                        | معاونت برنامه ریزی اداره کل صمت | ۲۵                                   | ۵۰   | ۷۵   | ۱۰۰  | شهربابک              |
| ۱۵   | تکمیل طرح های صنعتی استراتژیک استان | اداره کل صنعت ، معدن و تجارت | امور اراضی ، شرکت برق منطقه ای، شرکت توزیع برق شمال و جنوب، آب منطقه ای ، شرکت گاز ، اداره کل محیط زیست   | کاوند نهران زمین                | خصوصی         | سیم و مفتول فولادی ۴۰۰۰۰۰ تن                         | معاونت برنامه ریزی اداره کل صمت | ۲۵                                   | ۵۰   | ۷۵   | ۱۰۰  | راور                 |
| ۱۶   | تکمیل طرح های صنعتی استراتژیک استان | اداره کل صنعت ، معدن و تجارت | امور اراضی ، شرکت برق منطقه ای ، شرکت توزیع برق شمال و جنوب ، آب منطقه ای ، شرکت گاز ، اداره کل محیط زیست | ملی فولاد ایران                 | خصوصی         | آهن اسفنجی به شکل گندله و کلوخه به روش گرم ۸۰۰۰۰۰ تن | معاونت برنامه ریزی اداره کل صمت | ۲۵                                   | ۵۰   | ۷۵   | ۱۰۰  | بافت                 |

PA

AT ط



| ردیف | عنوان محور فرعی                     | مسئول محور                   | دستگاه‌های همکار                                                                                         | پروژه (اقدامات متناسب)       | عمومی / خصوصی | شرح فعالیت هدف کمی                                            | مسئول فعالیت یا اقدام           | برنامه زمان بندی بر اساس درصد پیشرفت |      |      |      | شهرستان های محل اجرا |
|------|-------------------------------------|------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------|---------------|---------------------------------------------------------------|---------------------------------|--------------------------------------|------|------|------|----------------------|
|      |                                     |                              |                                                                                                          |                              |               |                                                               |                                 | ۱۴۰۳                                 | ۱۴۰۴ | ۱۴۰۵ | ۱۴۰۶ |                      |
| ۱۷   | تکمیل طرح های صنعتی استراتژیک استان | اداره کل صنعت ، معدن و تجارت | امور اراضی ، شرکت برق منطقه ای، شرکت توزیع برق شمال و جنوب ، آب منطقه ای ، شرکت گاز ، اداره کل محیط زیست | طلوع فولاد پارس              | خصوصی         | آهن اسفنجی خام به روش گرم ۱۷۰۰۰۰۰ تن                          | معاونت برنامه ریزی اداره کل صمت | ۲۵                                   | ۵۰   | ۷۵   | ۱۰۰  | سیرجان               |
| ۱۸   | تکمیل طرح های صنعتی استراتژیک استان | اداره کل صنعت ، معدن و تجارت | امور اراضی ، شرکت برق منطقه ای، شرکت توزیع برق شمال و جنوب ، آب منطقه ای ، شرکت گاز ، اداره کل محیط زیست | بازرگانی فولاد کاران نگار    | خصوصی         | آهن اسفنجی خام به روش گرم ۱۰۰۰۰۰۰ تن                          | معاونت برنامه ریزی اداره کل صمت | ۲۵                                   | ۵۰   | ۷۵   | ۱۰۰  | بردسیر               |
| ۱۹   | تکمیل طرح های صنعتی استراتژیک استان | اداره کل صنعت ، معدن و تجارت | امور اراضی ، شرکت برق منطقه ای، شرکت توزیع برق شمال و جنوب ، آب منطقه ای ، شرکت گاز ، اداره کل محیط زیست | طرحهای صنعتی راد نیروی کرمان | خصوصی         | کنتور گاز دیافراگمی با قابلیت قرائت از راه دور ۲۰۰۰۰۰۰ دستگاه | معاونت برنامه ریزی اداره کل صمت | ۲۵                                   | ۵۰   | ۷۵   | ۱۰۰  | کرمان                |
| ۲۰   | تکمیل طرح های صنعتی استراتژیک استان | اداره کل صنعت ، معدن و تجارت | امور اراضی ، شرکت برق منطقه ای، شرکت توزیع برق شمال و جنوب ، آب منطقه ای ، شرکت گاز ، اداره کل محیط زیست | ملازمین خورشید               | خصوصی         | ورق و صفحه پلی استایرن انبساطی ۱۱۵۰ تن                        | معاونت برنامه ریزی اداره کل صمت | ۲۵                                   | ۵۰   | ۷۵   | ۱۰۰  | سیرجان               |
| ۲۱   | تکمیل طرح های صنعتی استراتژیک استان | اداره کل صنعت ، معدن و تجارت | امور اراضی ، شرکت برق منطقه ای، شرکت توزیع برق شمال و جنوب ، آب منطقه ای ، شرکت گاز ، اداره کل محیط زیست | توسعه فناوری پلاسما          | خصوصی         | انواع دانه و میوه آجیلی فرآوری شده ۱۰۰۰۰ تن                   | معاونت برنامه ریزی اداره کل صمت | ۲۵                                   | ۵۰   | ۷۵   | ۱۰۰  | رفسنجان              |

PA۰

ط AT



| ردیف | عنوان محور فرعی                     | مسئول محور                     | دستگاه‌های همکار                                                                                        | پروژه (اقدامات متناسب)             | عمومی / خصوصی | شرح فعالیت هدف کمی                                                | مسئول فعالیت یا اقدام           | برنامه زمان بندی بر اساس درصد پیشرفت |      |      |      | شهرستان های محل اجرا |
|------|-------------------------------------|--------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------|---------------|-------------------------------------------------------------------|---------------------------------|--------------------------------------|------|------|------|----------------------|
|      |                                     |                                |                                                                                                         |                                    |               |                                                                   |                                 | ۱۴۰۳                                 | ۱۴۰۴ | ۱۴۰۵ | ۱۴۰۶ |                      |
| ۲۲   | تکمیل طرح های صنعتی استراتژیک استان | اداره کل ، صنعت و معدن و تجارت | امور اراضی ، شرکت برق منطقه ای، شرکت توزیع برق شمال و جنوب، آب منطقه ای ، شرکت گاز ، اداره کل محیط زیست | فولاد سیرجان ایرانیان              | خصوصی         | بیلت فولاد ساده ۱۰۰۰۰۰۰ تن                                        | معاونت برنامه ریزی اداره کل صمت | ۲۵                                   | ۵۰   | ۷۵   | ۱۰۰  | بردسیر               |
| ۲۳   | تکمیل طرح های صنعتی استراتژیک استان | اداره کل ، صنعت و معدن و تجارت | امور اراضی ، شرکت برق منطقه ای، شرکت توزیع برق شمال و جنوب، آب منطقه ای ، شرکت گاز ، اداره کل محیط زیست | توسعه تجارت فولاد اکسیر صنعت همگام | خصوصی         | بازیافت مس ۳۰۰۰۰ تن                                               | معاونت برنامه ریزی اداره کل صمت | ۲۵                                   | ۵۰   | ۷۵   | ۱۰۰  | بردسیر               |
| ۲۴   | تکمیل طرح های صنعتی استراتژیک استان | اداره کل ، صنعت و معدن و تجارت | امور اراضی ، شرکت برق منطقه ای، شرکت توزیع برق شمال و جنوب، آب منطقه ای ، شرکت گاز ، اداره کل محیط زیست | مجمع ذوب آهن و فولاد کویر کرمان    | خصوصی         | بیلت فولاد ساده کربنی و کم آلیاژی (حاصل از فرآیند ذوب) ۳۵۰۰۰۰ تن  | معاونت برنامه ریزی اداره کل صمت | ۲۵                                   | ۵۰   | ۷۵   | ۱۰۰  | کرمان                |
| ۲۵   | تکمیل طرح های صنعتی استراتژیک استان | اداره کل ، صنعت و معدن و تجارت | امور اراضی ، شرکت برق منطقه ای، شرکت توزیع برق شمال و جنوب، آب منطقه ای ، شرکت گاز ، اداره کل محیط زیست | مجمع کوثر فولاد بردسیر             | خصوصی         | آهن اسفنجی به شکل بریکت به روش گرم ۳۰۰۰۰۰ تن                      | معاونت برنامه ریزی اداره کل صمت | ۲۵                                   | ۵۰   | ۷۵   | ۱۰۰  | بردسیر               |
| ۲۶   | تکمیل طرح های صنعتی استراتژیک استان | اداره کل ، صنعت و معدن و تجارت | امور اراضی ، شرکت برق منطقه ای، شرکت توزیع برق شمال و جنوب، آب منطقه ای ، شرکت گاز ، اداره کل محیط زیست | سنگ آهن گهر زمین                   | خصوصی         | اسلب فولاد ساده کربنی و کم آلیاژی (حاصل از فرآیند ذوب) ۳۰۰۰۰۰۰ تن | معاونت برنامه ریزی اداره کل صمت | ۲۵                                   | ۵۰   | ۷۵   | ۱۰۰  | بردسیر               |

PA

ط AT



| ردیف | عنوان محور فرعی                     | مسئول محور                     | دستگاه‌های همکار                                                                                        | پروژه (اقدامات متناسب)               | عمومی / خصوصی | شرح فعالیت هدف کمی                   | مسئول فعالیت یا اقدام           | برنامه زمان بندی بر اساس درصد پیشرفت |      |      |      | شهرستان های محل اجرا |
|------|-------------------------------------|--------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------|---------------|--------------------------------------|---------------------------------|--------------------------------------|------|------|------|----------------------|
|      |                                     |                                |                                                                                                         |                                      |               |                                      |                                 | ۱۴۰۳                                 | ۱۴۰۴ | ۱۴۰۵ | ۱۴۰۶ |                      |
| ۲۷   | تکمیل طرح های صنعتی استراتژیک استان | اداره کل ، صنعت و معدن و تجارت | امور اراضی ، شرکت برق منطقه ای، شرکت توزیع برق شمال و جنوب، آب منطقه ای ، شرکت گاز ، اداره کل محیط زیست | مجتمع جهان فولاد سیرجان              | خصوصی         | بیلت فولادی آلیاژی ۵۰۰۰۰۰ تن         | معاونت برنامه ریزی اداره کل صمت | ۲۵                                   | ۵۰   | ۷۵   | ۱۰۰  | بردسیر               |
| ۲۸   | تکمیل طرح های صنعتی استراتژیک استان | اداره کل ، صنعت و معدن و تجارت | امور اراضی ، شرکت برق منطقه ای، شرکت توزیع برق شمال و جنوب، آب منطقه ای ، شرکت گاز ، اداره کل محیط زیست | گروه توسعه نوران انرژی سبز خاورمیانه | خصوصی         | سلول خورشیدی فتوولتائیک ۲۰۰۰۰۰۰۰ عدد | معاونت برنامه ریزی اداره کل صمت | ۲۵                                   | ۵۰   | ۷۵   | ۱۰۰  | کرمان                |
| ۲۹   | تکمیل طرح های صنعتی استراتژیک استان | اداره کل ، صنعت و معدن و تجارت | امور اراضی ، شرکت برق منطقه ای، شرکت توزیع برق شمال و جنوب، آب منطقه ای ، شرکت گاز ، اداره کل محیط زیست | مهندسی فکور صنعت تهران               | خصوصی         | غلطک نوار نقاله ۵۰۰ دستگاه           | معاونت برنامه ریزی اداره کل صمت | ۲۵                                   | ۵۰   | ۷۵   | ۱۰۰  | سیرجان               |
| ۳۰   | تکمیل طرح های صنعتی استراتژیک استان | اداره کل ، صنعت و معدن و تجارت | امور اراضی ، شرکت برق منطقه ای، شرکت توزیع برق شمال و جنوب، آب منطقه ای ، شرکت گاز ، اداره کل محیط زیست | معدنی صنعتی تلاشگران مس نوید         | خصوصی         | کسائتره مس سولفیدی ۷۰۰۰ تن           | معاونت برنامه ریزی اداره کل صمت | ۲۵                                   | ۵۰   | ۷۵   | ۱۰۰  | رفسنجان              |
| ۳۱   | تکمیل طرح های صنعتی استراتژیک استان | اداره کل ، صنعت و معدن و تجارت | امور اراضی ، شرکت برق منطقه ای، شرکت توزیع برق شمال و جنوب، آب منطقه ای ، شرکت گاز ، اداره کل محیط زیست | معادن اسفندقه                        | خصوصی         | فرو کروم ۳۰۰۰۰ تن                    | معاونت برنامه ریزی اداره کل صمت | ۲۵                                   | ۵۰   | ۷۵   | ۱۰۰  | ارزوئیه              |

PA۰

ط AT



| ردیف | عنوان محور فرعی                     | مسئول محور                   | دستگاه‌های همکار                                                                                          | پروژه (اقدامات متناسب)        | عمومی / خصوصی | شرح فعالیت هدف کمی                                               | مسئول فعالیت یا اقدام           | برنامه زمان بندی بر اساس درصد پیشرفت |      |      |      | شهرستان های محل اجرا |
|------|-------------------------------------|------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------|---------------|------------------------------------------------------------------|---------------------------------|--------------------------------------|------|------|------|----------------------|
|      |                                     |                              |                                                                                                           |                               |               |                                                                  |                                 | ۱۴۰۳                                 | ۱۴۰۴ | ۱۴۰۵ | ۱۴۰۶ |                      |
| ۳۲   | تکمیل طرح های صنعتی استراتژیک استان | اداره کل صنعت ، معدن و تجارت | امور اراضی ، شرکت برق منطقه ای ، شرکت توزیع برق شمال و جنوب ، آب منطقه ای ، شرکت گاز ، اداره کل محیط زیست | حدیدپویاتوسن سمنگان           | خصوصی         | ریخته گری فولاد ۱۰۰۰۰۰ تن                                        | معاونت برنامه ریزی اداره کل صمت | ۲۵                                   | ۵۰   | ۷۵   | ۱۰۰  | سیرجان               |
| ۳۳   | تکمیل طرح های صنعتی استراتژیک استان | اداره کل صنعت ، معدن و تجارت | امور اراضی ، شرکت برق منطقه ای ، شرکت توزیع برق شمال و جنوب ، آب منطقه ای ، شرکت گاز ، اداره کل محیط زیست | توسعه آهن و فولاد گل گهر      | خصوصی         | انواع شمش فولاد ساده کربنی و کم آلیاژی ۳۰۰۰۰۰ تن                 | معاونت برنامه ریزی اداره کل صمت | ۲۵                                   | ۵۰   | ۷۵   | ۱۰۰  | سیرجان               |
| ۳۴   | تکمیل طرح های صنعتی استراتژیک استان | اداره کل صنعت ، معدن و تجارت | امور اراضی ، شرکت برق منطقه ای ، شرکت توزیع برق شمال و جنوب ، آب منطقه ای ، شرکت گاز ، اداره کل محیط زیست | پارس هامون تجارت              | خصوصی         | فرو کروم با کربن بین ۰٫۵ تا ۴ درصد وزنی ۱۰۰۰۰ تن                 | معاونت برنامه ریزی اداره کل صمت | ۲۵                                   | ۵۰   | ۷۵   | ۱۰۰  | ارزوئیه              |
| ۳۵   | تکمیل طرح های صنعتی استراتژیک استان | اداره کل صنعت ، معدن و تجارت | امور اراضی ، شرکت برق منطقه ای ، شرکت توزیع برق شمال و جنوب ، آب منطقه ای ، شرکت گاز ، اداره کل محیط زیست | صنایع فولاد کاویان گهر سیرجان | خصوصی         | فرو منگنز با کربن بیش از ۲ درصد وزنی ۳۵۰۰۰ تن                    | معاونت برنامه ریزی اداره کل صمت | ۲۵                                   | ۵۰   | ۷۵   | ۱۰۰  | سیرجان               |
| ۳۶   | تکمیل طرح های صنعتی استراتژیک استان | اداره کل صنعت ، معدن و تجارت | امور اراضی ، شرکت برق منطقه ای ، شرکت توزیع برق شمال و جنوب ، آب منطقه ای ، شرکت گاز ، اداره کل محیط زیست | مجتمع جهان فولاد سیرجان       | خصوصی         | اسلب فولاد ساده کربنی و کم آلیاژی (حاصل از فرآیند ذوب) ۱۷۰۰۰۰ تن | معاونت برنامه ریزی اداره کل صمت | ۲۵                                   | ۵۰   | ۷۵   | ۱۰۰  | سیرجان               |

PA

ط AT



| ردیف | عنوان محور فرعی                     | مسئول محور                   | دستگاه‌های همکار                                                                                         | پروژه (اقدامات متناسب)          | عمومی / خصوصی | شرح فعالیت هدف کمی                                              | مسئول فعالیت یا اقدام           | برنامه زمان بندی بر اساس درصد پیشرفت |      |      |      | شهرستان های محل اجرا |
|------|-------------------------------------|------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------|---------------|-----------------------------------------------------------------|---------------------------------|--------------------------------------|------|------|------|----------------------|
|      |                                     |                              |                                                                                                          |                                 |               |                                                                 |                                 | ۱۴۰۳                                 | ۱۴۰۴ | ۱۴۰۵ | ۱۴۰۶ |                      |
| ۳۷   | تکمیل طرح های صنعتی استراتژیک استان | اداره کل صنعت ، معدن و تجارت | امور اراضی ، شرکت برق منطقه ای، شرکت توزیع برق شمال و جنوب ، آب منطقه ای ، شرکت گاز ، اداره کل محیط زیست | شرکت صنایع آریا چوب نفیس آفرینش | خصوصی         | ننویان با روکش ملازمینه ۷۰۰۰ متر مربع                           | معاونت برنامه ریزی اداره کل صمت | ۲۵                                   | ۵۰   | ۷۵   | ۱۰۰  | سیرجان               |
| ۳۸   | تکمیل طرح های صنعتی استراتژیک استان | اداره کل صنعت ، معدن و تجارت | امور اراضی ، شرکت برق منطقه ای، شرکت توزیع برق شمال و جنوب ، آب منطقه ای ، شرکت گاز ، اداره کل محیط زیست | آریانا شفق کویر جنوب شرق        | خصوصی         | بیلت فولاد ساده کربنی و کم آلیاژی (حاصل از فرآیند ذوب) ۹۰۰۰ تن  | معاونت برنامه ریزی اداره کل صمت | ۲۵                                   | ۵۰   | ۷۵   | ۱۰۰  | کرمان                |
| ۳۹   | تکمیل طرح های صنعتی استراتژیک استان | اداره کل صنعت ، معدن و تجارت | امور اراضی ، شرکت برق منطقه ای، شرکت توزیع برق شمال و جنوب ، آب منطقه ای ، شرکت گاز ، اداره کل محیط زیست | مجتمع جهان فولاد سیرجان         | خصوصی         | مقاطع فولادی زنگ نزن به شکل (H تیر آهن) از شمش فولادی ۱۰۰۰۰۰ تن | معاونت برنامه ریزی اداره کل صمت | ۲۵                                   | ۵۰   | ۷۵   | ۱۰۰  | بردسیر               |
| ۴۰   | تکمیل طرح های صنعتی استراتژیک استان | اداره کل صنعت ، معدن و تجارت | امور اراضی ، شرکت برق منطقه ای، شرکت توزیع برق شمال و جنوب ، آب منطقه ای ، شرکت گاز ، اداره کل محیط زیست | شرکت صنایع دما نیروی افروز      | خصوصی         | کربن فعال (به غیر از گرید دارویی) ۵۰۰۰ تن                       | معاونت برنامه ریزی اداره کل صمت | ۲۵                                   | ۵۰   | ۷۵   | ۱۰۰  | کرمان                |
| ۴۱   | تکمیل طرح های صنعتی استراتژیک استان | اداره کل صنعت ، معدن و تجارت | امور اراضی ، شرکت برق منطقه ای، شرکت توزیع برق شمال و جنوب ، آب منطقه ای ، شرکت گاز ، اداره کل محیط زیست | مجتمع صنعتی لاستیک آریا         | خصوصی         | تایر روکش شده راه سازی و صنعتی ۲۴۰۸ تن                          | معاونت برنامه ریزی اداره کل صمت | ۲۵                                   | ۵۰   | ۷۵   | ۱۰۰  | راور                 |

PA

ط AT



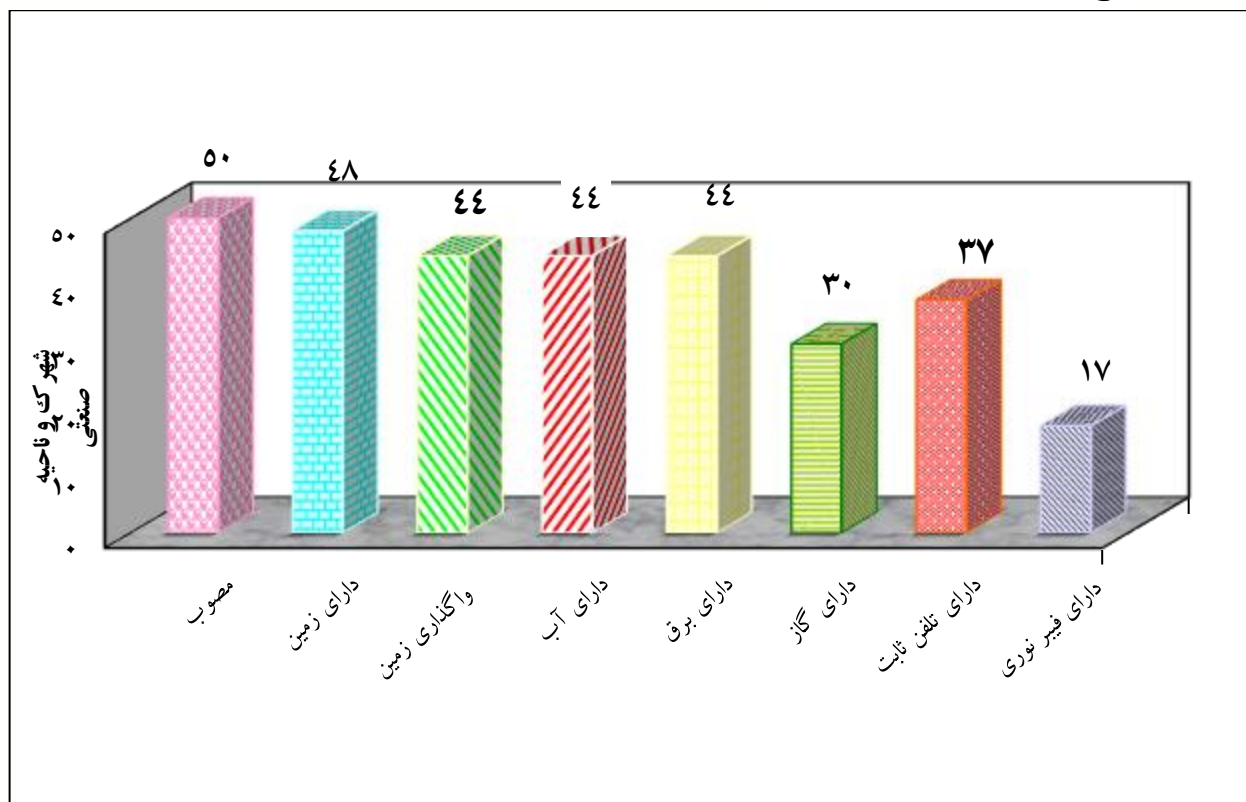
### ۶-۵-۳- شرکت شهرک های صنعتی

#### ۱-۶-۵-۳- مقدمه

بمنظور ایجاد هماهنگی و استفاده مطلوب از امکانات شهرک های صنعتی، فراهم نمودن هر چه بیشتر امکانات زیربنایی و ارائه خدمات ضروری برای متقاضیان واحدهای صنعتی و فراهم نمودن بستر حمایتی برای توسعه صنعت، شرکت شهرک های صنعتی کرمان در سال ۱۳۶۹ تاسیس و فعالیت خود را آغاز نمود در حال حاضر شرکت با تحت پوشش داشتن ۲۴ شهرک صنعتی مصوب و ۱۰ ناحیه تحویلی از جهاد کشاورزی و ۱۶ ناحیه صنعتی مصوب که در مجموع ۴۴ شهرک و ناحیه آن فعال می باشد توانسته است گام موثری را در ارائه خدمات و امکانات زیر بنایی مورد نیاز بخشهای مختلف صنعتی بردارد.

#### ۲-۶-۵-۳- وضع موجود

در حال حاضر تعداد ۵۰ ناحیه و شهرک صنعتی در استان فعال می باشد که مطابق نمودار زیر به واحدهای صنعتی در سطح استان خدمات رسانی می نماید.



نمودار توزیع امکانات زیر بنایی در شهرک های صنعتی استان



### ۳-۵-۶-۳-۱ اهم ظرفیت ها و چالش ها

#### الف) ظرفیت ها:

- توسعه فناوری و ارائه خدمات کلینیکی به بنگاهها، خوشه ها و رشته های صنعت
- برگزاری تورهای صنعتی و ارائه کمک نقدی به صنایع در صورت لزوم، جهت شرکت در تورهای مزبور و آشنائی با رویه های برتر صنعت
- گردآوری و آشناسازی صنعتگران با یگدیگر، جهت ایجاد برند، صادرات و یا تهیه یکجای مواد اولیه مورد نیاز از بورس
- حمایت از اخذ استاندارد های مورد نیاز واحد های صنعتی،
- کمک به راه اندازی مجدد واحد ای صنعتی را کد
- برگزاری دوره های آموزشی به منظور ارتقاء سطح دانش و مهارت مدیران و کارشناسان واحد های

#### صنعتی

- کمک به توسعه زنجیره های ارزش راهبردی از طریق مدل توسعه خوشه ای
- کمک به رفع چالش های صنایع کوچک در شهرکهای صنعتی با برگزاری استارت آپ
- کمک به ایجاد کنسرسیوم های صادراتی متشکل از واحدهای صنعتی کوچک مستقر در شهرکهای

#### صنعتی

#### ب) چالش ها

- ناترازی در حوزه انرژی و قطع برق واحد های صنعتی استان
- عدم توانایی در تامین نقدینگی
- کمبود زمین و لزوم توسعه در برخی شهرک های صنعتی

### ۳-۵-۶-۴-۳ هدف گذاری محور

| برنامه زمان بندی |      |      |      | هدف کمی | واحد هدف | وضع موجود                                                      | شرح هدف                 | نام محور فرعی                                                                               |
|------------------|------|------|------|---------|----------|----------------------------------------------------------------|-------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------|
| ۱۴۰۷             | ۱۴۰۶ | ۱۴۰۵ | ۱۴۰۴ |         |          |                                                                |                         |                                                                                             |
| ۱۰۰              | ۷۰   | ۴۰   | ۱۰   | ۶۹۷     | هکتار    | ۲۶ هکتار تا پایان سال ۱۴۰۲ عملیاتی شده - ۱۵ هکتار در حال انجام | احداث شهرک خورشیدی راین | احداث و تکمیل زیرساختهای شهرک خورشیدی راین جهت واگذاری به متقاضیان و کمک به رفع ناترازی برق |



| برنامه زمان بندی |      |      |      | هدف کمی | واحد هدف | وضع موجود                 | شرح هدف                                        | نام محور فرعی                                                                   |
|------------------|------|------|------|---------|----------|---------------------------|------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------|
| ۱۴۰۷             | ۱۴۰۶ | ۱۴۰۵ | ۱۴۰۴ |         |          |                           |                                                |                                                                                 |
| ۱۰۰              | ۷۰   | ۳۰   | ۱۰   | ۲۹/۵    | هکتار    | ۳هکتار عملیاتی گردیده است | احداث ناحیه صنعتی رابر (شهید سردار سلیمانی)    | احداث و تکمیل زیرساختهای ناحیه صنعتی شهید سردار سلیمانی جهت واگذاری به متقاضیان |
| ۱۰۰              | ۷۰   | ۳۰   | ۵    | ۴۵/۹    | هکتار    | در حال اجرای زیرساختها    | احداث ناحیه صنعتی فاریاب ۲                     | احداث و ایجاد زیرساختهای ناحیه صنعتی فاریاب ۲                                   |
| ۱۰۰              | ۷۰   | ۳۰   | ۵    | ۱۹۰     | هکتار    | در حال اجرای زیرساختها    | احداث شهرک خورشیدی بافت                        | احداث و ایجاد زیرساختهای شهرک خورشیدی بافت جهت کمک به رفع ناترازی برق           |
| 100              | 70   | 30   | 5    | ۵۰۶     | هکتار    | در حال انجام              | احداث شهرک خورشیدی سیرجان                      | احداث و ایجاد زیرساختهای شهرک خورشیدی سیرجان جهت کمک به رفع ناترازی برق         |
| 100              | 70   | 30   | 5    | ۱۵۳۷    | هکتار    | در حال انجام              | احداث شهرک خورشیدی بردسیر                      | احداث و ایجاد زیرساختهای شهرک خورشیدی بردسیر جهت کمک به رفع ناترازی برق         |
| 100              | 70   | 30   | 5    |         |          | در حال انجام              | احداث شهرک فناوری                              | احداث و ایجاد زیرساختهای شهرک فناوری                                            |
| ۳۵۰              | ۳۰۰  | ۲۵۰  | ۲۰۰  | —       |          | ۶۰۵۴                      | قراردادهای واگذاری حق بهره برداری (فقره)       | تسریع در سرمایه گذاری صنعتی                                                     |
| ۹۰               | ۸۰   | ۷۰   | ۵۰   |         |          | ۱۷۰۱                      | مساحت قراردادهای حق بهره برداری (هکتار)        | تسریع در سرمایه گذاری صنعتی                                                     |
| ۲۰۰              | ۲۰۰  | ۱۸۰  | ۱۴۰  |         |          | ۲۳۴۴                      | تعداد طرحهای به بهره برداری رسیده (واحد صنعتی) | تسریع در سرمایه گذاری صنعتی و کمک به ایجاد و راه اندازی سریع واحدهای تولیدی.    |

# ۵-۶-۳- پروژه‌ها

| ردیف | عنوان محور فرعی                           | مسئول محور               | دستگاه‌های همکار                                   | پروژه (فعالیت‌ها و اقدامات متناسب)       | عمومی / خصوصی | شرح فعالیت (هدف کمی) | مسئول فعالیت یا اقدام          | برنامه زمان بندی |      |      |      | شهرستان های محل اجرا |
|------|-------------------------------------------|--------------------------|----------------------------------------------------|------------------------------------------|---------------|----------------------|--------------------------------|------------------|------|------|------|----------------------|
|      |                                           |                          |                                                    |                                          |               |                      |                                | ۱۴۰۳             | ۱۴۰۴ | ۱۴۰۵ | ۱۴۰۶ |                      |
| ۱    | احداث شهرک خورشیدی راین                   | شرکت شهرکهای صنعتی کرمان | آب منطقه ای-برق منطقه ای-ساتبا-شرکت توزیع برق جنوب | ایجاد زیرساختهای راه-آب- برق-گاز-مخابرات | عمومی / خصوصی | ۶۹۷ هکتار            | رئیس هیأت مدیره شرکت های صنعتی | ۱۰               | ۴۰   | ۷۰   | ۱۰۰  | راین                 |
| ۲    | احداث ناحیه صنعتی رابر(شهید سردار سلیمانی | شرکت شهرکهای صنعتی کرمان | آب منطقه ای-شرکت توزیع جنوب-شرکت گاز-شرکت مخابرات  | ایجاد زیرساختهای راه-آب- برق-گاز-مخابرات | عمومی / خصوصی | ۲۹/۵ هکتار           |                                | ۱۰               | ۴۰   | ۷۰   | ۱۰۰  | رابر                 |
| ۳    | احداث ناحیه صنعتی فاریاب ۲                | شرکت شهرکهای صنعتی کرمان | آب منطقه ای-شرکت توزیع جنوب-شرکت گاز-شرکت مخابرات  | ایجاد زیرساختهای راه-آب- برق-گاز-مخابرات | عمومی / خصوصی | ۴۵/۹ هکتار           |                                | ۵                | ۳۰   | ۷۰   | ۱۰۰  | فاریاب               |
| ۴    | احداث شهرک خورشید بافت                    | شرکت شهرکهای صنعتی کرمان | آب منطقه ای-شرکت توزیع جنوب-شرکت گاز-شرکت مخابرات  | ایجاد زیرساختهای راه-آب- برق-گاز-مخابرات | عمومی / خصوصی | ۱۹۰ هکتار            |                                | ۵                | ۳۰   | ۷۰   | ۱۰۰  | بافت                 |
| ۵    | احداث شهرک خورشیدی سیرجان                 | شرکت شهرکهای صنعتی کرمان | آب منطقه ای-شرکت توزیع جنوب-شرکت گاز-شرکت مخابرات  | ایجاد زیرساختهای راه-آب- برق-گاز-مخابرات | عمومی / خصوصی |                      |                                | ۵                | ۳۰   | ۷۰   | ۱۰۰  | سیرجان               |
| ۶    | احداث شهرک خورشیدی بردسیر                 | شرکت شهرکهای صنعتی کرمان | آب منطقه ای-شرکت توزیع جنوب-شرکت گاز-شرکت مخابرات  | ایجاد زیرساختهای راه-آب- برق-گاز-مخابرات | عمومی / خصوصی |                      |                                | ۵                | ۳۰   | ۷۰   | ۱۰۰  | بردسیر               |



| ردیف | عنوان محور فرعی                    | مسئول محور               | دستگاه‌های همکار                                  | پروژه (فعالیت‌ها و اقدامات متناسب)      | عمومی / خصوصی | شرح فعالیت (هدف کمی) | مسئول فعالیت یا اقدام | برنامه زمان بندی |      |      |      | شهرستان های محل اجرا |
|------|------------------------------------|--------------------------|---------------------------------------------------|-----------------------------------------|---------------|----------------------|-----------------------|------------------|------|------|------|----------------------|
|      |                                    |                          |                                                   |                                         |               |                      |                       | ۱۴۰۳             | ۱۴۰۴ | ۱۴۰۵ | ۱۴۰۶ |                      |
| ۷    | احداث شهرک فناوری                  | شرکت شهرکهای صنعتی کرمان | آب منطقه ای-شرکت توزیع جنوب-شرکت گاز-شرکت مخابرات | ایجاد زیرساختهای راه-آب-برق-گاز-مخابرات | عمومی / خصوصی |                      |                       | ۵                | ۳۰   | ۷۰   | ۱۰۰  | کرمان                |
| ۸    | احداث ناحیه صنعتی گلباف            | شرکت شهرکهای صنعتی کرمان | آب منطقه ای-شرکت توزیع جنوب-شرکت گاز-شرکت مخابرات | ایجاد زیرساختهای راه-آب-برق-گاز-مخابرات | عمومی / خصوصی | ۳۰هکتار              |                       | ۰                | ۰    | ۱۰   | ۲۰   | کرمان                |
| ۹    | احداث ناحیه صنعتی محی آباد         | شرکت شهرکهای صنعتی کرمان | آب منطقه ای-شرکت توزیع جنوب-شرکت گاز-شرکت مخابرات | ایجاد زیرساختهای راه-آب-برق-گاز-مخابرات | عمومی / خصوصی | ۵۰هکتار              |                       | ۰                | ۰    | ۵    | ۱۰   | کرمان                |
| ۱۰   | احداث ناحیه صنعتی چترود            | شرکت شهرکهای صنعتی کرمان | آب منطقه ای-شرکت توزیع جنوب-شرکت گاز-شرکت مخابرات | ایجاد زیرساختهای راه-آب-برق-گاز-مخابرات | عمومی / خصوصی | ۵۰هکتار              |                       | ۰                | ۰    | ۵    | ۱۰   | کرمان                |
| ۱۱   | احداث ناحیه صنعتی شهداد            | شرکت شهرکهای صنعتی کرمان | آب منطقه ای-شرکت توزیع جنوب-شرکت گاز-شرکت مخابرات | ایجاد زیرساختهای راه-آب-برق-گاز-مخابرات | عمومی / خصوصی | ۵۰هکتار              |                       | ۰                | ۰    | ۵    | ۱۵   | کرمان                |
| ۱۲   | احداث ناحیه صنعتی شهدای اصناف سعدی | شرکت شهرکهای صنعتی کرمان | آب منطقه ای-شرکت توزیع جنوب-شرکت گاز-شرکت مخابرات | ایجاد زیرساختهای راه-آب-برق-گاز-مخابرات | عمومی / خصوصی | ۴۳هکتار              |                       | ۰                | ۰    | ۵    | ۱۰   | کرمان                |



| ردیف | عنوان محور فرعی            | مسئول محور               | دستگاه‌های همکار                                  | پروژه (فعالیت‌ها و اقدامات متناسب)      | عمومی /خصوصی | شرح فعالیت (هدف کمی) | مسئول فعالیت یا اقدام | برنامه زمان بندی |      |      |      | شهرستان های محل اجرا |
|------|----------------------------|--------------------------|---------------------------------------------------|-----------------------------------------|--------------|----------------------|-----------------------|------------------|------|------|------|----------------------|
|      |                            |                          |                                                   |                                         |              |                      |                       | ۳۰۳۱             | ۵۰۳۱ | ۱۰۳۱ | ۸۰۳۱ |                      |
| ۱۳   | احداث ناحیه صنعتی شهداد    | شرکت شهرکهای صنعتی کرمان | آب منطقه ای-شرکت توزیع جنوب-شرکت گاز-شرکت مخابرات | ایجاد زیرساختهای راه-آب-برق-گاز-مخابرات | عمومی /خصوصی | ۵۰هکتار              |                       | ۰                | ۰    | ۵    | ۱۵   | کرمان                |
| ۱۴   | احداث ناحیه صنعتی اندوهجرد | شرکت شهرکهای صنعتی کرمان | آب منطقه ای-شرکت توزیع جنوب-شرکت گاز-شرکت مخابرات | ایجاد زیرساختهای راه-آب-برق-گاز-مخابرات | عمومی /خصوصی | ۳۷هکتار              |                       | ۰                | ۰    | ۵    | ۵    | کرمان                |





### ۶-۳- محور گردشگری و صنایع دستی

مسئول محور: اداره کل میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی

ظرف اجراء: گروه کاری میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی استان





## ۶-۳- مقدمه

استان پهناور کرمان به دلیل موقعیت سوق الحیثی خود با توجه به قرار گرفتن در چهار راه تمدن های همجوار، و وجود نخستین سکونتگاه های انسانی از دیرباز و در ادوار مختلف از موقعیت و جایگاه بسیار ممتاز از نظر مواریت فرهنگی، تاریخی و معنوی در بین سایر استان های کشور بوده است. این استان از جهات گوناگونی نقش کلیدی در منطقه جنوب شرق کشور داشته، و به نوعی مرجع صنعتی، فرهنگی، سیاسی، کشاورزی دانشگاهی- علمی، مذهبی و سایر شاخص ها در میان استان ها محسوب می شود. پیشینه و تاریخ پر بار و مؤثر آن در تمدن بشری و بازتاب آن در دوره های مختلف تا به امروز، باعث بوجود آمدن گستره ی عظیمی از آثار بی نظیر و کم نظیر تاریخی، فرهنگی و هنری گردیده، از این رو همواردی و وجود سه میراث طبیعی، معنوی و مادی در کنار هم نقطه قوت جذب گردشگر استان کرمان است. عوامل انسان ساخت و طبیعت ساخت به عنوان عوامل اثرگذار اصلی در به وجود آمدن فضا های تاریخی و طبیعی، جذب گردشگران و تولیدات متنوع صنایع دستی نقش اصلی و اساسی دارند. دلیل این ادعا وجود آثار شگرف و زیبای طبیعی و انسانی در استان پهناور کرمان از گذشته تا به امروز است، که آن را تبدیل به یکی از گنجینه های ارزشمند بشری نموده که بیانگر ارزش و جایگاه خاص این استان در پهنه ایران و جهان بوده، و اعتبار جهانی به آن بخشیده است. میراث معنوی (ناملموس) کرمان در کنار میراث مادی، وجه برتر گردشگری آن قلمداد می شود. تنوع اقلیمی، فرهنگی، گویشی در این استان باعث رشد فرهنگی و در نتیجه جذب گردشگر فرهنگی و هنری گردیده است. در استان کرمان به جز قوم ترکمن همه اقوام ایرانی به نوعی حضور دارند و همین موضوع زمینه ساز بروز آیین ها و مناسک مختلف ملی، مذهبی، موسیقایی، نمایشی و رقص هایی شده که در کنار گستره ی قابل توجه خوراک و پوشاک، رنگین کمان فرهنگی آیینی ایران را منعکس می کنند.

### ۱-۶-۳- وضع موجود

در حوزه گردشگری واقعیت موجود، برخورداری از جذابیت های بی نظیر در ابعاد ملی و بین المللی در این استان می باشد. وجود مناطق گردشگری و جاذبه های طبیعی مانند کلات های شهداد، دره راگه، پارک ملی خبر، تخت سرتشتک، لاله زار، دلفارد، سیرچ، هنزا، وجود ۲۰۰ روستای دارای پتانسیل گردشگری، ۱۰ روستای هدف، و ۴۱ منطقه نمونه گردشگری، تعداد قابل توجه خانه های بوم گردی به همراه تنوع فرهنگی، قومی و آیین های ویژه هر منطقه، تنوع آب و هوایی، وجود اقلیم های متفاوت چهار فصل در منطقه، اختلاف ارتفاع و در نتیجه ۱۳۸ نوع گیاه زراعی و باغی برای جذب گردشگری سبز و گردشگری کشاورزی، انواع گونه های جانوری، فسیل های مختلف کشف شده، انواع سنگ های معدنی صنعتی و تزئینی، مزیتی ویژه برای ایجاد و توسعه گونه های مختلف گردشگری و جذب گردشگران با علایق و سلیق مختلف می باشد. در حوزه صنایع دستی و هنر های سنتی، که تولیدات آن حاصل اندیشه و زیبایی شناسی ایرانی - اسلامی است که در طول



صدهای متوالی شکل گرفته و گسترش یافته اند و در قالب حَرَف، صناعات و پیشه‌های کهن و سنتی از طریق آموزش استاد و شاگردی در استان به مرحله ظهور و ثبوت رسیده، و ماندگار شده‌اند. مهمترین ویژگی‌های گردشگری استان عبارتند از:

- ✓ وجود ۸۰۰۰ اثر تاریخی در استان، ۶۸۴ اثر میراث ملموس، ۱۱۷ اثر میراث ناملموس، و ۱۶ اثر طبیعی ثبت شده ملی
- ✓ تولید صنایع دستی متنوع و گسترده در کل استان، یک شهر جهانی، پنج شهر ملی و یک روستای ملی صنایع دستی
- ✓ وجود پنج فرودگاه در سطح استان، وجود ۹۰۳ کیلومتر شبکه ریلی: عبور خط ریلی شرق به مرکز کشور - جنوب به مرکز کشور، بندرعباس به مشهد و کشورهای قفقاز و وجود ۱۳۸۸ کیلومتر بزرگراه و یک هزار ۷۴۴ کیلومتر راه اصلی.

## ۲-۶-۳- اهمیت ظرفیت‌ها و چالش‌ها

### الف) ظرفیت‌ها:

- وجود آثار فراوان تاریخی و محوطه‌های باستانی در سطح استان
- قابلیت استفاده از جاذبه‌های اکوتوریستی مناطق بکر طبیعی و پارک‌های طبیعی در سطح استان
- وجود رشته‌های تخصصی در دانشگاه‌های استان در رابطه با مرمت آثار تاریخی و جهانگردی
- وجود آثار ممتاز و ماندگار تاریخی با ثبت جهانی در استان
- وجود مناطق طبیعی منحصر به فرد همانند کویر لوت با شهرت ملی و بین‌المللی
- قابلیت استفاده گردشگران و جهانگردان از مناطق طبیعی با ۴ نوع اقلیم آب و هوایی در تمام ایام سال
- جایگاه ممتاز استان به لحاظ تاریخی در بین سایر استان‌های کشور
- وجود زیرساختار و شبکه حمل و نقل مناسب در سطح استان در ابعاد هوایی و زمینی

### ب) چالش‌ها

- مالکیت وقفی و خصوصی برخی از بناهای تاریخی استان،
- عدم بازاریابی مناسب در حوزه‌های صنایع دستی و گردشگری،
- عدم سرمایه‌گذاری جهت ایجاد بازارچه‌های صنایع دستی در سطح استان،
- عدم معرفی مناسب جاذبه‌های گردشگری در سطوح ملی و بین‌المللی،
- کمبود مراکز اقامتی در استان (به‌خصوص هتل‌های ۴ و ۵ ستاره)،
- تعداد کم رویدادهای گردشگری در استان جهت معرفی آثار ثبتی غیر ملموس گردشگری،
- کمبود پیمانکاران و مشاوران متخصص و نیروی ماهر در حوزه مرمت میراث فرهنگی



### ۳-۶-۳- هدف گذاری

با توجه به اهمیت و نقش مهم این محور در توسعه استان در هدفگذاری محورهای فرعی زیر مد نظر قرار گرفته و بر اساس این محورها هدف گذاری صورت پذیرفته است.

- مرمت و بازسازی بناهای تاریخی با مشارکت بخش خصوصی
- افزایش تولید صنایع دستی توام با تکمیل زنجیره تامین
- تقویت گردشگری در استان بویژه گردشگری مقاومت، سلامت، تاریخی، طبیعی
- تعیین تکلیف بناهای تاریخی با مالکیت اوقاف جهت مرمت و بازسازی به منظور مشارکت عمومی - خصوصی

جدول شماره ۶ جدول اهداف کمی محور گردشگری و صنایع دستی استان

| نام محور فرعی                                              | شرح هدف                                                                                                                                     | وضع موجود                                                                          | واحد هدف     | هدف کمی                    | برنامه زمان بندی<br>بر اساس درصد پیشرفت |      |      |      |
|------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------|--------------|----------------------------|-----------------------------------------|------|------|------|
|                                                            |                                                                                                                                             |                                                                                    |              |                            | ۱۴۰۷                                    | ۱۴۰۶ | ۱۴۰۵ | ۱۴۰۴ |
| حفاظت و ساماندهی آثار تاریخی- فرهنگی سطح استان             | این محور شامل مرمت ابنیه تاریخی- فرهنگی، و همچنین بافت های تاریخی- فرهنگی سطح استان می باشد.                                                | ۵۱۵۷۵۶ مورد مرمت تا قبل از سال شروع برنامه                                         | اثر          | ۳۴۰                        | ۲۵                                      | ۷۵   | ۵۰   | ۱۰۰  |
| ثبت آثار تاریخی - فرهنگی در سطوح ملی و جهانی               | شامل ثبت آثار در دو سطح ملی و جهانی می شود، که ثبت آثار ملی خود شامل آثار منقول، غیرمنقول، طبیعی، و ناملموس فرهنگی- تاریخی هستند.           | ۸۱۷ اثر ثبت شده در فهرست آثار ملی، و ۱۰ اثر ثبت شده با موضوعیت در فهرست آثار جهانی | اثر          | 363 اثر ملی<br>۵ اثر جهانی | ۲۵                                      | ۷۵   | ۵۰   | ۱۰۰  |
| توسعه اقامتگاه های استان برای گردشگران داخلی و خارجی       | افزایش ظرفیت انواع اقامتگاه های استان شامل ساخت و توسعه انواع هتل، هتل آپارتمان، مهمان پذیر، خانه مسافر، و بوم گردی ها در سطح استان می باشد | ۱۶۵۰۰ نفر                                                                          | نفر          | ۱۳۰۰                       | ۲۵                                      | ۷۵   | ۵۰   | ۱۰۰  |
| تبلیغات و معرفی جاذبه های گردشگری استان                    | افزایش کمی و کیفی انواع تبلیغات نرم افزاری و سخت افزاری جهت معرفی انواع جاذبه های گردشگری استان                                             | ۲۰۰۰۰۰۰ قلم                                                                        | قلم          | ۲۰۵۰۰۰۰                    | ۲۵                                      | ۷۵   | ۵۰   | ۱۰۰  |
| صادرات صنایع دستی                                          | رشد ارزش صادرات و تجاری سازی محصولات صنایع دستی و برند سازی                                                                                 | ۲۲۰۰ میلیارد ریال                                                                  | میلیارد ریال | ۱۱۲۳۰                      | ۲۵                                      | ۷۵   | ۵۰   | ۱۰۰  |
| ساماندهی، مرمت و بهره برداری بناهای تاریخی با مالکیت اوقاف | افزایش تعداد مرمت آثار تاریخی تحت تملک اوقاف با همکاری و حمایت اوقاف                                                                        | ۳۰ اثر                                                                             | اثر          | ۱۲                         | ۲۵                                      | ۷۵   | ۵۰   | ۱۰۰  |

### ۳-۶-۴- پروژه‌ها

| ردیف | عنوان محور فرعی                                                                                                   | مسئول محور                                   | دستگاه‌های همکار                                         | پروژه (اقدامات متناسب)                                                                                   | عمومی / خصوصی | شرح فعالیت (هدف کمی) | برنامه زمان بندی بر اساس درصد پیشرفت |      |      |      | شهرستان های محل اجرا |
|------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------|----------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------|----------------------|--------------------------------------|------|------|------|----------------------|
|      |                                                                                                                   |                                              |                                                          |                                                                                                          |               |                      | ۱۴۰۴                                 | ۱۴۰۵ | ۱۴۰۶ | ۱۴۰۷ |                      |
| ۱    | حفاظت، مرمت، احیاء، و ساماندهی آثار تاریخی - فرهنگی سطح استان                                                     | اداره کل میراث فرهنگی، گردشگری، و صنایع دستی | شهرداری - اوقاف و امور خیریه - راه و شهرسازی - دهیاری ها | مرمت، حفاظت، و احیاء تعداد ۳۴۰ اثر تاریخی شاخص (عناوین بناهای شاخص به پیوست سند)                         | عمومی / خصوصی | ۳۴۰ اثر              | ۲۵                                   | ۵۰   | ۷۵   | ۱۰۰  | سطح استان            |
| ۲    | ثبت آثار تاریخی - فرهنگی در سطوح ملی و جهانی                                                                      | اداره کل میراث فرهنگی، گردشگری، و صنایع دستی | مراکز علمی و پژوهشی، دانشگاه ها و پژوهشگاه ها            | ثبت تعداد ۳۶۳ اثر تاریخی - فرهنگی در فهرست آثار ملی ثبت تعداد ۵۰ اثر تاریخی - فرهنگی در فهرست آثار جهانی | عمومی / خصوصی | ۳۶۳ اثر              | ۲۵                                   | ۵۰   | ۷۵   | ۱۰۰  | سطح استان            |
| ۳    | توسعه اقامتگاه های استان برای گردشگران داخلی و خارجی                                                              | اداره کل میراث فرهنگی، گردشگری، و صنایع دستی | بخش خصوصی                                                | افزایش ۱۳۰۰ اقامتگاه برای گردشگران                                                                       | عمومی / خصوصی | ۱۳۰۰ اقامتگاه        | ۲۵                                   | ۵۰   | ۷۵   | ۱۰۰  | سطح استان            |
| ۴    | تبلیغات و معرفی جاذبه های گردشگری استان ، تبلیغات موثر، گسترش نقشه ، تابلوهای جاده ای جهت معرفی جاذبه های روستایی | اداره کل میراث فرهنگی، گردشگری، و صنایع دستی | بخش خصوصی و تمامی نهادها، و دستگاه های اجرایی همسو       | افزایش تبلیغات و معرفی جاذبه های گردشگری استان به شکل های مختلف به تعداد ۲۰۵۰۰۰۰ عدد                     | عمومی / خصوصی | ۲۰۵۰۰۰۰ عدد          | ۲۵                                   | ۵۰   | ۷۵   | ۱۰۰  | سطح استان            |

PA

ط AT



| ردیف | عنوان محور فرعی                                            | مسئول محور                                  | دستگاه‌های همکار                                                         | پروژه (اقدامات متناسب)                                                                                        | عمومی / خصوصی | شرح فعالیت (هدف کمی)                                 | برنامه زمان بندی بر اساس درصد پیشرفت |      |      |      | شهرستان های محل اجرا |
|------|------------------------------------------------------------|---------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------|------------------------------------------------------|--------------------------------------|------|------|------|----------------------|
|      |                                                            |                                             |                                                                          |                                                                                                               |               |                                                      | ۱۴۰۴                                 | ۱۴۰۵ | ۱۴۰۶ | ۱۴۰۷ |                      |
| ۵    | صادرات صنایع دستی                                          | اداره کل میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی | سازمان ها و ادارات کل : بانک ها، وزارت خارجه، صنعت و معدن، اتاق بازرگانی | افزایش صادرات صنایع دستی استان تا رقم <u>۱۱۳۳۰</u> میلیارد ریال                                               | عمومی         | صادرات تا رقم <u>۱۱۳۳۰</u> میلیارد ریال              | ۲۵                                   | ۵۰   | ۷۵   | ۱۰۰  | سطح استان            |
| ۶    | ایجاد اشتغال                                               | اداره کل میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی | اداره کل میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی                              | ایجاد اشتغال در حوزه های مختلف صنایع دستی به تعداد <u>۱۰۶۶۳</u> نفر                                           | عمومی         | افزایش تعداد شاغلان حوزه صنایع دستی <u>۱۰۶۶۳</u> نفر | ۲۵                                   | ۵۰   | ۷۵   | ۱۰۰  | سطح استان            |
| ۷    | ساماندهی، مرمت و بهره برداری بناهای تاریخی با مالکیت اوقاف | اداره کل اوقاف و امور خیریه                 | اداره کل میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی                              | افزایش مرمت و ساماندهی بناهای تاریخی در مالکیت اوقاف به تعداد <u>۱۲</u> بنا (عناوین بناهای شاخص به پیوست سند) | عمومی         | مرمت و بهره برداری از ۱۲ بنا تاریخی با مالکیت اوقاف  | ۲۵                                   | ۵۰   | ۷۵   | ۱۰۰  | سطح استان            |





۷-۳- محور فناوری و اقتصاد دانش بنیان

مسئول محور: سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان

ظرف اجرا: کارگروه آموزش، پژوهش، فن آوری و نوآوری



## ۷-۳- مقدمه

استان کرمان دارای ظرفیت‌ها و توانمندی‌های فراگیر و گسترده‌ای در بخش‌های مختلف است و از این حیث در زمره مزیت‌پذیرترین استان‌های کشور قرار می‌گیرد. تنوع اقلیمی، موقعیت راهبردی، معادن متنوع و گسترده، صنایع پیشرو، نیروی انسانی متخصص و جوان، تجربه اندوخته در بخش کشاورزی، زیرساخت‌های حمل و نقل، جاذبه‌های متنوع و فراوان گردشگری، آموزش عالی پیشرو، مناطق ویژه اقتصادی، بیمارستان‌ها و پرسنل مجهز، مزیت‌های بکر و ویژه در انرژی‌های تجدیدپذیر، نیروگاه‌های انرژی برق و ظرفیت‌های اجتماعی، فرهنگی، دینی، انسانی و مدیریتی شرایط ویژه‌ای را فراوری توسعه استان قرار داده است. در کنار قابلیت‌های متعدد استان کرمان، وجود محدودیت‌هایی باعث شده تا از ظرفیت‌های بالقوه این استان بهره‌برداری شایسته‌ای نشود. مواردی نظیر چالش‌های حوزه آب، پهناور بودن استان، عدم توازن‌های منطقه‌ای و چالش‌های محیط زیستی از جمله این محدودیت‌ها هستند.

استان کرمان، علیرغم فعالیت ۱۰۰ دانشگاه و مرکز آموزش عالی در استان، از نظر زیست‌بوم نوآوری، نسبت به سایر استان‌های کشور در وضعیت مطلوبی قرار ندارد. مجوز پارک علم و فناوری استان کرمان در سال ۱۴۰۱ از وزارت عتف صادر شد و در حال حاضر این پارک با کمبود زیرساخت‌های اولیه همچون فضای مناسب استقرار، آزمایشگاه و کارگاه‌های تجاری‌سازی فناوری رو به رو است؛ اضافه بر این صندوق پژوهش و فناوری استان به عنوان بازوی تأمین مالی فعالیت‌های فناورانه، سرمایه اندکی را برای توسعه زیست‌بوم نوآوری در اختیار دارد. این استان از نظر فعالیت‌های دانش‌بنیان نیز با ضعف زیادی مواجه است چرا که تنها حدود ۱,۳ شرکت‌های دانش‌بنیان کشور در آن در حال فعالیت هستند و به تبع آن حدود یک درصد از مجموع شاغلین شرکت‌های دانش‌بنیان کشور در استان کرمان مشغول به کارند.

علیرغم وجود مزیت‌های ارزشمند بومی در استان، میانگین سهم محصولات صنعتی با فناوری بالا و متوسط به بالای استان کمتر از نصف میانگین کشور است و علاوه بر این، استان از نظر صادرات صنایع با فناوری بالا و متوسط به بالا در بین استان‌های کشور رتبه بیست و هفتم را به خود اختصاص داده است. از نگاهی دیگر از نظر میزان فروش محصولات دانش‌بنیان، کرمان تنها ۱,۴ درصد از مجموع فروش شرکت‌های دانش‌بنیان کشور را به خود اختصاص داده است که نشان‌دهنده نیاز استان به حمایت‌های جدی از زیست‌بوم دانش‌بنیان است.

بهره‌برداری از توانمندی‌ها و رفع محدودیت‌های توسعه استان، نیازمند اتخاذ راهبردی جدید می‌باشد. یکی از راهبردهایی که می‌تواند استان کرمان را در این جهت کمک نماید، توسعه مبتنی بر دانش و فناوری و ارتقای مؤلفه‌های اقتصاد دانش‌بنیان می‌باشد. در حقیقت توجه به مؤلفه‌های دانش‌بنیان در حوزه اقتصاد، موجب استفاده بهینه از ظرفیت‌ها و رفع چالش‌های استان می‌شود.



### ۱-۷-۳-وضع موجود

#### الف) آموزش عالی

استان کرمان در سال ۱۴۰۱ دارای ۱۰۰ دانشگاه و مرکز آموزش عالی بوده که ۱۱۳۳۸۲ دانشجو در این موسسات مشغول به تحصیل بوده اند. استان کرمان با در اختیار داشتن ۳,۴ درصد از تعداد دانشجویان کشور، رتبه ۸ ام را به خود اختصاص داده است و زنان دانشجو ۴۹,۲ درصد از دانشجویان استان را شامل می شوند. نزدیک ۴۷ درصد جمعیت دانشجویی استان در مرکز استان و مابقی در بقیه شهرستان های استان مشغول به تحصیل هستند.

| استان       | تعداد دانشجو (۱۴۰۰-۱۴۰۱)                                 | درصد دانشجویان زن از کل دانشجویان | تعداد دانشجو در ۱۰۰ هزار نفر جمعیت |
|-------------|----------------------------------------------------------|-----------------------------------|------------------------------------|
| استان کرمان | ۱۱۳۳۸۲<br>(رتبه ۸ ام کشور با ۳,۴ درصد دانشجویان کل کشور) | ۴۹,۲<br>(رتبه ۱۰ کشور)            | ۳۳۵۰<br>(رتبه ۲۱ کشور)             |
| کل کشور     | ۳۳۳۰۱۷۵                                                  | ۴۹,۴                              | ۴۱۹۰                               |

جدول شماره ۷ جدول تعداد دانشجویان مراکز آموزش عالی استان کرمان

#### ب) شرکت های دانش بنیان

شرکت های دانش بنیان به واسطه اتکا بر دانش و فناوری از مزیت های متعددی در حوزه تولید و اشتغال در مقایسه با بنگاه های صنعتی متعارف برخوردارند. در حال حاضر (تا تاریخ ۲۰ دی ۱۴۰۳) ۱۲۶ شرکت دانش بنیان در استان کرمان وجود دارد. علی رغم وجود قابلیت ها و توانمندی های قابل توجه در استان در عرصه های کشاورزی، و صنعت و معدن و از طرفی با وجود ظرفیت های عظیم منابع انسانی به ویژه اساتید توانمند و دانشجویان تحصیلات تکمیلی و همچنین فارغ التحصیلان دانشگاهی علاقه مند به انجام فعالیت های تحقیقاتی و فناوری، استان کرمان از نظر تعداد شرکت های دانش بنیان جایگاه مناسبی در کشور ندارد. استان ۳,۵ درصد جمعیت دانشجویی کشور را دارد ولی حدود ۱,۳ درصد تعداد شرکت های دانش بنیان کشور را به خود اختصاص داده و از این حیث در رتبه ۱۳ ام کشور قرار دارد. انتظار بر این است با برنامه ریزی مناسب در خصوص ایجاد تشکل های حقوقی و افزایش تعداد شرکت های دانش بنیان، تعداد بیشتری از مستعدین و علاقه مندان به حوزه فناوری را وارد فعالیت های شرکتی نمود. البته شایان ذکر است که تعداد شرکت های دانش بنیان استان از ابتدای سال ۱۴۰۱ تاکنون نزدیک به ۱۲۳ درصد رشد را نشان می دهد. در ۹ ماهه ابتدایی سال ۱۴۰۳ تعداد شرکت های دانش بنیان در استان کرمان رشد ۸ درصدی را نشان می دهد، این در حالی است که این میزان رشد در کشور حدود ۳ درصد بوده است.

| شاخص                            | سال     | استان کرمان | کشور  | سهم استان از کشور (درصد) | رتبه استان در کشور                         |
|---------------------------------|---------|-------------|-------|--------------------------|--------------------------------------------|
| تعداد شرکت های دانش بنیان استان | ۱۴۰۰    | ۵۸          | ۶۶۳۲  | ۰,۹                      | ۱۷                                         |
|                                 | دی ۱۴۰۳ | ۱۲۶         | ۱۰۰۳۸ | ۱,۲۶                     | ۱۳ (پهلو ۴ رتبه ای استان نسبت به سال ۱۴۰۰) |

جدول شماره ۸ جدول تعداد و جایگاه شرکت های دانش بنیان استان در کشور



### ج) کارگاه های تحقیق و توسعه

امروزه کارگاه های تحقیق و توسعه به عنوان پایگاه های اصلی نوآوری موجب بهبود تکنولوژی می شوند و از این طریق نقش موثری در افزایش ارزش افزوده بخش های اقتصادی ایفا می کنند. بر اساس آخرین سرشماری کارگاه های تحقیق و توسعه در کشور توسط مرکز آمار ایران، ۵۹ کارگاه تحقیق و توسعه در استان وجود دارد که استان از این نظر با در اختیار داشتن ۱,۴ درصد از کل کارگاه های تحقیق و توسعه کشور، در رتبه ۱۵ ام قرار گرفته است. استان تهران به تنهایی ۶۳ درصد از کل کارگاه های تحقیق و توسعه کشور را به خود اختصاص داده و این به منزله تمرکز بالای فعالیت های تحقیق و توسعه در استان تهران است. استان کرمان تنها ۱,۱ درصد از کل هزینه های کارگاه های دارای فعالیت تحقیق و توسعه کشور را شامل می شود که با توجه به قابلیت های عظیم استان به ویژه در بخش هایی مانند صنعت و معدن، وضعیت استان در این شاخص مناسب به نظر نمی رسد.

| استان              | کل تعداد کل محققان | تعداد پروژه های تحقیق و توسعه | هزینه های پروژه های تحقیق و توسعه (میلیون ریال) |
|--------------------|--------------------|-------------------------------|-------------------------------------------------|
| کل کشور            | ۲۸۳۱۳۹             | ۱۸۵۵۶۵                        | ۴۸۵۲۱۴۱۷۶                                       |
| استان کرمان        | ۳۵۶۰               | ۲۸۵۶                          | ۵۱۹۳۴۰۴                                         |
| سهم از کشور (درصد) | ۱,۲۵               | ۱,۵                           | ۱,۱                                             |

جدول شماره ۱۰ جدول وضعیت کارگاه های دارای فعالیت تحقیق و توسعه : ۱۴۰۰

### د) وضعیت استان در شاخص دانش بنیان (با تاکید بر تولید و صادرات)

طی دوره زمانی ۹۹-۱۳۹۰، میانگین سهم محصولات صنعتی با فناوری بالا و متوسط به بالا برای کشور و استان کرمان به ترتیب کشور ۳۱ و ۱۴ درصد بوده، که نشان می دهد متوسط سهم استان طی دوره مذکور کمتر از نصف کشور است.

سهم صادرات صنایع با فناوری بالا و متوسط به بالا از کل صنایع در استان کرمان تنها ۴ درصد است. در حالی که این شاخص برای کشور ۴۳ درصد بوده و استان از این نظر رتبه ۲۷ ام را در بین استان های کشور به خود اختصاص داده است. دلیل پایین بودن سهم صادراتی استان کرمان به صنعت خودروسازی استان بر می گردد که این صنعت ۷۰ درصد از ارزش افزوده محصولات با فناوری بالا و متوسط به بالای استان را در اختیار داشته و در عین حال هیچ صادراتی هم ندارد.



| شاخص                                                                                               | کمیت                 | ملاحظات                                            |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------|----------------------------------------------------|
| سهم صادرات صنایع با فناوری بالا و متوسط به بالا از کل صنایع                                        | استان کرمان: ۴ درصد  | رتبه استان در کشور: ۲۷                             |
|                                                                                                    | کشور: ۴۳ درصد        |                                                    |
| میانگین سهم ارزش افزوده محصولات صنعتی با فناوری بالا و متوسط به بالا از کل صنایع طی سالهای ۹۸-۱۳۹۰ | استان کرمان: ۱۴ درصد | سهم استان طی دوره مذکور کمتر از نصف کشور بوده است. |
| رتبه استان کرمان در شاخص توسعه اقتصاد دانش بنیان                                                   | رتبه ۱۸              | -                                                  |
| رتبه استان در شاخص رقابت پذیری بخش صنعت                                                            | رتبه ۱۸              | -                                                  |

جدول شماره ۱۱ جدول وضعیت صادرات محصولات دانش بنیان استان کرمان

### ۳-۷-۲- ظرفیت ها و چالش ها

#### الف) ظرفیت ها

- وجود ۱۰۰ موسسه آموزش عالی در استان با قریب ۱۱۶ هزار دانشجو و ۲۷۳۹ نفر عضو هیات علمی
- وجود شرکت های بزرگ صنعتی و معدنی برای جذب اعتبار مالیاتی در حوزه های سرمایه گذاری و تحقیق و توسعه با هدف توسعه زیست بوم فناوری و نوآوری
- وجود ظرفیت ها و پتانسیل های عظیم در بخش های کشاورزی و معدنی استان به عنوان بستر ایجاد مراکز تحقیقاتی و فناوری و ایجاد فرصت های شغلی دانش بنیان
- برخورداری شرکت های بزرگ صنعتی و معدنی در استان از واحدهای تحقیق و توسعه و استفاده از این ظرفیت در پیاده سازی ایده های نوآورانه و تجاری سازی محصولات حاصل از فناوری و نوآوری
- وجود ۴ دانشگاه علوم پزشکی و یک دانشکده پزشکی در سطح استان
- وجود ۳ پارک علم و فناوری در استان به عنوان بستر ایجاد توسعه فناوری و اقتصاد دانش بنیان (پارک استان، پارک های تک، پارک سلامت)
- وجود دانشگاه تحصیلات تکمیلی صنعتی و فناوری پیشرفته مجهز به نیروی انسانی متخصص و امکانات زیرساختی پیشرفته برای انجام فعالیت های پژوهشی و فناوری (برخودار از ۳ پژوهشگاه تحقیقاتی)
- وضعیت اقلیمی مناسب منطقه برای توسعه فناوری انرژی های خورشیدی و بادی

#### ب) چالش ها:

- ناهماهنگی و غیر همسوبودن ارکان موثر و بازیگران اکوسیستم فناوری
- کمبود زیرساخت های اولیه همچون فضای مناسب استقرار، آزمایشگاه و کارگاه های تجاری سازی فناوری برای پارک علم و فناوری استان
- پایین بودن میزان سرمایه صندوق پژوهش و فناوری استان به عنوان بازوی تأمین مالی فعالیت های فناورانه



- سهم پایین تعداد شرکت های دانش بنیان استان در بین استان های کشور
- تمایل پایین سرمایه گذاری شرکت های بزرگ صنعتی و معدنی در توسعه فناوری علی رغم وجود مشوق های قانونی از جمله اعتبار مالیاتی هزینه کرد و سرمایه گذاری در فعالیت های تحقیق و توسعه
- عدم استفاده مناسب از ظرفیت مالی شرکت های بزرگ صنعتی و معدنی استان برای توانمندی و تقویت مالی شرکت ها و واحدهای فناورانه در استان (با وجود مشوق های قانونی مصرح در قانون جهش تولید دانش بنیان)
- وجود مشکلات فراوان در جذب و نگهداشت نیروهای متخصص و کارآمد در حوزه های مختلف علم و فناوری علی رغم ظرفیت های عظیم نخبگانی در استان که مسئله فرار نخبگان از استان را در پی داشته است.
- عدم ارتباط مناسب صنعت و دانشگاه با توجه به نیاز گسترده بخش صنعت برای حل مشکلات و تامین نیازهای فناورانه
- پایین بودن سهم تولید و صادرات محصولات صنعتی با فناوری بالا و متوسط به بالای استان از کل محصولات تولیدی
- نامساعد بودن فضای کسب و کار برای توسعه کسب و کارهای نوپا و فناورانه
- ضعف فرهنگ سازی در توسعه فعالیت های فناورانه
- عدم وجود نهادهای حرفه ای مناسب برای خدمات رسانی به شرکت های دانش بنیان در استان

### ۳-۷-۳- هدفگذاری

- افزایش شتاب پیشرفت و نوآوری علمی و فناوری و تجاری سازی آن ها به ویژه در حوزه های اطلاعات و ارتباطات و زیست فناوری و ریزفناوری و انرژی های نو و تجدید پذیر (بند ۲۰ سیاست های کلی برنامه هفتم)، قانون جهش تولید دانش بنیان، سیاست های کلی علم و فناوری، سیاست های کلی نظام در بخش شبکه های اطلاع رسانی رایانه ای، سند راهبردی نظام جامع فناوری اطلاعات کشور، سند راهبردی جمهوری اسلامی ایران در فضای مجازی و قانون تجارت الکترونیک مهم ترین اسناد بالا دستی در تعیین هدف گذاری های این محور با توجه به موضوعات فرعی زیر تهیه و تدوین گردیده است.
- توسعه نظام تامین مالی و بازار سرمایه
  - توسعه زیرساخت و نظامات پشتیبان در حوزه فناوری
  - توسعه آموزش و پژوهش و مهارت افزایی فناورانه
  - توسعه و تعمیق پژوهش و فناوری در بنگاه های بزرگ اقتصادی و بخش خصوصی



جدول شماره ۱۲: جدول اهداف کمی محور توسعه فن آوری و اقتصاد دانش بنیان در برنامه هفتم

| عنوان هدف                                                                                                                                                                                        |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| افزایش سهم اقتصاد رقومی (دیجیتال) از تولید ناخالص ملی به ۱۰ درصد در پایان برنامه هفتم                                                                                                            |
| اتصال اماکن اداری، تجاری و مسکونی (۲۰ میلیون نقطه) به تار (فیبر) نوری تا پایان برنامه هفتم                                                                                                       |
| افزایش سهم محصولات با فناوری متوسط به بالا (هایتک) از تولید ناخالص داخلی به ۷ درصد در پایان برنامه هفتم                                                                                          |
| افزایش سهم آموزشهای مهارتی و حرفه‌ای در کلیه زیرنظامهای آموزش عالی و کلیه مقاطع بر اساس نیازهای جامعه و اصلاح برنامه‌های درسی با رویکرد افزایش مهارت‌های حرفه‌ای به ۴۰ درصد در پایان برنامه هفتم |
| افزایش نسبت اعتبارات پژوهش و فناوری بخش دولتی به تولید ناخالص داخلی به ۲ درصد در پایان برنامه هفتم                                                                                               |
| افزایش نسبت شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان حوزه صنایع فرهنگی، صنایع خلاق، علوم انسانی و اجتماعی به کل شرکتهای دانش‌بنیان به ۱۰ درصد در پایان برنامه هفتم                                            |
| افزایش ۱۵ برابری سرمایه صندوق نوآوری و شکوفایی تا سال پایانی برنامه هفتم نسبت به سال پایه ۱۴۰۲                                                                                                   |
| افزایش سالانه ۲۰ درصدی درآمد قراردادهای پژوهشی دانشگاهها و پژوهشگاه‌ها در برنامه هفتم توسعه نسبت به سال پایه ۱۴۰۲                                                                                |
| افزایش تعداد شرکت‌های دانش بنیان به ۳۰۰۰۰ شرکت در پایان برنامه هفتم                                                                                                                              |

جدول شماره ۱۴ جدول هدف گذاری محور توسعه فن آوری و اقتصاد دانش بنیان

| محور فرعی                                                                | شرح هدف                                                   | وضع موجود | هدف کمی | واحد          |
|--------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------|-----------|---------|---------------|
| توسعه نظام تامین مالی و بازار سرمایه                                     | افزایش سرمایه صندوق پژوهش و فناوری استان                  | ۷         | ۴۷۰     | میلیارد تومان |
| توسعه زیرساخت و نظامات پشتیبان در حوزه فناوری                            | ارتقای کمی شرکت‌های دانش بنیان                            | ۱۲۶       | ۲۵۰     | شرکت          |
| توسعه و تعمیق پژوهش و فناوری در بنگاه‌های بزرگ اقتصادی و بخش خصوصی استان | افزایش تعداد پروانه تحقیق و توسعه (R&D) در بخش صنعت استان | ۳۶        | ۵۹۱     | پروانه        |

۴-۷-۳- پروژه ها

| محور<br>فرعی                         | عنوان برنامه                             | مسئول<br>برنامه         | دستگاه‌های<br>همکار                                                               | پروژه<br>(فعالیت ها و اقدامات<br>متناسب)        | عمومی<br>/خصوصی | شرح فعالیت<br>(هدف کمی) |               | مسئول فعالیت یا<br>اقدام            | برنامه زمان بندی<br>براساس درصد پیشرفت |     |     |      | شهرستان<br>های محل<br>اجرا |
|--------------------------------------|------------------------------------------|-------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------|-----------------|-------------------------|---------------|-------------------------------------|----------------------------------------|-----|-----|------|----------------------------|
|                                      |                                          |                         |                                                                                   |                                                 |                 | مقدار                   | واحد          |                                     | ۳۰٪                                    | ۵۰٪ | ۷۰٪ | ۱۰۰٪ |                            |
| توسعه نظام تامین مالی و بازار سرمایه | افزایش سرمایه صندوق پژوهش و فناوری استان | پارک علم و فناوری استان | استانداری، صندوق پژوهش و فناوری، سازمان مدیریت و برنامه ریزی، دانشگاه ها، شرکت ها | افزایش سهامداری پارک علم و فناوری استان         | عمومی           | ۷۰                      | میلیارد تومان | پارک علم و فناوری استان             | ۲۵                                     | ۵۰  | ۷۵  | ۱۰۰  | مرکز استان                 |
|                                      |                                          |                         |                                                                                   | افزایش سهام دستگاه های دولتی در صندوق           | عمومی           | ۱۰۰                     |               | سازمان مدیریت و برنامه ریزی         | ۲۵                                     | ۵۰  | ۷۵  | ۱۰۰  | سطح استان                  |
|                                      |                                          |                         |                                                                                   | سهامداری شرکت های فناور استان                   | خصوصی           | ۵۰                      |               | پارک های هایتک و علم و فناوری استان | ۲۵                                     | ۵۰  | ۷۵  | ۱۰۰  | سطح استان                  |
|                                      |                                          |                         |                                                                                   | سهامداری شرکت های بزرگ                          | خصوصی           | ۲۵۰                     |               | سازمان مدیریت و برنامه ریزی         | ۲۵                                     | ۵۰  | ۷۵  | ۱۰۰  | سطح استان                  |
|                                      | ایجاد صندوق پژوهش و فناوری تخصصی         | پارک علم و فناوری استان | پارک، سازمان مدیریت و برنامه ریزی، دانشگاه ها و بخش خصوصی                         | اخذ مجوز از صندوق نوآوری و شکوفایی              | عمومی           | ۰                       | درصد          | پارک علم و فناوری استان             | ۱۰۰                                    | -   |     |      |                            |
|                                      |                                          |                         |                                                                                   | فراخوان جذب سرمایه گذاری حداقل ۲۰ میلیارد تومان |                 |                         |               | فناوری استان                        | ۵۰                                     |     |     |      |                            |

PA(

ط AT



| محور<br>فرعی | عنوان برنامه            | مسئول<br>برنامه               | دستگاه‌های<br>همکار                                                        | پروژه<br>(فعالیت ها و اقدامات<br>متناسب)               | عمومی<br>/خصوصی | شرح فعالیت<br>(هدف کمی) |                          | مسئول فعالیت یا<br>اقدام   | برنامه زمان بندی<br>براساس درصد پیشرفت |      |      |      | شهرستان<br>های محل<br>اجرا |
|--------------|-------------------------|-------------------------------|----------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------|-----------------|-------------------------|--------------------------|----------------------------|----------------------------------------|------|------|------|----------------------------|
|              |                         |                               |                                                                            |                                                        |                 | مقدار                   | واحد                     |                            | ۱۴۰۳                                   | ۱۴۰۳ | ۱۴۰۳ | ۱۴۰۳ |                            |
|              |                         |                               |                                                                            |                                                        |                 |                         |                          |                            |                                        |      |      |      |                            |
|              |                         |                               |                                                                            | اخذ مجوز قطعی شروع فعالیت                              |                 |                         |                          |                            | ۲۵                                     | ۱۰۰  |      |      |                            |
|              | راه اندازی صندوق<br>CVC | پارک علم<br>و فناوری<br>استان | استانداری،<br>سازمان مدیریت و<br>برنامه ریزی،<br>شرکت های<br>صنعتی و معدنی | برگزاری جلسات آموزشی و<br>توجیهی برای شرکت های<br>بزرگ | عمومی           | ۱۰                      | جلسه                     | پارک علم و<br>فناوری استان | ۲۵                                     | ۵۰   |      | ۱۰۰  |                            |
|              |                         |                               |                                                                            |                                                        |                 | ۵                       | هزار<br>میلیارد<br>تومان |                            | ۲۵                                     | ۵۰   |      |      |                            |
|              |                         |                               |                                                                            |                                                        |                 | ۸                       | صندوق                    |                            | ۲                                      | ۴    |      | ۸    |                            |

PA(

ط AT





### ۸-۳- محور مهارت و اشتغال

مسئول محور: اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی استان

ظرف اجراء: کارگروه اقتصادی، اشتغال و سرمایه گذاری



## ۸-۳- مهارت و اشتغال

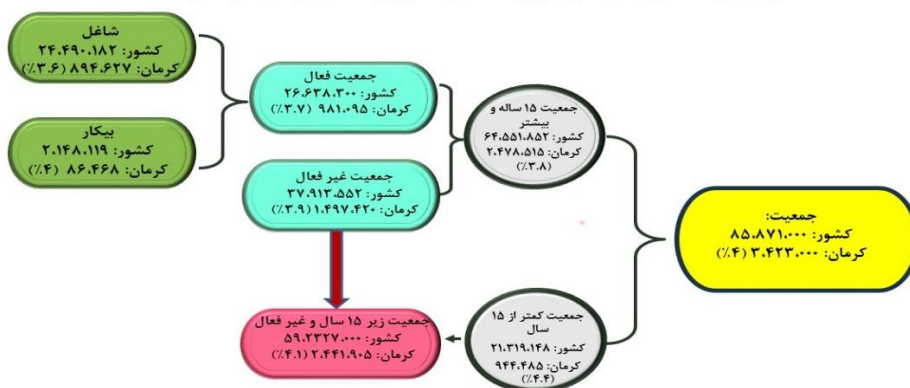
### ۱-۸-۳- مقدمه

در استان کرمان به رغم قابلیت‌ها و ظرفیت‌های بسیار و برخورداری از منابع طبیعی فراوان؛ تولید، در آمد و رفاه در سطح نسبتاً پایینی قرار دارد و شمار قابل توجهی از نیروهای جوان و تحصیل کرده از امکان اشتغال بی بهره اند. نرخ بیکاری فارغ التحصیلان و زنان در استان کرمان همواره از متوسط کشور بالاتر بوده و در سال ۱۴۰۲، استان کرمان بالاترین نرخ بیکاری زنان و فارغ التحصیلان را در بین سایر استان‌ها به خود اختصاص داده است. توسعه اقتصادی در گرو افزایش اشتغال زایی است یکی از دلایل بیکاری در استان فقدان مهارت‌های مورد نیاز بازار کار از سوی جمعیت فعال می‌باشد بدون مهارت و آموزش‌های مهارتی امکان ورود نیروی انسانی به بازار کار میسر نیست لذا کسب مهارت در رشته‌های متناسب با بازار کار راهکاری برای برون رفت از بیکاریست. در واقع اشتغال و کارآفرینی را می‌توان مقصد و دستاورد مهارت آموزی دانست مهارت آموزی علاوه بر تربیت نیروی متخصص و خبره می‌تواند برای تامین نیروی انسانی بازار کار نقش مهم و کلیدی را در ایجاد اشتغال مولد و پایدار در سطح جامعه ایفا کند. بررسی وضعیت کاری فارغ التحصیلان یکی از موضوعات مهم استان است که تأثیر مستقیم بر توسعه اقتصادی و اجتماعی دارد. فارغ التحصیلان به عنوان نیروهای تحصیل کرده و تخصصی نقش کلیدی در بهبود وضعیت بازار کار و پیشرفت صنایع مختلف ایفا می‌کنند. همچنین نرخ بیکاری و مشارکت اقتصادی زنان در استان یکی از موضوعاتی است که نیازمند توجه و برنامه‌های ویژه ای می‌باشد. حضور بیشتر زنان در اقتصاد و افزایش نرخ مشارکت آنان در بازار کار امری مهم برای رسیدن به اقتصادی پویا و عادلانه است.

### ۲-۸-۳- وضع موجود

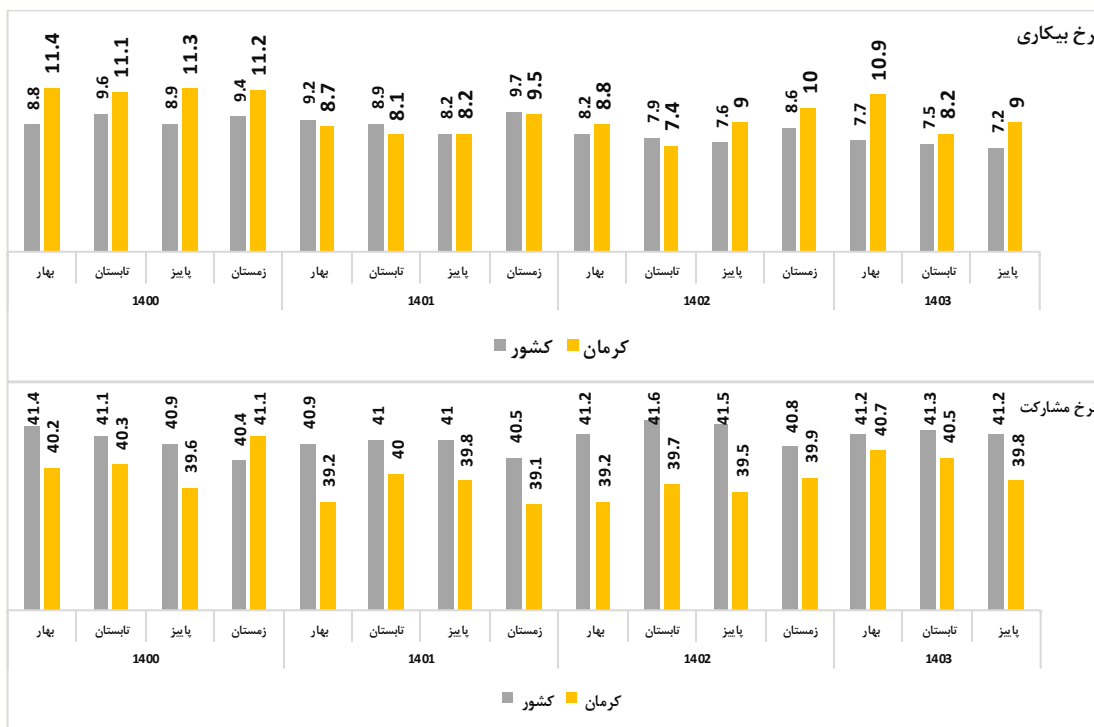
استان کرمان در سال ۱۴۰۲ با ۹۸۰ هزار نفر جمعیت فعال، سهم ۳٫۷ درصد از جمعیت فعال کشور را داراست همچنین تعداد جمعیت بیکار در استان ۸۸ هزار نفر (سهم: ۴٫۳ درصد از کشور) و جمعیت شاغل ۸۹۰ هزار نفر (سهم: ۳٫۶ درصد از کشور) می‌باشد.

ترکیب و ساختار جمعیت و نیروی انسانی کشور و استان کرمان در سال ۱۴۰۲





نرخ بیکاری فارغ التحصیلان ۲۸,۶ درصد می باشد و بر اساس آخرین گزارش نیروی کار مرکز آمار نرخ بیکاری در پاییز ۱۴۰۳ برابر با ۹ درصد و ۱,۸ درصد از متوسط کشور بالاتر و نرخ مشارکت ۳۹,۸ درصد و ۲,۴ درصد از متوسط کشور پایین تر است.



### ۳-۸-۳-۱ اهم ظرفیت ها و چالش های محور

#### الف) ظرفیت ها

- ظرفیت مناسب استان در ایجاد شغل و پایین بودن اشتغال ناقص استان
- نرخ بیکاری پایین مردان در استان کرمان (۵,۳ درصد) نسبت به متوسط کشور (۶,۱) در تابستان ۱۴۰۳
- درصد قابل توجه جمعیت جوان استان ۲۷ درصد
- وجود صنایع بزرگ در استان جهت ایجاد اشتغال پایدار در استان
- بیش از ۵ هزار تعاونی فعال در استان

#### ب) چالش ها:

- نرخ مشارکت پایین در استان کرمان (۳۹,۵ درصد) نسبت به متوسط کشور (۴۱,۷ درصد)
- نرخ مشارکت پایین زنان در استان کرمان (۱۲,۳ درصد) نسبت به متوسط کشور (۱۴,۶ درصد)
- نرخ بیکاری بالای زنان (استان: ۲۴,۴، کشور: ۱۴,۲) و فارغ التحصیلان دانشگاه در استان کرمان نسبت به متوسط کشور
- نرخ بیکاری بالای جوانان ۱۸-۳۵ ساله در استان کرمان (۲۰,۵) نسبت به متوسط کشور (۱۴,۴)



#### ۴-۸-۳- هدف گذاری محور

از جمله اسناد بالادستی مرتبط با این محور می توان سند ملی توسعه کار آفرینی، سند توسعه بخش تعاون، سند ملی کار شایسته و مواد ۲، ۵ و ۶ قانون برنامه هفتم توسعه اشاره نمود. بر این اساس هدف گذاری محور مهارت و اشتغال با توجه به محورهای فرعی زیر تعریف گردیده است:

| نام محور فرعی                                         | شرح هدف                                                                    | وضع موجود | هدف کمی | واحد         | برنامه زمان بندی |      |      |      |
|-------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------|-----------|---------|--------------|------------------|------|------|------|
|                                                       |                                                                            |           |         |              | ۱۴۰۴             | ۱۴۰۵ | ۱۴۰۶ | ۱۴۰۷ |
| ایجاد اشتغال به میزان تعهد سالانه                     | ایجاد اشتغال سالیانه                                                       | ۳۳۶۵۳     | ۱۵۷۲۱۲* | نفر          | ۲۵٪              | ۵۰٪  | ۷۵٪  | ۱۰۰٪ |
| تقویت تعاونی ها و افزایش مشارکت آن ها در اقتصاد       | پرداخت تسهیلات به تعاونی ها                                                | ۹۸۶       | ۵۸۴۰**  | میلیارد ریال | ۲۵٪              | ۵۰٪  | ۷۵٪  | ۱۰۰٪ |
| آموزش مهارت های نوین و راهبردی مهارتی                 | توانمند سازی سرمایه انسانی در رشته های مهارتی مورد نیاز بازار کار          | ۵۰۰۰۰     | ۲۳۱۵۰۰  | نفر ساعت     | ۲۲٪              | ۴۵٪  | ۷۱٪  | ۱۰۰٪ |
| آموزش برای اشتغال دانش آموختگان دانشگاه ها (طرح آباد) | اشتغال فارغ التحصیلان دانشگاهی (تعهد اشتغال سالانه ۵۰ هزار نفر در کل کشور) | ۰         | ۴۴۰۰    | نفر          | ۲۵٪              | ۵۰٪  | ۷۵٪  | ۱۰۰٪ |
| حمایت یکپارچه اشتغال و تولید علوی (حیات)              | تجهیز ۲۳۷ کارگاه خصوصی                                                     | -         | ۲۳۷۰    | میلیارد ریال | ۲۵٪              | ۵۰٪  | ۷۵٪  | ۱۰۰٪ |
|                                                       | پرداخت ۴۶۶۵ فقره تسهیلات به مشاغل خانگی                                    | -         | ۱۳۹۹۵   | میلیارد ریال | ۲۵٪              | ۵۰٪  | ۷۵٪  | ۱۰۰٪ |
|                                                       | پرداخت ۱۲ فقره تسهیلات جهت تقویت بنگاه های اقتصادی                         | -         | ۴۸۰     | میلیارد ریال | ۲۵٪              | ۵۰٪  | ۷۵٪  | ۱۰۰٪ |

\* با توجه به ابلاغ میزان تعهد اشتغال به صورت سالیانه، بعد از ابلاغ وزارتخانه متبوع به روز رسانی می گردد.

\*\* با عنایت به روند سالهای گذشته که با رشد اندک و یا روند ثابت در نظر گرفته شده، موارد به محض ابلاغ به روز رسانی می گردد.

### ۵-۸-۳- پروژه‌ها

| ردیف | عنوان محور<br>فرعی                                    | مسئول<br>محور                                     | دستگاه‌های<br>همکار                                                                                 | پروژه (فعالیت ها و<br>اقدامات متناسب)             | عمومی<br>/خصوصی  | شرح فعالیت<br>(هدف کمی) | واحد            | مسئول<br>فعالیت یا<br>اقدام                    | برنامه زمان بندی |      |      |      | شهرستان های<br>محل اجرا    |
|------|-------------------------------------------------------|---------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------|------------------|-------------------------|-----------------|------------------------------------------------|------------------|------|------|------|----------------------------|
|      |                                                       |                                                   |                                                                                                     |                                                   |                  |                         |                 |                                                | ۱۳۹۷             | ۱۳۹۸ | ۱۳۹۹ | ۱۴۰۰ |                            |
| ۱    | ایجاد اشتغال به میزان<br>تعهد سالیانه                 | اداره تعاون،<br>کار و رفاه<br>اجتماعی             | نهادهای<br>دستگاههای<br>مرتبط                                                                       | ایجاد اشتغال به میزان تعهد<br>سالیانه             | عمومی            | ۱۵۷۲۱۲ *                | نفر             | اداره تعاون، کار<br>و رفاه اجتماعی             | ۲۵٪              | ۵۰٪  | ۷۵٪  | ۱۰۰٪ | تمامی شهرستان های<br>استان |
|      |                                                       |                                                   |                                                                                                     | نظارت و پایش طرحهای<br>اشتغالزای                  | عمومی            | ۳۳۰۰۰                   | نفر             | اداره تعاون، کار<br>و رفاه اجتماعی             | ۲۵٪              | ۵۰٪  | ۷۵٪  | ۱۰۰٪ | تمامی شهرستان های<br>استان |
| ۲    | تقویت تعاونی ها و<br>افزایش مشارکت آن<br>ها در اقتصاد | اداره تعاون،<br>کار و رفاه<br>اجتماعی             | نهادهای<br>دستگاههای<br>مرتبط                                                                       | پرداخت تسهیلات به تعاونی ها                       | عمومی و<br>خصوصی | ۵۴۸۰ **                 | میلیارد<br>ریال | اداره تعاون، کار<br>و رفاه اجتماعی             | ۲۵٪              | ۵۰٪  | ۷۵٪  | ۱۰۰٪ | تمامی شهرستان های<br>استان |
| ۳    | آموزش مهارت های<br>نوین و راهبردی<br>مهارتی           | اداره کل<br>آموزش فنی<br>و حرفه ای<br>استان کرمان | دانشگاه مهارت،<br>دانشگاه علمی و<br>کاربردی،<br>دستگاه های<br>اجرایی استان،<br>پارک علم و<br>فناوری | برگزاری کارگاه های آموزشی<br>مهارتی رشته های نوین | عمومی،<br>خصوصی  | ۲۳۱۵۰۰                  | نفر<br>ساعت     | اداره کل آموزش<br>فنی و حرفه ای<br>استان کرمان | ۲۲٪              | ۴۵٪  | ۷۱٪  | ۱۰۰٪ | تمامی شهرستان های<br>استان |
|      |                                                       |                                                   |                                                                                                     | برگزاری رویدادهای مهارتی                          | عمومی،<br>خصوصی  | ۴                       | رویداد          | اداره کل آموزش<br>فنی و حرفه ای<br>استان کرمان | ۲۵٪              | ۵۰٪  | ۷۵٪  | ۱۰۰٪ | تمامی شهرستان های<br>استان |
|      |                                                       |                                                   |                                                                                                     | تجهیز و راه اندازی کارگاه های<br>آموزشی مهارتی    | عمومی،<br>خصوصی  | ۸                       | کارگاه          | اداره کل آموزش<br>فنی و حرفه ای<br>استان کرمان | ۲۵٪              | ۵۰٪  | ۷۵٪  | ۱۰۰٪ | تمامی شهرستان های<br>استان |

PAQ

ط AT



| ردیف | عنوان محور<br>فرعی                                          | مسئول<br>محور                            | دستگاه‌های<br>همکار      | پروژه (فعالیت ها و<br>اقدامات متناسب)                                | عمومی<br>/خصوصی | شرح فعالیت<br>(هدف کمی) | واحد            | مسئول<br>فعالیت یا<br>اقدام           | برنامه زمان بندی |     |     |      | شهرستان های<br>محل اجرا    |
|------|-------------------------------------------------------------|------------------------------------------|--------------------------|----------------------------------------------------------------------|-----------------|-------------------------|-----------------|---------------------------------------|------------------|-----|-----|------|----------------------------|
|      |                                                             |                                          |                          |                                                                      |                 |                         |                 |                                       | ۳۰٪              | ۵۰٪ | ۷۵٪ | ۱۰۰٪ |                            |
| ۴    | آموزش برای اشتغال<br>دانش آموختگان<br>دانشگاه‌ها (طرح آباد) | دانشگاه<br>جامع علمی<br>کاربردی<br>استان | همه دستگاه‌های<br>اجرایی | برگزاری ۱۸ دوره تخصصی در<br>خصوص ایجاد اشتغال برای فارغ<br>التحصیلان | خصوصی           | ۱۸                      | دوره            | دانشگاه جامع<br>علمی کاربردی<br>استان | ۲۵٪              | ۵۰٪ | ۷۵٪ | ۱۰۰٪ | تمامی شهرستان های<br>استان |
| ۵    | حمایت یکپارچه<br>اشتغال و تولید<br>علوی (حیات)              | بنیاد علوی                               | همه دستگاه‌های<br>اجرایی | تجهیز ۲۳۷ کارگاه خصوصی                                               | عمومی           | ۲۳۷۰                    | میلیارد<br>ریال | بنیاد علوی                            | ۲۵٪              | ۵۰٪ | ۷۵٪ | ۱۰۰٪ |                            |
|      |                                                             |                                          |                          | پرداخت ۴۶۶۵ فقره تسهیلات به<br>مشاغل خانگی                           | عمومی           | ۱۳۹۹۵                   | میلیارد<br>ریال | بنیاد علوی                            | ۲۵٪              | ۵۰٪ | ۷۵٪ | ۱۰۰٪ | تمامی شهرستان های<br>استان |
|      |                                                             |                                          |                          | پرداخت ۱۲ فقره تسهیلات<br>جهت تقویت بنگاه های<br>اقتصادی             | عمومی           | ۴۸۰                     | میلیارد<br>ریال | بنیاد علوی                            | ۲۵٪              | ۵۰٪ | ۷۵٪ | ۱۰۰٪ | تمامی شهرستان های<br>استان |

PA

ط AT



۹-۳- محور مولد سازی و تامین منابع مالی

مسئول محور: اداره کل امور اقتصادی و دارایی استان

ظرف اجراء: گروه کاری مولد سازی



### ۹-۳- مولد سازی و تامین منابع مالی

#### ۱-۹-۳- مقدمه

برآوردها نشان می‌دهد برای تحقق متوسط رشد سالانه اقتصادی ۷,۵ درصد در طول ۴ سال آینده در استان به حدود ۱۲۳۳ همت منابع مالی نیاز است در حالیکه سهم بودجه دولت از این منابع تنها ۱۴ درصد می‌باشد لذا جهت تحقق رشد هدف گذاری شده بایستی از سایر منابع تامین مالی بهره برد. مولدسازی دارایی‌های دولت این امکان را فراهم می‌سازد که بدون ایجاد تورم در جامعه و با استفاده از روش‌های مولدسازی پیش‌بینی شده به منظور جبران بهبود منابع دولتی و تامین منابع مالی از محل دارایی‌های راکد، طرح‌ها و پروژه‌های نیمه‌تمام تکمیل و بهره‌برداری رسند. منابع بخش خصوصی، جلب و جذب سرمایه‌گذاری خارجی از طریق احصاء فرصت‌های سرمایه‌گذاری و بسته‌های مربوط به مجوزهای بی‌نام، استفاده از ظرفیت‌های بازار سرمایه، تسهیلات تکلیفی اشتغال زایی و... از دیگر روش‌ها و ابزارهای تامین مالی در استان می‌باشند.

| سهم بودجه<br>عمومی دولت | برآورد متوسط سرمایه‌گذاری مورد نیاز جهت تحقق رشد هدف گذاری<br>شده در سند تحرک بخشی (هزار میلیارد تومان) |                              |
|-------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------|
| 28                      | 200                                                                                                     | سال ۱۴۰۴                     |
| 36                      | 260                                                                                                     | سال ۱۴۰۵                     |
| 47                      | 337                                                                                                     | سال ۱۴۰۶                     |
| 61                      | 437                                                                                                     | سال ۱۴۰۷                     |
| 43                      | 308                                                                                                     | متوسط ۴ ساله                 |
| 173                     | 1233                                                                                                    | مجموع سرمایه‌گذاری مورد نیاز |

#### ۲-۹-۳- وضع موجود

در راستای مولد سازی دارایی‌های دولت تا کنون شناسایی ۱۹۶ ملک مازاد دستگاه‌های اجرایی استان به ارزش ۹۰۷۴ میلیارد تومان شناسایی گردیده است همچنین مطابق بند (ه) تبصره ۱۱ قانون بودجه سال ۱۴۰۲ مبلغ ۶۵,۵ میلیارد تومان ملک مازاد به فروش رفته است. تا کنون بیش از ۱ میلیارد دلار فرصت سرمایه‌گذاری در استان به سرمایه‌گذاران خارجی معرفی گردیده است. در سال ۱۴۰۲ بیش از ۲۵ هزار میلیارد تومان تسهیلات در استان پرداخت گردیده است و به میزان ۳۰ میلیون دلار سرمایه‌گذاری خارجی صورت گرفته است. درآمدهای استان بیش از ۳۷ هزار میلیارد تومان (۱۱۶ درصد) محقق شده است.



### ۳-۹-۳- اهمیت ظرفیت‌ها و چالش‌های محور

#### الف) ظرفیت‌ها

- امکان بهره‌مندی استان از تمامی ظرفیت‌های تامین منابع مالی (بورس، صندوق توسعه، منابع خارجی و ...)
- وجود شرکت و بنگاه‌های بزرگ و قابلیت استفاده از منابع داخلی جهت سرمایه‌گذاری
- وجود املاک دارای ارزش قابل توجه دارای قابلیت مولد سازی و مشارکت عمومی - خصوصی در دستگاه‌های اجرایی، استان
- همراهی و همکاری مساعد دستگاه‌های قضایی و نظارتی با کارگروه مولد سازی استان
- ابتکار استان در تجمع کارگروه مولد سازی و کمیسیون ماده (۵) شهرداری جهت ارزش افزایی املاک قابل مولد سازی استان.

#### ب) چالش‌ها:

- وجود برخی قوانین مزاحم و موانع موجود در پیش روی سرمایه‌گذاران
- ابلاغ دیر هنگام اعتبارات و تسهیلات نظیر تبصره ۱۸، تبصره ۲
- عدم آگاهی کامل از ظرفیت‌های قانونی و ضعف در فرهنگ کار و سرمایه‌گذاری در استان
- عدم وجود علاقه‌مندی در پیمانکاران استان جهت ورود به مولد سازی در بحث تهاتر و مشارکت
- قیمت گذاری بالای املاک توسط کارشناسان رسمی دادگستری
- فرآیند زمان‌بر تایید پروژه‌های مولد سازی استان در کارگروه‌های ملی

### ۳-۹-۴- هدف گذاری محور

از جمله اسناد بالادستی مرتبط با این محور می‌توان، جزء ۴ بند (ت) تبصره ۱۰ قانون بودجه سال ۱۴۰۳ (مولد سازی) - آیین نامه اجرایی مولد سازی دارایی‌های دولت، مواد ۱۴۷-۱۴۸-۱۷۲ قانون مالیات‌های مستقیم، قانون تامین مالی تولید و زیر ساخت‌ها، ماده ۲ قانون بودجه سال ۱۴۰۳ (تسهیلات) و اصلاح ساختار بودجه دولت (سیاست کلی شماره ۳) برنامه هفتم توسعه اشاره نمود. بر این اساس هدف گذاری محور مولد سازی و تامین مالی با توجه به محورهای فرعی زیر تعریف گردیده است.



| برنامه زمان بندی |      |      |      | واحد         | هدف کمی | وضع موجود | شرح هدف                                                                      | نام محور فرعی                                                                                                         |
|------------------|------|------|------|--------------|---------|-----------|------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| ۱۴۰۱             | ۱۴۰۲ | ۱۴۰۳ | ۱۴۰۴ |              |         |           |                                                                              |                                                                                                                       |
| %۱۰۰             | %۶۱  | %۳۶  | %۱۸  | میلیارد ریال | ۲۳۵۸۰   | ۱۱۲۰      | تکمیل پروژه های نیمه تمام و تبدیل به احسن نمودن اموال غیر منقول مازاد دولت   | مولدسازی دارایی های دولت                                                                                              |
| %۱۰۰             | %۷۰  | %۵۴  | %۲۰  | فرصت         | ۳۴۰     | ۵۰        | احصا و به روزرسانی فرصت های سرمایه گذاری با همکاری دستگاه های متولی مربوطه   | احصاء فرصت های سرمایه گذاری و بسته های مربوط به مجوزهای بی نام                                                        |
| %۱۰۰             | %۶۴  | %۳۵  | %۱۴  | بسته         | ۷۰      | ۰         | تهیه بسته های سرمایه گذاری و آماده سازی جهت صدور مجوزهای بی نام              |                                                                                                                       |
| %۱۰۰             | %۷۵  | %۵۰  | %۲۵  | شرکت         | ۱۲      | .         | انجام اقدامات اولیه جهت پذیره نویسی شرکت ها در بورس                          | تامین منابع مالی شرکت ها از طریق بازار سرمایه                                                                         |
| %۱۰۰             | %۱۰۰ | %۱۰۰ | %۱۰۰ | میلیارد ریال | *۱۱۵۱۴  | ۰         | واگذاری تسهیلات به طرح های تولیدی و اشتغالزا در طول سالهای برنامه            | تامین منابع مالی طرح های تولیدی و اشتغالزایی از محل جزء ۲ بند ب تبصره ۱۸ قانون بودجه سال ۱۴۰۲ از طریق موسسات مالی     |
| %۱۰۰             | %۱۰۰ | %۱۰۰ | %۱۰۰ | میلیارد ریال | *۴۳۹۶۶  | ۱۰۱۰۰     | واگذاری تسهیلات قرض الحسنه به طرح های تولیدی و اشتغالزا در طول سالهای برنامه | تامین منابع مالی طرح های تولیدی و اشتغالزایی از محل جزء ۳ و ۴ بند ب تبصره ۱۸ قانون بودجه سال ۱۴۰۳ از طریق موسسات مالی |

جدول شماره ۱۴ جدول اهداف کمی محور مولد سازی و تامین مالی

۵-۹-۳- پروژه‌ها

| ردیف | عنوان محور<br>فرعی          | مسئول<br>محور                           | دستگاه‌های همکار                                                                                                                                                                                                                 | پروژه (فعالیت‌ها و<br>اقدامات متناسب)               | عمومی<br>/خصوصی | شرح<br>فعالیت<br>(هدف<br>کمی) | واحد         | مسئول فعالیت یا اقدام                                   | برنامه زمان بندی |     |     |      | شهرستان<br>های<br>محل اجرا |
|------|-----------------------------|-----------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------|-----------------|-------------------------------|--------------|---------------------------------------------------------|------------------|-----|-----|------|----------------------------|
| ۱    | مولدسازی دارایی<br>های دولت | اداره کل<br>امور<br>اقتصادی و<br>دارایی | استانداری، سازمان برنامه و<br>بودجه، دادستانی کل<br>استان، اداره کل راه و<br>شهرسازی، اداره کل<br>میراث فرهنگی، شهرداری<br>ها، دستگاه بهره بردار<br>املاک مازاد<br>میراث فرهنگی، شهرداری<br>ها، دستگاه بهره بردار<br>املاک مازاد | احداث بیمارستان شفا                                 | عمومی           | ۱۵۰۰۰                         | میلیارد ریال | دانشگاه علوم پزشکی و<br>خدمات بهداشتی درمانی<br>کرمان   | ۱۳٪              | ۳۳٪ | ۶۰٪ | ۱۰۰٪ | کرمان                      |
|      |                             |                                         |                                                                                                                                                                                                                                  | تکمیل ساختمان اداره کل<br>جهاد کشاورزی استان        | عمومی           | ۱۸۰۰                          | میلیارد ریال | اداره کل جهاد کشاورزی<br>استان                          | ۱۱٪              | ۳۳٪ | ۶۱٪ | ۱۰۰٪ | کرمان                      |
|      |                             |                                         |                                                                                                                                                                                                                                  | تکمیل ساختمان اداره کل<br>جهاد کشاورزی جنوب استان   | عمومی           | ۲۲۰۰                          | میلیارد ریال | اداره کل جهاد کشاورزی<br>جنوب استان                     | ۹٪               | ۲۷٪ | ۵۵٪ | ۱۰۰٪ | جیرفت                      |
|      |                             |                                         |                                                                                                                                                                                                                                  | تکمیل ساختمان جدید اداره<br>کل آموزش و پرورش استان  | عمومی           | ۷۹۰                           | میلیارد ریال | اداره کل آموزش و پرورش<br>استان                         | ۱۰۰٪             | -   | -   | -    | کرمان                      |
|      |                             |                                         |                                                                                                                                                                                                                                  | پروژه دانشگاه علوم پزشکی<br>رفسنجان                 | عمومی           | ۵۹۰                           | میلیارد ریال | دانشگاه علوم پزشکی و<br>خدمات بهداشتی درمانی<br>رفسنجان | ۱۰۰٪             | -   | -   | -    | رفسنجان                    |
|      |                             |                                         |                                                                                                                                                                                                                                  | تکمیل ساختمان سد صفارود                             | عمومی           | ۱۲۸۰                          | میلیارد ریال | شرکت آب منطقه ای کرمان                                  | ۸٪               | ۲۳٪ | ۴۷٪ | ۱۰۰٪ | رابر                       |
|      |                             |                                         |                                                                                                                                                                                                                                  | تکمیل پروژه توسعه دوفیدر<br>خط نودژ در پست منوجان ۲ | عمومی           | ۱۰۰                           | میلیارد ریال | شرکت برق منطقه ای کرمان                                 | ۱۰۰٪             | -   | -   | -    | منوجان                     |
|      |                             |                                         |                                                                                                                                                                                                                                  | تکمیل ساختمان اداری اداره<br>کل منابع طبیعی استان   | عمومی           | ۱۷۳۰                          | میلیارد ریال | اداره کل منابع طبیعی و<br>آبخیزداری استان کرمان         | ۱۲٪              | ۲۹٪ | ۵۸٪ | ۱۰۰٪ | کرمان                      |

PA

ط AT



| ردیف | عنوان محور فرعی                                                                                        | مسئول محور                           | دستگاه های همکار                                            | پروژه (فعالیت ها و اقدامات متناسب)                                                | عمومی / خصوصی | شرح فعالیت (هدف کمی) | واحد         | مسئول فعالیت یا اقدام                                    | برنامه زمان بندی |      |      |      | شهرستان های محل اجرا         |
|------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------|-------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------|---------------|----------------------|--------------|----------------------------------------------------------|------------------|------|------|------|------------------------------|
|      |                                                                                                        |                                      |                                                             |                                                                                   |               |                      |              |                                                          | ۱۴۰۳             | ۱۴۰۲ | ۱۴۰۱ | ۱۴۰۰ |                              |
| ۲    | احصاء فرصت های سرمایه گذاری و بسته های مربوط به مجوزهای بی نام                                         | مرکز خدمات سرمایه گذاری              | دستگاه های متولی طرح های سرمایه گذاری                       | احصاء و به روز رسانی فرصت های سرمایه گذاری با همکاری دستگاه های متولی مربوطه      | عمومی         | ۳۴۰                  | فرصت         | اداره کل امور اقتصادی و دارایی (مرکز خدمات سرمایه گذاری) | ٪۲۱              | ٪۴۴  | ٪۷۱  | ٪۱۰۰ | تمامی شهرستان ها             |
|      |                                                                                                        |                                      |                                                             | تهیه بسته های سرمایه گذاری و آماده سازی جهت صدور مجوزهای بی نام                   | عمومی         | ۷۰                   | بسته         | اداره کل امور اقتصادی و دارایی (مرکز خدمات سرمایه گذاری) | ٪۱۴              | ٪۳۶  | ٪۶۴  | ٪۱۰۰ | تمامی شهرستان ها             |
| ۳    | تامین منابع مالی شرکت ها از طریق بازار سرمایه                                                          | اداره کل امور اقتصادی و دارایی کرمان | بورس - اتاق بازرگانی - دستگاه های متولی مجوز طرح های مربوطه | انجام اقدامات اولیه جهت پذیرش نویسی شرکت ها در بورس                               | خصوصی         | ۱۲                   | شرکت         | اداره کل امور اقتصادی و دارایی                           | ٪۲۵              | ٪۵۰  | ٪۷۵  | ٪۱۰۰ | سطح استان                    |
| ۴    | تامین منابع مالی طرح های تولیدی و اشتغالزایی از محل جزء ۲ بند ب تبصره ۱۸ قانون بودجه سال ۱۴۰۲          | اداره کل امور اقتصادی و دارایی کرمان | دستگاه های اجرایی استان دارای منابع                         | بررسی و تصویب طرح های معرفی شده توسط دستگاه های اجرایی                            | عمومی         | *۴۶۱۶۴               | میلیارد ریال | اداره کل امور اقتصادی و دارایی                           | ٪۲۵              | ٪۵۰  | ٪۷۵  | ٪۱۰۰ | تمامی شهرستان ها             |
| ۵    | تامین منابع مالی طرح های تولیدی و اشتغالزایی از محل منابع جزء ۳ و ۴ بند ب تبصره ۲ قانون بودجه سال ۱۴۰۳ | اداره کل امور اقتصادی و دارایی کرمان | نهادهای حمایتی دارای منابع                                  | بررسی و تصویب طرح های معرفی شده توسط نهادهای حمایتی با مبلغ بالای ۲۰ میلیارد ریال | عمومی         | *۴۳۹۶۶               | میلیارد ریال | اداره کل امور اقتصادی و دارایی                           | ٪۲۵              | ٪۵۰  | ٪۷۵  | ٪۱۰۰ | سطح استان (تمامی شهرستان ها) |

PA

ط AT



۱۰-۳- محور مدیریت منابع آب

مسئول محور: شرکت آب منطقه ای

ظرف اجرای محور: کارگروه زیربنائی، توسعه شهری و روستایی و  
عشایری، آمایش سرزمین و محیط زیست



### ۱۰-۳- مقدمه

آب نخستین و اساسی ترین مایه حیات بشری و از اصلی ترین زیربناهای توسعه پایدار و گرانبهارترین ثروتی است که در اختیار بشر قرار گرفته است. به خصوص در کشور ما که سطح وسیعی از زمین را مناطق خشک و کویری در بر گرفته است. با توجه به اقلیم خشک و شکننده کشور و با در نظر گرفتن خشکسالی های اخیر اهمیت آب به عنوان یک نهاده حیاتی بیش از پیش مشخص می شود و در صورتی که براساس توسعه پایدار برای منابع آب برنامه ریزی نکنیم، در آینده کشور با معضلات غیرقابل حلی مواجه خواهد شد. امروزه عواملی همچون افزایش جمعیت، رشد آهنگ شهرنشینی، تغییر الگوی مصرف، بالارفتن سطح بهداشت، گسترش سایر مصارف آب (کشاورزی، صنعتی، خدماتی، تفریحی و ...) موجب افزایش مصرف آب شده اند.

علاوه بر آن کمیابی منابع آبی و عدم توانایی انسان در تولید آب برخلاف دیگر محصولات توجه بیش از پیش به اقتصاد منابع آب را می طلبد. به رغم سرمایه گذاری های کلان انجام گرفته در سال های گذشته، خشکسالی ها، برداشت های اضافه از ذخایر آب های زیرزمینی و تخریب کیفیت منابع آب از طریق آلودگی های صنعتی و شهری، کودها و سموم شیمیایی بر نگرانی ناشی از محدودیت کمی و کیفی منابع آب افزوده است. این درحالی است که عدم توازن بین منابع و مصارف آب در بسیاری از نقاط کشور به ویژه در هنگام خشکسالی، مشکل کم آبی را می تواند به بحران تبدیل کند. در مدیریت منابع آب توجه به هزینه و فایده های اقتصادی و اجتماعی مربوط به تخصیص منابع و استفاده از ابزارهای اقتصادی در بهبود عملکرد بخش آب امری ضروری می باشد، از این رو نگرش به آب به عنوان کالایی اقتصادی برای کشور اهمیت حیاتی پیدا خواهد کرد و مانند دیگر کالاها عرضه و تقاضا دارد. توسعه اقتصادی مستلزم توسعه فعالیت های صنعتی و کشاورزی است و توسعه این بخش ها، وابستگی زیادی به فراوانی منابع آب دارد. آب نه تنها برای تامین رفاه و نیازهای اساسی انسان مورد توجه واقع شده است، بلکه ارتباط آن با شاخه های توسعه سبب شده که همواره موضوعی بحث برانگیز برای جوامع بین المللی باشد و امروزه جامعه بین الملل مدیریت یکپارچه منابع آب، راهی مناسب برای مدیریت آب، زمین و منابع مرتبط با آن در حین حفظ توازن نیازهای اقتصادی-اجتماعی با پایداری بوم سامانه می داند.

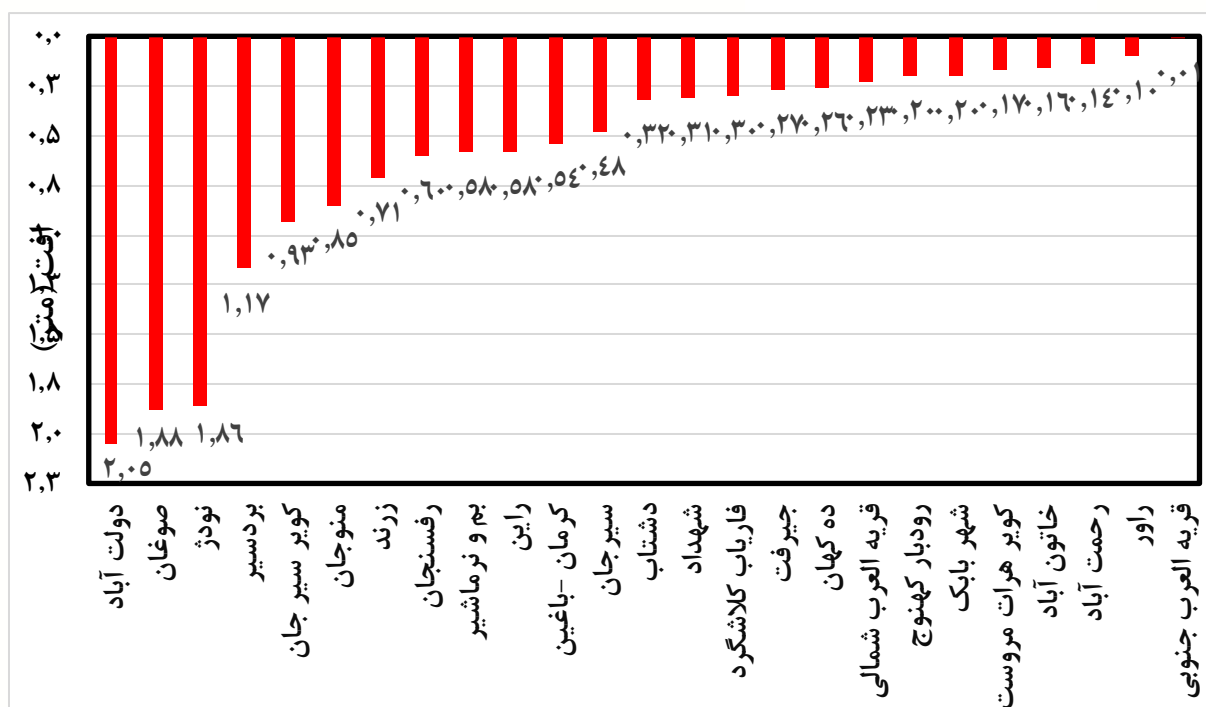
#### ۱-۱۰-۳-وضع موجود محور

استان کرمان با متوسط بارندگی سالیانه ۱۲۹ میلیمتر جزء مناطق خشک و نیمه خشک کشور محسوب می گردد. این در حالی است که متوسط بارندگی سالیانه کشور ۲۴۲ میلیمتر و متوسط جهانی ۷۸۰ میلیمتر در سال است. شرایط اقلیمی استان کرمان و نوع و مقدار بارندگی باعث گردیده که حدود ۹۴ درصد از مصارف آب در این استان متکی به آبهای زیرزمینی باشد و همین موضوع نقش و اهمیت منابع آب زیرزمینی خصوصا چاه ها را نشان می دهد.



از نظر تقسیمات هیدرولوژیکی استان کرمان در دو حوضه درجه یک الف - ایران مرکزی ب - خلیج فارس واقع گردیده که این دو حوضه، خود به شش حوضه درجه ۲ تقسیم می شوند. حوضه های درجه ۲ شامل کویر لوت، جازموریان، کویر در انجیرو ابرقو سیرجان مربوط به ایران مرکزی و حوضه های درجه ۲ کل مهران و بندرعباس سدیج مربوط به حوضه خلیج فارس و دریای عمان می باشد. به طور کلی ۴۱ محدوده مطالعاتی در این شش حوضه در استان کرمان واقع شده اند. برخی از این محدوده ها به طور کامل در استان واقع گردیده و تعدادی از آنها علاوه بر استان کرمان در دو و یا چند استان مجاور قرار دارند. به عنوان مثال محدوده مطالعاتی کویر لوت در سه استان کرمان، یزد و خراسان جنوبی قرار گرفته است. تقریباً تمامی دشتهای استان کرمان با افت شدید سطح آب مواجه اند که در بین آنها دشتهای دولت آباد، صوغان، زرنند، سیرجان و رفسنجان با وضعیت بحرانی شدیدتری روبرو می باشند.

نمودار شماره ۱۰ وضعیت افت منابع آبی در محدوده های مختلف استان کرمان



محصول اصلی دشتهای شمالی استان از جمله رفسنجان، سیرجان، کرمان، زرنند و شهر بابک که سابقه بیشتری در بهره برداری از منابع آب زیرزمینی دارند باغات پسته می باشد. اولین ممنوعیت دشتهای استان نیز مربوط به همین مناطق می باشد به طوری که دشت زرنند در سال ۱۳۴۶، شهر بابک در سال ۱۳۵۰، کرمان و رفسنجان در سال ۱۳۵۳ ممنوعه گردیده اند. سطح آب در این دشتهای در طول سالیان گذشته افت شدیدی نموده است. با



توجه به مجموعه اطلاعات آماری و محاسباتی که صورت گرفته است تمامی دشتهای استان کرمان با برداشت بیش از توان از منابع آب زیرزمینی روبرو می باشند. از مجموع ۴۱ محدوده مطالعاتی ۳۸ محدوده ممنوعه و تنها ۳ محدوده آزاد می باشند و این چهار محدوده نیز عملاً آبخوان قابل توجهی ندارند. روند بهره برداری از منابع آب زیرزمینی استان طی سالیان گذشته به گونه ای بوده که بارشد جمعیت و پیشرفت تجهیزات حفاری روز به روز بر تعداد چاههای استان و میزان تخلیه سفره های آب زیرزمینی افزوده شده است. آنچه مسلم است افزایش بهره برداری از چاه ها سبب افت سطح آب زیرزمینی و خشک شدن تعداد زیادی از چشمه ها و قنوات استان شده است. همچنین بارش کم، عدم تغذیه مناسب سفره ها در اثر تخریب پوشش گیاهی و ساختمان خاک سبب شده سطح آب زیرزمینی دشتهای استان طی سال های گذشته همواره دارای سیر نزولی باشد. طی محاسبات انجام شده متوسط افت سالیانه استان حدود ۶۲ سانتی متر است. دشت صوغان با افت متوسط سالیانه ۱,۲ متر بیشترین افت سطح آب زیرزمینی را داشته است. در حال حاضر تلاش میگردد با اجرای طرحهای تغذیه مصنوعی و تعادل بخشی در سطح استان در کاهش افت آبهای زیر زمینی و تعادل سفره اقدام نمود. در استان کرمان به دلیل کمبود منابع آب سطحی کشاورزی وابستگی زیادی به آب زیرزمینی دارد. در برخی دشت ها، افت مستمر منابع آب زیرزمینی و عدم تأمین آب، سبب شده تا بسیاری از اراضی مرغوب بلااستفاده مانده و بسیاری از باغات چندین ساله رو به نابودی روند. در مورد صنعت نیز، کمبود منابع آب، توسعه صنعت را در بسیاری از مناطق دچار مشکل نموده است. در اغلب مناطق امکان تخصیص آب زیرزمینی وجود ندارد و به همین دلیل صنایع اغلب ناچار به خرید چاه آب کشاورزی می شوند که آن هم مسائل و مشکلات دیگری دارد. فرونشست زمین یکی دیگر از عواقب افت آبخوان های کشور و اضافه برداشت از آنها می باشد.

با توجه به وضعیت منابع آب در استان کرمان، به دلیل شرایط اقلیمی خشک و جمعیت پراکنده، با چالش های متعدد در حوزه آب و فاضلاب و تامین آب شرب مواجه است که شامل نارسایی در تأمین آب، کمبود زیرساخت ها، و اختلاف قابل توجه در سطح بهره مندی نسبت به میانگین کشوری می باشد.



جدول شماره ۱۵ تعداد منابع آب زیرزمینی در استان کرمان

|                               |                                |          |              |            |            |  |
|-------------------------------|--------------------------------|----------|--------------|------------|------------|--|
| تعداد منابع آب زیرزمینی استان | تعداد کل چاههای مجاز و غیرمجاز | نوع مصرف | کشاورزی      | ۲۸۸۵۴ حلقه | ۹۱,۳۲ درصد |  |
|                               |                                |          | شرب و بهداشت | ۱۳۶۴ حلقه  | ۴,۳۲ درصد  |  |
|                               |                                |          | صنعت و خدمات | ۱۳۷۷ حلقه  | ۴,۳۶ درصد  |  |
|                               | بر اساس نیروی محرکه            |          | برقی         | ۱۷۸۶۰ حلقه | ۵۶,۵۳ درصد |  |
|                               |                                |          | دیزلی        | ۱۳۵۶۱ حلقه | ۴۲,۹۲ درصد |  |
|                               |                                |          | فاقد موتور   | ۱۷۴ حلقه   | ۰,۵۵ درصد  |  |
|                               | تعداد چشمه                     |          |              | ۱۵۹۳ دهنه  |            |  |
|                               | تعداد قنوات                    |          |              | ۲۳۹۱ رشته  |            |  |

منبع: شرکت آب منطقه ای کرمان

جدول شماره میزان تخلیه از منابع آب زیرزمینی در استان کرمان

|                                |                                       |          |              |                      |            |
|--------------------------------|---------------------------------------|----------|--------------|----------------------|------------|
| تخلیه کل منابع زیر زمینی استان | تخلیه کل چاههای مجاز و غیر مجاز استان | نوع مصرف | کشاورزی      | ۵۲۶۷ میلیون مترمکعب  | ۹۲,۲۷ درصد |
|                                |                                       |          | شرب بهداشت   | ۳۰۰,۷ میلیون مترمکعب | ۵,۲۷ درصد  |
|                                |                                       |          | صنعت و خدمات | ۱۴۰,۹ میلیون مترمکعب | ۲,۴۷ درصد  |
|                                | تخلیه چشمه ها                         |          |              | ۷۷,۸۱ میلیون مترمکعب |            |
|                                | تخلیه قنوات                           |          |              | ۴۳۳,۴ میلیون مترمکعب |            |

در ۸۰ شهر استان تامین آب از منابع زیرزمینی از طریق ۴۱۸ حلقه چاه صورت می پذیرد و در ۵ شهر تامین بخشی از آب از منابع سطحی است.



جدول شماره ۱۷ جدول وضعیت آب شرب در شهرهای استان کرمان

|           |                                              |                                   |
|-----------|----------------------------------------------|-----------------------------------|
| ۸۵        | تعداد شهر                                    |                                   |
| ۲,۳۴۵,۲۷۸ | جمعیت شهری تحت پوشش                          |                                   |
| ۱۹۸       | مجموع برداشت از منابع آب<br>(میلیون مترمکعب) |                                   |
| ۱۸۸,۹     | مقدار برداشت<br>(میلیون مترمکعب)             | برداشت از<br>آب زیرزمینی<br>(۹۴٪) |
| ۴۱۸       | حلقه چاه                                     |                                   |
| ۸۰        | تعداد شهر                                    |                                   |
| ۲,۲۷۴,۹۱۹ | جمعیت                                        |                                   |
| ۹۷٪       | درصد جمعیت<br>شهری استان                     |                                   |
| ۹,۶       | مقدار برداشت<br>(میلیون مترمکعب)             | برداشت از<br>آب سطحی<br>(۶٪)      |
| ۵         | تعداد شهر                                    |                                   |
| ۷۰,۳۵۹    | جمعیت                                        |                                   |
| ۳٪        | درصد جمعیت<br>شهری استان                     |                                   |

در استان کرمان ۲۷۱۴ روستا دارای شبکه آب می باشند که تامین آب از طریق ۵۶۷ حلقه چاه صورت می پذیرد و ۸۹ درصد جمعیت روستای استان کرمان تحت پوشش شبکه آب می باشند.



جدول شماره ۱۸ وضعیت تامین آب شرب در روستاهای استان کرمان

|           |                                              |                        |
|-----------|----------------------------------------------|------------------------|
| ۵۶۲۴      | تعداد روستا                                  |                        |
| ۱,۲۵۸,۳۸۲ | جمعیت روستایی                                |                        |
| ۱۱۹,۶     | مجموع برداشت از منابع آب<br>(میلیون مترمکعب) |                        |
| 119.6     | مقدار برداشت<br>(میلیون مترمکعب)             | روستاهای دارای شبکه آب |
| 567       | حلقه چاه                                     |                        |
| ۲۷۱۴      | تعداد روستا                                  |                        |
| ۱,۱۱۶,۶۹۰ | جمعیت                                        |                        |
| %۸۹       | درصد جمعیت<br>روستایی استان                  |                        |
| ۶۷۳       | تعداد روستاهای بالای ۲۰ خانوار               | روستاهای فاقد شبکه آب  |
| ۲۲۳۷      | تعداد روستاهای زیر ۲۰ خانوار                 |                        |
| ۱۴۱,۶۹۲   | جمعیت                                        |                        |
| %۱۱       | درصد جمعیت<br>روستایی استان                  |                        |

در استان کرمان برای تامین آب شرب تاسیسات متعددی وجود دارد. بیش از ۲۵۰۰۰ کیلومتر طول شبکه و ۹۱۰۰ کیلومتر طول خطوط انتقال است. حجم مخازن آب در مدار استان کرمان ۹۵۶۴۶۰ مترمکعب است.



جدول ۶- وضعیت تاسیسات آب و فاضلاب در استان کرمان

| ردیف | عنوان             | واحد     | شهری   | روستایی | سرجمع استان |
|------|-------------------|----------|--------|---------|-------------|
| ۱    | طول شبکه          | کیلومتر  | ۱۱۳۵۶  | ۱۳۹۲۱   | ۲۵۲۷۷       |
| ۲    | طول خط انتقال     | کیلومتر  | ۲۵۳۳   | ۶۵۷۳    | ۹۱۰۶        |
| ۳    | حجم مخازن در مدار | متر مکعب | ۷۲۹۸۲۰ | ۲۲۶۶۴۰  | ۹۵۶۴۶۰      |
| ۴    | چاههای در مدار    | حلقه     | ۴۴۰    | ۵۷۸     | ۱۰۱۸        |
| ۵    | تصفیه خانه آب     | تعداد    | ۹      | ۴       | ۱۳          |
| ۶    | ایستگاه پمپاژ     | تعداد    | ۶۰     | ۹۳      | ۱۵۳         |
| ۷    | آب شیرین کن       | تعداد    | ۳      | ۰       | ۳           |

در مجموع، استان کرمان با چالش‌های اساسی در بخش آب روبه‌رو است و نیازمند برنامه‌ریزی و اقدامات سریع، راهبردی و سرمایه‌گذاری جدی برای تأمین نیازهای جمعیت فعلی و برنامه‌ریزی برای آینده می‌باشد.

## ۲-۱۰-۳- اهمیت ظرفیتها و چالش‌های

### الف) ظرفیت‌ها

- استان کرمان با برخورداری از نیروی متخصص و تجربه گسترده در اجرای پروژه‌های بزرگ آبی، توان فنی و مهندسی بالایی دارد که امکان طراحی و اجرای طرح‌های نوین در حوزه آب و فاضلاب را فراهم می‌کند.
- وجود قوانین و تسهیلات حمایتی برای جذب سرمایه‌گذاری در بخش آب، فرصت مناسبی برای تأمین مالی پروژه‌های زیربنایی مانند احداث سدها، انتقال آب و تصفیه‌خانه‌ها فراهم کرده است.
- موقعیت جغرافیایی کرمان به دلیل نزدیکی به دریای عمان، امکان اجرای پروژه‌های انتقال و شیرین‌سازی آب را با هزینه و کارایی مناسب فراهم می‌کند. این مزیت می‌تواند نقش کلیدی در تأمین پایدار آب شرب و صنعتی استان ایفا کند.



- استان کرمان دارای ۴ سد در حال بهره‌برداری و ۲ سد در حال احداث است. این سدها علاوه بر ذخیره و تأمین آب برای مصارف مختلف، نقش مهمی در مدیریت سیلاب‌ها و افزایش امنیت آبی استان دارند.
- وجود تعداد قابل توجهی چشمه، قنات، و نهرها در استان، اگرچه نیاز به مدیریت و بهره‌وری بیشتر دارد، به عنوان زیرساخت‌های مکمل، ظرفیت مناسبی برای تأمین آب مناطق مختلف محسوب می‌شوند.
- استان کرمان با دسترسی به توان فنی و مهندسی و ظرفیت‌های دانشگاهی، می‌تواند بستری مناسب برای توسعه و به‌کارگیری فناوری‌های نوین در تصفیه، توزیع، و مدیریت آب باشد.

#### **(ب) چالش‌ها:**

- اقلیم خشک و کم‌آب استان، همراه با دوره‌های خشکسالی مکرر، باعث کاهش دسترسی به منابع آب شیرین و افت سطح آب‌های زیرزمینی شده است. این شرایط فشار زیادی بر تأمین آب موردنیاز استان وارد می‌کند.
- استفاده گسترده از چاه‌های کشاورزی و شرب، بدون مدیریت مناسب، منجر به تخلیه سریع آب‌های زیرزمینی و آسیب جدی به این منابع استراتژیک شده است.
- بخشی از شبکه‌های آبرسانی و فاضلاب استان فرسوده یا ناکارآمد هستند، که موجب هدررفت آب و کاهش بهره‌وری این زیرساخت‌ها می‌شود.
- بهره‌مندی استان از خدمات فاضلاب ۳ درصد کمتر از میانگین کشوری است، که مشکلات زیست‌محیطی و بهداشتی را به همراه دارد و مانع استفاده بهینه از پساب‌ها می‌شود.
- بیش از ۹۰ درصد منابع آب استان در بخش کشاورزی مصرف می‌شود که عمدتاً با روش‌های سنتی و ناکارآمد انجام می‌گیرد، و این امر باعث هدررفت قابل توجه آب می‌شود.
- اگرچه نزدیکی به دریای عمان یک مزیت محسوب می‌شود، اما هزینه بالای پروژه‌های انتقال و شیرین‌سازی آب به همراه نیاز به سرمایه‌گذاری کلان، اجرای این طرح‌ها را چالش‌برانگیز کرده است.
- تأمین مالی پروژه‌های بزرگ آبی به دلیل محدودیت بودجه و وابستگی به اعتبارات دولتی با موانع جدی روبه‌رو است، که روند اجرای بسیاری از طرح‌ها را کند کرده است.
- شوری و آلودگی منابع آب زیرزمینی در برخی مناطق، کیفیت آب شرب و کشاورزی را تحت تأثیر قرار داده و نیاز به تصفیه و مدیریت بیشتر را افزایش داده است.



### ۳-۱۰-۳- هدفگذاری مرتبط با محور

با توجه به سیاست‌های بالا دستی در خصوص مدیریت منابع آبی مبنی بر ایجاد نظام جامع مدیریت در کل چرخه آب براساس اصول توسعه پایدار و آمایش سرزمین در حوضه‌های آبریز کشور، ارتقاء بهره‌وری و توجه به ارزش اقتصادی و امنیتی و سیاسی آب در استحصال و عرضه و نگهداری و مصرف آن، افزایش میزان استحصال آب و به حداقل رساندن ضایعات طبیعی و غیرطبیعی آب در کشور از هر طریق ممکن، تدوین برنامه جامع به منظور رعایت تناسب در اجرای طرح‌های سد و آبخیزداری و آبخوانداری و شبکه‌های آبیاری و تجهیز و تسطیح اراضی و حفظ کیفیت آب و مقابله با خشکسالی و پیشگیری از سیلاب و بازچرخانی و استفاده از آب‌های غیرمتعارف و ارتقاء دانش و فنون و تقویت نقش مردم در استحصال و بهره‌برداری مهمترین اولویت‌ها و محورهای فرعی مدیریت منابع آبی استان عبارتند از:

۱. اجرای برنامه سازگاری با کم‌آبی در جهت حفاظت از منابع آب و تأمین پایدار آب شرب

➤ اجرای طرح‌های انتقال آب و آبرسانی به شهرها و روستاها

➤ ارائه خدمات جمع‌آوری و دفع بهداشتی فاضلاب

➤ افزایش ظرفیت مخازن ذخیره آب، کاهش آب بدون درآمد از طریق اجرای فعالیت‌های فنی و مدیریتی

و افزایش بهره‌وری آب

➤ پروژه‌های گردشگری آب

بر این اساس جدول اهداف کمی محور مدیریت منابع آب استان طی افق سند به شرح ذیل ارائه می‌گردد.



جدول شماره ۱۸ هدف گذاری محور های پیشنهادی بخش آب (شرکت آب منطقه ای)

| نام محور                                  | شرح هدف                                                        | وضع موجود | واحد                       | هدف کمی | درصد |      |      |       |
|-------------------------------------------|----------------------------------------------------------------|-----------|----------------------------|---------|------|------|------|-------|
|                                           |                                                                |           |                            |         | 1404 | 1405 | 1406 | 1407  |
| تامین پایدار آب                           | آبرسانی به شهرها، روستاها                                      | ۳۱۷,۵     | میلیون متر مکعب            | ۲۷,۰    | 15.4 | 36.7 | 68.2 | 100.0 |
|                                           | افزایش جمعیت تحت پوشش آب شهری                                  | ۲۲۹۳      | هزار نفر                   | ۲۳۱,۱   | 21.4 | 46.8 | 73.0 | 100.0 |
|                                           | اجرای طرح های آبرسانی به روستاها                               | ۲۵۸۸      | روستا                      | ۴۴۰,۰   | 22.7 | 45.5 | 68.2 | 100.0 |
|                                           | خرید تضمینی از آب شیرین کن ها                                  | ۰,۲       | میلیون متر مکعب            | ۰,۸     | 25.0 | 50.0 | 75.0 | 100.0 |
|                                           | خرید تضمینی آب از تصفیه خانه ها                                | ۳,۲       | میلیون متر مکعب            | ۱۲,۸    | 25.0 | 50.0 | 75.0 | 100.0 |
| ارائه خدمات جمع آوری و دفع بهداشتی فاضلاب | افزایش جمعیت تحت پوشش شبکه فاضلاب شهری                         | ۱۶,۵۶     | درصد                       | ۲۶,۱    | 0.8  | 19.3 | 52.9 | 100.0 |
|                                           | احداث تصفیه خانه فاضلاب                                        | ۶۵,۱      | هزار متر مکعب در شبانه روز | ۱۱۰,۸   | 81.2 | 81.2 | 86.5 | 100.0 |
|                                           | توسعه و اجرای طرح های فاضلاب در ازای فروش یا واگذاری پساب      | ۱۱,۵      | میلیون متر مکعب در سال     | ۱۲,۰    | 16.7 | 41.7 | 66.7 | 100.0 |
|                                           | ایجاد تاسیسات جمع آوری، تصفیه و دفع بهداشتی فاضلاب در روستاها  | ۴         | روستا                      | ۶,۰     | 16.7 | 33.3 | 50.0 | 100.0 |
| افزایش ظرفیت مخازن ذخیره آب               | ساخت مخازن ذخیره آب                                            | ۰,۹۵۶     | میلیون متر مکعب در سال     | ۰,۰۷۸   | 5.1  | 14.1 | 61.5 | 100.0 |
| کاهش آب بدون درآمد                        | کاهش آب بدون درآمد از طریق اجرای فعالیت های فنی و اجرایی مرتبط | ۳۵,۶      | درصد                       | ۶,۰     | 25.0 | 50.0 | 75.0 | 100.0 |



| درصد پیشرفت |      |      |      | سال پایه<br>(۱۴۰۳) | هدف کمی | وضع موجود | واحد                                             | شرح<br>هدف             | نام محور فرعی                     |
|-------------|------|------|------|--------------------|---------|-----------|--------------------------------------------------|------------------------|-----------------------------------|
| ۱۴۰۷        | ۱۴۰۶ | ۱۴۰۵ | ۱۴۰۴ |                    |         |           |                                                  |                        |                                   |
| ۱۰۰         | ۷۵   | ۵۰   | ۲۵   | -                  | ۰       | ۸۰۰       | کسری مخزن<br>(میلیون مترمکعب)                    | حفاظت از<br>منابع آب   | اجرای برنامه<br>سازگاری با کم آبی |
| ۱۰۰         | ۷۵   | ۵۰   | ۲۵   | -                  | ۴۳      | ۲         | درصد جمعیت بهره<br>مند از منابع آب<br>شرب پایدار | تامین پایدار<br>آب شرب | اجرای طرح‌های<br>عمرانی آب        |
| -           | -    | ۱۰۰  | ۵۰   | ۱۰                 | ۲       | ۰         | تعداد پروژه<br>گردشگری                           | افزایش<br>بهره‌وری     | پروژه‌های<br>گردشگری آب           |



| ردیف | عنوان محور فرعی                | مسئول محور                    | دستگاه‌های همکار                              | پروژه (فعالیت‌ها و اقدامات متناسب)                                 | عمومی / خصوصی | شرح فعالیت (هدف کمی) | مسئول فعالیت یا اقدام   | واحد           | هدف کمی | سال پایه (۱۴۰۳) | درصد برنامه زمان بندی |      |      |      | شهرستان های محل اجرا |
|------|--------------------------------|-------------------------------|-----------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------|---------------|----------------------|-------------------------|----------------|---------|-----------------|-----------------------|------|------|------|----------------------|
|      |                                |                               |                                               |                                                                    |               |                      |                         |                |         |                 | ۱۴۰۴                  | ۱۴۰۵ | ۱۴۰۶ | ۱۴۰۷ |                      |
| ۱    | اجرای برنامه سازگاری با کم آبی | سازمان‌های جهاد کشاورزی کرمان | شرکت آب کشاورزی، شرکت آب و فاضلاب، سازمان صمت | پر و مسلوب المنفعه نمودن چاه‌های غیر مجاز                          | عمومی         | صفر شدن کسری مخزن    | شرکت آب منطقه‌ای کرمان  | حلقه           | ۴۰۰۰    | ۲۰              | ۴۰                    | ۶۰   | ۸۰   | ۱۰۰  | کل استان             |
|      |                                |                               |                                               | نصب کنتور                                                          | عمومی         |                      |                         | دستگاه         | ۷۵۰۰    | ۲۰              | ۴۰                    | ۶۰   | ۸۰   | ۱۰۰  | کل استان             |
|      |                                |                               |                                               | اصلاح و تعدیل پروانه چاه‌های کشاورزی                               | عمومی         |                      |                         | پروانه         | ۱۲۰۰۰   | ۲۵              | ۵۰                    | ۷۵   | ۱۰۰  | -    | کل استان             |
|      |                                | سازمان‌های جهاد کشاورزی کرمان | شرکت آب منطقه‌ای کرمان                        | اجرای سیستم‌های نوین آبیاری                                        | عمومی         | ۹۰۰۰۰                | سازمان‌های جهاد کشاورزی | هکتار          | ۹۰۰۰۰   | ۲۰              | ۴۰                    | ۶۰   | ۸۰   | ۱۰۰  | کل استان             |
|      |                                |                               | شرکت آب منطقه‌ای کرمان                        | انتقال آب با لوله و کانال                                          | عمومی         | ۴۸۰۰۰                |                         | کیلومتر        | ۴۸۰۰۰   | ۲۰              | ۴۰                    | ۶۰   | ۸۰   | ۱۰۰  | کل استان             |
|      |                                |                               | شرکت آب منطقه‌ای کرمان                        | اجرای الگوی کاشت محصولات زراعی                                     | عمومی         | ۲۲۴۶۷۴               |                         | هکتار          | ۲۲۴۶۷۴  | ۲۰              | ۴۰                    | ۶۰   | ۸۰   | ۱۰۰  | کل استان             |
|      |                                |                               | شرکت آب منطقه‌ای کرمان                        | اصلاح الگوی کشت محصولات باغی                                       | عمومی         | ۴۹۱۹                 |                         | هکتار          | ۵۰۰۰    | ۲۰              | ۴۰                    | ۶۰   | ۸۰   | ۱۰۰  | کل استان             |
|      |                                |                               | شرکت آب منطقه‌ای کرمان                        | توسعه کشت‌های گلخانه‌ای با رویکرد انتقال کشت از فضای باز به گلخانه | عمومی         | ۲۰۰۰                 |                         | هکتار          | ۲۰۰۰    | ۲۰              | ۴۰                    | ۶۰   | ۸۰   | ۱۰۰  | کل استان             |
|      |                                | سازمان صمت                    | شرکت آب منطقه‌ای کرمان                        | بازچرخانی آب در صنایع                                              | خصوصی         | ۷                    | سازمان صمت              | میلیون مترمکعب | ۷       | ۲۰              | ۴۰                    | ۶۰   | ۸۰   | ۱۰۰  | کل استان             |
|      |                                |                               | شرکت آب منطقه‌ای کرمان                        | اصلاح الگوی کشت فضای سبز                                           | خصوصی         | ۱,۳                  |                         | میلیون مترمکعب | ۱,۳     | ۲۰              | ۴۰                    | ۶۰   | ۸۰   | ۱۰۰  | کل استان             |

ط AT

PA



| ردیف | عنوان محور فرعی         | مسئول محور | دستگاه‌های همکار | پروژه (فعالیت‌ها و اقدامات متناسب)                   | عمومی / خصوصی | شرح فعالیت (هدف کمی)                 | مسئول فعالیت یا اقدام  | واحد          | هدف کمی | سال پایه (۱۴۰۳) | درصد برنامه زمان بندی |      |      |      | شهرستان‌های محل اجرا               |
|------|-------------------------|------------|------------------|------------------------------------------------------|---------------|--------------------------------------|------------------------|---------------|---------|-----------------|-----------------------|------|------|------|------------------------------------|
|      |                         |            |                  |                                                      |               |                                      |                        |               |         |                 | ۱۴۰۴                  | ۱۴۰۵ | ۱۴۰۶ | ۱۴۰۷ |                                    |
| ۲    | اجرای طرح‌های عمرانی آب |            | -                | پروژه آبرسانی به شهرستان‌های شرقی از سد نساء         | عمومی         | تامین آب شرب شرق استان               | شرکت آب منطقه‌ای کرمان | تعداد شهرستان | ۵       | ۷۰٪             | ۸۰٪                   | ۸۵٪  | ۹۰٪  | ۱۰۰٪ | شهرستان‌های شرقی استان             |
|      |                         |            | -                | پروژه آبرسانی به شهرهای جیرفت و عنبرآباد از سد جیرفت | عمومی         | تامین آب شرب شهرهای جیرفت و عنبرآباد | شرکت آب منطقه‌ای کرمان | تعداد شهرستان | ۲       | ۱۴٪             | ۳۴٪                   | ۵۴٪  | ۷۴٪  | ۱۰۰٪ | جیرفت و عنبرآباد                   |
|      |                         |            | -                | پروژه انتقال آب دریای عمان به استان کرمان            | خصوصی         | تامین آب شرب جنوب و صنعت استان       | شرکت آب منطقه‌ای کرمان | پروژه         | ۱       | ۱۰٪             | ۲۵٪                   | ۵۰٪  | ۷۵٪  | ۱۰۰٪ | شرب شهرستان‌های جنوبی و صنعت استان |
|      |                         |            | -                | پروژه سد شهیدان امیر تیموری                          | عمومی         | تامین آب شرب و صنعت شهرستان رابر     | شرکت آب منطقه‌ای کرمان | پروژه         | ۱       | ۹۲٪             | ۱۰۰٪                  | -    | -    | -    | رابر                               |
|      |                         |            | -                | بند انحرافی و کانال انتقال آب نجف‌آباد جیرفت         | عمومی         | افزایش بهره‌وری                      | شرکت آب منطقه‌ای کرمان | پروژه         | ۱       | ۱۰۰٪            | -                     | -    | -    | -    | جیرفت                              |
| ۳    | پروژه‌های گردشگری آب    |            | -                | پروژه گردشگری سدهای جیرفت و بافت                     | خصوصی         | دو پروژه گردشگری                     | شرکت آب منطقه‌ای کرمان | پروژه         | ۲       | ۱۰٪             | ۵۰٪                   | ۷۰٪  | ۱۰۰٪ | -    | جیرفت و بافت                       |

PA

ط AT

# ۴-۱۰-۳- پروژه‌ها

| شهرستان های محل اجرا                                                        | درصد |      |      |      | مسئول فعالیت یا اقدام | شرح فعالیت یا اقدام                                             | عمومی / خصوصی | اعتبار مورد نیاز (میلیارد ریال) | پروژه (فعالیت ها و اقدامات متناسب)                        | دستگاه همکار | مسئول محور | نوان محور فرعی                            |
|-----------------------------------------------------------------------------|------|------|------|------|-----------------------|-----------------------------------------------------------------|---------------|---------------------------------|-----------------------------------------------------------|--------------|------------|-------------------------------------------|
|                                                                             | 1407 | 1406 | 1405 | 1404 |                       |                                                                 |               |                                 |                                                           |              |            |                                           |
| سطح استان                                                                   | ۱۰۰  | 68.2 | 36.7 | 15.4 | آبفا                  | حفرو تجهیز چاه، بهسازی                                          | عمومی         | 217,159                         | آبرسانی به شهرها، روستاها                                 | -            | آبفا       | تامین پایدار آب                           |
| سطح استان                                                                   | ۱۰۰  | 73.0 | 46.8 | 21.4 |                       | چاه، ایجاد خطوط انتقال، ایجاد ایستگاه                           | عمومی         |                                 | افزایش جمعیت تحت پوشش آب شهری                             |              |            |                                           |
| سطح استان                                                                   | ۱۰۰  | 68.2 | 45.5 | 22.7 |                       | پمپاژ، بهسازی ایستگاه پمپاژ، توسعه شبکه                         | عمومی         | 69,277                          | اجرای طرح های آبرسانی به روستاها                          |              |            |                                           |
| کوهبنان                                                                     | ۱۰۰  | 75.0 | 50.0 | 25.0 |                       |                                                                 | عمومی         | 1,000                           | خرید تضمینی از آب شیرین کن ها                             |              |            |                                           |
| بردسیر                                                                      | ۱۰۰  | 75.0 | 50.0 | 25.0 |                       |                                                                 | عمومی         | 10,000                          | خرید تضمینی آب از تصفیه خانه ها                           |              |            |                                           |
| کرمان، سیرجان، کهنوج                                                        | ۱۰۰  | 52.9 | 19.3 | 0.8  | آبفا                  | بازسازی شبکه جمع آوری                                           | خصوصی         | 713,030                         | افزایش جمعیت تحت پوشش شبکه فاضلاب شهری                    | -            | آبفا       | ارائه خدمات جمع آوری و دفع بهداشتی فاضلاب |
| کرمان، بخشی از تصفیه خانه های شهرستان های سیرجان، رفسنجان، بردسیر، شهر بابک | ۱۰۰  | 86.5 | 81.2 | 81.2 |                       | فاضلاب، ویدومتری شبکه فاضلاب، توسعه خطوط انتقال، توسعه شبکه جمع | خصوصی         | 98,749                          | احداث تصفیه خانه فاضلاب                                   |              |            |                                           |
| کرمان، سیرجان                                                               | ۱۰۰  | 66.7 | 41.7 | 16.7 |                       | آوری، احداث تصفیه خانه، فروش انشعاب فاضلاب                      | خصوصی         | 638,775                         | توسعه و اجرای طرح های فاضلاب در ازای فروش یا واگذاری پساب |              |            |                                           |

PA

ط AT



| شهرستان های محل اجرا | درصد |      |      |      | مسئول فعالیت یا اقدام | شرح فعالیت یا اقدام                                                                          | عمومی / خصوصی | اعتبار مورد نیاز (میلیارد ریال) | پروژه (فعالیت ها و اقدامات متناسب)                             | دستگاه همکار | مسئول محور | نوان محور فرعی              |
|----------------------|------|------|------|------|-----------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------|---------------|---------------------------------|----------------------------------------------------------------|--------------|------------|-----------------------------|
|                      | 1407 | 1406 | 1405 | 1404 |                       |                                                                                              |               |                                 |                                                                |              |            |                             |
| رفسنجان، بردسیر      | ۱۰۰  | 50.0 | 33.3 | 16.7 |                       |                                                                                              | عمومی - خصوصی | 18,516                          | ایجاد تاسیسات جمع آوری، تصفیه و دفع بهداشتی فاضلاب در روستاها  |              |            |                             |
| سطح استان            | ۱۰۰  | 61.5 | 14.1 | 5.1  | آبفا                  | ایجاد منبع تامین آب                                                                          | عمومی         | 16,000                          | ساخت مخازن ذخیره آب                                            | -            | آبفا       | افزایش ظرفیت مخازن ذخیره آب |
| سطح استان            | ###  | 75.0 | 50.0 | 25.0 | آبفا                  | بازسازی شبکه، بهسازی خطوط انتقال آب، اصلاح انشعابات، توسعه تله متری، پهنه بندی، مدیریت فشار، | عمومی         | 52,719                          | کاهش آب بدون درآمد از طریق اجرای فعالیت های فنی و اجرایی مرتبط | -            | آبفا       | کاهش آب بدون درآمد          |

PA

ط AT



## ۱۱-۳- محور انرژی

مسئول محور: شرکت برق منطقه ای کرمان

ظرف اجرا: کارگروه زیربنائی، توسعه شهری و روستایی و عشایری،  
آمایش سرزمین و محیط زیست



### ۳-۱۱- مقدمه

بخش انرژی از مهمترین بخشهای اقتصادی کشور و شامل زیر بخشهای نفت، گاز، سوختهای جامد، برق و انرژیهای نو میشود. بخش انرژی را میتوان به دو بخش انرژیهای اولیه و ثانویه نیز تقسیم کرد. در مطالعات انرژی مباحثی چون موازنه عرضه و تقاضای انرژی، قیمت گذاری انرژی، سازمان و سیستم کنترل، بهره‌وری نیروی کار و سرمایه، قیمت تمام شده حاملهای انرژی و بهینه سازی مصرف انرژی جزو شاخصهای مهم ارزیابی است. در کشور ما به لحاظ اهمیت زیاد نفت و گاز، نقش سایر سوختهای جامد و انرژیهای نو، کم و بیشتر به فرآوردههای نفتی، گاز طبیعی و در بخش انرژی ثانویه به تولید و عرضه نیروی برق و همچنین عرضه انرژی اولیه برق آبی پرداخته می‌شود. در زمینه عرضه انرژی علاوه بر تولید، مسئله صادرات، واردات و سوآپ (swap) نفت خام، فرآورده های نفتی، گاز طبیعی، سوختهای جامد و برق نیز واجد اهمیت است. در زمینه مصرف انرژی، شاخصهایی چون روند تغییرات مصرف نهایی انرژی به تفکیک بخشهای خانگی و تجاری، صنعت، حمل و نقل، کشاورزی، نیروگاه ها، پالایشگاهها، تغییرات شاخص سرانه مصرف نهایی انرژی و شدت انرژی (مصرف به ازاء واحد تولید)، تلفات انرژی، ضریب بهره‌وری انرژی، ضریب بار برق و گاز و غیره بررسی میشود. امور مربوط به تولید و عرضه نفت و گاز در شرکتها و سازمانهای زیرمجموعه وزارت نفت، امور مربوط به تولید، انتقال و توزیع برق در شرکتهای تابعه وزارت نیرو متمرکز است. بخش برق یکی بخشهای دست اند کار در سیاستگذاری، برنامه ریزی و تأمین انرژی بشمار می‌رود. این بخش تأمین کننده عمده تقاضای نیروی برق است. بخش برق دارای قسمتهای مختلف از جمله تولید، انتقال، فوق توزیع، توزیع، انرژیهای نو و همچنین بهینه سازی و اطلاعات انرژی است. تولید نیروی برق توسط نیروگاههای آبی، بخاری، توربین گازی و سیکل ترکیبی صورت میگیرد. خطوط انتقال شامل خطوط ۲۳۰ و ۴۰۰ کیلوولت، فوق توزیع شامل خطوط ۱۳۲ و ۶۳ کیلوولت و توزیع شامل خطوط ۲۰ کیلوولت و پائین تر است.

#### ۱-۱۱-۳- وضع موجود محور

بخش انرژی به عنوان یکی از مهم ترین بخشهای زیربنایی کشور شامل زیربخشهای نفت، گاز، برق و انرژیهای نو در سالهای اخیر به تحولاتی مانند نوسان در میزان صادرات نفت خام ایران، بررسی و امکان سنجی طرحهای جامع جهت تغییر ساختار پالایشی، موافقت با جذب سرمایه‌های خارجی برای توسعه برق، اصلاحات نهادی با ایجاد زمینه‌های لازم برای دگرگون سازی ساختار تشکیلاتی، توسعه بخش خصوصی، توجه به ملاحظات زیست محیطی، بهینه سازی مصرف و ارتقای سطح آگاهی‌های عمومی مواجه بوده است.

#### الف) برق

با توجه به کاربردهای مختلف انرژی تولید شده و اثرات گوناگون آن بر رشد اقتصادی جامعه، شناخت و گروه بندی مصرف کنندگان اهمیت زیادی دارد. گروه بندی مصرف کنندگان به همراه شناسایی سایر عوامل تاثیر



گذار بر مصارف هر یک از بخش های مصرف کننده برای مدیریت بار و انرژی و بهینه ساز مصرف انرژی اطلاعات ذی قیمتی را ارائه می نماید.

از طرفی سهم مصرف انرژی در هر یک از بخش ها به عنوان شاخص مهم در بررسی وضعیت اقتصادی استان و کشور ایفای نقش می کند به طوری که افزایش سهم بخش های تولیدی (خصوصا صنعت) حاکی از بهبود وضعیت اقتصادی استان و کشور است. براساس اطلاعات واصله از شرکت سهامی برق منطقه ای استان در سال ۱۴۰۲ میزان ظرفیت عملی نیروگاه های استان به ۳۵۸۳ مگاوات رسیده است.

در سال ۱۴۰۲ بیشترین تعداد مشترکین برق مربوط به بخش خانگی با ۱,۱۵۴,۵۹۱ مشترک و معادل ۸۳,۴ درصد از مشترکین برق استان بوده و در رتبه های بعدی به ترتیب مربوط به بخش های تجاری و عمومی بوده است.

اطلاعات کلی ظرفیت مولدهای نصب شده و بیشترین قوت تولید شده در اوج مصرف توسط این مولدها، در جدول ۳ موجود است. برق در استان کرمان در جدول زیر بیان شده است.

جدول شماره ۲۰ جدول اطلاعات نیروگاه های استان

| نوع نیروگاه | ظرفیت نصب شده (مگاوات) | قدرت عملی (مگاوات) |
|-------------|------------------------|--------------------|
| بخار        | 60                     | 43                 |
| چرخه ترکیبی | 4000                   | 3173               |
| گازی        | 313                    | 256.7              |
| برقابی      | 32.4                   | 24                 |
| تجدید پذیر  | 108.5                  | 86.7               |
| جمع کل      | 4513.9                 | 3583.4             |

مرجع: شرکت سهامی برق منطقه ای استان

موجودی خطوط انتقال نیروی برق استان در سال ۱۴۰۲ در جدول قابل مشاهده است.

جدول شماره ۲۱ جدول موجودی خطوط انتقال نیروی برق

| سال  | خطوط فوق توزیع |             | خطوط انتقال |             |
|------|----------------|-------------|-------------|-------------|
|      | ۶۳ کیلوولت     | ۱۳۲ کیلوولت | ۲۳۰ کیلوولت | ۴۰۰ کیلوولت |
| ۱۴۰۲ | ۷۱۷,۴          | ۴۰۳۲,۱۵     | ۲۵۶۴,۱      | ۱۵۱۷        |

مرجع: شرکت سهامی برق منطقه ای استان



بر اساس آمار موجود در جدول زیر تعداد روستاهای برخوردار از برق از ۵۳۱۴ روستا در سال ۱۴۰۱ به ۵۳۲۱ روستا در سال ۱۴۰۲ افزایش یافته است که این یعنی بیش از ۹۹ درصد از روستاهای استان دارای برق می باشد.

جدول شماره ۲۲ جدول شاخص برق روستایی استان

| عنوان                          | ۱۳۹۵ | ۱۳۹۶ | ۱۳۹۷ | ۱۳۹۸ | ۱۳۹۹ | ۱۴۰۰ | ۱۴۰۱ | ۱۴۰۲ |
|--------------------------------|------|------|------|------|------|------|------|------|
| تعداد روستاهای بهره‌مند از برق | ۴۹۰۰ | ۴۹۸۹ | ۵۱۷۳ | ۵۱۹۴ | ۵۲۵۰ | ۵۲۹۷ | ۵۳۱۴ | ۵۳۲۱ |

مرجع: شرکت برق منطقه‌ای استان

تعداد روستاها و خانوار روستایی بهره‌مند از برق، همچنین مشخصات تاسیسات برق‌رسانی به روستاهای استان در جدول ۷ مشخص شده است.

جدول ۷- اطلاعات برق روستایی استان

| سال           | روستا دارای برق | خانوار دارای برق | طول خطوط فشار متوسط توزیع (کیلومتر) | طول خطوط فشار ضعیف توزیع (کیلومتر) | تعداد ترانسفورماتورهای توزیع | ظرفیت ترانسفورماتورهای توزیع (مگاوات آمپر) |
|---------------|-----------------|------------------|-------------------------------------|------------------------------------|------------------------------|--------------------------------------------|
| تا پایان ۱۴۰۲ | ۵۳۲۱            | ۲۴۱۸۵۷           | ۳۳۴۸۷                               | ۲۱۸۴۰                              | ۴۷۹۲۱                        | ۵۸۸۴                                       |

مرجع: شرکت‌های توزیع برق شمال و جنوب استان

## ب) گاز

ایران از نظر ذخایر گاز طبیعی بسیار غنی بوده و در زمره یکی از کشورهای دارای بزرگ‌ترین منابع گاز طبیعی در جهان، دارای رتبه دوم سهم ذخایر پس از کشور روسیه است. همان گونه که از نظر فنی قابل پیش‌بینی بوده گاز طبیعی دارای حداقل اثرات سوء و مخرب زیست محیطی می‌باشد. سیاست‌های اخیر در زمینه تسریع در اجرای طرح‌های مربوط به گاز طبیعی و جایگزینی با سایر فرآورده‌های نفتی می‌باشد بدین منظور گازرسانی به طور گسترده در سطح شهرها و روستاها و صنایع در برنامه کار دولت قرار گرفته است. در سال ۱۴۰۲ گازرسانی به شهرهای فاقد گاز به اتمام نرسیده است و تعداد کل انشعاب‌های واگذار شده ۵۶۷۴۲۴ مورد می‌باشد. تعداد مصرف‌کننده در بخش‌های صنعتی، تجاری و خانگی در این سال به ترتیب ۱۸۰۱، ۱۷۶۶۸۰ و ۶۳۱۸۴۸ می‌باشد که بخش خانگی با ۷۸ درصد بیشترین تعداد مصرف‌کننده را شامل می‌شود. همچنین مصرف گاز در سال ۱۴۰۲ برابر با ۱۰۰۷۷ میلیون متر مکعب بوده که نسبت به سال ۱۴۰۱، ۷٫۳ درصد افزایش داشته است.



## ۲-۱۱-۳- ظرفیت ها و چالش های محور انرژی

### الف) ظرفیت ها

- قرار گرفتن استان کرمان در دوزنقه طلایی تابش انرژی خورشیدی
- تولید ۱۷۴ مگاوات برق فتوولتائیک (انرژی خورشیدی) در چند سال اخیر و سرمایه گذاری جهت تولید ۲۰۰۰ مگاوات برق تجدید پذیر در افق برنامه
- موقعیت استان در منطقه و امکان تبادل با استانهای همجوار خصوصا سیستان و بلوچستان و امکان صادرات برق از این طریق
- صرفه جویی ارزی از محل عدم واردات سوخت و جایگزینی مصارف با گاز طبیعی
- امکان صادرات گاز بیشتر و یا استفاده از گاز طبیعی بعنوان خوراک صنایع
- ظهور فناوریهای نوین در حوزه گازرسانی و مدیریت هوشمند فروش و شبکه
- امکان کاهش شدت مصرف گاز طبیعی با اعمال سیاستهای کنترلی مطابق تکالیف قانونی
- تعدد تامین کنندگان و پیمانکاران خدمات پروژه های گازرسانی
- امکان هم افزایی و مشارکت با سازمانهای همتراز، مشابه و سیاستگذار انرژی در کشور
- امکان تامین انرژی از محل توسعه انرژی های نو (خورشیدی، بادی، هسته ای و غیره)
- امکان بهره مندی از ظرفیت و پتانسیل همکاری با شرکتهای فناور، دانش بنیان و ESCO

### ب) چالش ها

- ناترازی انرژی در استان و به خصوص تاثیر در تولیدات استان
- عدم پیشرفت مناسب پروژه های تبدیل سیم به کابل خودنگهدار به دلیل عدم تامین نقدینگی
- عدم تمایل سرمایه گذاران به مشارکت در جایگزینی چراغ های بخار سدیم و جیوه به چراغ های LED به دلیل بازگشت طولانی مدت سرمایه
- کاهش نیروی انسانی متخصص و موثر در این رشته بدلیل دستمزد پائین
- قیمت گذاری دستوری پائین برای انرژی الکتریکی و نتیجتا مصرف کاذب
- استفاده از محصولات با راندمان پایین به دلیل پایین بودن قیمت برق
- عدم استقبال سرمایه گذاران نیروگاههای تجدید پذیر از احداث نیروگاه در مناطق جنوبی استان
- افزایش میزان تقاضای گاز طبیعی توسط صنایع و مصرف کنندگان عمده و چالش تحقق تراز گاز
- نظارت نامناسب بر اجرای استانداردهای لوله کشی داخلی مشترکین
- نوسانات نرخ ارز و نرخ بالای تورم و افزایش هزینه های توسعه و نگهداشت گازرسانی
- پایین بودن گاز بهاء و بالا بودن شدت مصرف انرژی در کشور به دلیل عدم وجود تجهیزات مناسب
- کیفیت پائین گاز ورودی به ایستگاه ها و خسارت به تجهیزات



### ۳-۱۱-۳- هدفگذاری محور انرژی

با توجه به سیاست‌های کلی نظام در خصوص انرژی مرتبط با موقعیت استان مبنی بر گسترش تحقیقات بنیادی و توسعه‌ای و تربیت نیروی انسانی و تلاش برای ایجاد مرکز جذب و صدور دانش و خدمات فنی - مهندسی انرژی، بهینه‌سازی مصرف و کاهش شدت انرژی، تلاش برای کسب فن‌آوری و دانش فنی انرژی‌های نو و ایجاد نیروگاه‌ها از قبیل بادی و خورشیدی و پیل‌های سوختی و زمین‌گرایی در کشور، بهینه‌سازی مصرف انرژی از طریق جایگزینی محصولات انرژی بر با محصولات بهینه، فرهنگ‌سازی و بهبود اقتصاد انرژی، توسعه شبکه‌های انتقال انرژی متناسب با نیاز مشترکین و رفع فرسودگی‌های شبکه انتقال انرژی الکتریکی محورهای فرعی و اهداف محور به عنوان اولویت‌های انرژی در استان شناسایی و در قالب جدول زیر ارائه می‌گردد.

جدول شماره ۲۲ هدف گذاری محور انرژی

| نام محور فرعی                         | شرح هدف                                            | نام دستگاه مسئول | واحد           | وضع موجود (پایان آذر ۱۴۰۳) | هدف کمی | برنامه زمان بندی |             |             |              |       |
|---------------------------------------|----------------------------------------------------|------------------|----------------|----------------------------|---------|------------------|-------------|-------------|--------------|-------|
|                                       |                                                    |                  |                |                            |         | ۳ ماهه ۱۴۰۳      | ۶ ماهه ۱۴۰۳ | ۹ ماهه ۱۴۰۳ | ۱۲ ماهه ۱۴۰۳ | ۱۴۰۴  |
| توسعه شبکه انتقال نیروی برق           | احداث خطوط                                         | برق منطقه ای     | کیلومتر (مدار) | ۹۲۹۰                       | ۱۰۳۴۵   | ۰.۰              | ۱۷.۴        | ۶۰.۹        | ۸۶.۴         | ۱۰۰.۰ |
|                                       | احداث پست                                          | برق منطقه ای     | مگاوات آمپر    | ۱۹۱۸۴                      | ۲۱۹۶۴   | ۴.۰              | ۲۳.۰        | ۶۱.۳        | ۸۷.۸         | ۱۰۰.۰ |
| افزایش تولید برق خورشیدی              | مشارکت مردم                                        | برق منطقه ای     | مگاوات         | ۱۷۴                        | ۲۰۰۰    | ۰.۹              | ۱۶.۵        | ۳۶.۵        | ۷۰.۵         | ۱۰۰.۰ |
|                                       | همکاری صنایع                                       | برق منطقه ای     | مگاوات         | ۴۰                         | ۱۵۹     | ۲۰.۲             | ۴۵.۴        | ۶۲.۲        | ۷۹.۰         | ۱۰۰.۰ |
| کاهش تلفات توزیع                      | جایگزینی شبکه سیمی با کابل خودنگهدار               | توزیع برق شمال   | کیلومتر        | ۴۶۷۳                       | ۴۱۰۶    | ۱۱.۰             | ۳۵.۳        | ۵۹.۷        | ۸۴.۰         | ۱۰۰.۰ |
|                                       | جایگزینی چراغ‌های بخار سدیم و جیوه با چراغ‌های LED | توزیع برق شمال   | دستگاه         | ۲۶۳۸۱                      | ۲۴۴۳۰۰  | ۰.۶              | ۵۰.۳        | ۱۰۰.۰       |              |       |
| توسعه انرژی خورشیدی                   | بهره برداری از نیروگاه‌های خورشیدی مقیاس کوچک      | توزیع برق شمال   | مگاوات         | ۴۱                         | ۱۵۹     | ۵.۷              | ۲۸.۹        | ۴۹.۷        | ۷۴.۸         | ۱۰۰.۰ |
| تبدیل شبکه‌های سیمی به کابل خودنگهدار | کاهش تلفات / افزایش بهره‌وری                       | توزیع برق جنوب   | درصد           | ۶۵                         | ۱۰۰     | ۶۸               | ۷۸          | ۸۸          | ۱۰۰          |       |
| اجرای خطوط تغذیه و توزیع              | ایجاد زیر ساخت گازرسانی در سطح استان کرمان         | شرکت گاز استان   | کیلومتر        | ۲۹۳۲۱                      | ۶۴۰۰    | ۳۱               | ۶۲          | ۸۱          | ۹۲           | ۱۰۰   |



| برنامه زمان بندی |      |      |      |             | هدف کمی | وضع موجود (پایان آذر ۱۴۰۳) | واحد     | نام دستگاه مسئول           | شرح هدف                                                             | نام محور فرعی                 |
|------------------|------|------|------|-------------|---------|----------------------------|----------|----------------------------|---------------------------------------------------------------------|-------------------------------|
| ۸۰۳۱             | ۷۰۳۱ | ۵۰۳۱ | ۴۰۳۱ | ۳ ماهه ۱۴۰۳ |         |                            |          |                            |                                                                     |                               |
| 100              | 86   | 69   | 50   | 25          | ۱۰۰,۰۰۰ | ۵۶,۷۴۲۰                    | عدد      | شرکت گاز استان             | احداث علمک منشعب از خطوط شبکه                                       | نصب انشعابات                  |
| 100              | 97   | 91   | 81   | 58          | ۷۰۰,۰۰۰ | ۱۲۹,۰۰۰,۰۰۰                | متر مکعب | شرکت گاز استان             | تحقق صرفه جویی در مصرف سوخت مایع پس از ظرفیت سازی گازرسانی به صنایع | ظرفیت سازی گازرسانی به صنایع  |
| 100.0            | 83.6 | 67.1 | 67.1 | 20.5        | ۱۴۶     | ۴۴۵۵                       | مگاوات   | شرکت تولید نیروی برق کرمان | افزایش ظرفیت واحدهای موجود                                          | ارتقاء واحدهای نیروگاهی استان |
| 100              | 67   | 28   | 28   | 0           | ۴۸۰     | ۱۱۲۰                       | مگاوات   | شرکت تولید نیروی برق کرمان | تکمیل سیکل ترکیبی در نیروگاههای گازی                                | احداث واحد بخار               |
| 100              | 69   | 38   | 7    | 0           | ۵۹۱     | ۴۴۵۵                       | مگاوات   | شرکت تولید نیروی برق کرمان | احداث نیروگاههای گازی جدید                                          | احداث نیروگاههای حرارتی جدید  |

### ۳-۱۱-۴- پروژه‌ها

| ردیف | عنوان محور<br>فرعی                | مسئول<br>محور                 | دستگاه<br>های<br>همکار | پروژه (فعالیت ها و اقدامات<br>متناسب)                                                                  | عمومی/<br>خصوصی | شرح<br>فعالیت<br>(هدف<br>کمی) | واحد         | مسئول فعالیت یا<br>اقدام | برنامه زمانبندی |      |      |      |      | شهرستان<br>های محل<br>اجرا |
|------|-----------------------------------|-------------------------------|------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|-------------------------------|--------------|--------------------------|-----------------|------|------|------|------|----------------------------|
|      |                                   |                               |                        |                                                                                                        |                 |                               |              |                          | ۱۴۰۳            | ۱۴۰۴ | ۱۴۰۵ | ۱۴۰۶ | ۱۴۰۷ |                            |
| ۱    | توسعه شبکه<br>انتقال نیروی<br>برق | شرکت<br>برق منطقه<br>ای کرمان | -                      | اجرای خطوط فیبر نوری                                                                                   | عمومی           | 545                           | کیلومتر      | برق منطقه ای کرمان       | -               | ۳۳   | ۶۶   | ۱۰۰  | -    | کرمان                      |
|      |                                   |                               |                        | احداث خط ارتباطی ۱۳۲<br>کیلوولت پست                                                                    | عمومی           | ۴                             | کیلومتر مدار | برق منطقه ای کرمان       | ۵۰              | ۱۰۰  | -    | -    | -    | میانچیل                    |
|      |                                   |                               |                        | احداث خط ارتباطی ۲۳۰<br>کیلوولت پست میان دران                                                          | عمومی           | ۴                             | کیلومتر مدار | برق منطقه ای کرمان       | ۵۰              | ۱۰۰  | -    | -    | -    | میان دران                  |
|      |                                   |                               |                        | رفع فرسودگی خطوط فوق توزیع<br>نیروی برق - فاز دوم                                                      | عمومی           | ۳۰۰                           | پایه         | برق منطقه ای کرمان       | ۵۰              | ۱۰۰  | -    | -    | -    | کرمان                      |
|      |                                   |                               |                        | تامین و جایگزینی بوشینگ های<br>فرسوده در شبکه انتقال و فوق<br>توزیع نیروی برق                          | عمومی           | ۶۲                            | دستگاه       | برق منطقه ای کرمان       | ۵۰              | ۱۰۰  | -    | -    | -    | کرمان                      |
|      |                                   |                               |                        | تامین و جایگزینی<br>ترانسفورماتورهای فرسوده (پست)<br>های فوق توزیع نیروی برق توکل<br>آباد و زنگی آباد) | عمومی           | ۸۵                            | مگا ولت آمپر | برق منطقه ای کرمان       | ۷۰              | ۱۰۰  | -    | -    | -    | کرمان                      |
|      |                                   |                               |                        | تامین و جایگزینی فیدرهای فشار<br>متوسط شبکه فوق توزیع نیروی<br>برق                                     | عمومی           | ۵۱                            | دستگاه       | برق منطقه ای کرمان       | ۳۳              | ۶۶   | ۱۰۰  | -    | -    | کرمان                      |

PA

ط AT



| ردیف | عنوان محور<br>فرعی | مسئول<br>محور | دستگاه<br>های<br>همکار | پروژه (فعالیت ها و اقدامات<br>متناسب)                                                       | عمومی/<br>خصوصی | شرح<br>فعالیت<br>(هدف<br>کمی) | واحد         | مسئول فعالیت یا<br>اقدام | برنامه زمانبندی |      |      |      |      | شهرستان<br>های محل<br>اجرا |
|------|--------------------|---------------|------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|-------------------------------|--------------|--------------------------|-----------------|------|------|------|------|----------------------------|
|      |                    |               |                        |                                                                                             |                 |                               |              |                          | ۱۳۹۱            | ۱۳۹۲ | ۱۳۹۳ | ۱۳۹۴ | ۱۳۹۵ |                            |
|      |                    |               |                        | احداث پست ۲۰/۱۳۲ کیلوولت<br>شهرک صنعتی جیرفت                                                | عمومی           | ۱۰۰                           | مگاوات آمپر  | برق منطقه ای کرمان       | -               | ۳۳   | ۶۶   | ۱۰۰  | -    | جیرفت                      |
|      |                    |               |                        | احداث پست ۲۰/۱۳۲ کیلوولت<br>جوزم                                                            | عمومی           | ۶۰                            | مگاوات آمپر  | برق منطقه ای کرمان       | -               | ۳۳   | ۶۶   | ۱۰۰  | -    | جوزم                       |
|      |                    |               |                        | احداث پست ۲۰/۱۳۲ کیلوولت<br>رابر                                                            | عمومی           | ۶۰                            | مگاوات آمپر  | برق منطقه ای کرمان       | -               | ۳۳   | ۶۶   | ۱۰۰  | -    | رابر                       |
|      |                    |               |                        | احداث دو فیدر خط ۱۳۲<br>کیلوولت در پست منوجان                                               | عمومی           | ۲                             | دستگاه       | برق منطقه ای کرمان       | -               | ۵۰   | ۱۰۰  |      | -    | منوجان                     |
|      |                    |               |                        | احداث خط ۱۳۲ کیلوولت کرمان<br>۴                                                             | عمومی           | ۲۰                            | کیلومتر مدار | برق منطقه ای کرمان       | -               | ۳۳   | ۶۶   | ۱۰۰  | -    | کرمان                      |
|      |                    |               |                        | احداث خط ۲۳۰ کیلوولت<br>نیروگاه زرند- فاز دوم                                               | عمومی           | ۴۰                            | کیلومتر مدار | برق منطقه ای کرمان       | ۵               | ۳۵   | ۵۵   | ۸۵   | ۱۰۰  | زرند                       |
|      |                    |               |                        | احداث خط ۱۳۲ کیلوولت جوزم-<br>میدوک                                                         | عمومی           | ۸۰                            | کیلومتر مدار | برق منطقه ای کرمان       | ۳۰              | ۷۰   | ۱۰۰  | -    | -    | جوزم                       |
|      |                    |               |                        | تامین و جایگزینی ترانسفورماتور<br>های جریان و ولتاژ در شبکه انتقال<br>و فوق توزیع نیروی برق | عمومی           | ۹۰                            | کیلومتر مدار | برق منطقه ای کرمان       | -               | ۲۵   | ۵۰   | ۷۵   | ۱۰۰  | کرمان                      |
|      |                    |               |                        | تامین و جایگزینی تجهیزات<br>حفاظت شبکه انتقال و فوق توزیع<br>نیروی برق                      | عمومی           | ۷۶                            | کیلومتر مدار | برق منطقه ای کرمان       | -               | ۳۳   | ۶۶   | ۱۰۰  | -    | کرمان                      |

PA(

ط AT



| ردیف | عنوان محور<br>فرعی          | مسئول<br>محور   | دستگاه<br>های<br>همکار | پروژه (فعالیت ها و اقدامات<br>متناسب) | عمومی /<br>خصوصی | شرح<br>فعالیت<br>(هدف<br>کمی) | واحد        | مسئول فعالیت یا<br>اقدام | برنامه زمانبندی |      |      |      |      | شهرستان<br>های محل<br>اجرا |
|------|-----------------------------|-----------------|------------------------|---------------------------------------|------------------|-------------------------------|-------------|--------------------------|-----------------|------|------|------|------|----------------------------|
|      |                             |                 |                        |                                       |                  |                               |             |                          | ۱۴۰۱            | ۱۴۰۲ | ۱۴۰۳ | ۱۴۰۴ | ۱۴۰۵ |                            |
|      |                             |                 |                        | احداث پست ۲۰/۲۳۰ کیلوولت<br>زرچین     | عمومی            | ۱۵۰                           | مجموعه      | برق منطقه ای کرمان       | -               | ۱۰۰  | ۶۶   | ۳۳   | -    | زرچین                      |
| ۹    | افزایش تولید<br>برق خورشیدی | سازمان<br>ساتبا |                        | خاتون آباد                            | خصوصی            | ۵۰                            | دستگاه      | ساتبا                    | -               | ۱۰۰  | ۶۶   | ۳۳   | -    | شهربابک                    |
|      |                             |                 |                        | گلگهر                                 | خصوصی            | ۱۰۰                           | مگاوات آمپر | ساتبا                    | -               | ۶۶   | ۳۳   | -    | -    | سیرجان                     |

ط AT

PA

جدول ۱۲- پروژه های بخش انرژی (شرکت توزیع برق شمال)

| ردیف | عنوان محور<br>فرعی        | مسئول محور                 | دستگاههای<br>همکار                        | پروژه (فعالیت ها و<br>اقدامات متناسب)                                | عمومی<br>/خصوصی | شرح فعالیت<br>(هدف کمی) | واحد    | مسئول<br>فعالیت/ اقدام | برنامه زمان بندی |              |              |              |              | شهرستان محل<br>اجرا           |
|------|---------------------------|----------------------------|-------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------|-----------------|-------------------------|---------|------------------------|------------------|--------------|--------------|--------------|--------------|-------------------------------|
|      |                           |                            |                                           |                                                                      |                 |                         |         |                        | ۱۴۰۳<br>۱۴۰۴     | ۱۴۰۳<br>۱۴۰۴ | ۱۴۰۳<br>۱۴۰۴ | ۱۴۰۳<br>۱۴۰۴ | ۱۴۰۳<br>۱۴۰۴ |                               |
| ۱    | کاهش<br>تلفات<br>توزیع    | توزیع برق<br>شمال<br>کرمان | شرکت<br>توانیر                            | جایگزینی شبکه<br>سیمی با کابل<br>خودنگهدار (۴۱۰۶)                    | عمومی           | ۴۱۰۶                    | کیلومتر | مهندسی                 | ۱۱٪              | ۳۵٪          | ۶۰٪          | ۸۴٪          | ۱۰۰٪         | شهرستانهای<br>حوزه<br>عملیاتی |
|      |                           | توزیع برق<br>شمال<br>کرمان | شرکت<br>توانیر<br>شهرداری ها<br>دهیاری ها | جایگزینی چراغ<br>های بخار سدیم و<br>جیوه با چراغ های<br>LED (۲۴۴۳۰۰) | خصوصی           | ۲۴۴۳۰۰                  | چراغ    | بهره برداری            | ۱٪               | ۵۰٪          | ۱۰۰٪         | -            | -            | شهرستانهای<br>حوزه<br>عملیاتی |
| ۲    | توسعه<br>انرژی<br>خورشیدی | توزیع برق<br>شمال<br>کرمان | شرکت<br>توانیر<br>استانداری               | بهره برداری از<br>نیروگاه های<br>خورشیدی (۱۵۹<br>مگاوات)             | خصوصی           | ۱۵۹                     | مگاوات  | مشترکین                | 7%               | 33%          | 56%          | ۸۴٪          | ۱۰۰٪         | شهرستانهای<br>حوزه<br>عملیاتی |

PA

ط AT

جدول ۲۰- پروژه های بخش انرژی (شرکت توزیع برق جنوب)

| ردیف | عنوان محور فرعی                      | مسئول محور           | دستگاههای همکار | پروژه (فعالیت ها و اقدامات متناسب)   | عمومی /خصوصی | شرح فعالیت (هدف کمی) | واحد    | مسئول فعالیت/ اقدام | برنامه زمان بندی |      |      |      |      | شهرستان محل اجرا                              |
|------|--------------------------------------|----------------------|-----------------|--------------------------------------|--------------|----------------------|---------|---------------------|------------------|------|------|------|------|-----------------------------------------------|
|      |                                      |                      |                 |                                      |              |                      |         |                     | ۱۴۰۳             | ۱۴۰۴ | ۱۴۰۵ | ۱۴۰۶ | ۱۴۰۷ |                                               |
| ۱    | جایگزینی شبکه سیمی با کابل خودنگهدار | توزیع برق جنوب کرمان | شرکت توانیر     | جایگزینی شبکه سیمی با کابل خودنگهدار | عمومی        | ۱۲۸۴۷                | کیلومتر | مهندسی              | ۶۸               | ۷۸   | ۸۸   | ۱۰۰  |      | ۱۸ شهرستان تحت پوشش شرکت توزیع برق جنوب کرمان |



## ۱۲-۳- محور کشاورزی و منابع طبیعی

مسئول محور: سازمان جهاد کشاورزی استان کرمان

ظرف اجراء: گروه کاری اقتصادی و سرمایه گذاری



### ۳-۱۲- مقدمه

تامین غذا و امنیت غذایی، خود کفایی در تولید محصولات اساسی، توسعه صادرات محصولات کشاورزی و حفاظت از منابع طبیعی از مسئولیتهای مهم بخش کشاورزی در تحقق اهداف توسعه کشور به شمار می آید، از کل مساحت استان، ۵ درصد اراضی کشاورزی، ۴۵ درصد مرتع، ۸ درصد جنگل و ۴۲ درصد را بیابان تشکیل می دهد. جمعیت شاغل در بخش کشاورزی برابر ۳۷۰۰۰۰ نفر، معادل با ۳۴ درصد جمعیت شاغل استان و ۷ درصد از شاغلین در بخش کشاورزی کشور می باشد. سهم ارزش افزوده بخش کشاورزی ۳۲ درصد از کل ارزش افزوده استان و ۹ درصد از کل ارزش افزوده کشور می باشد، در همین راستا و با توجه به پتانسیلهای موجود در بخش کشاورزی استان، تلاش گردیده با اصلاح زیر ساخت ها و انجام اقدامات زیربنایی و فراهم نمودن بستر مناسب جهت فعالیت بهره برداران بخش کشاورزی و رفع موانع و مشکلات، قدم های اساسی در این زمینه برداشته شود، گرچه خشکسالی های چند ساله اخیر و کاهش شدید بارندگی ها و منابع آبی ضرباتی بر پیکره کشاورزی وارد نموده است ولی با این وجود اقدامات انجام شده چند ساله اخیر و توجه مسئولین استانی، بویژه در تدوین سند تحرک بخشی کشاورزی و منابع طبیعی استان نشانگر اهمیت و نقش اقتصاد کشاورزی در افزایش درآمد، تولید و سودآوری بخش کشاورزی و جایگاه روستا و روستاییان در تولیدات و توسعه کشاورزی، اهمیت مسایل اجتماعی در تحلیل، گسترش و ترویج کشاورزی، می باشد، امید است که اجرای طرحهای پیشران در سند تحرک بخشی کشاورزی استان سبب تحقق رشد و افزایش بهره وری کشاورزی، توسعه مشارکت اجتماعی، اشتغال و حفاظت از منابع پایه در راستای توسعه پایدار کشاورزی و انسانی گردد.

#### ۱-۱۲-۳- وضع موجود

**۱) توسعه کشت های گلخانه ای و شهرکهای گلخانه ای با رویکرد ارتقاء بهره وری آب وزمین:**  
سطح زیر کشت گلخانه های کشور: ۱۴۱۴۳ هکتار، سطح زیر کشت گلخانه های شمال استان: ۱۹۲ هکتار، سطح زیر کشت گلخانه های تجاری: ۱۹۰ هکتار، سطح زیر کشت گلخانه های کوچک مقیاس: ۲ هکتار، سطح زیر کشت گلخانه های جنوب استان ۳۰۰۴ هکتار. استان کرمان در کشور از نظر سطح گلخانه رتبه دوم و از نظر تولید رتبه سوم را در کشور دارا می باشد و محصولاتی از جمله خیار و گوچه فرنگی، گل رز در گلخانه ها تولید می شود.

**صنایع تبدیلی و غذایی:** شمال استان تعداد پروانه های بهره برداری صادره (فقره): ۸۵۲، اشتغال (نفر) در پروانه های به بهره برداری رسیده: ۹۴۰۷، ظرفیت اسمی (هزارتن) واحدهای به بهره برداری رسیده: ۱۹۱۰، جذب ماده خام (هزارتن) واحدهای به بهره برداری رسیده: ۲۲۷۳، و جنوب استان تاکنون قریب به ۲۳۰ واحد صنعتی از سازمان جهاد کشاورزی مجوز دریافت نموده اند، که از این تعداد ۱۲۲ واحد تکمیل و به بهره برداری



رسیده است. طرح های اجرا شده در زمینه بسته بندی خرما، خشکاندن ذرت تر و تولید خوراک دام است. اما در مقایسه با پتانسیل منطقه بویژه در زمینه فراوری سبزیجات، تولید و فراوری محصولات دامی، شیر و بویژه استفاده از ضایعات کشاورزی و باغی نیازمند سرمایه گذاری است و همچنین آمار و ظرفیت صنایع تبدیلی در منطقه جنوب کرمان عبارتند از:

الف) کارخانه ربع گوجه فرنگی به تعداد ۱۴ کارخانه با ظرفیت تولیدی ۱۴۲۰۰۰ تن) کارخانه کنستانتیره مرکبات به ظرفیت ۱۵۰۰ تن پ) کارخانه فرآوری شیر به تعداد ۳ کارخانه به ظرفیت تولیدی ۷۰۰۰ تن) کارخانه تولید آرد به تعداد ۳ کارخانه با ظرفیت تولیدی ۲۲۰۰۰۰ تن) سردخانه نگهداری مواد غذایی و محصولات کشاورزی ۱۱۷ سردخانه با ظرفیت ۱۸۸۰۰۰ تن) کارخانه فراوری خرما ۵ کارخانه با ظرفیت ۱۰۰۰۰ تن) کارخانه تولید شوربجیات و ترشیجات ۳ کارخانه با ظرفیت تولیدات ۸۹۰۰ تن) فرآوری و بسته بندی مرغ و ماهی ۱ عدد به ظرفیت ۳۳۰۰ تن) خشکاندن ذرت تر ۱۴ واحد فراوری با ظرفیت ۱۸۳۰۰۰ تن.

**دام و طیور:** شمال استان ظرفیت مرغ گوشتی فعلی ۹ میلیون قطعه با تولید ۵۰ هزار تن، ظرفیت مرغ تخمگذار فعلی ۱,۵ میلیون تن میزان تولید ۲۷ هزار تن، صنعت پرورش گاو شیری ۳۰ هزار راس با تولید ۲۵۰ هزار تن شیر و صنعت تولید گوشت قرمز ۳ میلیون راس سبک و سنگین با تولید ۲۲ هزار تن گوشت و میزان کل دام سبک تولید جنوب استان ۱۹۲۲۱۸۳ رأس و دام سنگین ۱۴۵۸۴۷ رأس جمعاً معادل ۱۳۷۵۵ تن تولید گوشت قرمز در سال، میزان تولید طیور ۳۸۳۰۰۰ قطعه، تولید شیر خام در منطقه ۲۹۵۰۰۰ تن و همچنین تعداد واحدهای دامی در جنوب استان ۲۹۵ واحد می باشد.

**(۲) منابع طبیعی و آبخیزداری:** تعداد طرح های مرتعداری تلفیقی با کشت گیاهان دارویی و صنعتی: ۲۵ مورد، سطح رویشگاه گیاهان دارویی دارای طرح مرتعداری تلفیقی: ۱۸۷۵ هکتار همچنین در سطح استان حدود ۲۳ درصد از سطح حوزه های آبخیز عملیات آبخیزداری و آبخوانداری اجراء شده که با توجه به وسعت حوزه های آبخیز نیاز است با برنامه ریزی چند ساله و تامین اعتبارات مورد نیاز کل حوزه های آبخیز استان تحت پوشش عملیات آبخیزداری و آبخوانداری قرار گیرد.

**امور عشایری:** اداره کل امور عشایر شمال استان براساس هدف و وظیفه اساسی که برعهده دارد فعالیتها و خدمات خود را در قالب چهار خدمت شناسه دار ۱-ارایه خدمات به تشکلهای عشایری، ۲-ارایه خدمات فنی.



## ۲-۱۲-۳- اهمیت ظرفیت ها و چالش ها

### الف) ظرفیت ها

➤ **توسعه کشت های گلخانه ای و شهرکهای گلخانه ای با رویکرد ارتقاء بهره وری آب وزمین:**

قابلیت توسعه و افزایش سطح زیر کشت، افزایش تولید در واحد سطح، بازار پسندی محصولات گلخانه ای، مصرف بهینه آب، تولید محصول خارج از فصل، زودرسی و پیشرسی محصول، استفاده بهینه از نیروی انسانی، امکان پرورش و نگهداری گیاهان خارج از منطقه اصلی.

➤ **صنایع تبدیلی و غذایی:** وجود مواد خام اولیه مورد نیاز با توجه به وسعت باغات و میزان تولید کشاورزی، وجود ظرفیت بلااستفاده در صنایع موجود، وجود بازارهای مناسب منطقه ای و بین المللی جهت جذب محصولات فرآوری شده، وجود نیروی کار متخصص و تحصیل کرده.

➤ **دام و طیور:** زنجیره های مربوطه بالای یک میلیون قطعه مرغ گوشتی در هر دوره را تحت پوشش دارند و برخی از حلقه های زنجیره مالکیتی و برخی استیجاری می باشند و با قطع واسطه گری در هر حلقه سود مستقیم به مرغدار را از طریق زنجیره تولید بر می گردد و بعضا موفق تر از مرغداری های غیر زنجیره فعالیت می کنند.

➤ **منابع طبیعی و آبخیزداری:** از آنجا که گیاهان دارویی نقش بسزایی در ارزآوری استان و کشور دارد و نقش غیر قابل انکاری در درمان بسیاری از بیماری ها دارد و امروزه طب سنتی با تکیه بر گیاهان دارویی از اهمیت ویژه ای برخوردار است بنابر نیاز روز افزون بازارهای داخلی و خارجی به گیاهان دارویی، مراتع استان نقش بسیار زیادی در تامین این نیاز را برعهده دارند، با توجه به اقلیم استان، وسعت مراتع و پراکنش گونه های گیاهی دارویی و صنعتی در سطح مراتع استان و همچنین ارزش اقتصادی بالای این گیاهان و نقش آن در افزایش توان اقتصادی خانوارهای مرتعداران، دامداران ذینفع مراتع هر ساله سطح قابل توجهی از مراتع را به کشت و توسعه گیاهان دارویی اختصاص میدهند، بهره برداری در قالب طرح های مرتعداری تلفیقی با رعایت دستورالعمل فنی مرتبط ضمن حفظ وضعیت موجود افزایش سطح رویشگاه ها را در شهرستانها در برخواهد داشت. همچنین اجرای پروژه های آبخیزداری و آبخوانداری در جلوگیری از افت سطح آب های زیرزمینی و ذخیره آب، کاهش خسارات ناشی از سیل، جلوگیری از فرسایش خاک، بهبود شرایط زیست محیطی، کاهش خسارت ناشی از خشکسالی و تغذیه سفره های زیرزمینی، بهبود اشتغال، ارتقاء سطح درآمد روستائیان و آبخیزنشینان و بالا بردن ارزش تفرجگاهی مناطق تحت پوشش می تواند از نقش بسیار مؤثری برخوردار باشد.



## ب) چالش ها:

### ➤ توسعه کشت های گلخانه ای و شهرکهای گلخانه ای با رویکرد ارتقاء بهره وری آب و زمین:

از تسهیلات تخصیصی به متقاضیان احداث گلخانه ۲۰٪ می بایست در ابتدای امر به حساب بانک (به عنوان آورده شخصی متقاضی) واریز تا اقساط به مرور به مجری پرداخت گردد. پیشنهاد می گردد که رقم ۲۰٪ به ۵٪ کاهش، همچنین پرداختی متقاضیان مطابق درصد آزاد سازی در هر مرحله از قسط انجام شود. ۲- با توجه به افزایش قیمت های احداث سازه های گلخانه ای و نیاز به وثیقه سهل الوصول ۱/۵ برابر تسهیلات، روند توسعه گلخانه ها کند و از شتاب لازم برخوردار نیست لذا پیشنهاد می گردد الف- افزایش سقف ضمانتی جهت تسهیلات گلخانه ب- افزایش میزان ارزش گذاری تاسیسات آتیه احداث گلخانه ج- اعتبار مالی متقاضی در میزان وثیقه منظور گردد. ۳- مشکل نوسانات قیمت سازه های گلخانه ای که پیشنهاد می گردد آزاد سازی قسط اول از ۳۰٪ به ۵۰٪ افزایش و مبلغ قسط صرفا جهت تامین سازه و وسایل جانبی منظور گردد. ۴- با توجه به افزایش هزینه های احداث گلخانه پیشنهاد می گردد بازپرداخت اقساط از ۵ سال به ۱۰ سال افزایش یابد. ۵- عدم تخصیص آب جهت احداث مجتمع های گلخانه ای جدید توسط شرکت آب منطقه ای استان. ۶- اسناد تامین آب اکثر متقاضیان احداث گلخانه دستی بوده و بانک عامل جهت وثیقه گذاری محل اجرای طرح نیاز به تائید حق بهره برداری آب توسط شرکت آب منطقه ای دارد که عملا این موضوع امکان پذیر نیست. لذا پیشنهاد می شود میزان حق بهره برداری توسط نماینده مالکین چاه تائید و این موضوع مورد پذیرش بانک عامل قرار گیرد. ۷- عدم تخصیص اعتبار تسهیلاتی جهت اصلاح و نوسازی و توسعه گلخانه در سال ۱۴۰۱، ۱۴۰۲، ۱۴۰۳ و چالش عملیاتی شدن برنامه ابلاغی. ۸- افزایش هزینه جاری (قیمت نهاده های لازم) تولید محصولات گلخانه ای و افزایش هزینه تولید ۹- افزایش هزینه قابل چشمگیر احداث گلخانه ۱۰- وارداتی بودن بذر انواع محصولات گلخانه ای

### ➤ صنایع تبدیلی و غذایی:

۱- ناکافی بودن قوانین و مقررات حمایتی جهت توسعه و ایجاد صنایع تبدیلی، ۲- عدم انجام مطالعه کافی در زمینه استعداد سنجی صنایع تبدیلی، ۳- ناکافی بودن تسهیلات ثابت و در گردش بانکی و عدم تخصیص به موقع آن ها، ۴- سخت گیری بیش از اندازه سیستم بانکی در ارائه تسهیلات به متقاضیان صنایع تبدیلی.



## ➤ دام و طیور:

۱- نداشتن برخی از حلقه های زنجیره توسط خود زنجیره که عمدتاً مرغ مادری می باشد، ۲- نوسان قیمت جوجه و دان که منجر به عدم برنامه ریزی درست می گردد.

## ➤ منابع طبیعی و آبخیزداری:

۱- کثرت تعداد دامداران ذینفع در هر مرتع وجود مشکلات اجتماعی، ۲- مشاعی بودن مراتع استان، ۳- خشکسالی و عدم بارندگی در فصل مناسب کشت و توسعه، ۴- هزینه های بالای بهره برداری از گیاهان دارویی و بنیه ضعیف مالی بهره برداران، ۵- صعب العبور بودن عرصه های دارای رویشگاه، ۶- خام فروشی و نبود صنایع فرآوری محصول، ۷- کمبود اعتبارات با توجه به هزینه بر بودن اجرای پروژه ها آبخیزداری و آبخیزداری، ۸- صعب العبور بودن اکثر مناطق اجرای پروژه ها، ۹- تخریب عوامل کنترل و نفوذ آب در آبخیزهای کوهستانی، ۱۰- از آنجا که اجرای پروژه های آبخیزداری وابسته به فصول سال است توجه به تخصیص اعتبارات در زمان مناسب

## ➤ امور عشایری:

۱- بحران خشکسالی و کاهش شدید علوفه مراتع عشایر، ۲- گرانی علوفه های دستی و بازدهی پایین این گونه تالیف خصوصاً جو.

## ➤ موسسه تحقیقات واکسن و سرم سازی رازی شعبه جنوب شرق کشور- کرمان:

عدم اعتبار لازم جهت تکمیل و تجهیز قسمت بسته بندی، توضیح اینکه تا زمانی که ساختمانها و تجهیزات استاندارد نباشند مجوز صادرات فرآوردهای بیولوژیک قابل اخذ نمی باشد. تاکنون قسمت تولید واکسن اتاق های تمیز یا clean room تکمیل و تجهیز و به روز شده اما قسمت بسته بندی محصول به دلیل عدم تامین اعتبار انجام نشده است.



۳-۱۲-۳- هدف گذاری محور

| برنامه زمان بندی<br>(بر مبنای واحد کمی) |       |       |       | واحد      | هدف کمی                                                                                                       | واحد    | وضع موجود                                                             | شرح هدف                                                                                     | نام محور فرعی               |
|-----------------------------------------|-------|-------|-------|-----------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------|-----------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------|
| ۱۴۰۳                                    | ۱۴۰۴  | ۱۴۰۵  | ۱۴۰۶  |           |                                                                                                               |         |                                                                       |                                                                                             |                             |
| ۱۶۵                                     | ۱۴۷   | ۱۲۹   | ۱۱۹   | هکتار     | ۵۶۰                                                                                                           | هکتار   | ۳۱۹۶                                                                  | توسعه کشت های گلخانه ای با رویکرد ارتقاء بهره وری آب و زمین                                 | (۱) توسعه کشت های گلخانه    |
| ۱۶۱                                     | ۱۳۵   | ۱۱۵   | ۱۰۰   | هزار تن   | ظرفیت احداث واحدهای جدید بر اساس جذب ماده خام)<br>۵۱۱                                                         | هزار تن | ظرفیت پروانه های بهره برداری صادر بر اساس جذب ماده خام تاکنون<br>۲۵۰۳ | ایجاد و توسعه طرح های صنایع تبدیلی و غذایی                                                  | (۲) صنایع تبدیلی و غذایی    |
| ۱۰۰                                     | ۲۰۰   | ۳۰۰   | ۴۰۰   | هزار قطعه | ۱۰۰۰۰۰۰ قطعه در هر دوره (تولید و توزیع مرغ در قالب زنجیره شامل مرغدارها، کارخانجات دان، کشتارگاه و مرغ فروشی) | هر دوره | ۱۰۰۰۰۰۰                                                               | تولید و توزیع مرغ                                                                           | (۳) دام و طیور              |
| ۷۰۰                                     | ۷۰۰   | ۷۰۰   | ۷۰۰   | هکتار     | ۲۸۰۰                                                                                                          | هکتار   | ۱۸۷۵                                                                  | افزایش سطح رویشگاه های گیاهان دارویی با مشارکت مرتعداران در فعالیت های بیولوژیک و بیومکانیک | (۴) منابع طبیعی و آبخیزداری |
| ۱۲۵۰۰                                   | ۱۲۵۰۰ | ۱۲۵۰۰ | ۱۲۵۰۰ | هکتار     | 50000                                                                                                         | هکتار   | ۲۶۸۰۴۰۷                                                               | حفاظت از منابع آب و خاک                                                                     | (۵) منابع طبیعی و آبخیزداری |
| ۷۵۰۰                                    | ۷۵۰۰  | ۷۵۰۰  | ۷۵۰۰  | هکتار     | 30000                                                                                                         | هکتار   | ۳۲۸۵۰                                                                 | حفاظت از منابع آب و خاک                                                                     | (۶) منابع طبیعی و آبخیزداری |



| برنامه زمان بندی<br>(بر مبنای واحد کمی) |      |      |      | واحد           | هدف کمی              | واحد    | وضع موجود | شرح هدف                                           | نام محور فرعی                                                               |
|-----------------------------------------|------|------|------|----------------|----------------------|---------|-----------|---------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------|
| ۸۰۳۱                                    | ۱۰۳۱ | ۵۰۳۱ | ۳۰۳۱ |                |                      |         |           |                                                   |                                                                             |
| ۵۰۰۰                                    | ۵۰۰۰ | ۵۰۰۰ | ۵۰۰۰ | هکتار          | ۲۰۰۰۰                | هکتار   | ۲۵۱۲۳     | مهار، پخش و نفوذ<br>سیلاب                         | (۷) منابع طبیعی و<br>آبخیزداری                                              |
| 2500                                    | 2500 | 2500 | 2500 | هکتار          | 10000                | هکتار   | ۸۰۰       | مهار، پخش و نفوذ<br>سیلاب                         | (۸) منابع طبیعی و<br>آبخیزداری                                              |
| -                                       | ۱۰۰  | ۷۵   | ۵۰   | درصد<br>پیشرفت | ۱ واحد تولیدی        | کارگاه  | ۱         | تکمیل کارخانه<br>تولید خوراک دام                  | (۹) امور عشایری                                                             |
| -                                       | ۱۰۰  | ۷۵   | ۵۰   | درصد<br>پیشرفت | ۵ واحد تولیدی        | کارگاه  | ۴         | احداث و توسعه کارگاه<br>های تولید خوراک دام       |                                                                             |
| -                                       | ۱۰۰  | ۹۰   | ۵۰   | درصد<br>پیشرفت | ۴۵۰ متر مربع ساختمان | مترمربع | ۲۸۳       | تکمیل ساختمان بسته<br>بندی                        | (۱۰) موسسه تحقیقات<br>واکسن و سرم سازی<br>رازی شعبه جنوب شرق<br>کشور- کرمان |
| -                                       | ۱۰۰  | ۹۰   | ۵۰   | درصد<br>پیشرفت | ۵ میلیون دز          | دز      | ۳۰ میلیون | خرید فرماتور و مخازن<br>جهت افزایش تولید<br>واکسن |                                                                             |



## ۴-۱۲-۳- پروژه ها

| ردیف | عنوان محور<br>فرعی                                                    | مسئول محور                                                            | دستگاه‌های<br>همکار                                                                                                              | پروژه (فعالیت<br>ها و اقدامات<br>متناسب)                                      | عمومی<br>خصوصی                        | شرح فعالیت<br>(هدف کمی)                                                                                                          | مسئول فعالیت یا<br>اقدام                                                                      | برنامه زمان بندی درصد |                  |                  |                  | شهرستان های<br>محل اجرا                               |
|------|-----------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------|------------------|------------------|------------------|-------------------------------------------------------|
|      |                                                                       |                                                                       |                                                                                                                                  |                                                                               |                                       |                                                                                                                                  |                                                                                               | ۱۳۹۷                  | ۱۳۹۸             | ۱۳۹۹             | ۱۴۰۰             |                                                       |
| ۱    | توسعه کشت<br>های گلخانه ای<br>بارویکرد ارتقاء<br>بهره وری آب<br>وزمین | دستر گلخانه ها ،<br>گیاهان زیتی و<br>قارچ های<br>خوراکی               | سازمان جهاد<br>کشاورزی<br>استان<br>سازمان نظام<br>مهندسی<br>کشاورزی و<br>منابع طبیعی<br>استان                                    | توسعه سطح زیر<br>کشت گلخانه های<br>استان                                      | خصوصی<br>(با اخذ<br>تسهیلات<br>بانکی) | ۱۶۰ هکتار                                                                                                                        | سازمان جهاد<br>کشاورزی/ معاونت<br>بهبود تولیدات<br>گیاهی/ مدیریت باغبانی<br>/ شهرستان های هدف | ۱۹                    | ۴۷               | ۲۹               | ۶۵               | کلیه شهرستان<br>های تابعه                             |
| ۲    | صنایع<br>تبدیلی و<br>غذایی                                            | دستر صنایع<br>تبدیلی و غذائی<br>وزارت                                 | سازمان جهاد<br>کشاورزی<br>استان - سازمان<br>نظام مهندسی<br>کشاورزی و<br>منابع طبیعی<br>استان                                     | ایجاد و توسعه<br>صنایع تبدیلی و<br>تکمیلی                                     | خصوصی<br>(با اخذ<br>تسهیلات<br>بانکی) | ظرفیت احداث<br>واحدهای جدید بر<br>اساس جذب ماده خام)<br>۳۶۱ هزار تن                                                              | سازمان جهاد<br>کشاورزی/ مدیریت<br>صنایع تبدیلی و غذائی<br>/ شهرستان های هدف                   | ۶۳                    | ۹۸               | ۷۸               | ۱۲۲              | کلیه شهرستان<br>های تابعه                             |
| ۳    | دام و طیور                                                            | معاونت امور دام<br>وزارت                                              | سازمان جهاد<br>کشاورزی -<br>معاونت امور<br>دام                                                                                   | زنجیره پروتئین<br>گستر آرام                                                   | خصوصی<br>(با اخذ<br>تسهیلات<br>بانکی) | ۱۰۰۰۰۰۰ قطعه در هر<br>دوره (تولید و توزیع<br>مرغ در قالب زنجیره<br>شامل<br>مرغدارها، کارخانجات<br>دان ، کشتارگاه و مرغ<br>فروشی) | سازمان جهاد<br>کشاورزی - معاونت<br>امور دام                                                   | ۴۰۰ هزار<br>قطعه      | ۳۰۰ هزار<br>قطعه | ۲۰۰ هزار<br>قطعه | ۱۰۰ هزار<br>قطعه | کرمان                                                 |
| ۴    | منابع طبیعی و<br>آبخیزداری                                            | اداره کل منابع<br>طبیعی و<br>آبخیزداری<br>استان - اداره<br>امور مراتع | سازمان جهاد<br>کشاورزی<br>استان<br>مرکز تحقیقات<br>کشاورزی و<br>منابع طبیعی<br>سازمان نظام<br>مهندسی<br>کشاورزی و<br>منابع طبیعی | کشت و توسعه<br>گیاهان دارویی با<br>اجرای پروژه های<br>بیولوژیک و<br>بیومکانیک | خصوصی<br>(مشارکتی)                    | ۲۸۰۰ هکتار                                                                                                                       | داره کل منابع طبیعی و<br>آبخیزداری استان -<br>اداره امور مراتع                                | ۷۰۰                   | ۷۰۰              | ۷۰۰              | ۷۰۰              | کلیه شهرستان<br>های دارای<br>رویشگاه گیاهان<br>دارویی |



| ردیف | عنوان محور<br>فرعی         | مسئول محور                                                                  | دستگاه‌های<br>همکار                                                         | پروژه (فعالیت<br>ها و اقدامات<br>متناسب)                                                                      | عمومی<br>خصوصی | شرح فعالیت<br>(هدف کمی) | مسئول فعالیت یا<br>اقدام                         | برنامه زمان بندی درصد |     |     |      | شهرستان های<br>محل اجرا                                     |
|------|----------------------------|-----------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------|-------------------------|--------------------------------------------------|-----------------------|-----|-----|------|-------------------------------------------------------------|
|      |                            |                                                                             |                                                                             |                                                                                                               |                |                         |                                                  | ۳۰٪                   | ۶۰٪ | ۹۰٪ | ۱۰۰٪ |                                                             |
| ۵    | منابع طبیعی و<br>آبخیزداری | معاونت<br>آبخیزداری<br>اداره کل منابع<br>طبیعی و<br>آبخیزداری<br>استان      | اداره<br>آبخیزداری و<br>حفاظت خاک<br>- اداره کنترل<br>سیلاب و<br>آبخوانداری | حفاظت خاک و<br>پیشگیری از<br>فرسایش در عرصه<br>آبخیزهای خارج از<br>حوزه سد منابع<br>طبیعی استان کرمان         | دولتی          | 50000 هکتار             | داره کل منابع طبیعی و<br>آبخیزداری استان         | ۲۵                    | ۲۵  | ۲۵  | ۲۵   | زیرحوزه آبخیز<br>شهرستان                                    |
| ۶    | منابع طبیعی و<br>آبخیزداری | معاونت<br>آبخیزداری<br>اداره کل منابع<br>طبیعی و<br>آبخیزداری<br>جنوب استان | اداره<br>آبخیزداری و<br>حفاظت خاک<br>- اداره کنترل<br>سیلاب و<br>آبخوانداری | حفاظت خاک و<br>پیشگیری از<br>فرسایش در عرصه<br>آبخیزهای خارج از<br>حوزه سد منابع<br>طبیعی جنوب استان<br>کرمان | دولتی          | 30000 هکتار             | داره کل منابع طبیعی و<br>آبخیزداری جنوب<br>استان | ۲۵                    | ۲۵  | ۲۵  | ۲۵   | زیرحوزه آبخیز<br>شهرستان                                    |
| ۷    | منابع طبیعی و<br>آبخیزداری | معاونت<br>آبخیزداری<br>اداره کل منابع<br>طبیعی و<br>آبخیزداری<br>استان      | اداره<br>آبخیزداری و<br>حفاظت خاک<br>- اداره کنترل<br>سیلاب و<br>آبخوانداری | آبخوانداری، پخش<br>سیلاب و بهره<br>برداری از رون<br>آبهای سطحی منابع<br>طبیعی شمال استان<br>کرمان             | دولتی          | ۲۰۰۰۰ هکتار             | داره کل منابع طبیعی و<br>آبخیزداری استان         | ۲۵                    | ۲۵  | ۲۵  | ۲۵   | زیرحوزه آبخیز<br>شهرستان                                    |
| ۸    | منابع طبیعی و<br>آبخیزداری | معاونت<br>آبخیزداری<br>اداره کل منابع<br>طبیعی و<br>آبخیزداری<br>جنوب استان | اداره<br>آبخیزداری و<br>حفاظت خاک<br>- اداره کنترل<br>سیلاب و<br>آبخوانداری | آبخوانداری، پخش<br>سیلاب و بهره<br>برداری از روان<br>آبهای سطحی<br>جنوب کرمان                                 | دولتی          | 10000 هکتار             | داره کل منابع طبیعی و<br>آبخیزداری جنوب<br>استان | ۲۵                    | ۲۵  | ۲۵  | ۲۵   | زیرحوزه آبخیز<br>شهرستان                                    |
| ۹    | امور عشایری                | شرکت تعاونی<br>عشایری                                                       | اداره<br>امور عشایر استان<br>کرمان-شمال                                     | تکمیل کارخانه<br>تولید خوراک دام                                                                              | خصوصی          | ۱ واحد تولیدی           | شرکت تعاونی<br>شهرستان                           | ۵۰                    | ۷۵  | ۱۰۰ | -    | سیرجان                                                      |
|      |                            |                                                                             |                                                                             | راه اندازی کارگاه<br>خوراک دام                                                                                | خصوصی          | ۵ واحد تولیدی           | شرکت تعاونی<br>شهرستان                           | ۵۰                    | ۷۵  | ۱۰۰ | -    | شهرستان های<br>ریگان، شهر بابک<br>، بردسیر ، بم ،<br>بافت ، |



| ردیف | عنوان محور<br>فرعی                                                        | مسئول محور                                   | دستگاه‌های<br>همکار             | پروژه (فعالیت<br>ها و اقدامات<br>متناسب)                              | عمومی<br>خصوصی                                   | شرح فعالیت<br>(هدف کمی) | مسئول فعالیت یا<br>اقدام | برنامه زمان بندی درصد |     |     |      | شهرستان های<br>محل اجرا |
|------|---------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------|---------------------------------|-----------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------|-------------------------|--------------------------|-----------------------|-----|-----|------|-------------------------|
|      |                                                                           |                                              |                                 |                                                                       |                                                  |                         |                          | ۳۰٪                   | ۵۰٪ | ۷۰٪ | ۱۰۰٪ |                         |
| ۱۰   | موسسه تحقیقات<br>واکسن و سرم<br>سازی رازی<br>شعبه جنوب شرق<br>کشور- کرمان | موسسه<br>تحقیقات<br>واکسن و سرم<br>سازی رازی | سازمان جهاد<br>کشاورزی<br>استان | تکمیل ساختمان<br>کلین روم تولید<br>واکسنهای<br>بیولوژیک (بسته<br>بندی | عمومی<br>(تخصیص<br>ردیف<br>اعتبارموقت<br>استانی) | ۴۵۰ متر مربع            | سازمان جهاد<br>کشاورزی   | ۵۰                    | ۹۰  | ۱۰۰ | -    | کرمان                   |
|      |                                                                           |                                              |                                 | خرید فرماتور<br>جهت افزایش<br>تولید واکسنهای<br>بیولوژیک              |                                                  | فرماتور ۲ دستگاه        | سازمان جهاد<br>کشاورزی   | ۵۰                    | ۹۰  | ۱۰۰ | -    | کرمان                   |





۱۳-۳- محور حمل و نقل و مسکن

مسئول محور: اداره کل راه و شهرسازی استان کرمان

ظرف اجراء: گروه کاری زیربنایی



### ۱۳-۳- حمل و نقل و مسکن

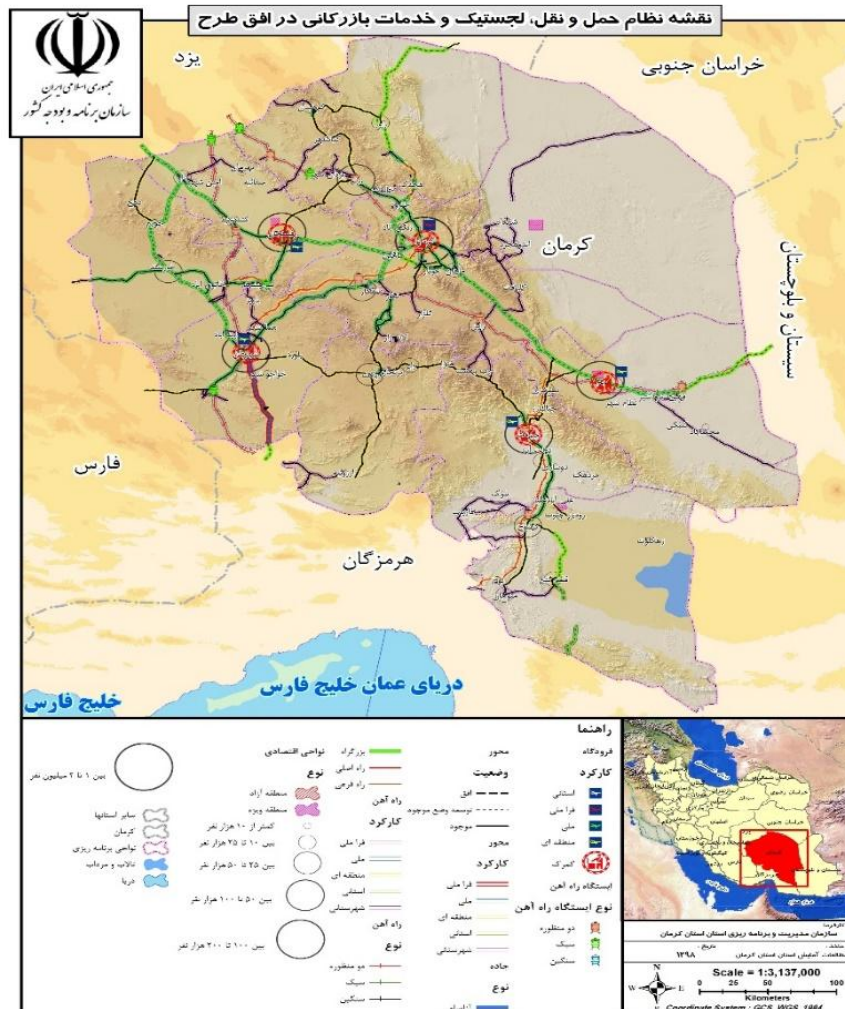
#### ۱-۱۳-۳- مقدمه

صنعت حمل و نقل و ترابری بیانگر وضعیت اقتصادی و میزان توسعه یافتگی هر کشوری است بطوری که این صنعت را باید یکی از عوامل مهم در توسعه اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی و غیره دانست. اهمیت این صنعت چنان است که اندیشمندان اقتصاد دنیا معتقدند اگر در قرن ۲۱ کشورهای توسعه نیافته به این صنعت توجه لازم را نداشته باشند، رشد و توسعه آنها به حداقل خواهد رسید.

حمل و نقل و ترابری شریان حیات اقتصادی و اجتماعی هر جامعه بوده و بنا به ماهیت و نقش عملکردی خود در طیفی وسیع، در جهت پاسخگویی به نیازهای موجود به عنوان یکی از فعالیت‌های مهم و پارامتری اساسی و اثرگذار در اقتصاد ملی و منطقه‌ای محسوب می‌گردد. سیاست‌ها و راهبردهایی چون بازسازی، تعریض، بهسازی و تجهیز شبکه ارتباطی زمینی، توسعه شبکه آزادراهی و بزرگراهی، ایجاد پیوستگی در خطوط ریلی و شبکه ارتباطی، توسعه فرودگاه‌های استان، بهره‌گیری از فن‌آوری اطلاعات در صنعت حمل و نقل، جلب سرمایه‌گذاری بخش خصوصی، توسعه پایانه‌های حمل و نقل بار و مسافر و ایجاد مجتمع‌های رفاهی بین‌راهی می‌تواند در دستیابی به اهداف توسعه استان نقش مهمی را ایفا نماید.

#### ۲-۱۳-۳- وضع موجود

راه‌های ارتباطی استان در نقشه ۱-۱۳ قابل مشاهده می‌باشند. تراکم راه در استان ۱۰,۲ کیلومتر در ۱۰۰ کیلومتر مربع و برای کشور معادل ۱۳,۸۱ می‌باشد. در این سال مجموع انواع راه‌های اصلی و فرعی، بزرگراه و آزادراه تحت پوشش وزارت راه و شهرسازی در استان کرمان ۹۰۲۶,۵ کیلومتر بوده است که شامل ۵۶ کیلومتر آزاد راه، ۲۲۷۵,۵ کیلومتر بزرگراه، ۲۸۱۵ کیلومتر راه اصلی و ۳۸۸۰ کیلومتر راه فرعی می‌باشد. شاخص‌های بخش راه و ترابری استان و کشور در سال ۱۴۰۲ در جدول ۲-۱۳ مشخص شده است.



جدول ۲-۱۳ شاخص‌های بخش راه و ترابری استان و کشور سال ۱۴۰۲

| عنوان              | راه های بین شهری (کیلومتر) |         |         |          |          |        | راه های روستایی (کیلومتر) |       |
|--------------------|----------------------------|---------|---------|----------|----------|--------|---------------------------|-------|
|                    | جمع                        | آزادراه | بزرگراه | راه اصلی | راه فرعی | جمع    | آسفالت                    | شوسه  |
| کرمان              | ۹۰۲۶,۵                     | ۵۶      | ۲۲۷۵,۵  | ۲۸۱۵     | ۳۸۸۰     | ۹۵۰۷   | ۸۳۹۸                      | ۱۱۰۹  |
| کشور               | ۹۱۱۳۹                      | ۳۰۵۳    | ۲۱۴۱۳   | ۲۷۶۷۸    | ۳۸۹۹۵    | ۱۳۴۲۴۳ | ۱۱۱۴۳۱                    | ۲۲۸۱۲ |
| سهم از کشور (درصد) | ۹,۹۰                       | ۱,۸۳    | ۱۰,۶۳   | ۱۰,۱۷    | ۹,۹۵     | ۷,۰۸   | ۷,۵۴                      | ۴,۸۶  |

مرجع: اداره کل راهداری و حمل و نقل جاده‌ای شمال و جنوب استان



جدول ۳-۱۳ حاوی اطلاعاتی راجع به مشخصات شبکه انواع راه‌های موجود استان در سال ۱۴۰۲ می‌باشد.

جدول ۳-۱۳ مشخصات شبکه انواع راه‌های استان سال ۱۴۰۲

| تا پایان سال ۱۴۰۲                   |               | انواع راه‌های اصلی و فرعی |                  |
|-------------------------------------|---------------|---------------------------|------------------|
| تراکم (کیلومتر بر ۱۰۰ کیلومتر مربع) | طول (کیلومتر) |                           |                  |
| ۰,۰۳                                | ۵۶            | آزادراه                   | راه‌های بین شهری |
| ۱,۲۵                                | ۲۲۷۵,۵        | بزرگراه                   |                  |
| ۱,۵۵                                | ۲۸۱۵          | راه اصلی                  |                  |
| ۲,۱۳                                | ۳۸۸۰          | راه فرعی                  |                  |
| ۴,۹۷                                | ۹۰۲۶,۵        | جمع                       |                  |
| ۴,۶۲                                | ۸۳۹۸          | آسفالت                    | راه‌های روستایی  |
| ۰,۶۱                                | ۱۱۰۹          | شوسه                      |                  |
| ۵,۲۳                                | ۹۵۰۷          | جمع                       |                  |
| ۱۰,۲۰                               | ۱۸۵۳۴         | جمع کل                    |                  |

مرجع: اداره کل راه‌داری و حمل‌ونقل جاده‌ای شمال و جنوب استان

بر حسب جدول ۴-۱۳ بیشترین طول از بزرگراه‌های استان در شهرستان کرمان به طول ۴۶۸ کیلومتر واقع شده و شهرستان‌های سیرجان، شهربابک و رفسنجان به ترتیب با داشتن ۲۵۶، ۲۴۱ و ۱۸۹ کیلومتر در رده‌های بعدی قرار دارند. در حال حاضر، طول راه‌های روستایی استان ۹۵۰۷ کیلومتر بوده و آمارها حاکی از آن است که ترکیب راه‌های روستایی در سال ۱۴۰۲ به صورت ۸۳۹۸ کیلومتر راه آسفالت (۸۸ درصد) و ۱۱۰۹ کیلومتر راه شوسه (۱۲ درصد) بوده است که با این حساب میانگین تراکم راه‌های روستایی در هر صد کیلومتر مربع از مساحت استان، ۵,۲۶ کیلومتر می‌باشد. متأسفانه در زمینه راه‌های درون شهری علیرغم پیگیری‌های انجام شده اطلاعات قابل استنادی در دست نیست.

جدول ۴-۱۳ انواع راه‌های تحت حوزه استحفاظی وزارت راه و شهرسازی در استان

| شهرستان | جمع کل | راه‌های بین شهری (کیلومتر) |         |         |          |          |     | راه‌های روستایی (کیلومتر) |      |     |
|---------|--------|----------------------------|---------|---------|----------|----------|-----|---------------------------|------|-----|
|         |        | جمع                        | آزادراه | بزرگراه | راه اصلی | راه فرعی | جمع | آسفالت                    | شوسه | جمع |
| ارزوئیه | ۴۴۹    | ۱۸۳                        | ۰       | ۰       | ۰        | ۱۸۳      | ۲۶۶ | ۲۳۱                       | ۳۵   |     |
| انار    | ۲۸۰    | ۱۸۴                        | ۰       | ۱۴۲     | ۱۲       | ۳۰       | ۹۶  | ۸۳                        | ۱۳   |     |
| بافت    | ۶۱۹    | ۲۳۳                        | ۰       | ۱۸      | ۳۳       | ۱۸۲      | ۳۸۶ | ۳۱۹                       | ۶۷   |     |



| شهرستان     | جمع کل | راه‌های بین شهری (کیلومتر) |         |         |          |          |      | راه‌های روستایی (کیلومتر) |      |  |
|-------------|--------|----------------------------|---------|---------|----------|----------|------|---------------------------|------|--|
|             |        | جمع                        | آزادراه | بزرگراه | راه اصلی | راه فرعی | جمع  | آسفالت                    | شوسه |  |
| بردسیر      | ۶۱۲    | ۲۵۸                        | ۰       | ۱۲۰     | ۱۱       | ۱۲۷      | ۳۵۴  | ۳۰۹                       | ۴۵   |  |
| بم          | ۴۸۰    | ۱۷۸                        | ۰       | ۱۰۳     | ۳۷       | ۳۸       | ۳۰۲  | ۲۱۷                       | ۸۵   |  |
| جیرفت       | ۱۹۹۸   | ۴۸۵                        | ۰       | ۱۲۲     | ۱۹۶      | ۱۶۸      | ۱۵۱۳ | ۷۶۹                       | ۷۴۴  |  |
| راپر        | ۲۳۰    | ۷۲                         | ۰       | ۰       | ۵۲       | ۲۰       | ۱۵۸  | ۱۱۴                       | ۴۴   |  |
| راور        | ۵۹۴    | ۳۴۲                        | ۰       | ۴۴      | ۹۸       | ۲۰۰      | ۲۵۲  | ۲۱۹                       | ۳۳   |  |
| رفسنجان     | ۹۳۷    | ۳۴۴                        | ۰       | ۱۸۹     | ۶۵       | ۹۰       | ۵۹۳  | ۵۸۱                       | ۱۲   |  |
| رودبار جنوب | ۷۹۷    | ۲۸۰                        | ۰       | ۱۲      | ۱۶۰      | ۱۰۸      | ۵۱۷  | ۳۳۹                       | ۱۷۸  |  |
| جازموریان   | ۷۹۷    | ۲۸۰                        | ۰       | ۱۲      | ۱۶۰      | ۱۰۸      | ۵۱۷  | ۳۳۹                       | ۱۷۸  |  |
| ریگان       | ۱۸۰    | ۶۱                         | ۰       | ۶       | ۵۵       | ۰        | ۱۱۹  | ۱۰۷                       | ۱۲   |  |
| زرند        | ۷۲۲    | ۲۹۱                        | ۰       | ۴۵      | ۲۴۶      | ۰        | ۴۳۱  | ۳۹۱                       | ۴۰   |  |
| سیرجان      | ۱۲۴۶   | ۶۱۵                        | ۵۶      | ۲۵۶     | ۷۵       | ۲۲۸      | ۶۳۱  | ۴۸۹                       | ۱۴۲  |  |
| شهربابک     | ۷۹۵    | ۴۰۹                        | ۰       | ۲۴۱     | ۶۶       | ۱۰۲      | ۳۸۶  | ۳۶۳                       | ۲۳   |  |
| عنبرآباد    | ۷۷۴    | ۲۴۲                        | ۰       | ۳۴      | ۷۸       | ۱۳۰      | ۵۳۲  | ۳۳۱                       | ۲۰۱  |  |
| فاراب       | ۴۷۱    | ۱۷۵                        | ۰       | ۱۲      | ۵۱       | ۱۱۱      | ۲۹۶  | ۲۲۵                       | ۷۱   |  |
| فهرج        | ۲۳۸    | ۷۹                         | ۰       | ۵۷      | ۲۲       | ۰        | ۱۵۹  | ۱۵۱                       | ۸    |  |
| قلعه گنج    | ۸۵۲    | ۴۲۱                        | ۰       | ۰       | ۲۲۵      | ۱۹۷      | ۴۳۱  | ۳۰۶                       | ۱۲۵  |  |
| کرمان       | ۱۹۹۴   | ۱۲۲۱                       | ۰       | ۴۶۸     | ۳۶۲      | ۳۹۱      | ۷۷۳  | ۶۸۱                       | ۹۲   |  |
| کهنوج       | ۵۰۹    | ۳۵۳                        | ۰       | ۱۱۲     | ۱۳۹      | ۱۰۳      | ۱۵۶  | ۱۳۴                       | ۲۲   |  |
| کوهبنان     | ۱۸۹    | ۸۰                         | ۰       | ۰       | ۰        | ۸۰       | ۱۰۹  | ۹۱                        | ۱۸   |  |
| گنبدکی      | ۸۷     | ۳۳                         | ۰       | ۳۳      | ۰        | ۰        | ۵۴   | ۵۴                        | ۰    |  |
| منوجان      | ۶۰۲    | ۲۲۲                        | ۰       | ۴       | ۸۲       | ۱۳۷      | ۳۸۰  | ۳۳۱                       | ۴۹   |  |
| نرماشیر     | ۱۹۳    | ۳۶                         | ۰       | ۳۶      | ۰        | ۰        | ۱۵۷  | ۱۵۰                       | ۷    |  |
| جمع استان   | ۱۶۶۴۴  | ۷۰۷۶                       | ۵۶      | ۲۰۶۶    | ۲۲۲۳     | ۲۷۳۲     | ۹۵۶۸ | ۷۳۲۴                      | ۲۲۴۴ |  |

مرجع: اداره کل راهداری و حمل و نقل جاده‌ای شمال و جنوب استان



## ناوگان حمل و نقل عمومی مسافری

در سال ۱۴۰۲ تعداد ۷۳۵۶۸۹ مورد سفر درون استانی جهت جابه‌جایی ۱۲۶۲۵۰۸ نفر مسافر از طریق پایانه‌های مسافربری استان صورت پذیرفته است. بیشترین موارد سفر از طریق سواری با ۳۸,۲ درصد و بیشترین مسافر جابه‌جا شده از طریق اتوبوس ۶۸,۶ درصد انجام شده است. در این دوره کمترین سفر مربوط به تقاضای سفر با مینی بوس به میزان ۲۶,۸ درصد بوده است. علت اصلی این امر فرسودگی بیش از حد ناوگان مینی بوس و همچنین نوسازی و بهسازی ناوگان سواری در طول این دوره می‌باشد.

جدول ۵-۱۳ اطلاعات مسافران درون استانی پایانه‌های مسافربری

| سال  | تعداد سفر (مورد) |        |          |        | مسافر جابجا شده (نفر) |         |          |         |
|------|------------------|--------|----------|--------|-----------------------|---------|----------|---------|
|      | جمع              | اتوبوس | مینی بوس | سواری  | جمع                   | اتوبوس  | مینی بوس | سواری   |
| ۱۳۹۵ | ۵۵۱۷۹۴           | ۸۷۸۲۲  | ۳۶۲۰۸    | ۴۲۷۷۶۴ | ۴۰۳۰۶۶۴               | ۱۸۲۱۵۸۸ | ۵۱۹۲۶۲   | ۱۶۸۹۸۱۴ |
| ۱۳۹۶ | ۵۴۳۷۴۸           | ۸۵۴۹۶  | ۴۳۵۵۶    | ۴۱۴۶۹۶ | ۴۰۰۶۱۳۲               | ۱۷۹۰۵۱۴ | ۶۱۲۹۴۲   | ۱۶۰۲۶۷۶ |
| ۱۳۹۷ | ۵۴۶۲۷۳           | ۸۶۵۴۰  | ۵۵۶۷۴    | ۴۰۴۰۵۹ | ۴۲۷۰۶۲۹               | ۱۹۵۸۹۴۲ | ۷۳۶۸۴۴   | ۱۵۷۴۸۴۳ |
| ۱۳۹۸ | ۵۰۳۲۸۷           | ۷۹۳۶۱  | ۷۳۲۱۸    | ۳۵۰۷۰۸ | ۴۳۶۳۶۱۶               | ۲۲۳۱۲۵۵ | ۷۷۸۷۴۲   | ۱۳۵۳۶۱۹ |
| ۱۳۹۹ | ۴۱۰۷۷۳           | ۷۲۱۲۰  | ۶۴۷۱۷    | ۲۷۳۹۳۶ | ۳۸۴۷۶۶۰               | ۲۰۴۸۶۰۵ | ۸۳۳۵۹۲   | ۹۶۵۴۶۳  |
| ۱۴۰۰ | ۵۴۴۱۷۹           | ۱۳۷۹۸۱ | ۱۳۵۰۲۶   | ۲۷۱۱۷۲ | ۶۶۴۲۱۲۸               | ۴۲۸۸۳۸۶ | ۱۵۱۳۹۱۹  | ۸۳۹۸۲۳  |
| ۱۴۰۱ | ۶۷۵۲۴۵           | ۱۸۱۹۷۰ | ۱۷۸۳۹۵   | ۳۱۴۸۸۰ | ۹۳۳۴۳۲۸               | ۶۲۶۹۲۰۴ | ۲۲۳۱۳۹۲  | ۸۳۳۷۳۲  |
| ۱۴۰۲ | ۷۳۵۶۸۹           | ۲۵۷۳۵۴ | ۱۹۷۱۴۴   | ۲۸۱۱۹۱ | ۱۲۶۲۵۰۰۸              | ۸۶۶۳۷۷۶ | ۳۰۴۲۶۰۶  | ۹۱۸۶۲۶  |

مرجع: اداره کل راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای شمال و جنوب استان

همچنین در سال ۱۴۰۲ تعداد ۱۲۳۱۰۵ مورد سفر برون استانی جهت جابه‌جایی ۱۷۸۵۸۸۵ نفر مسافر از طریق پایانه‌های مسافربری استان صورت پذیرفته است. بیشترین موارد سفر از طریق اتوبوس با ۵۷,۷ درصد و بیشترین مسافر جابه‌جا شده از طریق اتوبوس ۸۶,۸ درصد انجام شده است.

جدول ۶-۱۳ اطلاعات مسافران برون استانی پایانه‌های مسافربری

| عنوان | تعداد سفر (مورد) |        |          |       | مسافر جابجا شده (نفر) |         |          |        |
|-------|------------------|--------|----------|-------|-----------------------|---------|----------|--------|
|       | جمع              | اتوبوس | مینی بوس | سواری | جمع                   | اتوبوس  | مینی بوس | سواری  |
| ۱۳۹۰  | ۹۵۲۶۸            | ۶۰۰۲۹  | ۴۰۱۳     | ۳۱۲۲۶ | ۱۴۶۵۱۹۳               | ۱۲۸۲۹۵۶ | ۵۸۴۸۵    | ۱۲۳۷۵۲ |
| ۱۳۹۳  | ۸۸۳۱۲            | ۵۸۰۸۹  | ۲۰۴۶     | ۲۸۱۷۷ | ۱۱۷۷۳۴۴               | ۱۰۳۸۴۵۱ | ۲۸۴۷۴    | ۱۱۰۴۱۹ |



| عنوان | تعداد سفر (مورد) |        |          |       | مسافر جابجا شده (نفر) |         |          |        |
|-------|------------------|--------|----------|-------|-----------------------|---------|----------|--------|
|       | جمع              | اتوبوس | مینی بوس | سواری | جمع                   | اتوبوس  | مینی بوس | سواری  |
| ۱۳۹۴  | ۸۴۸۷۳            | ۵۶۸۵۴  | ۱۹۲۲     | ۲۶۰۹۷ | ۱۱۷۷۶۳۳               | ۱۰۴۹۱۴۴ | ۲۲۶۲۸    | ۱۰۵۸۶۱ |
| ۱۳۹۵  | ۸۶۴۲۶            | ۵۹۰۸۷  | ۲۷۶۶     | ۲۴۵۷۳ | ۱۲۵۳۹۶۱               | ۱۱۱۸۰۰۳ | ۴۰۰۶۸    | ۹۵۸۹۰  |
| ۱۳۹۶  | ۸۵۶۸۷            | ۵۹۷۶۹  | ۳۴۳۸     | ۲۲۴۸۰ | ۱۱۵۷۷۲۸               | ۱۰۳۰۰۵۱ | ۴۰۱۲۲    | ۸۷۵۵۵  |
| ۱۳۹۷  | ۱۰۴۲۳۹           | ۷۵۶۹۹  | ۴۳۹۶     | ۲۴۱۴۴ | ۱۳۱۱۳۹۱               | ۱۱۶۹۵۱۲ | ۴۸۲۸۳    | ۹۳۵۹۶  |
| ۱۳۹۸  | ۱۶۲۵۸۲           | ۹۸۹۸۹  | ۶۵۱۸     | ۵۷۰۷۵ | ۲۰۷۶۶۴۴               | ۱۷۴۴۶۰۹ | ۹۹۵۰۳    | ۲۳۲۵۳۲ |
| ۱۳۹۹  | ۹۸۴۲۱            | ۶۷۱۱۹  | ۱۳۵۷۸    | ۱۷۷۲۴ | ۱۰۸۳۱۵۲               | ۸۷۲۹۷۶  | ۱۵۱۰۲۹   | ۵۹۱۴۷  |
| ۱۴۰۰  | ۱۴۵۵۹۳           | ۷۸۳۸۸  | ۱۶۵۸۶    | ۵۰۶۱۹ | ۱۳۸۲۲۹۲               | ۱۰۶۹۲۸۰ | ۱۶۲۲۸۹   | ۱۵۰۷۲۳ |
| ۱۴۰۱  | ۱۲۸۰۳۶           | ۷۰۰۴۵  | ۱۰۸۶۵    | ۴۷۱۲۶ | ۱۶۷۲۱۲۶               | ۱۳۹۹۹۷۷ | ۱۱۳۴۰۹   | ۱۵۸۷۴۰ |
| ۱۴۰۲  | ۱۲۳۱۰۵           | ۷۱۰۶۴  | ۷۳۶۹     | ۴۴۶۷۲ | ۱۷۸۵۸۸۵               | ۱۵۵۱۰۸۸ | ۷۵۲۲۹    | ۱۵۹۵۶۸ |

مرجع: اداره کل راهداری و حمل و نقل جاده‌ای شمال و جنوب استان

## فرودگاه

با توجه به گستردگی جنوب شرق کشور، وجود پنج فرودگاه در شهرهای رفسنجان، جیرفت، بم، سیرجان و کرمان در ابعاد ملی و بین‌المللی می‌توانند نقش مهمی را ایفا نموده و به عنوان یک فرصت برای صنعت حمل و نقل هوایی محسوب شوند. در سال ۱۴۰۲ تعداد پروازهای داخلی (ورود و خروج) ۷۸۶۷ پرواز بوده که نسبت به سال گذشته ۱۴ درصد افزایش را نشان می‌دهد؛ همچنین می‌توان کاهش ۶ درصدی برای مسافرین و افزایش ۴ درصدی را برای میزان بار حمل شده به نسبت به سال گذشته مشاهده نمود.

جدول ۷-۱۳ اطلاعات پروازهای داخلی استان

| سال  | تعداد پرواز |       | تعداد مسافر (نفر) |        | وزن بار (کیلوگرم) |         |
|------|-------------|-------|-------------------|--------|-------------------|---------|
|      | ورودی       | خروجی | ورودی             | خروجی  | ورودی             | خروجی   |
| ۱۳۹۵ | ۲۷۵۷        | ۲۷۵۲  | ۴۰۴۷۰۳            | ۴۰۲۶۱۷ | ۲۸۱۴۳۰۰           | ۳۱۲۵۸۸۵ |
| ۱۳۹۶ | ۲۸۹۰        | ۲۸۹۱  | ۳۹۱۶۶۲            | ۳۹۵۳۱۸ | ۲۷۰۱۳۵۳           | ۲۶۹۵۹۵۱ |
| ۱۳۹۷ | ۳۲۶۷        | ۳۲۶۶  | ۴۱۰۴۷۲            | ۴۰۹۱۰۲ | ۲۶۵۵۹۲۴           | ۲۷۷۹۱۴۵ |
| ۱۳۹۸ | ۲۹۸۳        | ۲۹۸۲  | ۳۸۳۵۹۸            | ۳۸۱۹۹۸ | ۲۴۴۹۷۹۸           | ۲۵۲۴۰۵۵ |
| ۱۳۹۹ | ۲۶۸۵        | ۲۶۸۶  | ۲۷۰۹۴۱            | ۲۷۶۱۳۷ | ۱۷۶۶۵۹۰           | ۲۰۲۵۲۱۴ |
| ۱۴۰۰ | ۳۱۰۵        | ۳۱۰۸  | ۳۶۶۵۵۵            | ۳۷۰۹۹۸ | ۲۷۰۸۷۱۸           | ۲۸۸۶۰۷۲ |
| ۱۴۰۱ | ۳۴۴۶        | ۳۴۴۶  | ۴۵۶۷۷۴            | ۴۶۳۵۸۷ | ۳۳۶۴۴۱۸           | ۳۴۱۳۶۷۹ |
| ۱۴۰۲ | ۳۹۳۴        | ۳۹۳۳  | ۴۳۱۹۰۷            | ۴۳۵۱۸۳ | ۳۵۷۷۷۷۷           | ۳۴۶۹۷۹۱ |

مرجع: اداره کل فرودگاه‌های استان



## راه آهن

در سال ۱۴۰۱ از نظر ارتباط ریلی معادل ۵۵۰ کیلومتر خط راه آهن در استان کرمان واقع شده است که قسمتی از شبکه مهم و حیاتی شمال به جنوب (تهران، سیرجان، بندرعباس) نیز از آن محسوب می شود. سهم "خطوط اصلی"، "فرعی و مانوری" و "صنعتی و تجاری" از کشور در سال ۱۴۰۲ به ترتیب ۴,۶، ۶,۷ و ۴,۲ درصد بوده و در مجموع ۱۷ ایستگاه در محدوده ریلی استان کرمان واقع گردیده است.

جدول ۸-۱۳ اطلاعات راه آهن استان

| طول خطوط (کیلومتر) |               |       | عنوان                 |
|--------------------|---------------|-------|-----------------------|
| صنعتی و تجاری      | فرعی و مانوری | اصلی  |                       |
| ۸۷,۶               | ۸۵            | ۵۵۰   | کرمان                 |
| ۲۱۰۸               | ۱۲۶۴          | ۱۱۹۲۹ | کشور                  |
| ۴,۲                | ۶,۷           | ۴,۶   | سهم از کشور<br>(درصد) |

مرجع: اداره کل راه آهن استان

## ۳-۱۳-۳-۱ اهم ظرفیت ها و چالش های محور:

### الف) ظرفیت ها

- میانگین سهم ۴۰ درصدی استان از ارزش افزوده معادن غیرنفتی کشور و ۲۵ درصد از اشتغال معادن کشور که باعث ایجاد ظرفیت های بالقوه ارزشمند در زمینه تردد مسافر و بار در استان شده است
- وجود قطب های کشاورزی باغی و جالیزی و گلخانه ای در شمال و جنوب استان که ظرفیت ترابری عظیمی برای استان ایجاد مینماید
- وجود سه منطقه ویژه اقتصادی سیرجان، ارگ جدید، جازموریان
- وجود و گذر کریدورهای مهم بین المللی حمل و نقلی مانند کریدور شمال- جنوب شرق- غرب از استان کرمان
- تعداد ۵ فرودگاه فعال در استان

### ب) چالش ها:

- نیاز به سرمایه بسیار هنگفت برای انجام طرح های زیر بنایی راهسازی و ساختمانی
- وسعت استان و وجود عقب ماندگی های برنامه های توسعه محور استان در دوره های گذشته
- تمرکز تصمیم گیری در مرکز و عدم تفویض اختیارات کافی به مسئولین استانی



- فرسودگی و قدمت بالای خطوط ریلی
- فرسودگی و قدمت بالای جاده های اصلی

#### ۴-۱۳-۳- هدف گذاری محور

از جمله اسناد بالادستی مرتبط با این محور می توان به مواد ۴۹ و ۵۰ در خصوص مسکن و مواد ۵۶ الی ۵۹ قانون برنامه هفتم توسعه و همچنین برنامه امایش سرزمین اشاره نمود. بر این اساس هدف گذاری محور حمل و نقل و مسکن با توجه به محور های فرعی زیر تعریف گردیده است:

| نام محور<br>فرعی                                        | شرح هدف                                                                 | وضع موجود                                          | هدف<br>کمی  | واحد    | برنامه زمان بندی |      |      |      |
|---------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------|-------------|---------|------------------|------|------|------|
|                                                         |                                                                         |                                                    |             |         | ۱۴۰۴             | ۱۴۰۵ | ۱۴۰۶ | ۱۴۰۷ |
| احداث ، توسعه<br>و تکمیل راهها                          | احداث و تکمیل<br>راههای اصلی و<br>بزرگراهی                              | ۹۰۲۶٫۵                                             | ۱۵۵۳        | کیلومتر | ۲۵٪              | ۵۰٪  | ۷۵٪  | ۱۰۰٪ |
|                                                         | احداث و تکمیل<br>راههای روستایی و<br>فرعی                               | ۸۳۹۸                                               | ۱۰۶۵        | کیلومتر | ۲۵٪              | ۵۰٪  | ۷۵٪  | ۱۰۰٪ |
|                                                         | رفع نقاط حادثه خیز                                                      | ۱۴۰                                                | رفع ۷۳ نقطه | نقطه    | ۲۵٪              | ۵۰٪  | ۷۵٪  | ۱۰۰٪ |
| تجهیز هوشمند<br>سازی و<br>نوسازی<br>ناوگان حمل و<br>نقل | احداث مرکز<br>لجستیک                                                    | -                                                  | ۲           | عدد     | ۰                | ۵۰٪  | ۷۵٪  | ۱۰۰٪ |
|                                                         | هوشمند سازی جاده<br>های استان                                           | ۲۵                                                 | ۳۴۵         | عدد     | ۲۵٪              | ۵۰٪  | ۷۵٪  | ۱۰۰٪ |
|                                                         | احداث شبکه مجتمع<br>های خدمات رفاهی بر<br>اساس شاخص های<br>تردد و ایمنی | ۵۹                                                 | ۳           | مجتمع   | ۰٪               | ۳۳٪  | ۶۶٪  | ۱۰۰٪ |
|                                                         | نوسازی ناوگان باری و<br>مسافربری                                        | -                                                  | ۱۶۰۰        | دستگاه  | ۲۵٪              | ۵۰٪  | ۷۵٪  | ۱۰۰٪ |
|                                                         | تاسیس شرکت حمل و<br>نقل بین المللی کالا                                 | -                                                  | ۱           | شرکت    | ۲۵٪              | ۵۰٪  | ۷۵٪  | ۱۰۰٪ |
|                                                         | توسعه و بهینه<br>سازی ظرفیت<br>های ریلی                                 | خط فرسوده با قدمت<br>۵۰ سال بایستی<br>تعویض کوپلاژ | ۱۵۰         | کیلومتر | ۲۵٪              | ۵۰٪  | ۷۵٪  | ۱۰۰٪ |
|                                                         |                                                                         |                                                    |             |         |                  |      |      |      |



| نام محور<br>فرعی                              | شرح هدف                                              | وضع موجود                                                                                             | هدف<br>کمی  | واحد    | برنامه زمان بندی |      |      |      |
|-----------------------------------------------|------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------|---------|------------------|------|------|------|
|                                               |                                                      |                                                                                                       |             |         | ۱۴۰۴             | ۱۴۰۵ | ۱۴۰۶ | ۱۴۰۷ |
| استان                                         |                                                      | قدیمی با کوپلاژ<br>بتونی صورت پذیرد                                                                   |             |         |                  |      |      |      |
|                                               | اتصال راه آهن کرمان<br>- سیرجان                      | عدم اتصال ریلی هم<br>اکنون جابجایی بار<br>کرمان به بندر از<br>طریق خط بافق -<br>بندر صورت می<br>پذیرد | ۱۷۰         | کیلومتر | ۲۵٪              | ۵۰٪  | ۷۵٪  | ۱۰۰٪ |
|                                               | اتصال راه آهن<br>رفسنجان - کرمان                     | عدم اتصال ریلی<br>بدلیل ترافیک بالای<br>قطارها در مسیر بافق<br>یزد                                    | ۱۵۰         | کیلومتر | ۲۵٪              | ۵۰٪  | ۷۵٪  | ۱۰۰٪ |
|                                               | اتصال راه آهن<br>جیرفت - کرمان                       | عدم اتصال ریلی و<br>انجام مطالعات اولیه                                                               | ۲۵۰         | کیلومتر | ۱۰٪              | ۴۰٪  | ۷۵٪  | ۱۰۰٪ |
| توسعه و<br>افزایش ظرفیت<br>حمل و نقل<br>هوایی | ایجاد ظرفیت و<br>افزایش سطح کیفی<br>خدمات ایمنی رفاه | -                                                                                                     | ۵           | تعداد   | ۲۵٪              | ۵۰٪  | ۷۵٪  | ۱۰۰٪ |
| مسکن                                          | احداث مسکن                                           | -                                                                                                     | ۱۱۴۸۰۰ هزار | واحد    | ۲۵٪              | ۵۰٪  | ۷۵٪  | ۱۰۰٪ |

۵-۱۳-۳- پروژه‌ها

| ردیف | عنوان محور<br>فرعی                 | مسئول<br>محور          | دستگاه‌های<br>همکار                          | پروژه (فعالیت‌ها<br>و اقدامات<br>متناسب)                                          | عمومی<br>/خصوصی | شرح فعالیت<br>(هدف کمی) | واحد    | مسئول فعالیت<br>یا اقدام                                  | برنامه زمان بندی |      |      |      | شهرستان های<br>محل اجرا                          |
|------|------------------------------------|------------------------|----------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------|-----------------|-------------------------|---------|-----------------------------------------------------------|------------------|------|------|------|--------------------------------------------------|
|      |                                    |                        |                                              |                                                                                   |                 |                         |         |                                                           | ۱۴۰۳             | ۱۴۰۴ | ۱۴۰۵ | ۱۴۰۶ |                                                  |
| ۱    | احداث و توسعه و تکمیل راههای استان | اداره کل راه و شهرسازی | اداره کل راه و شهرسازی و راهداری شمال و جنوب | حادث و بهره برداری محور آزاد راه سیرجان-بندرعباس                                  | خصوصی           | ۳۵۰                     | کیلومتر | اداره کل راه و شهرسازی شمال و جنوب                        | ۲۵٪              | ۵۰٪  | ۷۵٪  | ۱۰۰٪ | سیرجان                                           |
|      |                                    |                        |                                              | اتصال جنوب استان به سواحل مکران از طریق احداث بزرگراه محمد اباد ریگان - بندر جاسک | عمومی /خصوصی    | ۳۴۶                     | کیلومتر | اداره کل راه و شهرسازی شمال و جنوب                        | ۲۵٪              | ۵۰٪  | ۷۵٪  | ۱۰۰٪ | ریگان-نرماشیر- فهرج-گنبدکی- رودبار جنوب-قلعه گنج |
|      |                                    |                        |                                              | احداث و توسعه و تکمیل راههای اصلی و بزرگراهی استان(پیوست)                         | عمومی /خصوصی    | ۸۵۷                     | کیلومتر | اداره کل راه و شهرسازی اداره کل راه و شهرسازی شمال و جنوب | ۲۵٪              | ۵۰٪  | ۷۵٪  | ۱۰۰٪ | سطح استان                                        |
|      |                                    |                        |                                              | احداث و تکمیل راههای روستایی و فرعی استان(پیوست)                                  | عمومی /اختصاصی  | ۱۰۶۵                    | کیلومتر | اداره کل راهداری شمال و جنوب                              | ۲۵٪              | ۵۰٪  | ۷۵٪  | ۱۰۰٪ | سطح استان                                        |
|      |                                    |                        |                                              | رفع نقاط حادثه خیز(پیوست)                                                         | عمومی /خصوصی    | رفع ۷۳ نقطه             | نقطه    | ادارات کل راهداری شمال و جنوب                             | ۲۵٪              | ۵۰٪  | ۷۵٪  | ۱۰۰٪ | سطح استان                                        |



| ردیف | عنوان محور<br>فرعی                                   | مسئول<br>محور                | دستگاه‌های<br>همکار                 | پروژه (فعالیت‌ها<br>و اقدامات<br>متناسب)                                                                                                 | عمومی<br>/خصوصی          | شرح فعالیت<br>(هدف کمی) | واحد | مسئول فعالیت<br>یا اقدام            | برنامه زمان بندی |      |      |             | شهرستان‌های<br>محل اجرا |
|------|------------------------------------------------------|------------------------------|-------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------|-------------------------|------|-------------------------------------|------------------|------|------|-------------|-------------------------|
|      |                                                      |                              |                                     |                                                                                                                                          |                          |                         |      |                                     | ۱۳۹۸             | ۱۳۹۹ | ۱۴۰۰ | ۱۴۰۱        |                         |
| ۲    | تجهیز هوشمند<br>سازی و<br>نوسازی ناوگان<br>حمل و نقل | اداره کل<br>راه و<br>شهرسازی | ادارات کل<br>راهداری شمال<br>و جنوب | احداث پارک<br>لجستیک عمومی در<br>کرمان (با هدف<br>انبارداری مدیریت<br>توزیع و حمل و نقل<br>کالا و عملیات<br>لجستیکی)                     | سرمایه گذار بخش<br>خصوصی | ۱                       | عدد  | اداره کل<br>راهداری شمال<br>استان   | ۳۳٪              | ۶۶٪  | ۱۰۰٪ | اخذ<br>مجوز | کرمان                   |
|      |                                                      |                              |                                     | احداث مرکز<br>لجستیک کشاورزی<br>جنوب (با هدف<br>انبارداری مدیریت<br>توزیع و حمل و نقل<br>محصولات کشاورزی<br>و صنایع مرتبط با<br>کشاورزی) | سرمایه گذار بخش<br>خصوصی | ۱                       | عدد  | اداره کل<br>راهداری جنوب<br>استان   | ۲۵٪              | ۷۵٪  | ۱۰۰٪ |             | جنوب استان              |
|      |                                                      |                              |                                     | هوشمند سازی جاده<br>های استان (نصب<br>دوربین های ثبت<br>تخلفات در ۳۲۰ نقطه<br>دارای اولویت)                                              | سرمایه گذار بخش<br>خصوصی | ۳۲۰                     | عدد  | ادارات کل<br>راهداری شمال و<br>جنوب | ۲۵٪              | ۷۵٪  | ۱۰۰٪ |             | سطح استان               |

PA

ط AT



| ردیف | عنوان محور<br>فرعی | مسئول<br>محور                | دستگاه‌های<br>همکار                       | پروژه (فعالیت‌ها<br>و اقدامات<br>متناسب)                                                                                                                                             | عمومی<br>/خصوصی          | شرح فعالیت<br>(هدف کمی)                                                                                                          | واحد       | مسئول فعالیت<br>یا اقدام                   | برنامه زمان بندی |      |      |      | شهرستان های<br>محل اجرا |
|------|--------------------|------------------------------|-------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------|--------------------------------------------|------------------|------|------|------|-------------------------|
|      |                    |                              |                                           |                                                                                                                                                                                      |                          |                                                                                                                                  |            |                                            | ۱۳۹۷             | ۱۳۹۸ | ۱۳۹۹ | ۱۴۰۰ |                         |
|      |                    | اداره کل<br>راه و<br>شهرسازی | ادارات کل<br>راهداری شمال<br>و جنوب استان | نوسازی ناوگان باری<br>و مسافربری                                                                                                                                                     | سرمایه گذار بخش<br>خصوصی | نوسازی ۴۰۰ دستگاه<br>اتوبوس<br>نوسازی ۶۰۰ دستگاه<br>بوس<br>نوسازی ۶۰۰ دستگاه<br>سواری کرایه<br>نوسازی ۲۰۰۰ دستگاه<br>کامیون باری | دستگاه     | ادارات کل<br>راهداری شمال و<br>جنوب        | ۲۵٪              | ۵۰٪  | ۷۵٪  | ۱۰۰٪ | سطح استان               |
|      |                    | اداره کل<br>راه و<br>شهرسازی | اداره کل<br>راهداری شمال                  | احداث شبکه مجتمع<br>های خدمات رفاهی بر<br>اساس شاخص های<br>تردد و ایمنی (ارائه<br>خدمات عمومی به<br>کاربران جاده ای -<br>ارتقا ایمنی راهها -<br>ایجاد درآمد زایی و<br>اشتغال آفرینی) | سرمایه گذار بخش<br>خصوصی | ۳                                                                                                                                | مجتمع      | اداره راهداری و<br>حمل و نقل جاده<br>ای    | ۰٪               | ۳۳٪  | ۶۶٪  | ۱۰۰٪ | سطح استان               |
|      |                    | اداره کل<br>راه و<br>شهرسازی | اداره کل<br>راهداری شمال                  | تاسیس شرکت حمل<br>و نقل بین المللی کالا<br>(مدیریت حمل و نقل<br>بین المللی جهت<br>صادرات و واردات)                                                                                   | سرمایه گذار بخش<br>خصوصی | ۱                                                                                                                                | تاسیس شرکت | اداره کل<br>راهداری و حمل<br>و نقل جاده ای | 25%              | 50%  | 75%  | 100% | سیرجان                  |

PAO

ط AT



| ردیف | عنوان محور<br>فرعی                               | مسئول<br>محور                | دستگاه‌های<br>همکار              | پروژه (فعالیت‌ها<br>و اقدامات<br>متناسب)                                                                                                | عمومی<br>/خصوصی             | شرح فعالیت<br>(هدف کمی) | واحد    | مسئول فعالیت<br>یا اقدام        | برنامه زمان بندی |      |      |      | شهرستان‌های<br>محل اجرا |
|------|--------------------------------------------------|------------------------------|----------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------|-------------------------|---------|---------------------------------|------------------|------|------|------|-------------------------|
|      |                                                  |                              |                                  |                                                                                                                                         |                             |                         |         |                                 | ۱۳۹۹             | ۱۴۰۰ | ۱۴۰۱ | ۱۴۰۲ |                         |
|      |                                                  | اداره کل<br>راه و<br>شهرسازی | اداره کل<br>راه‌داری شمال        | احداث پایانه بار<br>شهرستانهای سیرجان<br>و بافت (ایجاد تمرکز<br>خدمات حمل و نقل)                                                        | خصوصی                       | ۲                       | پایانه  | پایانه بار                      | ۰٪               | ۳۳٪  | ۶۶٪  | ۱۰۰٪ | سیرجان-بافت             |
| ۳    | توسعه و بهینه<br>سازی ظرفیت<br>های ریلی<br>استان | اداره کل<br>راه و<br>شهرسازی | اداره کل<br>آهن                  | بازسازی خطوط ریلی                                                                                                                       | سرمایه گذار بخش<br>خصوصی    | ۱۵۰                     | کیلومتر | اداره کل راه<br>آهن استان       | ۲۵٪              | ۵۰٪  | ۷۵٪  | ۱۰۰٪ | زرند                    |
|      |                                                  |                              |                                  | تصال راه آهن کرمان<br>- سیرجان                                                                                                          | سرمایه گذار بخش<br>خصوصی    | ۱۷۰                     | کیلومتر | اداره کل راه<br>آهن استان       | ۲۵٪              | ۵۰٪  | ۷۵٪  | ۱۰۰٪ | سیرجان                  |
|      |                                                  |                              |                                  | اتصال راه آهن<br>رفسنجان - کرمان                                                                                                        | سرمایه گذار بخش<br>خصوصی    | ۱۵۰                     | کیلومتر | اداره کل راه<br>آهن استان       | 25%              | 50%  | 75%  | 100% | رفسنجان                 |
|      |                                                  | اداره کل<br>راه و<br>شهرسازی | اداره کل<br>آهن                  | اتصال راه آهن<br>جیرفت - کرمان                                                                                                          | سرمایه گذار<br>عمومی /خصوصی | ۲۵۰                     | کیلومتر | اداره کل راه<br>آهن استان       | ۱۰٪              | ۴۰٪  | ۷۵٪  | ۱۰۰٪ | جیرفت - کرمان           |
| ۴    | توسعه و<br>افزایش ظرفیت<br>حمل و نقل<br>هوایی    | اداره کل<br>راه و<br>شهرسازی | اداره کل<br>فرودگاه‌های<br>استان | احداث ترمینال جدید<br>فرودگاه بین المللی<br>کرمان جهت افزایش<br>پروازهای داخلی و<br>خارجی و اتصال<br>استان کرمان به مقاصد<br>بین المللی | سرمایه گذار بخش<br>خصوصی    | -<br>۱                  | عدد     | اداره کل<br>فرودگاههای<br>استان | 25%              | 50%  | 75%  | 100% | کرمان                   |

PAO

ط AT



| ردیف | عنوان محور<br>فرعی | مسئول<br>محور                | دستگاه‌های<br>همکار              | پروژه (فعالیت‌ها<br>و اقدامات<br>متناسب)                                                                                                                                                                                         | عمومی<br>/خصوصی          | شرح فعالیت<br>(هدف کمی) | واحد | مسئول فعالیت<br>یا اقدام         | برنامه زمان بندی |      |      |      | شهرستان‌های<br>محل اجرا     |
|------|--------------------|------------------------------|----------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------|-------------------------|------|----------------------------------|------------------|------|------|------|-----------------------------|
|      |                    |                              |                                  |                                                                                                                                                                                                                                  |                          |                         |      |                                  | ۱۳۹۹             | ۱۴۰۰ | ۱۴۰۱ | ۱۴۰۲ |                             |
|      |                    | اداره کل<br>راه و<br>شهرسازی | اداره کل<br>فرودگاه‌های<br>استان | احداث نیروگاه<br>خورشیدی و تأمین<br>برق از طریق پنل‌های<br>خورشیدی در<br>فرودگاه بین‌المللی<br>آیت الله هاشمی<br>رفسنجانی کرمان و<br>فرودگاه شهدا بم در<br>راستای تأمین برق<br>ترمینالها و دستگاه‌های<br>کمک ناوبری و<br>ارتباطی | سرمایه‌گذار بخش<br>خصوصی | ۲                       | عدد  | اداره کل<br>فرودگاه‌های<br>استان | 25%              | 50%  | 75%  | 100% | کرمان - بم                  |
|      |                    | اداره کل<br>راه و<br>شهرسازی | اداره کل<br>فرودگاه‌های<br>استان | احداث جایگاه<br>تشریفات اختصاصی<br>(CIP) فرودگاه بین<br>المللی آیت الله<br>هاشمی رفسنجانی<br>کرمان و فرودگاه‌های<br>شهدا رفسنجان و<br>سیرجان                                                                                     | سرمایه‌گذار بخش<br>خصوصی | ۳                       | عدد  | اداره کل<br>فرودگاه‌های<br>استان | 25%              | 50%  | 75%  | 100% | کرمان - رفسنجان -<br>سیرجان |

PAO

ط AT



| ردیف | عنوان محور<br>فرعی                            | مسئول<br>محور                | دستگاه‌های<br>همکار                                                     | پروژه (فعالیت‌ها<br>و اقدامات<br>متناسب)                                                                                                                     | عمومی<br>/خصوصی          | شرح فعالیت<br>(هدف کمی)  | واحد        | مسئول فعالیت<br>یا اقدام                                        | برنامه زمان بندی |      |      |      | شهرستان‌های<br>محل اجرا |
|------|-----------------------------------------------|------------------------------|-------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------|--------------------------|-------------|-----------------------------------------------------------------|------------------|------|------|------|-------------------------|
|      |                                               |                              |                                                                         |                                                                                                                                                              |                          |                          |             |                                                                 | ۱۳۹۸             | ۱۳۹۹ | ۱۴۰۰ | ۱۴۰۱ |                         |
|      | توسعه و<br>افزایش ظرفیت<br>حمل و نقل<br>هوایی | اداره کل<br>راه و<br>شهرسازی | اداره کل<br>فرودگاه‌های<br>استان                                        | احداث کارگو<br>(بارهوایی) در<br>فرودگاه جیرفت<br>جهت انتقال و<br>صادرات محصولات<br>کشاورزی منطقه<br>جنوب استان با توجه به<br>تنوع تولیدات و<br>محصولات استان | سرمایه گذار بخش<br>خصوصی |                          | عدد         | اداره کل<br>فرودگاه‌های<br>استان                                | 25%              | 50%  | 75%  | 100% | جیرفت                   |
|      |                                               | اداره کل<br>راه و<br>شهرسازی | اداره کل<br>فرودگاه‌های<br>استان                                        | احداث هتل<br>فرودگاهی در<br>فرودگاه بین‌المللی<br>کرمان                                                                                                      | سرمایه گذار بخش<br>خصوصی | ۱                        | عدد         | اداره کل<br>فرودگاه‌های<br>استان                                | 25%              | 50%  | 75%  | 100% | کرمان                   |
| ۵    | ساخت و توسعه<br>نهضت ملی<br>مسکن              | اداره کل<br>راه و<br>شهرسازی | اداره کل راه و<br>شهرسازی<br>جنوب و شمال<br>استان و بنیاد<br>مسکن استان | افزایش سرانه مسکن<br>استان                                                                                                                                   | سرمایه گذار بخش<br>خصوصی | ساخت ۱۱۴۸۰۰ هزار<br>مسکن | واحد مسکونی | ادارات کل راه و<br>شهرسازی شمال<br>و جنوب استان و<br>بنیاد مسکن | 25%              | 50%  | 75%  | 100% | سطح استان               |

PAO

ط AT



### ۱۴-۳- محور سلامت و امنیت غذایی

مسئول محور: دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی  
استان کرمان

ظرف اجراء: گروه کاری سلامت و امنیت غذایی



### ۱۴-۳- مقدمه

بهداشت و درمان عبارتست از مجموعه ای نظام یافته از فعالیت ها، عملیات اجرایی و خدماتی که به منظور تامین و ارتقاء سطح سلامت جسمی، روانی و اجتماعی جامعه در چارچوب سیاست ها و خط مشی های تعیین شده، به عبارت دیگر بخش بهداشت و درمان بمنظور تامین و ارتقا سطح سلامت جسمی، روانی و اجتماعی جامعه، در چارچوب سیاست ها و خط مشی های تعیین شده، مجموعه ای نظام یافته از فعالیت ها و عملیات اجرایی است که مهمترین آنها شامل: آموزش بهداشت، پیشگیری و ایمن سازی علیه بیماری های واگیردار، بهداشت خانواده و مدارس، بهداشت و سالم سازی محیط زیست، مبارزه با بیماری ها، تامین و تدارک داروهای اساسی، تغذیه، ایجاد و راه اندازی مراکز و واحدهای ارایه خدمات درمان سرپایی و بستری، تامین و آموزش نیروی انسانی پزشکی و پیراپزشکی در زمینه های مختلف پزشکی می باشد.

برخورداری از بهداشت و سلامتی یکی از حقوق مسلم فردی و اجتماعی است که در دین اسلام به صورت تکلیف و جوبی، حرمتی، استجابی و یا مکروهی مورد توجه قرار گرفته است. بنابراین جامعه ای موفق است که جسم و روان مردم آن سالم باشد. سلامت جسم و روان مهمترین ابزار تکامل انسان است و از دیدگاه اقتصادی نیز از اهمیت قابل توجهی برخوردار می باشد. بهداشت و پیشگیری سبب سلامت فکری و جسمی جامعه می شود و از نظر متون اقتصادی نیز مقرون به صرفه است. تحقیق و تفحص در آیات قرآن و احادیث و متون اسلامی توجه و دقت اسلام را نسبت به بهداشت و سلامتی فرد و جامعه روشن می سازد.

#### ۱-۱۴-۳-وضع موجود

- تعداد ۵۵۳۵ تخت بیمارستانی فعال و موجود
- وجود ۵ دانشگاه علوم پزشکی در سطح استان (کرمان، رفسنجان، جیرفت، بم و سیرجان)
- وجود تعداد ۱۲۲۸ مرکز بهداشت شهری و روستایی و خانه بهداشت در سطح استان
- استان کرمان با توجه به موقعیت مکانی که دارد می تواند پشتیبان طرح توسعه سواحل مکران در زمینه بخش بهداشت و درمان باشد.

#### ۲-۱۴-۳-اهم ظرفیت ها و چالش های محور

##### الف) ظرفیت ها

- وجود ۵ دانشگاه علوم پزشکی در منطقه جنوب شرق کشور و وجود امکانات ممتاز درمانی و بهداشتی در استان و نقش برتر در منطقه در جهت ایجاد گردشگری سلامت می باشد
- وجود فضاهای آموزشی و کمک آموزشی (دانشکده های آموزشی، پرستاری و مامایی و...) در سطح استان و تقویت توان خدمات آموزشی و درمانی و ایجاد عدالت های فضاهای آموزشی در سطح استان



➤ ظرفیت استفاده از بند الف تبصره ۵- اختصاص اعتبارات از محل بند م ماده ۲۸ قانون الحاق ۲: تبصره ۵: الف - سازمان برنامه و بودجه کشور مکلف است از محل اعتبارات موضوع بند «م» ماده (۲۸) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) مبلغ دو هزار میلیارد (۲,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی (سازمان فوریت‌های پیش‌بیمارستانی اورژانس کشور) و مبلغ پنجاه هزار میلیارد (۵۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال بابت خرید و نصب تجهیزات هوشمند جهت انسداد الکترونیکی مرزها از طریق سامانه (سیستم) های هوشمند به وزارت اطلاعات، در قالب اعتبارات هزینه‌ای و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای جهت هزینه در موارد مندرج در بند «م» ماده (۲۸) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) اقدام نماید. با توجه به پهناور بودن استان کرمان سهم استان دو برابر استانهای کوچک می باشد.

➤ توانایی ارائه خدمات سلامت دهان و دندان، چشم و بارداری برای اقشار ضعیف در مناطق محروم

#### (ب) چالش‌ها:

➤ کمبود تجهیزات پزشکی در مناطق محروم، و نیز با عنایت به گستردگی استان و فاصله زیاد مراکز بهداشتی و درمانی نارضایتی آحاد جامعه می باشد.

➤ کمبود تخت بیمارستانی یا فضای درمانی نسبت به سرانه کشوری پایین تر است با توجه به محرومیت جنوب استان و وسعت استان و آمار تصادفات جاده‌ای پوشش های درمانی شهرستان ها

➤ عدم وجود فضای کافی خوابگاهی شامل: خوابگاه‌های دختران، پسران، متاهلین.

➤ پروژه های نیمه تمام ساختمانی که در سال های اخیر بدلیل افزایش مصالح ساختمانی و هزینه های ساخت و سازها شده است (پانسیون پزشکان، کلینیک سلامت، انبار استراتژیک غذا و دارو).

➤ عدم وجود کشتارگاه صنعتی در جنوب استان

➤ عدم امکان پایش فلزات سنگین و باقیمانده سموم در محصولات کشاورزی در مرکز استان و عدم وجود آزمایشگاه کنترل کیفی سموم در جنوب استان

➤ کمبود دهکده سلامت در استان

➤ افزایش حیوان گزیدگی و بیماری هاری در استان

➤ افزایش سالمندی در جامعه



### ۳-۱۴-۳- هدف گذاری محور

| نام محور فرعی                 | شرح هدف                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | وضع موجود                                 | هدف کمی                                                                                                                      | واحد هدف          | پیشرفت فیزیکی |      |      |      |
|-------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------|---------------|------|------|------|
|                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                           |                                                                                                                              |                   | ۱۴۰۴          | ۱۴۰۵ | ۱۴۰۶ | ۱۴۰۷ |
| احداث دهکده سلامت             | طراحی فضایی برای درمان که به جای ایجاد تنش و اضطراب، آرامش برای بیمار و همراهانش باشد و تنها مختص برای افراد بیمار نیست بلکه برای همه کسانی که نیازمند مکانی برای تجدید قوا و تقویت روحیه هستند. ایجاد مجموعه ای استاندارد و به روز از متخصصین و فوق متخصصین بخش های مختلف همراه با ارائه خدمات هتلینگ جهت استراحت تا شرایط بهبودی محیا شود و بهتر است این دهکده در فضایی خارج از هیاهوی شهری و در دل طبیعت بنا شود. | فاقد دهکده سلامت                          | ایجاد ۴ باب دهکده سلامت                                                                                                      | باب               | ۱۰            | ۳۰   | ۶۳   | ۱۰۰  |
| ارتقا شاخص های بهداشت و درمان | استان کرمان بعنوان قطب درمان و جاده های ترانزیتی استان و آمار تصادفات بالا نیاز به ایجاد مراکز آموزش درمانی، پژوهشی و فوق تخصصی                                                                                                                                                                                                                                                                                      | سرانه تخت بیمارستان ۵۵۳۵                  | افزایش سرانه تخت بیمارستانی به میزان ۸۳۰۰                                                                                    | تخت               | ۲۴            | ۵۵   | ۸۴   | ۱۰۰  |
|                               | مشکلات سالمندی جامعه                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | فاقد شهر دوستدار سالمند و دهکده بازنگشتگی | ایجاد شهر دوستدار سالم<br>ایجاد دهکده بازنگشتگی<br>تامین مراکز تحت حاد سالمندی در بیمارستانها به تعداد ۱۰ درصد تخت های موجود | باب<br>باب<br>تخت | ۱۰            | ۳۰   | ۶۰   | ۱۰۰  |
|                               | افزایش تعداد حیوان گزیدگی                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | تعداد زیاد سگ های بلاصاحب                 | عقیم سازی علمی حیوانات بلاصاحب به میزان ۵۰ درصد                                                                              | تعداد             | ۳۰            | ۵۰   | ۷۰   | ۱۰۰  |
|                               | ارائه خدمات بهداشتی و درمانی مطلوب و در دسترس آحاد جامعه                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | فاقد آزمایشگاه رفرنس                      | احداث ۱ آزمایشگاه رفرنس                                                                                                      | باب               | ۲۵            | ۵۰   | ۷۵   | ۱۰۰  |
|                               | احداث پایگاههای انتقال خون در شهرستانهای بافت-شهربابک-زرنند                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | فاقد پایگاه خونگیری                       | احداث ۳ پایگاه                                                                                                               | تعداد             | ۱۰            | ۳۰   | ۷۵   | ۱۰۰  |
|                               | راه اندازی سامانه سیار خونگیری شهرستانهای کرمان-سیرجان-بم-جیرفت-رفسنجان                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | فاقد سامانه سیار خونگیری                  | خرید ۵ سامانه سیار خونگیری                                                                                                   | تعداد             | ۲۵            | ۵۰   | ۷۵   | ۱۰۰  |
|                               | احداث سردخانه در شهرستانهای سیرجان ورفسنجان                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | فاقد سردخانه                              | احداث ۲ سردخانه                                                                                                              | تعداد             | ۲۵            | ۵۰   | ۷۵   | ۱۰۰  |
|                               | توسعه تست NAT در استان                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | درستاد مرکزی در حال انجام است             | خرید دستگاهها و کیت های مورد نیاز                                                                                            | تعداد             | ۲۵            | ۵۰   | ۷۵   | ۱۰۰  |



| نام محور فرعی                                           | شرح هدف                                                                                                                                                                              | وضع موجود                                                                                                                  | هدف کمی                                                                                                                                                                                                                                                                  | واحد هدف         | پیشرفت فیزیکی |      |      |      |
|---------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------|---------------|------|------|------|
|                                                         |                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                          |                  | ۱۴۰۷          | ۱۴۰۶ | ۱۴۰۵ | ۱۴۰۴ |
| استاندارد سازی محصولات کشاورزی                          | فراهم شدن شرایط دسترسی بر خورداری آحاد جامعه از سبد غذایی سالم                                                                                                                       | فاقد آزمایشگاه کنترل کیفی سموم                                                                                             | احداث ۲ آزمایشگاه کنترل کیفی سموم                                                                                                                                                                                                                                        | باب              | ۲۵            | ۷۵   | ۵۰   | ۱۰۰  |
|                                                         | عدم امکان پایش فلزات سنگین و باقیمانده سموم در محصولات کشاورزی استان                                                                                                                 | عدم وجود دستگاههای مورد نیاز جهت پایش باقیمانده سموم و فلزات سنگین                                                         | خرید و تجهیز آزمایشگاه مواد غذایی مرکز استان به ۲ دستگاه دستگاه جذب اتمی شعله و کوره LC - MS/MS                                                                                                                                                                          | تعداد            | ۲۵            | ۷۵   | ۵۰   | ۱۰۰  |
| استاندارد سازی عرضه بهداشتی فرآورده های دامی جنوب استان | تأمین امنیت و ایمنی غذایی گوشت قرمز به عنوان یکی از اقلام اصلی سفره غذایی خانوارها از اهمیت ویژه ای برخوردار است که کشتارگاههای دام از حلقه های اصلی رنجیره تولید گوشت سالم می باشند | فاقد کشتارگاه صنعتی دام در جنوب استان                                                                                      | احداث ۱ کشتارگاه صنعتی دام جنوب                                                                                                                                                                                                                                          | باب              | ۲۵            | ۷۵   | ۵۰   | ۱۰۰  |
| سند اسما                                                | اجرای این نامه ارتقا سلامت محرومین و برقراری عدالت سلامت                                                                                                                             | شناسایی و نیاز سنجی خدمات سلامت و غربالگری مناطق محروم                                                                     | افزایش تعداد ۱۶ الی ۲۰ حوزه اولویت دار خدمات سلامت جهت اقشار ضعیف دهک های درآمدی ۱ تا ۶                                                                                                                                                                                  | باب              | ۱۰            | ۶۰   | ۳۰   | ۱۰۰  |
| جوانی جمعیت و بهره وری سلامت                            | هزینه اثربخشی اقدامات در این برهه زمانی که به ازای هر هزار واحد پولی که خرج تغذیه در ۱۰۰۰ روز اول می شود در واقع بین ۴۵ تا ۱۶۶ برابر پس انداز می شود                                 | طرح در شهرستانهای کهنوج، زرنند، زهک، رفسنجان و بم بعنوان پایلوت آغاز گردیده به امید بهبود شاخص مادر و کودک در ماههای آینده | اجرای طرح ۱۰۰۰ روز طلایی اول زندگی جهت ۲۳ شهرستان استان تکمیل ۱ بخش ناباروری (بخش ناباروری افضلی پور) ۶۵۰ متر مربع ساختمان اورژانس کودکان و اطفال افضلی پور تکمیل بخش ناباروری بیمارستان افلاطونیان بم (۸۰۰ متر مربع) احداث ۲۸۰۰ متر بخش POST PARTUM بیمارستان پاستور بم | سمینار همایش بخش | ۲۵            | ۷۵   | ۵۰   | ۱۰۰  |



۴-۱۴-۳- پروژه ها

| ردیف | عنوان محور فرعی               | مسئول محور                         | دستگاه های همکار  | پروژه (فعالیت ها و اقدامات متناسب)                                              | عمومی / خصوصی | شرح فعالیت (هدف کمی)                                                                                                             | واحد هدف      | مسئول فعالیت یا اقدام                      | برنامه زمان بندی |      |      |      | شهرستان های محل اجرا                                          |
|------|-------------------------------|------------------------------------|-------------------|---------------------------------------------------------------------------------|---------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------|--------------------------------------------|------------------|------|------|------|---------------------------------------------------------------|
|      |                               |                                    |                   |                                                                                 |               |                                                                                                                                  |               |                                            | ۱۳۹۴             | ۱۳۹۵ | ۱۳۹۶ | ۱۳۹۷ |                                                               |
| ۱    | ارتقا شاخص های بهداشت و درمان | دانشگاه علوم پزشکی کرمان و جیرفت   | خیرین             | احداث ۷ بیمارستان در استان پالایشگاه انتقال پلاسمای خون در استان (به شرح پیوست) | عمومی / خصوصی | احداث ۷ باب بیمارستان در استان ۱ پالایشگاه خون در استان                                                                          | تخت پالایشگاه | دانشگاه های علوم پزشکی (کرمان، جیرفت و بم) | ۳۲               | ۶۱   | ۷۵   | ۱۰۰  | کرمان<br>شهربابک<br>جیرفت<br>کهنوج<br>عنبرآباد<br>کرمان<br>بم |
|      |                               | دانشگاه علوم پزشکی کرمان و بم      | خیرین             | تقویت زیرساخت ارائه خدمات به بستر اورژانس                                       | عمومی / خصوصی | بازسازی ۱ باب ساختمان درمان و تجهیز آن تکمیل طرح توسعه اورژانس بیمارستان پاستور بم به متراژ ۲۸۸۸ متر مربع (پیشرفت کنونی ۸۵ درصد) | باب           | دانشگاه علوم پزشکی کرمان و بم              | ۴۵               | ۶۰   | ۷۵   | ۱۰۰  | کرمان                                                         |
|      |                               | دانشگاه علوم پزشکی کرمان و رفسنجان | خیرین             | توسعه اتاق های بیمارستان شهید کرمان و بیمارستان علی بن (ع) رفسنجان              | عمومی / خصوصی | بازسازی و مقاوم سازی ۱۰ اتاق عمل و تجهیز آنها                                                                                    | اتاق عمل      | دانشگاه علوم پزشکی کرمان و رفسنجان         | ۵۰               | ۷۵   | ۱۰۰  |      | کرمان<br>رفسنجان                                              |
|      |                               | دانشگاه علوم پزشکی بم              | خیرین و بخش خصوصی | راه اندازی مرکز در ارگ جد                                                       | عمومی / خصوصی | راه اندازی مرکز طب کار با همکاری بخش خصوصی                                                                                       | باب           | دانشگاه علوم پزشکی بم                      | ۱۰۰              |      |      |      |                                                               |



| ردیف | عنوان محور فرعی                | مسئول محور               | دستگاه های همکار                                                              | پروژه (فعالیت ها و اقدامات متناسب)                                                                                                                                   | عمومی / خصوصی | شرح فعالیت (هدف کمی)                                                                            | واحد هدف | مسئول فعالیت یا اقدام                                        | برنامه زمان بندی |      |      |      | شهرستان های محل اجرا           |
|------|--------------------------------|--------------------------|-------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------|----------|--------------------------------------------------------------|------------------|------|------|------|--------------------------------|
|      |                                |                          |                                                                               |                                                                                                                                                                      |               |                                                                                                 |          |                                                              | ۱۴۰۱             | ۱۴۰۲ | ۱۴۰۳ | ۱۴۰۴ |                                |
|      | دانشگاه علوم پزشکی کرمان       | دانشگاه علوم پزشکی کرمان | خیرین - سرمایه گذاری خصوصی - اتاق بازرگانی - اتاق اصناف - سازمانهای مردم نهاد | برنامه ریزی جهت فراهم کردن الزامات مرتبط با سلامت سالمندان در ابعاد جسمی، روانی و اجتماعی ایجاد دبیرخانه مشترک سالخوردگی پایدار در سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان | عمومی / خصوصی | ایجاد شهر دوستدار سالمندان احداث دهکده بازنشستگی تأسیس مراکز تخت حاد بخش سالمندی در بیمارستانها | باب تخت  | دانشگاه های علوم پزشکی کرمان                                 | ۲۰               | ۳۰   | ۵۰   | ۱۰۰  | کرمان                          |
|      | دانشگاه های علوم پزشکی استان   | شهرداری                  |                                                                               | برنامه ریزی جهت کاهش موارد حیوان گزیدگی و جلوگیری از بیماری های                                                                                                      | عمومی         | عقیم سازی علمی                                                                                  | تعداد    | مرکز تحقیقات کیست هیداتید دانشگاه علوم پزشکی کرمان و شهرداری | ۱۵               | ۲۵   | ۶۰   | ۱۰۰  | استان                          |
| ۲    | دهکده سلامت                    | دانشگاه علوم پزشکی کرمان | مشارکت سرمایه گذاری خصوصی                                                     | احداث ۳ باب دهکده سلامت (به شرح پیوست)                                                                                                                               | خصوصی         | احداث ۴ باب دهکده سلامت                                                                         | تخت      | دانشگاه علوم پزشکی (کرمان، بزم و سیرجان)                     | ۱۰               | ۳۰   | ۶۳   | ۱۰۰  | کرمان بزم سیرجان رفسنجان       |
| ۳    | ایستگاه انتقال خون             | انتقال خون استان کرمان   | -                                                                             | احداث ۳ پایگاه انتقال خون                                                                                                                                            | عمومی         | احداث ۳ پایگاه انتقال خون                                                                       | تعداد    | انتقال خون استان کرمان                                       | ۱۰               | ۳۰   | ۷۵   | ۱۰۰  | کهنوج بافت شهر بابک زرنده      |
| ۴    | راه اندازی سامانه سیار خونگیری | انتقال خون استان کرمان   | -                                                                             | خرید ۵ سامانه سیار خونگیری                                                                                                                                           | عمومی         | خرید ۵ سامانه سیار خونگیری                                                                      | تعداد    | انتقال خون استان کرمان                                       | ۲۰               | ۴۰   | ۸۰   | ۱۰۰  | کرمان سیرجان رفسنجان جیرفت بزم |
| ۵    | احداث سردخانه                  | انتقال خون استان کرمان   | -                                                                             | احداث سردخانه                                                                                                                                                        | عمومی         | احداث سردخانه                                                                                   | تعداد    | انتقال خون استان کرمان                                       | ۲۵               | ۵۰   | ۷۵   | ۱۰۰  | سیرجان رفسنجان                 |
| ۶    | توسعه آزمایش NAT               | انتقال خون استان کرمان   | -                                                                             | خرید دستگاهها و کیت های مورد نیاز                                                                                                                                    | عمومی         | خرید دستگاهها و کیت های مورد نیاز                                                               | تعداد    | انتقال خون استان کرمان                                       | ۲۵               | ۵۰   | ۷۵   | ۱۰۰  | کرمان                          |



| ردیف | عنوان محور فرعی                                         | مسئول محور                         | دستگاه های همکار                | پروژه (فعالیت ها و اقدامات متناسب)                                                         | عمومی /خصوصی | شرح فعالیت (هدف کمی)                                                                    | واحد هدف | مسئول فعالیت یا اقدام                  | برنامه زمان بندی |      |      |      | شهرستان های محل اجرا    |
|------|---------------------------------------------------------|------------------------------------|---------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------|--------------|-----------------------------------------------------------------------------------------|----------|----------------------------------------|------------------|------|------|------|-------------------------|
|      |                                                         |                                    |                                 |                                                                                            |              |                                                                                         |          |                                        | ۱۳۹۴             | ۱۳۹۵ | ۱۳۹۶ | ۱۳۹۷ |                         |
| ۷    | استاندارد سازی محصولات کشاورزی                          | دانشگاه علوم پزشکی جیرفت و رفسنجان | جهد کشاورزی                     | احداث آزمایشگاه کنترل کیفی سموم                                                            | عمومی        | احداث ۲ باب آزمایشگاه                                                                   | تخت      | دانشگاه علوم پزشکی جیرفت و رفسنجان     | ۱۰               | ۳۰   | ۷۰   | ۱۰۰  | جیرفت رفسنجان           |
|      | استاندارد سازی محصولات کشاورزی                          | دانشگاه علوم پزشکی کرمان و رفسنجان | مشارکت سرمایه گذاری خصوصی       | تجهیز آزمایشگاه مواد غذایی جهت اندازه گیری فلزات سنگین و باقیمانده سموم در محصولات کشاورزی | عمومی        | خرید و بکارگیری دستگاه های ذیل: ۱: دستگاه جذب اتمی شعله و کوره LC (۲ MS/MS(۳            | دستگاه   | دانشگاه علوم پزشکی کرمان، رفسنجان و بم | ۱۰               | ۳۰   | ۷۰   | ۱۰۰  | کرمان سیرجان رفسنجان بم |
| ۸    | استاندارد سازی عرضه بهداشتی فراورده های دامی جنوب استان | دانشگاه علوم پزشکی                 | دامپزشکی                        | احداث کشتارگاه صنعتی دام جنوب                                                              | عمومی        | احداث ۱ باب کشتارگاه صنعتی                                                              | باب      | دامپزشکی                               | ۱۰               | ۳۵   | ۷۵   | ۱۰۰  | جنوب                    |
| ۹    | اسما(اجرای برنامه ارتقا سلامت محرومین استان)            | بنیاد مستضعفان - بنیاد علوی        | بنیاد علوی و دانشگاه علوم پزشکی | استفاده از مراکز بهداشت قدیمی                                                              | عمومی /خصوصی | افزایش تعداد ۱۶ الی ۲۰ حوزه اولویت دار خدمات سلامت جهت اقشار ضعیف دهک های درآمدی ۱ تا ۶ | باب      | بنیاد علوی                             | ۱۰               | ۳۰   | ۶۰   | ۱۰۰  | جنوب و شمال استان       |
|      |                                                         | بنیاد مستضعفان - بنیاد علوی        | بنیاد علوی و دانشگاه علوم پزشکی | چشم پزشکی: معاینه چشم رایگان و بنیایی سنجی و اهدای عینک رایگان                             | عمومی /خصوصی | ۱۸۳۸۵ نفر                                                                               | نفر      | بنیاد علوی                             | ۲۵               | ۵۰   | ۷۵   | ۱۰۰  | جنوب، شرق و شمال استان  |
|      |                                                         | بنیاد مستضعفان - بنیاد علوی        | بنیاد علوی و دانشگاه علوم پزشکی | درمان، آموزش و پیشگیری بهداشت دهان و دندان                                                 | عمومی /خصوصی | خرید خمیر دندان و مسواک برای ۱۱۵۵۴۳ نفر                                                 | نفر      | بنیاد علوی                             | ۲۵               | ۵۰   | ۷۵   | ۱۰۰  | جنوب، شرق و شمال استان  |



| ردیف | عنوان محور فرعی              | مسئول محور                  | دستگاه های همکار                | پروژه (فعالیت ها و اقدامات متناسب)                                   | عمومی /خصوصی | شرح فعالیت (هدف کمی)                               | واحد هدف | مسئول فعالیت یا اقدام    | برنامه زمان بندی |      |      |      | شهرستان های محل اجرا    |
|------|------------------------------|-----------------------------|---------------------------------|----------------------------------------------------------------------|--------------|----------------------------------------------------|----------|--------------------------|------------------|------|------|------|-------------------------|
|      |                              |                             |                                 |                                                                      |              |                                                    |          |                          | ۱۴۰۱             | ۱۴۰۲ | ۱۴۰۳ | ۱۴۰۴ |                         |
|      |                              | بنیاد مستضعفان - بنیاد علوی | بنیاد علوی و دانشگاه علوم پزشکی | درمان و ویزیت و غربالگری مادران باردار                               | عمومی /خصوصی | ویزیت و غربالگری رایگان ۱۴۱۴۲                      | نفر      | بنیاد علوی               | ۲۵               | ۵۰   | ۷۵   | ۱۰۰  | جنوب، شرق و شمال استان  |
|      |                              | بنیاد مستضعفان - بنیاد علوی | بنیاد علوی و دانشگاه علوم پزشکی | درمان و غربالگری گوش (کودکان ۳ تا ۵ سال)                             | عمومی /خصوصی | ۳۰ درصد کاشت حلزون گوش و سمعک بصورت رایگان         | نفر      | بنیاد علوی               | ۲۵               | ۵۰   | ۷۵   | ۱۰۰  | جنوب و شرق و شمال استان |
|      |                              | بنیاد مستضعفان - بنیاد علوی | بنیاد علوی و دانشگاه علوم پزشکی | خدمات مراقبت از مادران باردار (بسته های مخصوص مادران باردار و شیرده) | عمومی /خصوصی | ۲۰۲۷۷ زن باردار مراقبتهای قبل، حین و بعد از زایمان | نفر      | بنیاد علوی               | ۲۵               | ۵۰   | ۷۵   | ۱۰۰  | بم و جیرفت              |
| ۱۰   | جوانی جمعیت و بهره وری سلامت | دانشگاه علوم پزشکی          |                                 | تکمیل بخش ناباروری بیمارستان افضل پور                                | عمومی /خصوصی | احداث ۱ بخش ناباروری                               | تخت      | دانشگاه علوم پزشکی کرمان | ۷۰               | ۱۰۰  |      |      | کرمان                   |
|      |                              |                             |                                 | تکمیل بخش ناباروری بیمارستان افلاطونیان بم                           | خصوصی        | تکمیل و تجهیز بخش ناباروری به متر اژ ۸۰۰ مترمربع   | تخت      | دانشگاه علوم پزشکی بم    | ۱۰۰              |      |      |      | بم                      |
|      |                              |                             |                                 | احداث بخش POST PARTUM بیمارستان پاستور بم                            | عمومی /خصوصی | احداث ۲۸۰۰ مترمربع ساختمان                         | باب      | دانشگاه علوم پزشکی بم    | ۱۰               | ۳۰   | ۷۰   | ۱۰۰  | بم                      |
|      |                              |                             |                                 | توسعه بلوک زایمانی بیمارستان افضل پور                                | عمومی /خصوصی | توسعه فضای فیزیکی و تجهیز ۱ بلوک زایمانی           | باب      | دانشگاه علوم پزشکی       | ۱۰               | ۳۰   | ۷۰   | ۱۰۰  | کرمان                   |
|      |                              |                             |                                 | احداث بخش اورژانس کودکان بیمارستان افضل پور                          | عمومی        | احداث ۶۵۰ متر مربع ساختمان                         | باب      | دانشگاه علوم پزشکی       | ۱۰               | ۳۰   | ۷۰   | ۱۰۰  | کرمان                   |



| ردیف | عنوان محور فرعی             | مسئول محور                      | دستگاه های همکار                | پروژه (فعالیت ها و اقدامات متناسب)             | عمومی /خصوصی | شرح فعالیت (هدف کمی)                                    | واحد هدف      | مسئول فعالیت یا اقدام           | برنامه زمان بندی |      |      |      | شهرستان های محل اجرا                           |
|------|-----------------------------|---------------------------------|---------------------------------|------------------------------------------------|--------------|---------------------------------------------------------|---------------|---------------------------------|------------------|------|------|------|------------------------------------------------|
|      |                             |                                 |                                 |                                                |              |                                                         |               |                                 | ۱۴۰۱             | ۱۴۰۲ | ۱۴۰۳ | ۱۴۰۴ |                                                |
|      |                             |                                 |                                 | اجرای برنامه ۱۰۰۰ روز طلایی اول زندگی          | عمومی        | اجرای طرح ۱۰۰۰ روز طلایی اول زندگی جهت ۲۳ شهرستان استان | سمینار- همایش | دانشگاه علوم پزشکی              | ۲۵               | ۵۰   | ۷۵   | ۱۰۰  | پایلوت شهرستان های کهنوج، زرنند، رفسنجان و بزم |
| ۱۱   | احداث بیمارستان خصوصی تسکین | بخش خصوصی                       | بهداشت و درمان                  | افزایش تخت بیمارستانی                          | بخش خصوصی    | مانند بیمارستان های دیگر                                | درصد          | بخش خصوصی                       | ۴۵               | ۶۵   | ۷۵   | ۱۰۰  | علوم رفسنجان                                   |
| ۱۲   | سلامت                       | وزارت بهداشت/دانشگاه علوم پزشکی | وزارت بهداشت/دانشگاه علوم پزشکی | تکمیل توسعه اورژانس بیمارستان امام حسین منوجان | عمومی        | پذیرش حداکثری مراجعین اورژانسی                          | درصد          | وزارت بهداشت/دانشگاه علوم پزشکی | ۵۰               | ۶۵   | ۸۵   | ۱۰۰  | علوم جیرفت                                     |



۱۵-۳- محور فرهنگی و اجتماعی

مسئول محور: دفتر امور اجتماعی استانداری کرمان  
ظرف اجراء: گروه کاری اجتماعی و خانواده



### ۱۵-۳- مقدمه

فرهنگ نظام پیچیده و پویایی است که در روند تکامل وجود اجتماعی انسان برای انطباق و سازگاری هر چه بهتر و بیشتر با محیط طبیعی و اجتماعی و ادامه زندگی هر چه غنی تر، متعالی تر و خلاق تر از سوی انسان جمعی آفریده و پرورده می شود و از نسلی به نسل دیگر به عنوان میراثی اجتماعی انتقال می یابد؛ چنانچه توسعه فرهنگی منجر به خودباوری جامعه می شود و توانایی های بالقوه و خلاق انسان را در زمینه فرهنگی شکوفا می کند. توسعه فرهنگی نه تنها در شکل گیری هویت فرهنگی جامعه نقش مهمی را ایفا می کند، بلکه سبب تکامل این هویت والا می شود. رفتارهای اقتصادی انسان ها نیز معمولاً تحت تاثیر فرهنگ می باشد و توسعه اقتصادی اجتماعی نیز تا حدود زیادی متأثر از باورهای فرهنگی است؛ به طور کلی تلاش در جهت توسعه اقتصادی، سیاسی بدون توجه به توسعه فرهنگی میسر نیست و اگر ملتی از حیث اقتصادی و سیاسی از رشد متعالی برخوردار باشد ولی ارزش ها و باورهای فرهنگی، متناسب با آن رشد نداشته باشد مسلم است که برداشتن گام های اقتصادی و سیاسی آن غیر واقعی بوده است.

وظایف بخش فرهنگ را از دو جنبه می توان مورد بررسی قرار داد. جنبه اول وظیفه و رسالتی است که این بخش در توسعه عمومی کشور یا به عبارت دیگر در فرهنگ توسعه بر عهده دارد. در این رویکرد مهمترین رسالت بخش فرهنگ به ایجاد زیرساخت ها و فراهم کردن بسترهای مناسب با استفاده از ظرفیت نهادی بخش فرهنگ برای تحقق رشد اقتصادی، اجتماعی و سیاسی و... معطوف است.

جنبه دوم وظایف بخش فرهنگ به توسعه فرهنگی معطوف است. این جنبه به تأمین حقوق فرهنگی مردم به معنای حق دسترسی عادلانه افراد به کالاها و خدمات فرهنگی اشاره دارد. تأمین نیازهای فرهنگی امری اجتناب ناپذیر برای دستگاه های فرهنگی تلقی می شود. علاوه بر آن، برنامه ریزی در مورد ماهیت و محتوای فعالیت ها و خدمات فرهنگی که عموماً از طریق ابزارهای فرهنگی حاصل می شود زمینه دیگری است که در تدوین برنامه های توسعه فرهنگی نباید از آن غافل شد.

امروزه یکی از مهم ترین راهکارها برای افزایش سرزندگی و بهبود سلامت جامعه و همچنین دوری از مواد مخدر توجه به ورزش است. فعالیت ها و دستاوردهای ورزش علاوه بر پیامدهای آشکار فرهنگی، اجتماعی و حتی سیاسی می تواند بسیاری از مشکلات اقتصادی هر جامعه ای را بهبود بخشد و باعث ارزآوری و توسعه اقتصادی شود. ارتباط ورزش با ارزش های اجتماعی و انتقال آن به زوایای جامعه و اقشار اجتماعی مختلف، عامل مهمی در تولید فرهنگ و ساختار فرهنگی هر جامعه است و از این لحاظ آن را به عنوان یکی از مهمترین پدیده های انتقال فرهنگی در ساختار جامعه نیز می توان محسوب کرد.



### ۱-۱۵-۳-وضع موجود

- ✓ وجود ۱۳۳ کتابخانه عمومی با دارا بودن بیش از ۱۷۵۹ هزار جلد کتاب و ۱۲۱ هزار عضو
- ✓ وجود ۱۹ سینما با گنجایش ۵۲۹۶ نفر در استان کرمان
- ✓ وجود ۲۱۳ چاپخانه های معتبر در استان و ۳۸۶ روزنامه، ماهنامه و فصلنامه... با سرمایه انسانی قابل توجه
- ✓ چاپ ۳۰۱ عنوان روزنامه با تیراژ ۳۷۴۸۰۰۰ و انتشار ۴۳ عنوان مجله با ۲۹۳۵۰۰ شمارگان در استان
- ✓ وجود مراکز، موسسات، آموزشگاهها و اماکن هنری و سینمایی در اختیار و یا تحت نظارت وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی
- ✓ وجود ۱۰۱۸۵ خانوار شهید که از این تعداد ۶۵۹۸ نفر شهید می باشند
- ✓ وجود ۱۵۱۱ فضای ورزشی اعم از ( زمین و سالن و استخر و...) با مساحت حدود ۱۷۵۸۰۱۰ متر مربع
- ✓ وجود تعداد ۱۵۱۱ فضای ورزشی و تعداد ۶۴۰ سالن های ورزشی در استان با سرانه فضاهای ورزشی روباز برابر با ۰/۴۶ و فضاهای سرپوشیده برابر با ۰/۱۸
- ✓ وجود ۱۳ مرکز فنی و حرفه ای با بیش از ۱۰۵۳۴ دانشجو (۱۳,۴ درصد از دانشجویان استان و ۴ درصد کشور)

### ۲-۱۵-۳-اهم ظرفیت ها و چالش های محور

#### الف) ظرفیت ها

- وجود فضاهای و زیرساختهای مناسب فرهنگی
- تعدد مساجد، حسینیه ها و مراکز فرهنگی که به ترویج ازدواج آسان و سنتی کمک می کنند.
- جوانی جمعیت: جمعیت جوان بالای استان که می تواند به تقویت پیوندهای خانوادگی و اجتماعی منجر شود.
- جامعه جوان و وجود منابع انسانی پویا، با استعداد و باسواد
- وجود خیرین مدرسه ساز و بنگاه های بزرگ اقتصادی جهت تقویت زیر ساخت های فرهنگی و اجتماعی، آموزشی و ورزشی دانش آموزان در استان
- وجود مرقد مطهر و زادگاه شهید حاج قاسم سلیمانی و معرفی استان به عنوان پایتخت مقاومت اسلامی

#### ب) چالش ها:

- عدم حمایت از تولیدات و محصولات فرهنگی، مذهبی و هنری فاخر از طریق بخش خصوصی سازی
- عدم وجود زیرساخت های لازم جهت مجوزدهی و عدم حمایت از فروش آنها
- نبود ساز و کار مناسب برای احقاق و رعایت حقوق هنرمندان و پدیدآورندگان
- مغفول ماندن از احداث اماکن ورزشی در روستاها



- عدم کشف و پرورش استعداد آنها با توجه به استعداد های ورزشی بالا در روستاها
- زمان بر شدن فرایند تکمیل و بهره برداری پروژه های ورزشی استان با توجه به کمبود اعتبارات
- وجود کلاس های کپری ، فضاهای غیر استاندارد و تخریبی در حال بهره برداری در استان
- فاصله قابل ملاحظه سرانه های فضاهای آموزشی (۵,۳ مترمربع) با وضعیت مطلوب (۸,۴ مترمربع)
- فاصله قابل ملاحظه سرانه های فضاهای ورزشی (۰,۶ مترمربع) با وضعیت مطلوب (۰,۸ مترمربع)
- کمبود سالن ها و استخر ورزشی دانش آموزی خصوصا در شهر کرمان با توجه به آمار دانش آموزی نسبتا بالا.
- بر اساس اطلاعات شناسنامه فنی فضای سازمان نوسازی مدارس، حدود ۱۹ درصد از مدارس دولتی استان فاقد استحکام لازم و نیازمند تخریب و بازسازی می باشند، این موضوع با عنایت به زلزله خیز بودن استان کرمان از مشکلات جدی و خاص استان کرمان است.
- سازمان های غیر دولتی و خیریه نقش مهمی دارند و با توجه به منابع مالی، تجهیزات و امکانات بخش خصوصی همکاری لازم را مبذول نمی نمایند و بیشتر در پی سود اقتصادی می باشند
- عدم وجود مجموعه آب درمانی جهت استفاده معلولین استان

### ۳-۱۵-۳- هدف گذاری محور

| برنامه زمان بندی |      |      |      | واحد          | هدف کمی                                       | وضع موجود                                                              | شرح هدف                                                                                         | نام محور<br>فرعی                                                                   |
|------------------|------|------|------|---------------|-----------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------|
| ۱۴۰۱             | ۱۴۰۲ | ۱۴۰۳ | ۱۴۰۴ |               |                                               |                                                                        |                                                                                                 |                                                                                    |
| ۱۰۰              | ۶۰   | ۴۰   | ۰    | یک<br>اردوگاه | ساخت یک اردوگاه<br>با ظرفیت ۳۰۰ تا<br>۵۰۰ نفر | ناکافی بودن وعدم<br>وجود اردوگاه<br>مناسب برای زائران                  | رفع نیاز زائران<br>گلزار شهدای<br>کرمان و مرقد مطهر<br>حاج قاسم                                 | ترویج فرهنگ<br>ایثار و شهادت از<br>طریق توسعه زیر<br>ساخت های<br>گردشگری<br>مقاومت |
| ۱۰۰              | ۶۵   | ۳۵   | ۰    | کارگاه        | ۲۰۰۰ کارگاه                                   | وجود ۱۰۱۸۵ خانوار<br>شهید که از این<br>تعداد ۶۵۹۸<br>نفر شهید می باشند | شناساندن، ترویج و<br>تقویت ارزشهای<br>فرهنگ ایثار و<br>شهادت برای جامعه<br>و بخصوص نسل<br>کنونی |                                                                                    |



| برنامه زمان بندی |      |      |      | واحد          | هدف کمی                                                                                                                                         | وضع موجود                                                                 | شرح هدف                                                                                               | نام محور<br>فرعی                                                                             |
|------------------|------|------|------|---------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------|
| ۱۴۰۳             | ۱۴۰۲ | ۱۴۰۱ | ۱۴۰۰ |               |                                                                                                                                                 |                                                                           |                                                                                                       |                                                                                              |
| ۱۰۰              | ۶۰   | ۴۰   | ۰    | اثر           | تولید ۶۰ اثر در قالب های مستند کوتاه، تیزر فرهنگی، مجموعه داستان کوتاه، تئاتر محلات و تاریخ شفاهی پیشرفت استان - راه اندازی محافل فرهنگی و هنری | چهره ای آسیب محور و تهدید محور                                            | توسعه ی فرهنگی با تاکید بر هویت فرهنگی، بهینه سازی شرایط فرهنگی و رشد کمی و کیفی مسایل مربوطه         | توسعه فعالیت های فرهنگی و هنری و تربیتی با ارتقاء سازو کارهای حمایت از سرمایه گذاری در استان |
| ۱۰۰              | ۷۵   | ۵۰   | ۲۵   | هزار متر مربع | احداث ۴۲۰ هزار مترمربع فضای آموزشی جدید                                                                                                         | تعداد ۲۲۳۱۷ کلاس با تراکم ۲۶,۷ دانش آموز در کلاس                          | افزایش سرانه فضای آموزشی و پرورشی مدارس استان از ۵,۳ به ۶,۱                                           | ارتقاء فضاهای آموزش و پرورش عمومی و مهارتی                                                   |
| ۱۰۰              | ۷۵   | ۵۰   | ۲۵   | مترمربع       | بهره برداری از حدود ۱۲ هزار مترمربع از محل اعتبارات استانی                                                                                      | ۱۰ پروژه ورزشی دانش آموزی با ۱۲ هزار مترمربع در دست انجام                 | افزایش سرانه ورزشی استان به سرانه ورزشی کشور                                                          | ارتقاء اماکن ورزشی روباز و سرپوشیده دانش آموزی                                               |
| ۴۰               | ۲۰   | ۲۰   | ۲۰   | مرکز          | اعتلای فرهنگ ناب و اسلامی و تبلور حیات معنوی و تبیین و ترویج شاخص های اعتقادی                                                                   | وجود بیش از ۳۰۰۰ مسجد در استان                                            | ایجاد مراکز تخصصی تعالی و رشد تعالیم دینی                                                             | ارتقای شاخص های دینی با هدف اعتلای فرهنگ اسلام و ترویج شاخص های اعتقادی                      |
| ۱۰۰              | ۸۰   | ۵۰   | ۱۰   | سالن          | ۳۰ سالن                                                                                                                                         | سرانه ۰/۶۶ مترمربع می باشد که از سرانه ورزشی کشور (۰,۸۸) فاصله زیادی دارد | احداث سالنهای سقف کوتاه در مراکز دهستانها و روستاهای پرجمعیت در سطح استان بجای چمن مصنوعی مینی فوتبال | بهبود و ارتقاء شاخص های ورزش استان و بستر سازی و ایجاد                                       |



| برنامه زمان بندی |      |      |      | واحد        | هدف کمی                                                                                       | وضع موجود                                                                                                                                                      | شرح هدف                                                                                         | نام محور<br>فرعی                                                                                                  |
|------------------|------|------|------|-------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| ۱۴۰۳             | ۱۴۰۲ | ۱۴۰۱ | ۱۴۰۰ |             |                                                                                               |                                                                                                                                                                |                                                                                                 |                                                                                                                   |
| ۱۰۰              | ۷۵   | ۵۰   | ۲۰   | پروژه       | ۶ پروژه ورزشی                                                                                 | سرانه ۰/۶۶ مترمربع                                                                                                                                             | تکمیل پروژه های<br>مهم نیمه تمام<br>ورزشی در سطح<br>استان                                       | زیر ساخت<br>های<br>ورزشی                                                                                          |
| ۱۰۰              | ۷۵   | ۵۰   | ۲۰   | درصد        | افزایش ۵۰ درصدی<br>رویدادها در حوزه<br>ورزش قهرمانی و<br>سرمایه گذاری<br>بخش خصوصی در<br>ورزش | استعدادیابی و<br>پرورش ورزشکاران<br>قهرمان در مسابقات<br>استانی، ملی و بین<br>المللی با هدف<br>تقویت انسجام<br>اجتماعی، ایجاد<br>اشتغال و افزایش<br>افتخار ملی | طرح استعدادیابی و<br>توانمندسازی<br>ورزش قهرمانی<br>استان کرمان با<br>حمایت بنگاههای<br>اقتصادی |                                                                                                                   |
| ۱۰۰              | ۷۵   | ۵۰   | ۲۰   | خانه جوان   | تکمیل خانه های<br>جوان و ایجاد مراکز<br>مشاوره و طرح<br>وصال                                  | تعداد ۷ خانه جوان<br>در دست احداث در<br>سطح استان                                                                                                              | ترویج<br>و تسهیل در ازدواج<br>، توانمند سازی<br>جوانان برای تشکیل<br>خانواده،                   | طرح تسهیل<br>ازدواج جوانان و<br>تحکیم بنیان<br>خانواده                                                            |
| -                | ۵۰   | ۵۰   | ۰    | مرکز        | ساخت مرکز آب<br>درمانی در جنوب<br>شرق کشور برای<br>کمک به معلولین                             | ۸۵ درصد پروژه با<br>مشارکت خیرین<br>انجام شده ولی<br>سیستم فاضلاب،<br>حامل های انرژی و<br>محوطه سازی باقی<br>مانده                                             | تکمیل و تجهیز<br>پروژه آب درمانی<br>جنوب شرق                                                    | تقویت بنیان<br>خانواده با فراهم<br>نمودن زمینه<br>رشد سلامت<br>جسمی و روانی<br>در فرزندان بی<br>سرپرست<br>و معلول |
| -                | -    | ۱۰۰  | ۰    | شیر خوارگاه | تکمیل شیر خوارگاه<br>جهت کودکان بی<br>سرپرست                                                  | وجود یک شیر<br>خوارگاه در شهر<br>کرمان                                                                                                                         | تکمیل قرنطینه<br>وباز سازی<br>شیر خوارگاه مادر                                                  |                                                                                                                   |

۴-۱۵-۳- پروژه‌ها

| ردیف | عنوان محور<br>فرعی                                                                                      | مسئول<br>محور                                                | دستگاه‌های<br>همکار                                           | پروژه (اقدامات<br>متناسب)                                                                                            | عمومی<br>/خصوصی  | شرح فعالیت<br>(هدف کمی)                                                                      | واحد       | مسئول<br>فعالیت یا<br>اقدام           | برنامه زمان بندی<br>بر اساس درصد پیشرفت |     |     |    | شهرستان<br>های<br>محل<br>اجرا |
|------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------|------------|---------------------------------------|-----------------------------------------|-----|-----|----|-------------------------------|
|      |                                                                                                         |                                                              |                                                               |                                                                                                                      |                  |                                                                                              |            |                                       | ۱۰۰٪                                    | ۵۰٪ | ۳۰٪ | ۰٪ |                               |
| ۱    | توسعه<br>فعالیت‌های<br>فرهنگی<br>و هنری و<br>تربیتی با ارتقاء<br>سازوکارهای<br>حمایت از<br>سرمایه گذاری | دفتر امور<br>اجتماعی<br>استانداری<br>کرمان                   | حوزه هنری<br>انقلاب اسلامی<br>استان کرمان                     | راه اندازی مرکز<br>موسیقی مقاومت                                                                                     | عمومی -<br>خصوصی | راه اندازی مرکز                                                                              | یک مرکز    | حوزه هنری                             | ۱۰۰                                     | ۶۰  | ۴۰  | ۰  | ۰                             |
|      |                                                                                                         |                                                              |                                                               | کتاب تاریخ شفاهی<br>(قهرمانان ورزشی،<br>پیشکسوتان<br>جهادی، دفاع<br>مقدس، پیشرفت) و<br>مجموعه داستان<br>کوتاه و رمان | خصوصی            | تولید ۶۰ اثر در<br>قالب های مستند<br>کوتاه، تیزر<br>فرهنگی،<br>مجموعه داستان<br>کوتاه، تئاتر | اثر        | حوزه هنری -<br>واحد ادبیات<br>پایداری | ۶۱۰<br>۰                                | ۶۰  | ۲۰  | -  | سطح استان                     |
|      |                                                                                                         |                                                              |                                                               | تئاتر محلات                                                                                                          | خصوصی            | مجلات و تاریخ<br>شفاهی پیشرفت<br>استان                                                       |            |                                       | ۱۰۰                                     | ۷۰  | ۵۰  | -  | سطح استان                     |
|      |                                                                                                         |                                                              |                                                               | تیزر<br>فرهنگی، کلیپ،<br>فیلم کوتاه و<br>رویدادهای<br>آموزشی - تولید<br>ی                                            | خصوصی            |                                                                                              |            |                                       | ۱۰۰                                     | ۶۰  | ۳۰  | ۰  | سطح استان                     |
| ۲    | ترویج فرهنگ<br>ایثار و شهادت از<br>طریق توسعه زیر<br>ساخت های<br>گردشگری<br>مقاومت                      | شهرداری                                                      | همه سازمانهای<br>فرهنگی بویژه<br>نهادهای                      | ساخت یک<br>اردوگاه جهت<br>اسکان زائرین                                                                               | عمومی -<br>خصوصی | ساخت اردوگاه<br>جهت رفع نیاز<br>زائران گلزار<br>شهادی کرمان                                  | یک اردوگاه | شهرداری و<br>بنیاد شهید               | ۱۰۰                                     | ۶۰  | ۴۰  | ۰  | کرمان                         |
|      |                                                                                                         | بنیاد شهید<br>وامور<br>ایثارگران -<br>بنیاد حفظ<br>آثار ونشر | گروههای مردمی<br>-آموزش<br>وپرورش -همه<br>سازمانها<br>وموسسات | اجرای کارگاه شیوه<br>زندگی شهداء                                                                                     | عمومی -<br>خصوصی | ۲۰۰۰ کارگاه)<br>در مساجد،<br>مدارس و<br>گلزارهای شهدا<br>(...                                | کارگاه     | بنیاد شهید                            | ۱۰۰                                     | ۶۰  | ۳۰  | ۰  | سطح استان                     |



| ردیف | عنوان محور<br>فرعی                                                                                      | مسئول<br>محور                    | دستگاه‌های<br>همکار                                                                    | پروژه (اقدامات<br>متناسب)                                                     | عمومی<br>/خصوصی  | شرح فعالیت<br>(هدف کمی)          | واحد               | مسئول<br>فعالیت یا<br>اقدام                       | برنامه زمان بندی<br>بر اساس درصد پیشرفت |      |      |      | شهرستان<br>های<br>محل<br>اجرا                                     |
|------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------|------------------|----------------------------------|--------------------|---------------------------------------------------|-----------------------------------------|------|------|------|-------------------------------------------------------------------|
|      |                                                                                                         |                                  |                                                                                        |                                                                               |                  |                                  |                    |                                                   | ۱۳۹۷                                    | ۱۳۹۸ | ۱۳۹۹ | ۱۴۰۰ |                                                                   |
|      |                                                                                                         | ارزشهای دفاع<br>مقدس             |                                                                                        | مطالعه در زمینه<br>ایثار و شهادت                                              | عمومی -<br>خصوصی | ۲/۵ میلیون نفر                   | برگزاری<br>مسابقات | نظارت<br>سازمانهای<br>مسئول                       | ۰                                       | ۳۰   | ۶۰   | ۱۰۰  | سطح استان                                                         |
|      |                                                                                                         |                                  |                                                                                        | برگزاری مسابقات<br>فرهنگی با موضوع<br>ایثار و شهادت                           | عمومی -<br>خصوصی |                                  |                    |                                                   | ۰                                       | ۳۰   | ۶۰   | ۱۰۰  | سطح استان                                                         |
| ۳    | توسعه<br>فعالیت‌های<br>فرهنگی<br>و هنری و تربیتی<br>با ارتقاء<br>سازوکارهای<br>حمایت از<br>سرمایه گذاری | فرهنگ و<br>ارشاد اسلامی<br>استان | میراث فرهنگی<br>و شهرداری -<br>شرکت‌های<br>صنعتی و معدنی                               | مرمت و بازسازی و<br>راه اندازی فاز دوم<br>و سوم موزه<br>هنرهای معاصر<br>صنعتی | خصوصی            | مرمت فاز دوم و<br>سوم موزه       | موزه               | اداره<br>کل<br>فرهنگ و<br>ارشاد<br>شمال و<br>جنوب | ۰                                       | ۴۰   | ۶۰   | ۱۰۰  | کرمان                                                             |
|      |                                                                                                         |                                  | شرکت‌های<br>صنعتی و معدنی                                                              | مشارکت در<br>مدیریت و تجهیز<br>تالار فرهنگ و هنر<br>کرمان                     | خصوصی            | واگذاری تالار<br>به بخش<br>خصوصی | تالار              |                                                   | ۰                                       | ۴۰   | ۶۰   | ۱۰۰  | کرمان                                                             |
|      |                                                                                                         |                                  | شهرداری -<br>خودرو سازی بم<br>شرکت<br>فولادبردسیر<br>شرکت<br>فولاد احیاء استیل<br>بافت | اتمام پروژه ناتمام<br>مجمع فرهنگی و<br>هنری و<br>فرهنگسراها                   | عمومی -<br>خصوصی | اتمام ۷ مجمع<br>فرهنگی           | مجمع               |                                                   | ۰                                       | ۴۰   | ۶۰   | ۱۰۰  | رابر -<br>ریگان -<br>فهرج -<br>جیرفت<br>بردسیر<br>بافت<br>نرماشیر |
|      |                                                                                                         |                                  | شهرداری و<br>شرکت صنعتی و<br>معدنی گل گهر                                              | بهسازی و تجهیز<br>سالن تئاتر شهر<br>سیرجان                                    | عمومی -<br>خصوصی | بهسازی و تجهیز<br>سالن تئاتر     | سالن               |                                                   | -                                       | ۵۰   | ۷۵   | ۱۰۰  | سیرجان                                                            |



| ردیف | عنوان محور<br>فرعی | مسئول<br>محور                                        | دستگاه‌های<br>همکار                                                                   | پروژه (اقدامات<br>متناسب)                                                                             | عمومی<br>/خصوصی    | شرح فعالیت<br>(هدف کمی)                                             | واحد       | مسئول<br>فعالیت یا<br>اقدام | برنامه زمان بندی<br>بر اساس درصد پیشرفت |     |     |                               | شهرستان<br>های<br>محل<br>اجرا |
|------|--------------------|------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------|---------------------------------------------------------------------|------------|-----------------------------|-----------------------------------------|-----|-----|-------------------------------|-------------------------------|
|      |                    |                                                      |                                                                                       |                                                                                                       |                    |                                                                     |            |                             | ۱۰۰٪                                    | ۷۵٪ | ۵۰٪ | ۲۵٪                           |                               |
|      |                    |                                                      | شرکت صنعتی و<br>معدنی گل گهر                                                          | راه اندازی انجمن<br>سینمای جوان<br>سیرجان                                                             | عمومی<br>خصوصی     | بهسازی و تجهیز                                                      | راه اندازی | اسلامی                      | -                                       | ۵۰  | ۷۵  | ۱۰۰                           | سیرجان                        |
|      |                    |                                                      | شرکت صنعتی<br>معدنی گل گهر،<br>شرکت<br>فولاد احیاء استیل<br>بافت، شرکت<br>فولادبردسیر | ساخت سینما                                                                                            | خصوصی              | ساخت ۳ سینما                                                        | سینما      |                             | -                                       | ۵۰  | ۷۵  | ۱۰۰                           | بافت<br>بردسیر<br>سیرجان      |
|      |                    | استانداری و<br>شرکت های<br>صنعتی و معدنی             | تاسیس گروه مالی<br>و سرمایه گذاری<br>فرهنگ ، هنر و<br>صنایع خلاق                      | عمومی<br>خصوصی                                                                                        | حمایت بخش<br>خصوصی | تاسیس                                                               | -          |                             | ۵۰                                      | ۷۵  | ۱۰۰ | کرمان                         |                               |
|      |                    | شهرداری و<br>شرکت صنایع<br>مس سرچشمه -<br>شرکت فولاد | ساخت پلاتو تئاتر                                                                      | عمومی -<br>خصوصی                                                                                      | ۳ پلاتو            | پلاتو                                                               | -          |                             | ۵۰                                      | ۷۵  | ۱۰۰ | بردسیر -<br>رفسنجان و<br>بافت |                               |
|      |                    | شرکت ملی<br>صنایع مس                                 | ساخت هنرستان<br>دخترانه هنرهای<br>زیبای شهرستان<br>کرمان و رفسنجان                    | عمومی -<br>خصوصی                                                                                      | ۲ هنرستان          | هنرستان                                                             | -          |                             | ۵۰                                      | ۷۵  | ۱۰۰ | کرمان و<br>رفسنجان            |                               |
|      |                    |                                                      | شرکت های<br>صنعتی و معدنی                                                             | برگزاری و حمایت<br>از رویدادها و<br>جشنواره های<br>فرهنگی و هنری<br>(موسیقی، تئاتر،<br>فیلم ، کتاب) و | عمومی -<br>خصوصی   | برگزاری و<br>حمایت از<br>رویدادها و<br>جشنواره های<br>فرهنگی و هنری | جشنواره    |                             | -                                       | ۵۰  | ۷۵  | ۱۰۰                           | سراسر<br>استان                |



| ردیف | عنوان محور<br>فرعی | مسئول<br>محور           | دستگاه‌های<br>همکار        | پروژه (اقدامات<br>متناسب)                                                          | عمومی<br>/خصوصی               | شرح فعالیت<br>(هدف کمی)                  | واحد    | مسئول<br>فعالیت یا<br>اقدام | برنامه زمان بندی<br>بر اساس درصد پیشرفت |      |      |      | شهرستان<br>های<br>محل<br>اجرا |
|------|--------------------|-------------------------|----------------------------|------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------|------------------------------------------|---------|-----------------------------|-----------------------------------------|------|------|------|-------------------------------|
|      |                    |                         |                            |                                                                                    |                               |                                          |         |                             | ۲۰۲۱                                    | ۲۰۲۲ | ۲۰۲۳ | ۲۰۲۴ |                               |
|      |                    |                         |                            | جشنواره ملی<br>موسیقی نواحی در<br>کرمان و حمایت از<br>گروه ارکستر<br>سمفونیک کرمان |                               |                                          |         |                             |                                         |      |      |      |                               |
|      |                    |                         | شرکت های<br>صنعتی و معدنی  | حمایت از ساخت<br>فیلم، مستند و<br>سریال و فروش<br>آثار هنری هنرمندان<br>کرمان      | عمومی -<br>خصوصی              | حمایت بخش<br>خصوصی                       | اثر     |                             | -                                       | ۵۰   | ۷۵   | ۱۰۰  | "                             |
|      |                    | رهنگ و<br>ارشاد<br>جنوب | -                          | ساخت سینمای<br>مدرن در کرمان                                                       | بخش<br>خصوصی                  | ساخت ۲ سینما                             | سینما   |                             | -                                       | ۵۰   | ۷۵   | ۱۰۰  | کرمان                         |
|      |                    |                         | شهرداری و<br>خودرو سازی بم | اتمام سینما فرهنگ<br>بم                                                            | شهرداری و<br>خودرو سازی<br>بم | تکمیل یک<br>سینما                        | سینما   |                             | -                                       | ۵۰   | ۷۵   | ۱۰۰  | بم                            |
|      |                    | اداره کل<br>زندان ها    | --                         | احداث ندامتگاه<br>جیرفت                                                            | عمومی                         | بهره برداری از<br>۴۷۰۰ متر مربع<br>زندان | مترمربع | اداره کل<br>زندان ها        | ۲۵                                      | ۵۰   | ۷۵   | ۱۰۰  | جیرفت                         |
|      |                    |                         | -                          | تکمیل اردوگاه<br>نگهداری از<br>مجرمین مواد مخدر                                    | عمومی                         | بهره برداری از<br>۶۰۰۰ متر مربع<br>زندان | مترمربع | اداره کل<br>زندان ها        | ۲۵                                      | ۵۰   | ۷۵   | ۱۰۰  | رفسنجان                       |
|      |                    |                         | -                          | تکمیل فاز دوم<br>ندامتگاه کهنوج                                                    | عمومی                         | بهره برداری از<br>۲۷۰۰ متر مربع<br>زندان | مترمربع | اداره کل<br>زندان ها        | ۲۵                                      | ۵۰   | ۷۵   | ۱۰۰  | کهنوج                         |



| ردیف | عنوان محور<br>فرعی                                                                        | مسئول<br>محور                | دستگاه‌های<br>همکار                                                                                                                               | پروژه (اقدامات<br>متناسب)                                                                        | عمومی<br>/خصوصی          | شرح فعالیت<br>(هدف کمی)                                                                             | واحد    | مسئول<br>فعالیت یا<br>اقدام  | برنامه زمان بندی<br>بر اساس درصد پیشرفت |      |      |      | شهرستان<br>های<br>محل<br>اجرا |
|------|-------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------|---------|------------------------------|-----------------------------------------|------|------|------|-------------------------------|
|      |                                                                                           |                              |                                                                                                                                                   |                                                                                                  |                          |                                                                                                     |         |                              | ۲۰۲۳                                    | ۲۰۲۴ | ۲۰۲۵ | ۲۰۲۶ |                               |
|      |                                                                                           |                              | -                                                                                                                                                 | احداث بازداشتگاه<br>راور                                                                         | عمومی                    | بهره برداری<br>از ۲۴۰۰ مترمربع<br>بازداشتگاه                                                        | مترمربع | اداره کل<br>زندان‌ها         | ۲۵                                      | ۷۵   | ۵۰   | ۱۰۰  | راور                          |
| ۴    | بهبود و ارتقای<br>شاخص‌های<br>ورزش استان،<br>بسترسازی و<br>ایجاد زیر<br>ساخت‌های<br>ورزشی | اداره ورزش و<br>جوانان استان | مس سرچشمه                                                                                                                                         | تکمیل استخر شنای<br>بهرمان رفسنجان                                                               | عمومی -<br>خصوصی         | تکمیل ۴ پروژه<br>ه مهم نیمه تمام<br>ورزشی                                                           | پروژه   | اداره ورزش و<br>جوانان استان | ۱۰                                      | ۷۰   | ۴۰   | ۱۰۰  | رفسنجان                       |
|      |                                                                                           |                              | شرکت مس<br>میدوک و مس<br>خاتون آباد                                                                                                               | احداث سالن<br>ورزشی چند<br>منظوره شهرستان<br>شهربابک                                             | عمومی -<br>خصوصی         |                                                                                                     |         |                              | ۱۰                                      | ۷۰   | ۴۰   | ۱۰۰  | شهربابک                       |
|      |                                                                                           |                              | کرمان موتور                                                                                                                                       | احداث زمین چمن<br>نرماشیر                                                                        | عمومی -<br>خصوصی         |                                                                                                     |         |                              | ۱۰                                      | ۷۰   | ۴۰   | ۱۰۰  | نرماشیر                       |
|      |                                                                                           |                              | کرمان موتور                                                                                                                                       | تکمیل اماکن<br>ورزشی روباز)<br>چمن مصنوعی<br>گنبدکی                                              | عمومی -<br>خصوصی         |                                                                                                     |         |                              | ۱۰                                      | ۷۰   | ۴۰   | ۱۰۰  | گنبدکی                        |
|      |                                                                                           |                              | شرکت فولاد<br>زرنده، گل گهر<br>سیرجان- شرکت<br>گاز- کرمان<br>موتور- شرکت<br>مس شهربابک و<br>رفسنجان- صنایع<br>فولاد بوتیا کرمان<br>- فولاد بردسیر | طرح استعدادیابی و<br>توانمندسازی<br>ورزش قهرمانی<br>استان کرمان با<br>حمایت بنگاه‌های<br>اقتصادی | مشارکت<br>عمومی<br>خصوصی | افزایش ۵۰<br>درصدی<br>رویدادها در<br>حوزه ورزش<br>قهرمانی و<br>سرمایه گذاری<br>بخش خصوصی<br>در ورزش | یک طرح  |                              | ۱۰                                      | ۴۰   | ۷۰   | ۱۰۰  | سطح استان                     |



| ردیف | عنوان محور<br>فرعی                                     | مسئول<br>محور                                              | دستگاه‌های<br>همکار                                        | پروژه (اقدامات<br>متناسب)                                                                                                         | عمومی<br>/خصوصی | شرح فعالیت<br>(هدف کمی)                                           | واحد      | مسئول<br>فعالیت یا<br>اقدام  | برنامه زمان بندی<br>بر اساس درصد پیشرفت |      |      |      | شهرستان<br>های<br>محل<br>اجرا |
|------|--------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|-------------------------------------------------------------------|-----------|------------------------------|-----------------------------------------|------|------|------|-------------------------------|
|      |                                                        |                                                            |                                                            |                                                                                                                                   |                 |                                                                   |           |                              | ۲۰۲۱                                    | ۲۰۲۲ | ۲۰۲۳ | ۲۰۲۴ |                               |
| ۵    | طرح تسهیل<br>ازدواج جوانان و<br>تحکیم بنیان<br>خانواده | اداره ورزش و<br>جوانان                                     | ورزش و جوانان-                                             | احداث خانه جوان<br>جیرفت و راور                                                                                                   | تخصصی           | احداث ۲ خانه<br>جوان و توسعه<br>کمی مراکز<br>مشاوره               | خانه جوان | اداره ورزش و<br>جوانان استان | ۱۰                                      | ۴۰   | ۷۰   | ۱۰۰  | جیرفت و<br>راور               |
|      |                                                        | معاونت<br>جوانان،<br>سازمانهای<br>مردم نهاد                | اصناف،<br>شهرداری، صدا و<br>سیما، امور بانوان<br>استانداری | توسعه طرح کانون<br>وصال شیرین                                                                                                     |                 | اجرای طرح در<br>شهرستانهای<br>پرجمعیت                             | طرح       |                              | ۱۰                                      | ۴۰   | ۷۰   | ۱۰۰  | سطح استان                     |
| ۶    | ارتقاء فضاهای<br>آموزش و<br>پرورش عمومی<br>و مهارتی    | اداره کل<br>نوسازی<br>مدارس<br>اداره کل<br>نوسازی<br>مدارس | اداره کل آموزش<br>و پرورش                                  | احداث و تکمیل<br>مدارس جدید برای<br>افزایش سرانه<br>فضای آموزشی<br>استان به هدف<br>تعیین شده در<br>برنامه هفتم توسعه              | عمومی           | احداث ۴۲۰<br>هزار مترمربع<br>فضای آموزشی<br>جدید                  | متر مربع  | اداره کل<br>نوسازی<br>مدارس  | ۲۵                                      | ۵۰   | ۷۵   | ۱۰۰  | سطح استان                     |
|      |                                                        |                                                            |                                                            | تخریب و بازسازی<br>مدارس تخریبی<br>استان که طبق<br>اطلاعات شناسنامه<br>فنی فضا شامل ۱۹<br>درصد از مدارس<br>دولتی استان می<br>شود. | عمومی           | تخریب و<br>بازسازی ۵۵۰<br>هزار متر مربع<br>فضای آموزشی<br>نا ایمن | متر مربع  | اداره کل<br>نوسازی<br>مدارس  | ۲۵                                      | ۵۰   | ۷۵   | ۱۰۰  | سطح استان                     |



| ردیف | عنوان محور<br>فرعی                                                                               | مسئول<br>محور               | دستگاه‌های<br>همکار                                         | پروژه (اقدامات<br>متناسب)                                       | عمومی<br>/خصوصی  | شرح فعالیت<br>(هدف کمی)                                                                                                                 | واحد     | مسئول<br>فعالیت یا<br>اقدام | برنامه زمان بندی<br>بر اساس درصد پیشرفت |      |      |      | شهرستان<br>های<br>محل<br>اجرا                                                              |
|------|--------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------|-------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------|------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------|-----------------------------|-----------------------------------------|------|------|------|--------------------------------------------------------------------------------------------|
|      |                                                                                                  |                             |                                                             |                                                                 |                  |                                                                                                                                         |          |                             | ۲۰۲۳                                    | ۲۰۲۴ | ۲۰۲۵ | ۲۰۲۶ |                                                                                            |
| ۷    | ارتقاء اماکن<br>ورزشی روباز و<br>سرپوشیده دانش<br>آموزی                                          | اداره کل<br>نوسازی<br>مدارس | اداره کل آموزش<br>و پرورش                                   | احداث و تکمیل<br>۱۰ سالن‌های<br>ورزشی و استخر<br>های دانش آموزی | عمومی            | تکمیل ۱۰ هزار<br>مترمربع فضاهای<br>ورزشی دانش<br>آموزی                                                                                  | متر مربع | اداره کل<br>نوسازی<br>مدارس | ۲۵                                      | ۵۰   | ۷۵   | ۱۰۰  | سطح استان                                                                                  |
| ۸    | ارتقای شاخص<br>های دینی با<br>هدف با هدف<br>اعتلای فرهنگ<br>اسلام و ترویج<br>شاخص‌های<br>اعتقادی | اداره تبلیغات<br>اسلامی     | اوقاف-ارشاد<br>اسلامی-سپاه<br>پاسداران و امور<br>مساجد      | ایجاد مراکز<br>تخصصی تعالی و<br>رشد تعالیم دینی                 | عمومی -<br>خصوصی | ترویج مسجد<br>محوری با ایجاد<br>حداقل<br>۲۰۰ مرکز در<br>مساجد<br>شهرستانها                                                              | مرکز     | اداره تبلیغات<br>اسلامی     | ۰                                       | ۲۵   | ۷۵   | ۱۰۰  | در ۲۶<br>شهرستان<br>استان                                                                  |
|      |                                                                                                  | اداره تبلیغات<br>اسلامی     | استانداری-مرکز<br>نوآوری-<br>دانشگاه‌ها و<br>حوزه‌های علمیه | ایجاد مراکز<br>نوآوری و شتاب<br>دهنده فرهنگی                    | عمومی -<br>خصوصی | راه اندازی ۸<br>مرکز در<br>شهرستان‌های<br>کلان استان به<br>منظور ایده<br>پردازي، و<br>شتاب دهی<br>جهت نیل به<br>اهداف فرهنگی<br>و مذهبی | مرکز     | اداره تبلیغات<br>اسلامی     | ۰                                       | ۲۵   | ۷۵   | ۱۰۰  | شهرستانها<br>ی کرمان<br>-بم-<br>جیرفت-<br>کهنوج-<br>سیرجان-<br>رفسنجان-<br>زرنند و<br>بافت |





### ۱۶-۳- محور مهارتورم

مسئول محور: اداره کل صنعت، معدن و تجارت استان  
(دبیر ستاد تنظیم بازار)

ظرف اجراء: ستاد تنظیم بازار استان

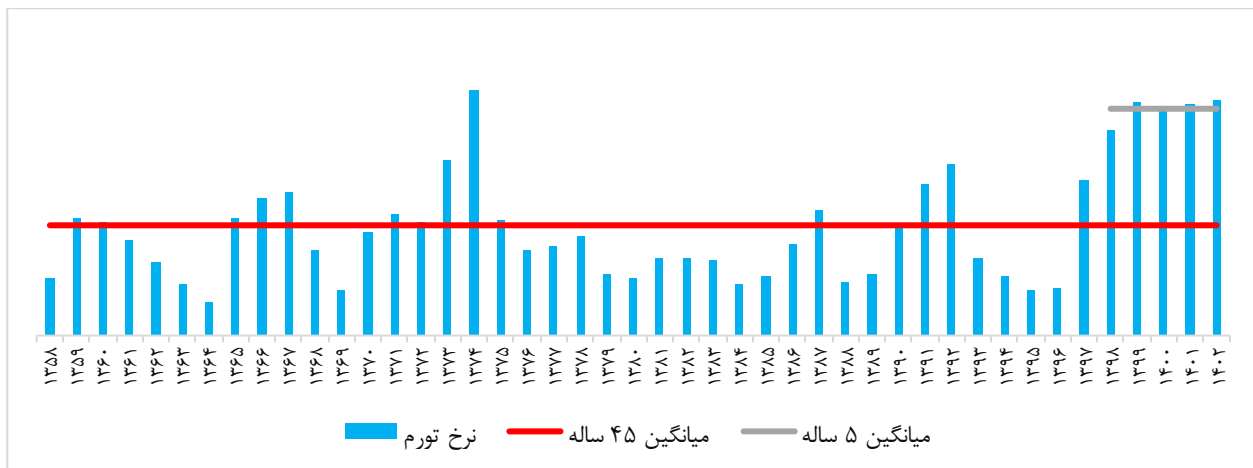


### ۳-۱۶- مقدمه

تورم در چند دهه اخیر در اقتصاد ایران به یک پدیده ماندگار تبدیل شده است و از نظر اندازه و شدت هم با کشورهای پیشرفته، شمال آفریقا و خاورمیانه قابل مقایسه نیست و کیفیت آن هم طوری است که بسیار نامتناسب عمل می کند و روز به روز تخصیص منابع را بدتر و توزیع درآمد را به زیان طبقات متوسط و پایین و عوامل مولد بدتر می سازد و همه افق های تصمیم گیری اقتصادی را کوتاه ساخته و موجب یأس و نااطمینانی جامعه و فرار سرمایه و مغزها شده است.

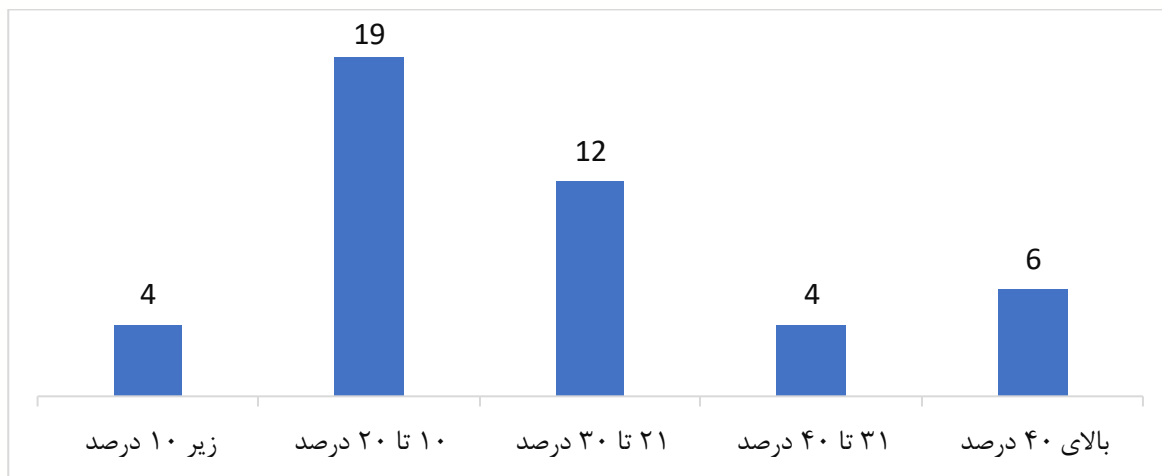
در اقتصاد، تورم صرفاً به عنوان یک بیماری شناخته نمی شود بلکه از آن به عنوان سرطان یاد می شود. این تشبیه از آن جهت است که همانند سرطان که تک تک سلول ها و کل سیستم ایمنی بدن را درگیر می کند و مانع کارکرد درست و صحیح اجزای بدن می شود، تورم نیز کل سیستم اقتصادی یک جامعه را به هم می ریزد و مانع از کارایی سیستم می شود. تورم علاوه بر آن که فعالیت های سوداگرانه، فرار سرمایه، فقر، بیکاری و ... را افزایش می دهد، منجر به نابودی تولید، سرمایه گذاری و ... نیز می شود و می تواند تا مرحله بحران اقتصادی پیش برود. این موضوع زمانی اهمیت می یابد که تورم موجود در اقتصاد به صورت پایدار و مداوم باشد و چندین سال در فضای اقتصادی جامعه حکم فرما باشد.

میزان تورم در ایران در طی ۴۵ سال گذشته، به طور میانگین حدود ۲۲ درصد و در ۵ سال اخیر بالا ۴۵ درصد بوده است.



نمودار ۱- میزان تورم ایران در طی ۴۵ سال گذشته

بر اساس داده های مرکز آمار ایران و بانک مرکزی، از سال ۱۳۵۷ تاکنون یعنی طی ۴۵ سال منتهی به ۱۴۰۲، اقتصاد ایران فقط طی ۴ سال تورم تک رقمی را تجربه کرده است. طی دوره مورد بررسی، تواتر تجربه نرخ تورم بالای ۲۰ درصد برابر ۲۲ سال بوده است.

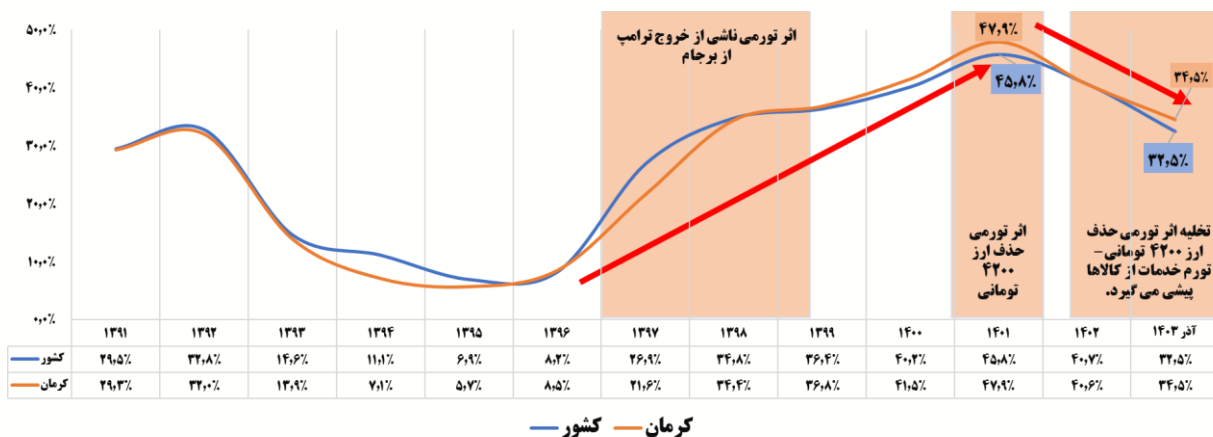


تواتر تجربه تورم در اقتصاد ایران از سال ۱۳۵۸ الی ۱۴۰۲ - تعداد سال

لذا در اقتصادهایی با تورم بالای ۲۰ درصد، صحبت کردن از تولید، سرمایه گذاری، رشد اقتصادی و غیره عملاً بیهوده و نامتعارف است. مطابق با آخرین آمار موجود، تا پایان سال ۱۴۰۰ در حدود ۳۲ میلیون نفر در زیر خط فقر (فقر غذایی) قرار دارند و این روند همچنان به واسطه تورم شدید چند سال اخیر به سرعت در حال گسترش است.

### ۳-۱۶-۱- بررسی وضعیت تورم استان کرمان

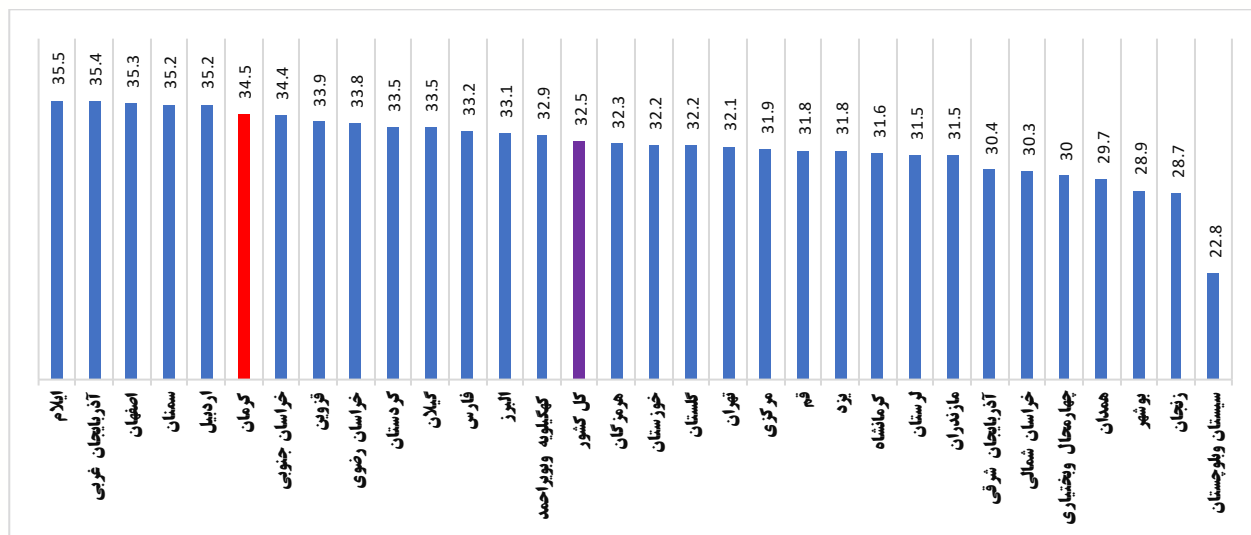
روند تورم کشور و استان نشان می دهد در سال های اخیر تورم استان (به جز سال ۱۴۰۲) بیشتر از کشور بوده است. همچنین بر اساس آخرین گزارش مرکز آمار ایران در آذر ماه تورم استان کرمان ۳۴,۵ درصد بوده که در مقایسه با متوسط کشور ۲ واحد درصد بیشتر می باشد. نکته مهم در سال های اخیر روند کاهشی تورم می باشد هر چند این روند کند و بطئی است.



مقایسه تورم استان کرمان و کشور

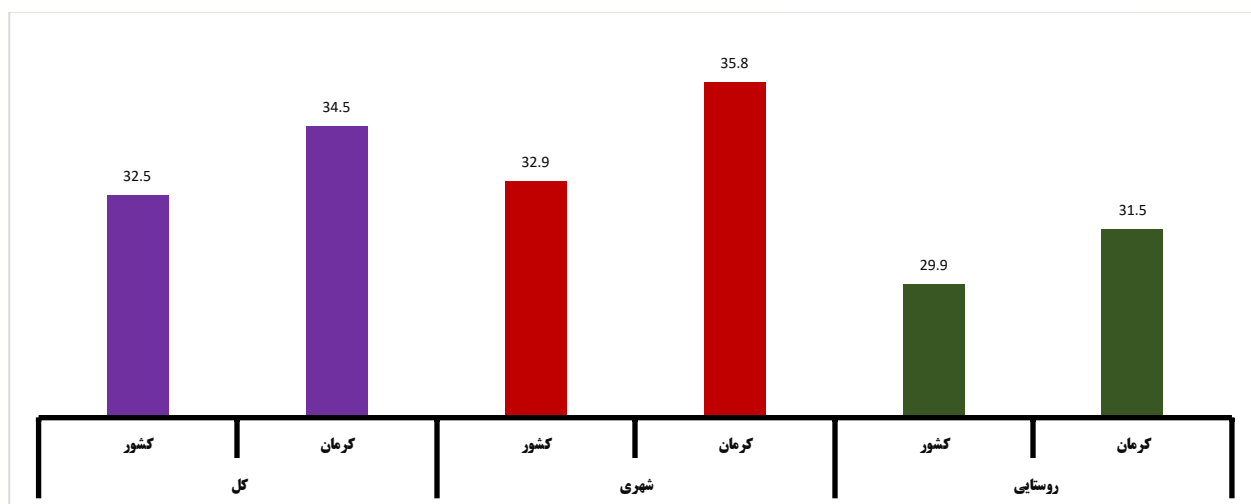


در آذر ماه ۱۴۰۳ استان کرمان در بین استان های کشور، در رتبه ششم بیشترین تورم قرار دارد.



نرخ تورم سالانه کالاها و خدمات مصرفی خانوارهای کشور به تفکیک استان - آذر ماه ۱۴۰۳ (درصد)

نرخ تورم سالانه کالاها و خدمات مصرفی خانوارهای کشور و استان به تفکیک مناطق شهری و روستایی در آذر ماه ۱۴۰۳ نشان می دهد در هر دو این مناطق تورم استان بیشتر از متوسط کشور می باشد. هر چند شکاف تورم در مناطق شهری بیشتر از مناطق روستایی است.

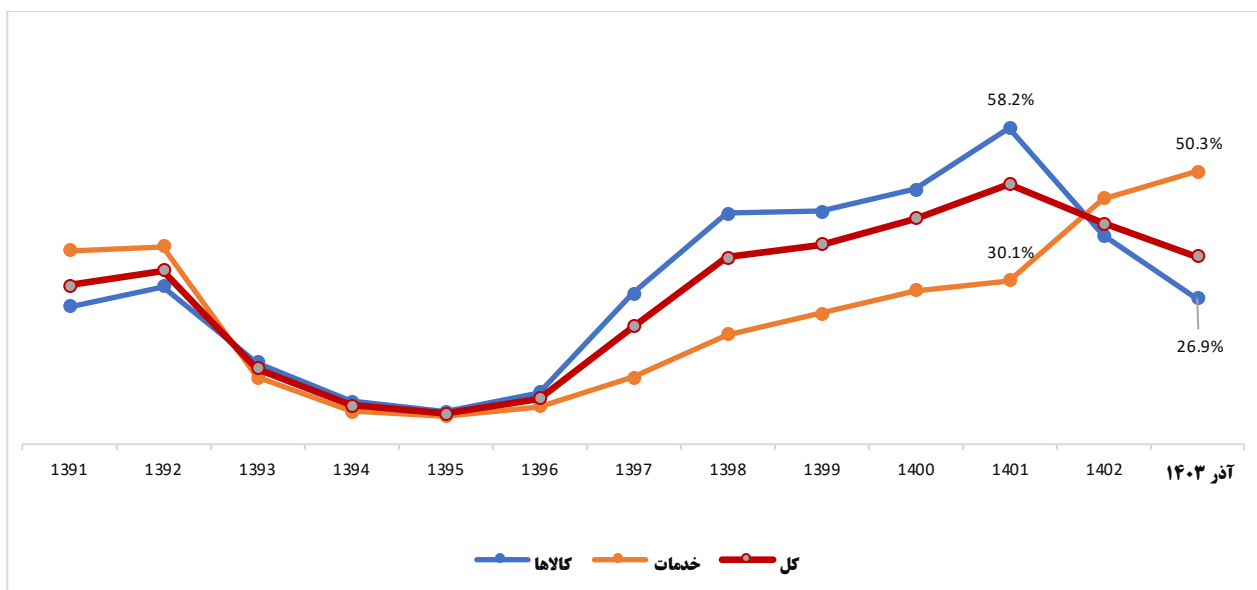


نرخ تورم سالانه کالاها و خدمات مصرفی خانوارهای کشور و استان به تفکیک مناطق شهری و روستایی - آذر ماه ۱۴۰۳ (درصد)



### ۳-۱۶-۲- مقایسه تورم سالانه به تفکیک کالا و خدمات

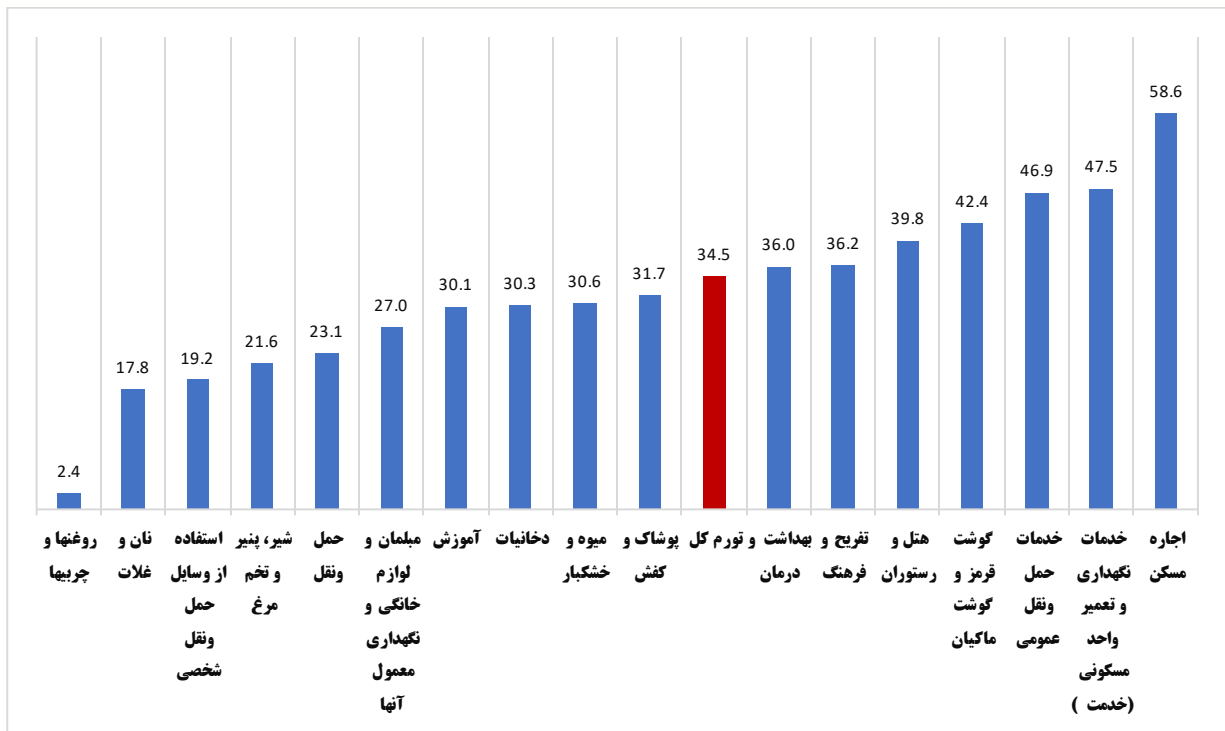
به هنگام شوک های اقتصادی، کالاها (مثل خوراکی ها) افزایش قیمت بیشتری را نسبت به خدمات تجربه می کنند. تورم کالاها در استان کرمان، از ۵۸,۲ درصد در سال ۱۴۰۱ با کاهش ۳۱,۳ واحد درصدی به ۲۶,۹ درصد رسیده که باعث افت ۱۳,۴ واحد درصدی تورم کل در این بازه زمانی شده است. اما تورم خدمت در همین بازه زمانی از ۳۰,۱ درصد به ۵۰,۳ درصد افزایش یافته است. توجه به این نکته از آن جهت حائز اهمیت است که تداوم کاهش تورم در ماه های آتی، مستلزم کنترل تورم بخش خدمات است و ادامه روند فعلی می تواند مانع مهمی در مسیر کاهشی تورم باشد.



نرخ تورم سالانه خانوارهای استان به تفکیک گروه کالا و خدمات - آذر ماه ۱۴۰۳ (درصد)

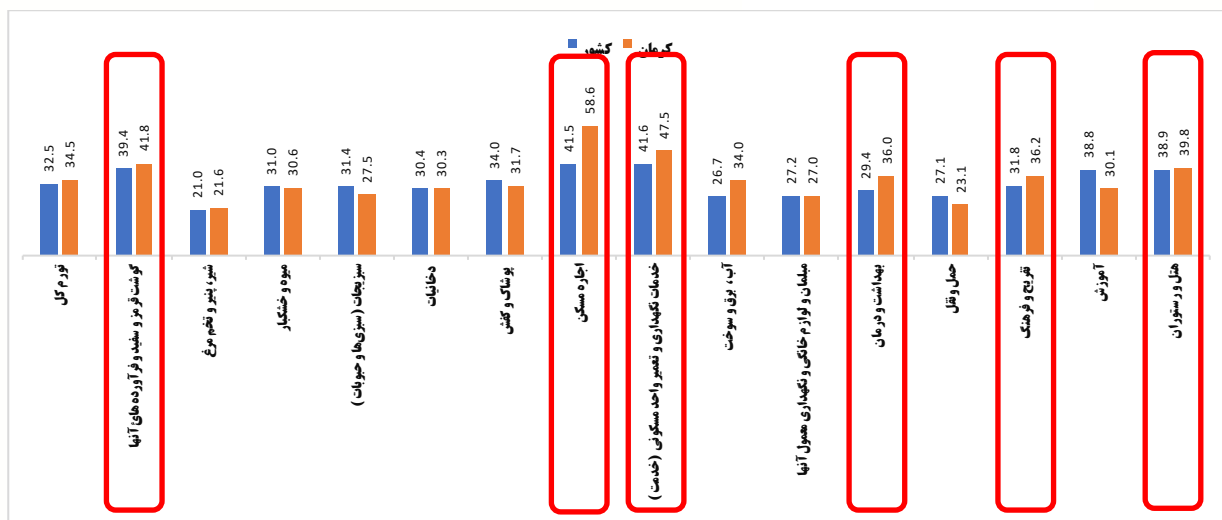
### ۳-۱۶-۳- تورم گروه های کالایی در استان کرمان

تورم گروه های کالایی در آذر ۱۴۰۳ نشان می دهد اجاره و خدمات نگهداری و تعمیرات مسکن صدرنشین تورم در استان می باشد. این گروه که یکی از نیازهای پایه ای خانوارهاست، فشار سنگینی را بر بودجه خانواده ها وارد می کند. اهمیت این بخش زمانی بیشتر می شود که بدانیم دهک های مختلف درآمدی بویژه دهک های پایین، بخش قابل توجهی از هزینه های خود را صرف مسکن می کنند.



تورم گروه های کالایی استان کرمان در آذر ماه ۱۴۰۳

تورم گروه های کالایی در آذر ۱۴۰۳ نشان می دهد شکاف تورم استان نسبت به کشور در اجاره و خدمات تعمیر و نگهداری مسکن و همچنین بهداشت و درمان بسیار زیاد است.



تورم گروه های کالاها و خدمات کشور و استان کرمان - آذر ۱۴۰۳



### ۳-۱۶-۴- شکاف قیمت تولیدکننده و مصرف کننده در محصولات کشاورزی

در ادامه سعی شده است شکاف قیمت مصرف کننده و تولید کننده برخی اقلام مهم محصولات کشاورزی طی دوره ۱۳۹۰ تا ۱۴۰۱ مورد بررسی و تحلیل قرار گیرد. شایان ذکر است که آمار مورد استفاده کشوری بوده ولی قابل تعمیم به استان نیز می باشد.

بررسی ها نشان می دهد که میان قیمت تولید کننده محصولات کشاورزی (قیمت سرخرمن) و مصرف کننده آن محصول کشاورزی شکاف قابل توجهی وجود دارد؛ که این موضوع از یکسو موجب نارضایتی کشاورزان به عنوان زحمتکشان و تولید کنندگان اصلی محصول و از سوی دیگر نارضایتی مصرف کنندگان به دلیل پرداخت هزینه های بالاتر بابت خرید محصولات کشاورزی شده است. بنابراین شناسایی ریشه و علت شکاف بین قیمت تولید کننده و مصرف کننده از اهمیت بالایی برخوردار است و دولت می تواند با شناسایی آن ها اقدامات و سیاست های مناسبی را اتخاذ نماید.

به طور کلی عوامل زیادی در شکاف قیمت تولید کننده و مصرف کننده تأثیر می گذارند. نوع کالا یا محصول، نوع بازار یا ساختار بازار، زنجیره توزیع، هزینه حمل و نقل، قابلیت ذخیره و انبار، میزان ضایعات، هزینه بسته بندی و کالاهای جانشین داخلی و خارجی از جمله این عوامل موثر هستند.

جدول زیر اطلاعات قیمت تولید کننده (سرخرمن) و قیمت مصرف کننده تعدادی از محصولات استراتژیک بخش کشاورزی مورد استفاده خانوارها را نشان می دهد. به عنوان مثال بررسی شکاف قیمت تولید کننده و مصرف کننده محصول سیب زمینی در طول بازه زمانی دوازده ساله نشان می دهد به طور متوسط قیمت مصرف کننده ۱,۹ برابر بیشتر از قیمت تولید کننده (قیمت سرخرمن) می باشد. همچنین بررسی ها نشان می دهند، بین قیمت های تولید کننده و مصرف کننده همبستگی زیادی (۰,۹۸ درصد) وجود دارد و این موضوع نشان می دهد که تغییرات قیمت تولید کننده به شدت منجر به تغییر در قیمت های مصرف کننده می گردد. لازم به توضیح است که همبستگی بین این دو متغیر در دوره های یکسان مورد بررسی قرار گرفته است، کما اینکه تغییرات قیمت تولید کننده می تواند علاوه بر اینکه در همان دوره بر قیمت مصرف کننده تأثیر گذار باشد، با چند دوره وقفه نیز بر قیمت مصرف کننده تأثیر گذارد.



نسبت قیمت مصرف کننده به قیمت سرخرمن طی دوره ۱۴۰۱-۱۳۹۰

| محصول<br>کشاورزی         | نسبت قیمت<br>مصرف کننده به<br>قیمت سرخرمن<br>طی دوره<br>۱۴۰۱-۱۳۹۰ | ضریب<br>همبستگی بین<br>قیمت مصرف<br>کننده و<br>سرخرمن طی<br>دوره ۱۴۰۱-<br>۱۳۹۰ | توضیحات                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|--------------------------|-------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| سیب زمینی                | ۱,۹                                                               | ۰,۹۸                                                                           | نبود کالاهای وارداتی جایگزین، هزینه حمل بالا، وجود امکان صادرات به کشورهای همسایه و همچنین حجم بالای ضایعات محصول می تواند از دلایل اختلاف بالای قیمت تولید کننده و مصرف کننده باشد.                                                                                                                                              |
| پیاز                     | ۲,۱                                                               | ۰,۹۶                                                                           | سیاست ها و تصمیمات فوری تصمیم گیران در خصوص اجازه صادرات این محصول به کشورهای همسایه، حجم بالای ضایعات این محصول به دلایل مختلف از جمله نبود انبارهای مناسب، هزینه حمل و سایر هزینه های سربار بالا، واسطه گران و نبود کالاهای مشابه و جایگزین می تواند از دلایل اختلاف قیمت تولید کننده و مصرف کننده باشند.                       |
| گوجه<br>فرنگی            | ۲,۸                                                               | ۰,۹۶                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| بادمجان                  | ۲,۶                                                               | ۰,۹۶                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| هویج<br>فرنگی            | ۲,۸                                                               | ۰,۸۱                                                                           | به نظر می رسد وجود بازار واردات گسترده برای این محصول در به وجود آمدن همبستگی ضعیف تر نسبت به سایر محصولات بی تأثیر نباشد.                                                                                                                                                                                                        |
| موز                      | ۲,۱                                                               | ۰,۹۲                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| هندوانه                  | ۲,۳                                                               | ۰,۹۷                                                                           | علت نوسانات زیاد قیمت در اغلب محصولات زراعی و میوههای جالیزی، پیروی این محصولات از الگوی تار عنکبوتی می باشد. به این صورت که در سال هایی که قیمت محصول بالا است، کشاورزان را ترغیب می کند تا در سال بعد محصولات بیشتری کشت کنند که این موضوع باعث افزایش عرضه و گاهاً، مازاد عرضه محصول در در بازار و در نتیجه کاهش قیمت می گردد. |
| خیار                     | ۲                                                                 | ۰,۹۶                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| برنج                     | ۱,۲                                                               | ۰,۹۹                                                                           | کم بودن عوامل واسطه و امکان عرضه مستقیم به مصرف کننده، وجود کالاهای جایگزین خارجی با قیمت های بسیار پایین و در نتیجه با کاهش بودن تقاضای آن، همچنین، حجم پایین میزان ضایعات این محصول می تواند از دلایل اختلاف کم قیمت تولید کننده و مصرف کننده باشند.                                                                            |
| شیر گاو غیر<br>پاستوریزه | ۱,۴                                                               | ۰,۹۹                                                                           | با توجه به مشتقات بسیار زیادی که دارد اختلاف زیادی بین قیمت تولید کننده و مصرف کننده شیر وجود ندارد.                                                                                                                                                                                                                              |
| گوشت<br>گوساله           | ۲,۶                                                               | ۰,۹۹                                                                           | افزایش قیمت خوراک دام و تورم عمومی و همچنین هزینه کشتارگاه، هزینه حمل و نقل و هزینه واسطهگری بین قیمت تولید کننده و مصرف کننده و همچنین واردات پایین گوشت گوسفند عواملی هستند که بر شکاف قیمتی این محصول می تواند تأثیر گذار باشند.                                                                                               |
| گوشت<br>گوسفند           | ۲,۴                                                               | ۰,۹۹                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |



با بررسی روند قیمت تولیدکننده و مصرف کننده ملاحظه می شود که اولاً شکاف زیادی بین قیمت های تولیدکننده (سرخرمن) و قیمت های مصرف کننده وجود دارد و ثانیاً، تغییرات قیمت سرخرمن برخی از محصولات کشاورزی، در حد بسیار بالایی به قیمت های مصرف کننده منتقل می شود. به عبارت دیگر با افزایش قیمت تولید کننده، قیمت های مصرف کننده نیز تقریباً با همان نسبت افزایش می یابد. تأثیر افزایش و کاهش قیمت تولید بر قیمت مصرف کننده در بسیاری از موارد، آنی بوده و در برخی موارد با اندکی تأخیر و ممکن است در دوره های بعدی اتفاق بیفتد.

وجود تغییر قیمت بیش از دو برابری در بازار مصرف کنندگان برای اکثر کالاهای منتخب که به نوعی کالاهای اساسی محسوب می شوند بیانگر ناکارآمدی شبکه تأمین محصولات کشاورزی در کشور است، بنابراین برای رفع چنین مشکلی ناگزیر به تمرکز بر روی تمامی حلقه های شبکه تأمین محصولات کشاورزی در سطوح مختلف می باشد. در واقع مدیریت شبکه تأمین و صنایع وابسته به آن یک بخش بزرگ چند وجهی را که شامل ایجاد کسب و کارهای مرتبط با بخش محصولات کشاورزی می گردد نشان می دهد که عبارتند از: ۱- عرضه کنندگان نهاده ها؛ ۲- فراهم آورندگان منابع (بانک ها، تحقیق و توسعه، مشاوران و...؛ ۳- تولید کنندگان؛ ۴- فرآوری کنندگان یا صنایع فرآوری؛ ۵- کارخانجات؛ ۶- بخش تدارکات و پشتیبان (شرکت های حمل و نقل، سردخانه و انبارداری).

به این ترتیب با توجه به مباحث مطرح شده دولت می تواند از طریق کاهش هزینه های تولید از طریق کاهش هزینه نهاده های تولیدی و هزینه های سربار و همچنین، هزینه های ثابت از طریق ارائه یارانه به نهاده های تولید (کود و سم و ...) و انرژی ارزان همچنین کمک به مکانیزاسیون تولید محصولات کشاورزی و جایگزین کردن روش های صنعتی به جای روش های سنتی از طریق ارائه تسهیلات و مشاوره های کارشناسی و فنی به کشاورزان، برنامه ریزی و ارائه خدمات و امکانات لازم جهت کاهش میزان ضایعات و فساد محصولات کشاورزی قیمت تولید کننده و به تبع آن قیمت مصرف کننده را در سطح قابل قبولی کاهش دهد. همانطور که در بالا هم اشاره شده است، بین قیمت تولید کننده و مصرف کننده اختلاف شدیدی وجود دارد و حتی در برخی از محصولات به ۳ برابر نیز می رسد. لذا، لازم است با مداخله دولت نسبت به کاهش واسطه گری و کاهش هزینه های مبادله و همچنین سایر عوامل تأثیرگذار مانند، بهبود سامانه حمل و نقل و بهبود شبکه توزیع اقدام مقتضی صورت گیرد.

### ۵-۱۶-۳- دلایل تورم و مصادیق آن (به لحاظ نظری)

در ادبیات اقتصادی، نظریات تورم در ۳ طبقه دسته بندی می شوند که عبارتند از: فشار تقاضا (نظریه پولی تورم)؛ نظریه فشار هزینه؛ و نظریه ساختاری. نظریه پولی، علت تورم را در فشار تقاضا و بخصوص در پول می داند. چنانکه از نظر میلتون فریدمن، تورم صرفاً یک پدیده پولی است و سایر عوامل اثری کوتاه مدت و گذرا دارند. نظریه فشار هزینه، علت تورم را در شوک های انرژی و



شوكت‌هاى منفى طرف عرضه بررسى مى‌كند. در نظريه ساختارى نيز، ويژگى‌هاى ساختارى اقتصاد (از قبيل قدرت قيمت‌گذارى، انحصار، ساختار بودجه و غيره) عامل اصلى در ايجاد تورم مطرح مى‌شوند.

#### دلایل تورم و راهکارهای آن

| دلایل تورم              | توضیحات                                                                                                                                                   | عوامل موثر                                                                                                                                                                                          | راهکار                                                                                                                                                       |
|-------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| تورم ناشی از فشار تقاضا | اضافه تقاضا نسبت به عرضه علت تورم است (اضافه تقاضا مى‌تواند هم از بازار کالا و هم از بازار پول نشأت گیرد).                                                | سياست‌هاى مالی انبساطی همچون افزایش مخارج دولت، کاهش نرخ مالیات بر درآمد و كسرى بودجه دولت<br>افزایش عرضه پول.                                                                                      | توازن بودجه دولت<br>كنترل رشد نقدینگی (رشد نقدینگی معادل رشد اقتصادی) محدود كردن تقاضا<br>سرمایه‌گذارى بخش اعظمى از دلارهاى نفتى و اجتناب از تزریق به اقتصاد |
| تورم ناشی از فشار هزینه | افزایش قابل توجه در هزینه كالاها یا خدمات<br>بحران نفت دهه ۱۹۷۰ بود كه برخى از اقتصاددانان آن را عامل اصلى تورم تجربه شده در جهان غرب در آن دهه مى‌دانند. | افزایش هزینه مواد اولیه<br>افزایش قيمت مواد اولیه، نرخ ارز و تورم وارداتى.<br>افزایش هزینه‌هاى نیروى كار<br>افزایش دستمزد (نامتناسب با بهره‌ورى).<br>تكانه‌هاى طرف عرضه (مالیات غیر مستقیم بالاتر). | كاهش هزینه تولید (مواد اولیه و رشد دستمزد متناسب با بهره‌ورى)<br>ثبات زنجیره عرضه<br>بهبود تكنولوژى و كارآنمودن تولید                                        |
| تورم ساختارى            | در ساختار اقتصادى برخى كشورها يك سلسله شرایط و عوامل بنیادى وجود دارند كه ذاتاً تورم‌زایى باشند.                                                          | ساختار نامناسب ادارى و بروكراسى شدید.<br>نااطمینانى‌هاى سیاسى و اقتصادى.<br>بازارهاى غیررقابتى<br>بالا بودن نرخ بیکارى بدلائل ساختارى و توسل دولت‌ها به سیاست‌هاى تورم‌زا.                          | اتخاذ سیاست‌هاى اقتصادى مناسب بلندمدت در جهت رفع موانع و تنگناهاى موجود در ساختار اقتصاد                                                                     |

همانطور كه ملاحظه مى‌شود غالب دلایل تورم و راهكارهاى مهار آن، مربوط به سیاست‌گذارى‌هاى در سطح كشورى مى‌باشد. با این وجود مى‌توان در استان نيز اقداماتى را انجام داد تا از وجود قيمت‌هاى نامتعارف جلوگیری كرد:

✓ اعتمادسازى و اطمینان بخشى به مردم در مورد آینده اقتصادى كشور



- ✓ اجتناب از تصمیم گیری های لحظه ای و شوک آور
- ✓ اطلاع رسانی دقیق از تصمیمات دولت و دستگاه های اجرایی
- ✓ تسهیل صدور مجوزها و کاهش بورکراسی اداری و بهبود فضای کسب و کار
- ✓ پرهیز از بی ثباتی قوانین و مقررات و رصد دائم مقررات مخل تولید
- ✓ برگزاری نمایشگاه های عرضه مستقیم کالاها در تمامی ایام سال با هدف کاهش قیمت کالاها در تمامی شهرستان ها
- ✓ فراهم کردن سازوکاری به منظور تعیین محدوده قیمت اجاره بها در مناطق مختلف شهری استان.
- ✓ کنترل و نظارت بر قیمت کالاها و خدمات و جلوگیری از قیمت های نامتعارف بخصوص در بخش های اجاره بها و تعمیرات مسکن، بهداشت و درمان و هتل و رستوران
- ✓ اصلاح و تکمیل زنجیره های تولید در محصولات منتخب و اعطای سیاستهای حمایتی مبتنی بر زنجیره ها
- ✓ مداخله نسبت به کاهش واسطه گری و کاهش هزینه های مبادله از طریق حذف دلالتان و واسطه ها بخصوص در محصولات کشاورزی
- ✓ بهبود سامانه حمل و نقل و بهبود شبکه توزیع و کاهش هزینه
- ✓ تسهیل فرایندهای مربوط به ورود، تداوم و خروج بنگاه های اقتصادی و کاهش مراکز تصمیم گیری در خصوص مجوزهای مورد نیاز
- ✓ اولویت دهی به تامین سرمایه در گردش واحدهای تولیدی کارآمد و صادراتگرا
- ✓ الکترونیکی کردن بخشی از فعالیت های دولت جهت کاهش هزینه ها و فساد اداری

### ۶-۱۶-۳- سیاست های کلی مرتبط با محور

- بند دوم سیاست های کلی برنامه هفتم توسعه به تورم اختصاص دارد:
- بند ۲- ایجاد ثبات در سطح عمومی قیمت ها و نرخ ارز و تکرقمی کردن تورم طی پنج سال و جهت دهی به نقدینگی و اعتبارات بانکی به سمت فعالیت های مولد و جذابیت زدایی از فعالیت های غیرمولد.
- برنامه هفتم نیز به مسئله تورم پرداخته است:



### قانون برنامه هفتم در خصوص کنترل تورم

| شماره ماده | متن ماده                                                                                                                                                                                                                                                |
|------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| ماده ۷     | <p>اهداف کمی برنامه هفتم در پایان برنامه:</p> <p>تورم: ۹,۵ درصد.</p> <p>رشد نقدینگی: ۱۳,۸ درصد.</p> <p>کاهش اضافه برداشت غیرمجاز موسسات اعتباری از بانک مرکزی: ۱۰۰ درصد با کاهش ۲۰ درصدی در هر سال. شاخص کفایت سرمایه موسسات اعتباری: حداقل ۸ درصد.</p> |

#### ۷-۱۶-۳- هدف کلی محور

- دستیابی به تورم کمتر از میانگین تورم کشور

#### ۸-۱۶-۳- برنامه ها و پروژه های مرتبط با محور

#### جدول هدف گذاری هر یک از محور های پیشنهادی

| نام محور فرعی                                                             | شرح هدف                       | وضع موجود                      | واحد هدف      | هدف کمی                                                 | برنامه زمان بندی |      |      |      |
|---------------------------------------------------------------------------|-------------------------------|--------------------------------|---------------|---------------------------------------------------------|------------------|------|------|------|
|                                                                           |                               |                                |               |                                                         | ۱۴۰۴             | ۱۴۰۵ | ۱۴۰۶ | ۱۴۰۷ |
| بازار اجاره مسکن                                                          | ساماندهی بازار اجاره مسکن     | ۰                              | نرم افزار     | ۱                                                       | ۱۰۰              | -    | -    | -    |
| نظارت بر بازار کالاها و خدمات                                             | کنترل و نظارت بر قیمت کالاها  | نظارت ناقص بر قیمت کالاها      | کنترل و نظارت | کنترل و نظارت دقیق بر کالاها و خدمات به صورت مستمر      | ✓                | ✓    | ✓    | ✓    |
| اصلاح زنجیره توزیع در محصولات منتخب بخصوص در محصولات کشاورزی و دام و طیور | کاهش هزینه های توزیع          | زنجیره ناقص توزیع محصولات      | زنجیره        | تکمیل و اصلاح زنجیره توزیع محصولات کشاورزی و دام و طیور | ۵۰               | ۷۵   | ۱۰۰  |      |
| رعایت تعرفه های پزشکی ابلاغی و نظارت بر آن                                | رعایت تعرفه و ابلاغ به پزشکان | عدم رعایت کافی تعرفه های پزشکی | نظارت         | کنترل و نظارت دقیق بر تعرفه های پزشکی به صورت مستمر     | ✓                | ✓    | ✓    | ✓    |



## ۹-۱۶-۳- پروژه ها و فعالیت ها

جدول پروژه ها و فعالیت های پیشنهادی به تفکیک دستگاه، شهرستان و برنامه زمانبندی

| عنوان محور فرعی                                                                       | مسئول محور                                 | دستگاه های همکار                                                                                      | پروژه ها (فعالیت ها و اقدامات متناسب)                          | عمومی / خصوصی | شرح فعالیت (هدف کمی)                                                | واحد                 | مسئول فعالیت یا اقدام              | درصد برنامه زمان بندی |     |     |     | شهرستان های محل اجرا |
|---------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------|---------------|---------------------------------------------------------------------|----------------------|------------------------------------|-----------------------|-----|-----|-----|----------------------|
|                                                                                       |                                            |                                                                                                       |                                                                |               |                                                                     |                      |                                    | ۱۰۰٪                  | ۷۵٪ | ۵۰٪ | ۲۵٪ |                      |
| ساماندهی بازار اجاره مسکن                                                             | اداره کل راه و شهرسازی                     | دفتر هماهنگی امور اقتصادی استانداری - سازمان مدیریت و برنامه ریزی - صنف بنگاه داران مسکن              | تهیه نرم افزار برای تعیین قیمت اجاره مسکن در نقاط مختلف شهر    | خصوصی         | ۱                                                                   | نرم افزار            | معاونت مسکن اداره کل راه و شهرسازی | -                     | -   | -   | ۱۰۰ | شهر کرمان            |
| نظارت بر بازار کالاها و خدمات                                                         | صنعت، معدن و تجارت (دبیر ستاد تنظیم بازار) | دفتر هماهنگی امور اقتصادی استانداری - اتاق اصناف - تعزیرات حکومتی - دانشگاه علوم پزشکی - میراث فرهنگی | نظارت بر امور تأمین و توزیع و مدیریت مطلوب بازار کالاهای اساسی | عمومی         | کنترل و نظارت بر قیمت کالاها و خدمات و جلوگیری از قیمت های نامتعارف | کنترل و نظارت        | معاون بازرسی و نظارت صمت           | ✓                     | ✓   | ✓   | ✓   | تمامی شهرستانها      |
|                                                                                       |                                            |                                                                                                       | نظارت بر قیمت هتل ها و رستوران ها                              | عمومی         | بخش های اجاره بها و تعمیرات مسکن، بهداشت و درمان و هتل و رستوران    |                      | میراث فرهنگی                       | ✓                     | ✓   | ✓   | ✓   | تمامی شهرستانها      |
|                                                                                       |                                            |                                                                                                       | نظارت بر قیمت تجهیزات پزشکی و داروها                           | عمومی         |                                                                     |                      | دانشگاه علوم پزشکی                 | ✓                     | ✓   | ✓   | ✓   | تمامی شهرستانها      |
| اصلاح و تکمیل زنجیره های توزیع در محصولات منتخب بخصوص در محصولات کشاورزی و دام و طیور | جهاد کشاورزی جنوب و شمال                   | دفتر هماهنگی امور اقتصادی استانداری - اتاق اصناف - دامپزشکی استان و جنوب - تعاون روستایی استان و جنوب | برگزاری نمایشگاه های عرضه مستقیم کالا                          | عمومی         | ۲۵                                                                  | نمایشگاه             | معاون بازرگانی صمت                 | ✓                     | ✓   | ✓   | ✓   | تمامی شهرستانها      |
|                                                                                       |                                            |                                                                                                       | توسعه میادین میوه و تره بار در نقاط مختلف شهر ها               | خصوصی         | ۱۰                                                                  | میدان میوه و تره بار | شهرداری ها                         | -                     | ۱۰۰ | ۷۵  | ۵۰  | شهرهای منتخب         |
|                                                                                       |                                            |                                                                                                       | اجرای کامل طرح از مزرعه تا سفره                                | خصوصی         | ۲۵                                                                  | طرح                  | جهاد کشاورزی                       | -                     | ۱۰۰ | ۷۵  | ۵۰  | کل شهرستان های استان |
|                                                                                       |                                            |                                                                                                       | تکمیل کشتارگاه دام و طیور در جنوب کرمان                        | خصوصی         | ۱                                                                   | کشتارگاه             | جهاد کشاورزی جنوب                  | -                     | ۱۰۰ | ۷۵  | ۵۰  | جنوب استان           |



| عنوان محور فرعی                              | مسئول محور             | دستگاه های همکار        | پروژه (فعالیت ها و اقدامات متناسب)                                 | عمومی /خصوصی | شرح فعالیت (هدف کمی)                                                                                                               | واحد  | مسئول فعالیت یا اقدام               | درصد برنامه زمان بندی |     |     |      | شهرستان های محل اجرا |
|----------------------------------------------|------------------------|-------------------------|--------------------------------------------------------------------|--------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------|-------------------------------------|-----------------------|-----|-----|------|----------------------|
|                                              |                        |                         |                                                                    |              |                                                                                                                                    |       |                                     | ۷۰٪                   | ۸۰٪ | ۹۰٪ | ۱۰۰٪ |                      |
| رعایت تعرفه های پزشکی و ابلاغی و نظارت بر آن | دانشگاه های علوم پزشکی | سازمان نظام پزشکی استان | ابلاغ تعرفه متناسب و هماهنگی با تعرفه ابلاغ شده از سوی دولت        | عمومی        | در زمان مقرر پس از اعلام تعرفه پزشکی از سوی هیئت دولت با همکاری سازمان نظام پزشکی استان، جهت ابلاغ تعرفه به پزشکان اقدام خواهد شد. | نظارت | معاونت درمان دانشگاه های علوم پزشکی | ✓                     | ✓   | ✓   | ✓    | کل شهرستان های استان |
|                                              |                        |                         | بازدیدهای دوره ای از مراکز درمانی، تشخیصی و بازتوانی دولتی و خصوصی | عمومی        |                                                                                                                                    |       | معاونت درمان دانشگاه های علوم پزشکی | ✓                     | ✓   | ✓   | ✓    | کل شهرستان های استان |
|                                              |                        |                         | شناسایی افراد و مراکز دریافت کننده هزینه های خارج از تعرفه مصوب    | عمومی        |                                                                                                                                    |       | معاونت درمان دانشگاه های علوم پزشکی | ✓                     | ✓   | ✓   | ✓    | کل شهرستان های استان |
|                                              |                        |                         | معرفی افرادی که از تعرفه های مصوب عدول کرده اند به تعزیرات حکومتی  | عمومی        |                                                                                                                                    |       | معاونت درمان دانشگاه های علوم پزشکی | ✓                     | ✓   | ✓   | ✓    | کل شهرستان های استان |



## ۱۷-۳- محور سایر موضوعات



### ۱۷-۳- سایر موضوعات

از آنجا که هدف این سند رصد و پایش پروژه های مهم و پیشران توسعه استان در موضوعات کلیدی و اولویت دار استان می باشد، ممکن است پروژه هایی به غیر از محور های اولویت دار ارائه شده دارای عملکرد پیشرانی و توسعه بخشی داشته باشند که در محور سایر موضوعات مطرح و پیگیری می گردند.

#### پروژه های مهم به غیر از ۱۲ محور از جمله

- پروژه های مهم و پیشران شهرداری های استان (از جمله کرمان مال، صاروج پارس، هتل بام کرمان و...)
- راه اندازی منطقه ویژه جازموریان
- طرح GINAFE اتصال کد پستی و بانک های اطلاعات مکانی
- طرح کاداستر و سند دار کردن اراضی به خصوص اراضی کشاورزی

### ۳-۱۷-۱- پروژه های شهرداری ها

- مهمترین پروژه های این بخش عبارتند از:

| برنامه زمان بندی                    |      |      |      | مسئول فعالیت<br>یا اقدام       | واحد کمی       | شرح فعالیت (هدف کمی)                               | پروژه (فعالیت<br>ها و اقدامات<br>متناسب )  |
|-------------------------------------|------|------|------|--------------------------------|----------------|----------------------------------------------------|--------------------------------------------|
| ۱۴۰۷                                | ۱۴۰۶ | ۱۴۰۵ | ۱۴۰۴ |                                |                |                                                    |                                            |
|                                     | 100  |      |      | صاروج پارس                     | ۱۹۲۰۰۰ مترمربع | با کاربری پارکینگ و تجاری در<br>راستای کاهش ترافیک | صاروج پارس                                 |
| 100                                 |      |      |      | بخش خصوصی با<br>مشارکت شهرداری | ۲۸۰۰۰ مترمربع  | ایجاد زیرساخت های اداری ،<br>تجاری واجتماعی        | مجتمع تجاری ،<br>اداری                     |
|                                     | 100  |      |      | بخش خصوصی با<br>مشارکت شهرداری | ۱۱۰۰ مترمربع   | ایجاد زیرساخت های اداری ،<br>تجاری واجتماعی        | مجتمع مسکونی،<br>تجاری                     |
| مدت زمان پیش بینی شده ۵ سال می باشد |      |      |      | بخش خصوصی با<br>مشارکت شهرداری | ۱۰۰۰ مترمربع   | هتل و پارک آبی (تفریحی اقامتی<br>گردشگری)          | مجموعه تفریحی و<br>اقامتی هتل بام<br>کرمان |

### ۳-۱۷-۲- پروژه های شهرداری های استان

| نام دستگاه    | ردیف | عنوان محور فرعی                | مسئول محور    | دستگاه های همکار              | پروژه (فعالیت ها و اقدامات متناسب)         | عمومی / خصوصی | شرح فعالیت (هدف کمی)                                  | واحد کمی      | مسئول فعالیت یا اقدام | برنامه زمان بندی |      |      |      |
|---------------|------|--------------------------------|---------------|-------------------------------|--------------------------------------------|---------------|-------------------------------------------------------|---------------|-----------------------|------------------|------|------|------|
|               |      |                                |               |                               |                                            |               |                                                       |               |                       | 1404             | 1405 | 1406 | 1407 |
| شهرداری بم    | 1    | احداث نیروگاه خورشید           | شهرداری بم    | برق منطقه ای                  | تهیه زمین - جانمایی مکان و تامین سرمایه    | عمومی و خصوصی | تولید برق از پنل های خورشیدی و کمک به بهبود انرژی برق | مترمربع       | شهرداری بم            | 25               | 25   | 25   | 25   |
|               | 2    | احداث مراکز گردشگری و بوم گردی | شهرداری بم    | میراث فرهنگی                  | تهیه مکان و تامین سرمایه                   | عمومی و خصوصی | ارائه خدمات به مسافران برون شهری                      | مترمربع       | شهرداری بم            | 25               | 25   | 25   | 25   |
|               | 3    | احداث شهرسازی                  | شهرداری بم    | شهرداری بم                    | احداث زمین شهرسازی و اخذ تاییدیه استاندارد | خصوصی         | گردشگری فرهنگی و اجتماعی                              | هکتار         | شهرداری بم            | 25               | 25   | 25   | 25   |
| شهرداری جیرفت | 4    | فرهنگی و اجتماعی               | شهرداری جیرفت | اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی | احداث فرهنگسرا                             | عمومی         | توسعه فرهنگی با افزایش سرانه فضا و برنامه             | مجموعه        | شهرداری جیرفت         | 25               | 50   | 75   | 100  |
| شهرداری رابر  | 5    | احداث شهرسازی شهر رابر         | شهرداری رابر  | راه و شهرسازی                 | شهرسازی                                    | عمومی         | ۴هکتار شهرسازی                                        | هکتار         | شهرداری رابر          | 100              |      |      |      |
| شهرداری انار  | 6    | گردشگری و صنایع دستی           | شهرداری انار  | میراث فرهنگی                  | احداث ترمینال مسافری                       | عمومی         | ارائه خدمات به مسافران برون شهری                      | ۱۱۰۰۰ مترمربع | شهرداری انار          | 50               | 50   |      |      |



| نام دستگاه       | ردیف | عنوان محور فرعی              | مسئول محور       | دستگاه های همکار | پروژه (فعالیت ها و اقدامات متناسب)   | عمومی / خصوصی | شرح فعالیت (هدف کمی)                                                                 | واحد کمی     | مسئول فعالیت یا اقدام | برنامه زمان بندی |      |      |      |
|------------------|------|------------------------------|------------------|------------------|--------------------------------------|---------------|--------------------------------------------------------------------------------------|--------------|-----------------------|------------------|------|------|------|
|                  |      |                              |                  |                  |                                      |               |                                                                                      |              |                       | 1404             | 1405 | 1406 | 1407 |
|                  | 7    | مهار تورم                    | شهرداری انار     | صنعت و معدن      | احداث میدان میوه و تره بار           | عمومی         | تهیه و فروش میوه و تره بار جهت رفاه حال و دسترسی آسان شهروندان به میوه و تنظیم بازار | ۵۰۰۰ مترمربع | شهرداری انار          | 50               | 50   |      |      |
|                  | 8    | مولد سازی و تامین منابع مالی | شهرداری انار     | مدیریت برق       | احداث نیروگاه خورشیدی                | عمومی         | تولید برق از پنل های خورشیدی و کمک به بهبود انرژی برق                                | ۴۰۰۰ مترمربع | شهرداری انار          | 100              |      |      |      |
| شهرداری گنبدی    | 9    | گردشگری و صنایع دستی         | شهرداری گنبدی    | شهرداری گنبدی    | بو م گردی                            | خصوصی         | گردشگری و صنایع دستی                                                                 | مترمربع      | شهرداری گنبدی         | 50               | 50   |      |      |
|                  |      |                              |                  |                  | استفاده از ضایعات کشاورزی            | خصوصی         |                                                                                      | تناژ         |                       | 50               | 50   |      |      |
|                  |      |                              |                  |                  | ساخت آلاچیق های سنتی                 | خصوصی         |                                                                                      | مترمربع      |                       | 50               | 50   |      |      |
|                  | 10   | مهار تورم                    | شهرداری گنبدی    | شهرداری گنبدی    | فرآوری کردن محصولات                  | خصوصی         | مهار تورم                                                                            | تناژ         | شهرداری گنبدی         | 25               | 25   | 25   | 25   |
|                  |      |                              |                  |                  | آموزش نحوه بسته بندی محصولات کشاورزی | خصوصی         |                                                                                      |              |                       | 25               | 25   | 25   | 25   |
| شهرداری قلعه گنج | 11   | بازارچه شهرداری              | شهرداری قلعه گنج | شهرداری قلعه گنج | احداث بازارچه با غرفه ۵۰             | خصوصی         | درآمد پایدار                                                                         | مترمربع      | شهرداری قلعه گنج      | 100              |      |      |      |
|                  |      |                              |                  |                  | احداث مغازه                          |               |                                                                                      |              |                       | 50               | 50   |      |      |
|                  | 12   | احداث شهربازی                | شهرداری قلعه گنج | شهرداری قلعه گنج | احداث شهربازی                        | خصوصی         | درآمد پایدار                                                                         | هکتار        | شهرداری قلعه گنج      | 30               | 30   | 40   |      |



| نام دستگاه   | ردیف | عنوان محور فرعی                                                                         | مسئول محور   | دستگاه های همکار                               | پروژه (فعالیت ها و اقدامات متناسب) | عمومی / خصوصی | شرح فعالیت (هدف کمی) | واحد کمی | مسئول فعالیت یا اقدام | برنامه زمان بندی |      |      |      |
|--------------|------|-----------------------------------------------------------------------------------------|--------------|------------------------------------------------|------------------------------------|---------------|----------------------|----------|-----------------------|------------------|------|------|------|
|              |      |                                                                                         |              |                                                |                                    |               |                      |          |                       | 1404             | 1405 | 1406 | 1407 |
| شهرداری زرند | 13   | گردشگری (احداث شهربازی)                                                                 | شهرداری زرند | میراث فرهنگی - راه و شهرسازی - اداره استاندارد | دریافت زمین                        | عمومی         |                      |          | شهرداری زرند          | 100              |      |      |      |
|              |      |                                                                                         |              |                                                | طراحی و اجرا                       | خصوصی         |                      |          | شهرداری زرند          | 50               | 50   |      |      |
|              |      |                                                                                         |              |                                                | اخذ مجوزهای لازم                   | عمومی         |                      |          | شهرداری زرند          | 100              |      |      |      |
|              | 14   | اشتغال و گردشگری توسعه گردشگری در مسیر جاده ترانزیتی بندرعباس زاهدان کرمان به مشهد مقدس | شهرداری زرند | فرمانداری - میراث فرهنگی - راه و شهرسازی       | ایجاد گذر رضوی در محور سرباغ زرند  | عمومی و خصوصی |                      |          | شهرداری زرند          | 25               | 25   | 25   | 25   |
|              |      |                                                                                         |              |                                                | ایجاد شهرک بوم گردی                | عمومی و خصوصی |                      |          | شهرداری زرند          | 25               | 25   | 25   | 25   |
|              |      |                                                                                         |              |                                                | ایجاد بوستان صنعت و معدن           | عمومی و خصوصی |                      |          | شهرداری زرند          | 25               | 25   | 25   | 25   |
|              | 15   | باغ موزه صنعت و معدن                                                                    | شهرداری زرند | فرمانداری - راه و شهرسازی - صنایع و معادن      | ایجاد یک بوستان در زیرزمین         | عمومی و خصوصی |                      |          | شهرداری زرند          | 25               | 25   | 25   | 25   |
|              |      |                                                                                         |              |                                                | با رویکرد یک معدن زغالسنگ          | عمومی و خصوصی |                      |          | شهرداری زرند          | 25               | 25   | 25   | 25   |
|              |      |                                                                                         |              |                                                | با امکانات رفاهی                   | عمومی و خصوصی |                      |          | شهرداری زرند          | 25               | 25   | 25   | 25   |



| نام دستگاه    | ردیف | عنوان محور فرعی                   | مسئول محور    | دستگاه های همکار                                      | پروژه (فعالیت ها و اقدامات متناسب )                                                                                  | عمومی / خصوصی | شرح فعالیت (هدف کمی)                            | واحد کمی       | مسئول فعالیت یا اقدام       | برنامه زمان بندی |      |      |      |
|---------------|------|-----------------------------------|---------------|-------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------|-------------------------------------------------|----------------|-----------------------------|------------------|------|------|------|
|               |      |                                   |               |                                                       |                                                                                                                      |               |                                                 |                |                             | 1404             | 1405 | 1406 | 1407 |
| شهرداری بافت  | 16   | احداث نیروگاه خورشید یک مگاواتی   | شهرداری بافت  | مشارکت با بخش خصوصی                                   | موقعیت مکانی و شرایط محیطی مناسب ، مکان کافی و میزان تابش مناسب ، ارتفاع زیاد از سطح دریا ، دسترسی مناسب به شبکه برق | خصوصی         | درآمد پایدار تامین قسمتی از برق مورد نیاز شهر   | ۲۰۰۰ مترمربع   | شهرداری بافت                | 25               | 25   | 25   | 25   |
|               | 17   | احداث پارک آبی شهربازی مدرن       | شهرداری بافت  | شهرداری بافت                                          | زمین ، آب مناسب و کافی در خروجی شهر و در اختیار شهرداری                                                              | خصوصی         | گردشگری فرهنگی و اجتماعی                        | ۱۶۰۰۰ مترمربع  | شهرداری بافت                | 25               | 25   | 25   | 25   |
|               | 18   | احداث مجتمع تفریحی خدماتی و رفاهی | شهرداری بافت  | مشارکتی                                               | زمین مناسب کافی در مالکیت شهرداری واقع در خروجی شهر                                                                  | عمومی         | اشتغال و سودآوری تا پیشرفت بر اقتصاد منطقه      | ۵۰۰۰ مترمربع   | شهرداری بافت                | 25               | 25   | 25   | 25   |
| شهرداری کرمان | 19   | حمل و نقل ومسکن                   | شهرداری کرمان | استانداری - میراث فرهنگی وگردشگری - اوقاف وامور خیریه | ساروج پارس                                                                                                           | خصوصی و عمومی | با کاربری پارکینگ و تجاری در راستای کاهش ترافیک | ۱۹۲۰۰۰ مترمربع | صاروج پارس                  |                  |      | 100  |      |
|               | 20   |                                   | شهرداری کرمان | شهرداری کرمان                                         | مجتمع تجاری ، اداری                                                                                                  | خصوصی و عمومی | ایجاد زیرساخت های اداری ، تجاری واجتماعی        | ۲۸۰۰۰ مترمربع  | بخش خصوصی با مشارکت شهرداری |                  |      |      | 100  |
|               | 21   |                                   | شهرداری کرمان | شهرداری کرمان                                         | مجتمع مسکونی ، تجاری                                                                                                 | خصوصی و عمومی | ایجاد زیرساخت های اداری ، تجاری واجتماعی        | ۱۱۰۰ مترمربع   | بخش خصوصی با مشارکت شهرداری |                  |      | 100  |      |



| نام<br>دستگاه | ردیف | عنوان محور فرعی | مسئول<br>محور    | دستگاه های همکار                                                                                | پروژه (فعالیت ها و<br>اقدامات متناسب )                                             | عمومی /<br>خصوصی | شرح فعالیت (هدف<br>کمی)                                                 | واحد کمی                                                                             | مسئول<br>فعالیت یا<br>اقدام                  | برنامه زمان بندی |      |      |      |
|---------------|------|-----------------|------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------|------------------|-------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------|------------------|------|------|------|
|               |      |                 |                  |                                                                                                 |                                                                                    |                  |                                                                         |                                                                                      |                                              | 1404             | 1405 | 1406 | 1407 |
|               | 22   |                 | شهرداری<br>کرمان | ادارات آب ، گاز ،<br>مخابرات ، برق ، معاون<br>هماهنگی وامور عمرانی<br>استانداردی و محیط<br>زیست | تقاطع غیر هم سطح<br>شهدای خلبان                                                    | عمومی            | حرکت آزادانه ای ترافیک<br>، کاهش توقف ها و<br>افزایش سرعت حمل ونقل      | ۷۴۴۲۰ مترمربع                                                                        | در دست اقدام<br>و اجرای پروژه<br>از سال ۱۴۰۴ |                  |      |      |      |
|               | 23   |                 | شهرداری<br>کرمان | ادارات آب ، گاز ،<br>مخابرات ، برق ، معاون<br>هماهنگی وامور عمرانی<br>استانداردی و محیط<br>زیست | اصلاح و بهسازی سیل بند                                                             | عمومی            | احداث سد خاکی جهت<br>جلوگیری از ورود سیلاب<br>ها به منطقه شهری<br>کرمان | ۵۰۰ مترطول                                                                           |                                              |                  |      |      |      |
|               | 24   |                 | شهرداری<br>کرمان | ادارات آب ، گاز ،<br>مخابرات ، برق ، معاون<br>هماهنگی وامور عمرانی<br>استانداردی و محیط<br>زیست | احداث خط ۱ BRT                                                                     | عمومی            | جلوگیری از آلودگی هوا -<br>تسهیل در جابجایی مسافر<br>- کاهش ترافیک شهری | ۱۲ کیلومتر                                                                           |                                              |                  |      |      |      |
|               | 25   |                 | شهرداری<br>کرمان | ادارات آب ، گاز ،<br>مخابرات ، برق ، معاون<br>هماهنگی وامور عمرانی<br>استانداردی و محیط<br>زیست | خرید اتوبوس جهت<br>ناوگان عمومی شهری                                               | عمومی            | جلوگیری از آلودگی هوا -<br>تسهیل در جابجایی مسافر<br>- کاهش ترافیک شهری | ۱۰۰ دستگاه                                                                           |                                              |                  |      |      |      |
|               | 26   |                 | شهرداری<br>کرمان | ادارات آب ، گاز ،<br>مخابرات ، برق ، معاون<br>هماهنگی وامور عمرانی<br>استانداردی و محیط<br>زیست | احداث پارکینگ های<br>عمومی در سطح شهر<br>(این سینا غربی - خیابان<br>شریعتی کوچه ۱۲ | عمومی            | جلوگیری از آلودگی هوا -<br>تسهیل در جابجایی مسافر<br>- کاهش ترافیک شهری | خیابان ابن سینا<br>۶ طبقه ظرفیت<br>۹۰ خودرو ،<br>شریعتی ۳ طبقه<br>ظرفیت ۱۳۸<br>خودرو |                                              |                  |      |      |      |



| نام دستگاه     | ردیف | عنوان محور فرعی                              | مسئول محور     | دستگاه های همکار                         | پروژه (فعالیت ها و اقدامات متناسب )       | عمومی / خصوصی | شرح فعالیت (هدف کمی)                        | واحد کمی     | مسئول فعالیت یا اقدام       | برنامه زمان بندی                    |      |      |      |
|----------------|------|----------------------------------------------|----------------|------------------------------------------|-------------------------------------------|---------------|---------------------------------------------|--------------|-----------------------------|-------------------------------------|------|------|------|
|                |      |                                              |                |                                          |                                           |               |                                             |              |                             | 1404                                | 1405 | 1406 | 1407 |
|                | 29   | گردشگری و صنایع دستی                         | شهرداری کرمان  | استانداری - میراث فرهنگی و گردشگری       | مجموعه تفریحی و اقامتی هتل بام کرمان      | خصوصی و عمومی | هتل و پارک آبی (تفریحی اقامتی گردشگری )     | ۱۰۰۰ مترمربع | بخش خصوصی با مشارکت شهرداری | مدت زمان پیش بینی شده ۵ سال می باشد |      |      |      |
| شهرداری منوجان | 30   | خط انتقال آب (جداسازی آب شرب از آب فضای سبز) | شهرداری منوجان | شهرداری منوجان                           |                                           |               |                                             |              | شهرداری منوجان              | 100                                 |      |      |      |
|                | 31   | نیروگاه خورشیدی (۱۰ هکتاری)                  | شهرداری منوجان | شهرداری منوجان                           |                                           |               |                                             |              |                             |                                     |      |      |      |
| شهرداری راور   | 32   | اشتغال، گردشگری و سرمایه گذاری               | شهرداری راور   | میراث فرهنگی، جهاد کشاورزی و صنعت و معدن | احداث واحدهای تجاری حاشیه میدان           | عمومی         | حمایت از تولید کنندگان محصولات کشاورزی      | 2000         | شهرداری راور                |                                     | 25   | 25   | 50   |
|                | 33   |                                              |                |                                          | احداث میدان امام رضا (ع)                  | عمومی         | وقالی (صنایع دستی )                         | 3000         | شهرداری راور                |                                     | 25   | 25   | 50   |
|                | 34   | اشتغال، صنایع دستی، فرهنگی و اجتماعی         | شهرداری راور   | میراث فرهنگی، جهاد کشاورزی و صنعت و معدن | ایجاد غرفه عرضه محصولات محلی و صنایع دستی | عمومی         | حمایت از مشاغل خانگی و صنایع دستی           | 5000         | شهرداری راور                |                                     |      |      | 100  |
|                | 35   | انرژی و توسعه فناوری                         | شهرداری راور   | وزارت نیرو                               | احداث نیروگاه خورشیدی                     | عمومی         | ایجاد درآمد پایدار و کمک به تولید انرژی پاک | 20000        | شهرداری راور                |                                     | 50   | 50   |      |
|                |      | شهرسازی سرپوشیده                             | شهرداری بردسیر | شهرداری بردسیر                           | تامین محل مناسب و احداث شهرسازی سرپوشیده  | خصوصی         | به منظور ایجاد تفریح و سرگمی برای شهروندان  |              | شهرداری بردسیر              | 50                                  | 50   |      |      |
| شهرداری بردسیر |      | لندفیلو                                      | شهرداری بردسیر | شهرداری بردسیر                           | جداسازی زباله - دفن صحیح زباله و پسماند   | عمومی         | دفع و جداسازی زباله و پسماند به روش صحیح    | 1            | شهرداری بردسیر              | 25                                  | 25   | 25   | 25   |



## فصل چهارم

### پیوست ها





۱-۴- جدول تعداد واحدهای تولیدی مستقر در شهرکها و

نواحی صنعتی هدف برنامه به تفکیک شهرستان

و نام واحد



| جدول وضعیت تعداد قراردادهای مستقر در شهرکها و نواحی صنعتی از سالهای ۱۴۰۴ تا ۱۴۰۷ |                           |      |      |      |      |
|----------------------------------------------------------------------------------|---------------------------|------|------|------|------|
| شهرستان                                                                          | نام شهرک و ناحیه صنعتی    | 1404 | 1405 | 1406 | 1407 |
| ارزوئیه                                                                          | ناحیه صنعتی ارزوئیه       | 3    | 5    | 5    | 8    |
| انار                                                                             | شهرک صنعتی انار           | 2    | 3    | 5    | 8    |
| بافت                                                                             | شهرک صنعتی بافت           | 5    | 7    | 8    | 10   |
|                                                                                  | شهرک صنعتی خورشیدی بافت   | 0    | 10   | 15   | 20   |
| بردسیر                                                                           | شهرک صنعتی بردسیر         | 15   | 15   | 15   | 15   |
|                                                                                  | ناحیه صنعتی قریه العرب    | 3    | 2    | 2    | 1    |
|                                                                                  | شهرک صنعتی خورشیدی بردسیر | 0    | 10   | 15   | 20   |
| بم                                                                               | شهرک صنعتی بم             | 2    | 1    | 0    | 0    |
|                                                                                  | شهرک صنعتی جیرفت ۲        | 20   | 25   | 25   | 25   |
| رابر                                                                             | ناحیه صنعتی رابر          | 3    | 5    | 8    | 10   |
| راور                                                                             | شهرک صنعتی راور           | 3    | 4    | 6    | 8    |
| رفسنجان                                                                          | شهرک صنعتی رفسنجان ۱      | 3    | 5    | 8    | 10   |
|                                                                                  | شهرک صنعتی رفسنجان ۲      | 1    | 2    | 2    | 2    |
|                                                                                  | ناحیه صنعتی کشکوئیه       | 2    | 2    | 2    | 3    |
|                                                                                  | ناحیه صنعتی فردوس         | 2    | 2    | 2    | 3    |
|                                                                                  | ناحیه صنعتی بهرمان        | 3    | 2    | 2    | 2    |
|                                                                                  | ناحیه صنعتی کبوترخان      | 3    | 5    | 6    | 8    |
| رودبار                                                                           | ناحیه صنعتی رودبار جنوب   | 2    | 2    | 3    | 5    |
| ریگان                                                                            | ناحیه صنعتی ریگان         | 2    | 2    | 3    | 5    |
| زرنند                                                                            | شهرک صنعتی زرنند ۱        | 2    | 1    | 1    | 1    |



| جدول وضعیت تعداد قراردادهای مستقر در شهرکها و نواحی صنعتی از سالهای ۱۴۰۴ تا ۱۴۰۷ |                           |      |      |      |      |
|----------------------------------------------------------------------------------|---------------------------|------|------|------|------|
| شهرستان                                                                          | نام شهرک و ناحیه صنعتی    | 1404 | 1405 | 1406 | 1407 |
|                                                                                  | شهرک صنعتی زرند ۲         | 5    | 3    | 3    | 3    |
|                                                                                  | ناحیه صنعتی بهشت وحدت     | 1    | 1    | 0    | 0    |
| سیرجان                                                                           | شهرک صنعتی سیرجان ۱       | 1    | 1    | 0    | 0    |
|                                                                                  | شهرک صنعتی سیرجان ۲       | 10   | 12   | 5    | 3    |
|                                                                                  | ناحیه صنعتی پاریز         | 2    | 2    | 3    | 5    |
|                                                                                  | ناحیه صنعتی بلورد         | 1    | 1    | 3    | 5    |
|                                                                                  | شهرک صنعتی خورشیدی سیرجان | 0    | 10   | 15   | 20   |
|                                                                                  | ناحیه صنعتی زیدآباد       | 1    | 1    | 2    | 2    |
|                                                                                  | شهرک صنعتی شهر بابک       | 1    | 1    | 2    | 3    |
|                                                                                  | ناحیه صنعتی عنبرآباد      | 1    | 1    | 1    | 0    |
| فاریاب                                                                           | ناحیه صنعتی فاریاب ۲      | 0    | 5    | 6    | 8    |
| فهرج                                                                             | ناحیه صنعتی فهرج          | 1    | 2    | 2    | 3    |
| قلعه گنج                                                                         | ناحیه صنعتی قلعه گنج      | 1    | 1    | 2    | 3    |
| کرمان                                                                            | شهرک صنعتی کرمان ۱        | 1    | 1    | 0    | 0    |
|                                                                                  | شهرک صنعتی کرمان ۲        | 10   | 10   | 5    | 5    |
|                                                                                  | شهرک صنعتی کرمان ۴        | 5    | 10   | 12   | 15   |
|                                                                                  | ناحیه صنعتی سعدی          | 1    | 2    | 2    | 1    |
|                                                                                  | ناحیه صنعتی ماهان         | 1    | 1    | 2    | 0    |
|                                                                                  | شهرک صنعتی خورشیدی راین   | 5    | 10   | 12   | 15   |
|                                                                                  | شهرک صنعتی کهنوج          | 1    | 1    | 2    | 3    |
| کهنوج                                                                            |                           |      |      |      |      |



| جدول وضعیت تعداد قراردادهای مستقر در شهرکها و نواحی صنعتی از سالهای ۱۴۰۴ تا ۱۴۰۷ |      |      |      |                        |         |
|----------------------------------------------------------------------------------|------|------|------|------------------------|---------|
| 1407                                                                             | 1406 | 1405 | 1404 | نام شهرک و ناحیه صنعتی | شهرستان |
| 3                                                                                | 2    | 1    | 1    | ناحیه صنعتی کوهبنان    | کوهبنان |
| 5                                                                                | 3    | 2    | 1    | ناحیه صنعتی منوجان     | منوجان  |
| 8                                                                                | 5    | 3    | 2    | ناحیه صنعتی رستم آباد  | نرماشیر |
| 274                                                                              | 222  | 192  | 129  | جمع                    |         |



**۲-۴- جدول تعداد واحدهای تولیدی انرژی خورشیدی  
به تفکیک شهرستان و نام واحد**



## وضعیت نیروگاههای خورشیدی موجود در استان

| ردیف   | نام نیروگاه                   | محل نصب  | قدرت عملی (مگاوات) | سال بهره برداری |
|--------|-------------------------------|----------|--------------------|-----------------|
| 1      | توسعه فراگیر جاسک             | ماهان    | ۱۰                 | ۱۳۹۶            |
| 2      | سولار انرژی آرکا              | ماهان    | ۱۰                 | ۱۳۹۶            |
| 3      | مهرداد انرژی                  | رفسنجان  | ۱,۲                | ۱۳۹۶            |
| 4      | سپنتا ساران آریا              | بردسیر   | ۱                  | ۱۳۹۷            |
| 5      | صنایع انرژی سبز کویر کیش      | ماهان    | ۱۰                 | ۱۳۹۷            |
| 6      | دانشگاه کار رفسنجان           | رفسنجان  | ۱                  | ۱۳۹۷            |
| 7      | تابان                         | بافت     | ۱۰                 | ۱۳۹۸            |
| 8      | تابان                         | بردسیر   | ۲,۶                | ۱۳۹۸            |
| 9      | برق صبا                       | قلعه گنج | ۱                  | ۱۳۹۸            |
| 10     | محمد کرباسی                   | راور     | ۱                  | ۱۳۹۹            |
| 11     | مفنا                          | اسفندقه  | ۱۰                 | ۱۴۰۰            |
| 12     | گسترش انرژی ملل               | کهنوج    | ۵                  | ۱۴۰۱            |
| 13     | بهرمان مینا (تجارت پویا شیوه) | رفسنجان  | ۱۰                 | ۱۴۰۱            |
| 14     | فرومولیدن                     | رفسنجان  | ۲,۷                | ۱۴۰۱            |
| ۱۵     | سولار انرژی طه                | رفسنجان  | ۳                  | ۱۴۰۱            |
| ۱۶     | هامون انرژی                   | نرماشیر  | ۱۰                 | ۱۴۰۲            |
| ۱۷     | گل گهر                        | سیرجان   | ۱۰                 | ۱۴۰۲            |
| ۱۸     | نوران انرژی                   | رفسنجان  | ۱۰                 | ۱۴۰۲            |
| ۱۹     | سیمان ممتازان                 | کرمان    | ۱۰                 | ۱۴۰۳            |
| ۲۰     | مانا انرژی                    | بردسیر   | ۵                  | ۱۴۰۳            |
| ۲۱     | مانا انرژی                    | پابدانا  | ۵                  | ۱۴۰۳            |
| ۲۲     | انرژی سبز کیش                 | ماهان    | ۳                  | ۱۴۰۳            |
| ۲۳     | انرژی سبز کیش                 | زرند     | ۱۰                 | ۱۴۰۳            |
| ۲۴     | سولار انرژی طه                | رفسنجان  | ۳                  | ۱۴۰۳            |
| ۲۵     | صنایع مس ایران (بن یکه)       | شهربابک  | ۵                  | ۱۴۰۳            |
| ۲۶     | مهام انرژی جم                 | راین     | ۲,۵                | ۱۴۰۳            |
| جمع کل |                               |          | ۱۵۲                |                 |



نیروگاههای خورشیدی در دست احداث شرکت توزیع برق شمال

| ردیف | نام پروژه                                      | ردیف    | عمومی / خصوصی | هدف (کمی) | واحد   | برنامه زمان بندی |     |     |      |      |
|------|------------------------------------------------|---------|---------------|-----------|--------|------------------|-----|-----|------|------|
|      |                                                |         |               |           |        | ۳ ماهه ۱۴۰۳      | ۶۰٪ | ۸۴٪ | ۱۰۰٪ | ۸۰٪  |
| ۱    | بهره برداری از نیروگاه های خورشیدی (۴۰ مگاوات) | رفسنجان | خصوصی         | ۴۰        | مگاوات | 7%               | 33% | 56% | 84%  | 100% |
| ۲    | بهره برداری از نیروگاه های خورشیدی (۸ مگاوات)  | زرنند   | خصوصی         | ۸         | مگاوات | 7%               | 33% | 56% | 84%  | 100% |
| ۳    | بهره برداری از نیروگاه های خورشیدی (۷۰ مگاوات) | کرمان   | خصوصی         | ۷۰        | مگاوات | 7%               | 33% | 56% | 84%  | 100% |
| ۴    | بهره برداری از نیروگاه های خورشیدی (۱۴ مگاوات) | شهربابک | خصوصی         | ۱۴        | مگاوات | 7%               | 33% | 56% | 84%  | 100% |
| ۵    | بهره برداری از نیروگاه های خورشیدی (۸ مگاوات)  | راور    | خصوصی         | ۸         | مگاوات | 7%               | 33% | 56% | 84%  | 100% |
| ۶    | بهره برداری از نیروگاه های خورشیدی (۱۵ مگاوات) | انار    | خصوصی         | ۱۵        | مگاوات | 7%               | 33% | 56% | 84%  | 100% |
| ۷    | بهره برداری از نیروگاه های خورشیدی (۴ مگاوات)  | کوهبنان | خصوصی         | ۴         | مگاوات | 7%               | 33% | 56% | 84%  | 100% |
| ۱    | بهره برداری از نیروگاه های خورشیدی (۴۰ مگاوات) | رفسنجان | خصوصی         | ۴۰        | مگاوات | 7%               | 33% | 56% | 84%  | 100% |
| جمع  |                                                |         |               | ۱۵۹       | مگاوات |                  |     |     |      |      |



نیروگاههای خورشیدی در دست احداث شرکت توزیع برق جنوب

| عنوان                       | عمومی/<br>خصوصی | هدف<br>(کمی) | واحد   | ۱۴۰۴ | ۱۴۰۵ | ۱۴۰۶ | ۱۴۰۷ |
|-----------------------------|-----------------|--------------|--------|------|------|------|------|
| حوزه کشاورزی                | خصوصی           | ۵۰           | مگاوات | 25%  | 50%  | ۷۵%  | ۱۰۰% |
| حوزه صنایع خرد              | خصوصی           | ۴۰           | مگاوات | 25%  | 50%  | ۷۵%  | ۱۰۰% |
| نیروگاههای پشت بامی         | خصوصی           | ۱۴۰          | مگاوات | 25%  | 50%  | ۷۵%  | ۱۰۰% |
| نیروگاههای بخش خصوصی        | خصوصی           | ۲۵۰          | مگاوات | %۲۵  | %۵۰  | %۷۵  | %۱۰۰ |
| نیروگاه های ۳ مگاواتی ساتبا | خصوصی           | ۲۴۰          | مگاوات | %۲۵  | %۵۰  | %۷۵  | %۱۰۰ |
| جمع                         |                 | ۷۲۰          | مگاوات |      |      |      |      |



### ۳-۴- جدول پروژه‌های پیوست قانون



جدول پروژه های پیوست قانون سال ۱۴۰۴ - میلیارد ریال

| ردیف | عنوان دستگاه                                                 | عنوان طرح                                                                                                                     | مصوب ۱۴۰۴ |
|------|--------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| 1    | دانشگاه شهید باهنر کرمان                                     | تعمیرات اساسی، خرید تجهیزات و محوطه سازی و تاسیسات زیربنایی -<br>دانشگاه شهید باهنر کرمان                                     | 25        |
| 2    | دانشگاه شهید باهنر کرمان                                     | احداث و تجهیز فاز دوم دانشکده هنر و معماری، توسعه آمفی تاتر<br>مرکزی و ساختمان پژوهشکده فناوری تولیدات گیاهی                  | 32        |
| 3    | دانشگاه شهید باهنر کرمان                                     | تعمیرات اساسی و خرید تجهیزات و ماشین آلات - دانشگاه شهید باهنر<br>کرمان - پژوهشکده فناوری تولیدات گیاهی                       | 1         |
| 4    | دانشگاه تحصیلات تکمیلی<br>صنعتی و فناوری پیشرفته<br>کرمان    | تعمیرات اساسی، خرید تجهیزات و محوطه سازی و تاسیسات زیربنایی -<br>دانشگاه تحصیلات تکمیلی صنعتی و فناوری پیشرفته کرمان          | 3         |
| 5    | دانشگاه جیرفت                                                | تعمیرات اساسی، خرید تجهیزات و محوطه سازی و تاسیسات زیربنایی -<br>دانشگاه جیرفت                                                | 7         |
| 6    | دانشگاه جیرفت                                                | احداث و تجهیز کتابخانه مرکزی و آمفی تاتر                                                                                      | 31        |
| 7    | دانشگاه علوم پزشکی و<br>خدمات بهداشتی، درمانی<br>استان کرمان | احداث بیمارستان جایگزین روانپزشکی کرمان                                                                                       | 270       |
| 8    | دانشگاه علوم پزشکی و<br>خدمات بهداشتی، درمانی<br>استان کرمان | بهبود استاندارد تجهیزات بیمارستانها - دانشگاه علوم پزشکی و خدمات<br>بهداشتی، درمانی استان کرمان - بهداشت و درمان              | 13        |
| 9    | دانشگاه علوم پزشکی و<br>خدمات بهداشتی، درمانی<br>استان کرمان | احداث بیمارستان جایگزین شفای کرمان                                                                                            | 150       |
| 10   | دانشگاه علوم پزشکی و<br>خدمات بهداشتی، درمانی<br>استان کرمان | احداث بیمارستان ۱۵۰ تختخوابی شهربابک                                                                                          | 100       |
| 11   | دانشگاه علوم پزشکی و<br>خدمات بهداشتی، درمانی<br>استان کرمان | تعمیرات اساسی و تامین تجهیزات و ماشین آلات - دانشگاه علوم<br>پزشکی و خدمات بهداشتی، درمانی کرمان - اجرای برنامه های<br>آموزشی | 9         |



| ردیف | عنوان دستگاه                                                         | عنوان طرح                                                                                                                | مصوب ۱۴۰۴ |
|------|----------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| 12   | دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی، درمانی<br>استان کرمان            | تامین فضاهای آموزشی و کمک آموزشی                                                                                         | 193       |
| 13   | دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی، درمانی<br>استان کرمان            | تعمیرات اساسی و خرید تجهیزات و ماشین آلات - دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی، درمانی کرمان - پژوهشگاه علوم پزشکی کرمان | 0         |
| 14   | دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی، درمانی<br>رفسنجان                | بهبود استاندارد تجهیزات بیمارستانها - دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی، درمانی رفسنجان - بهداشت و درمان                | 3         |
| 15   | دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی، درمانی<br>رفسنجان                | تعمیرات اساسی و تامین تجهیزات و ماشین آلات - دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان - اجرای برنامه های آموزشی                        | 3         |
| 16   | دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی، درمانی<br>رفسنجان                | تامین فضاهای آموزشی و کمک آموزشی                                                                                         | 58        |
| 17   | دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی، درمانی<br>جیرفت - بهداشت و درمان | بهبود استاندارد تجهیزات بیمارستانها - دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی، درمانی جیرفت - بهداشت و درمان                  | 4         |
| 18   | دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی، درمانی<br>جیرفت - بهداشت و درمان | تعمیرات اساسی و تامین تجهیزات و ماشین آلات - دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی، درمانی جیرفت - اجرای برنامه های آموزشی  | 2         |
| 19   | دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی، درمانی<br>جیرفت - بهداشت و درمان | تامین فضاهای آموزشی و کمک آموزشی                                                                                         | 59        |
| 20   | دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی، درمانی<br>بم                     | بهبود استاندارد تجهیزات بیمارستانها - دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی، درمانی بم - بهداشت و درمان                     | 3         |
| 21   | دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی، درمانی<br>بم                     | تعمیرات اساسی و تامین تجهیزات و ماشین آلات - دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی، درمانی بم - اجرای برنامه های آموزشی     | 2         |



| ردیف | عنوان دستگاه                                                                | عنوان طرح                                                                                                                | مصوب ۱۴۰۴ |
|------|-----------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| 22   | دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی، درمانی بم                               | تامین فضاهای آموزشی و کمک آموزشی                                                                                         | 44        |
| 23   | دانشکده علوم پزشکی و خدمات بهداشتی، درمانی سیرجان - بهداشت و درمان          | بهبود استاندارد تجهیزات بیمارستان ها - دانشکده علوم پزشکی و خدمات بهداشتی، درمانی سیرجان - بهداشت و درمان                | 2         |
| 24   | دانشکده علوم پزشکی و خدمات بهداشتی، درمانی سیرجان - بهداشت و درمان          | تعمیرات اساسی و تامین تجهیزات و ماشین آلات - دانشکده علوم پزشکی و خدمات بهداشتی، درمانی سیرجان - اجرای برنامه های آموزشی | 1         |
| 25   | دانشکده علوم پزشکی و خدمات بهداشتی، درمانی سیرجان - بهداشت و درمان          | تامین فضاهای آموزشی و کمک آموزشی                                                                                         | 0         |
| 26   | دانشگاه ولیعصر (عج) رفسنجان                                                 | تعمیرات اساسی، خرید تجهیزات و محوطه سازی و تاسیسات زیربنایی - دانشگاه ولیعصر (عج) رفسنجان                                | 14        |
| 27   | دانشگاه ولیعصر (عج) رفسنجان                                                 | احداث و تجهیز دانشکده های علوم پایه (فاز سوم)، مدیریت و اقتصاد و سلف سرویس مرکزی                                         | 0         |
| 28   | شرکت سهامی توسعه منابع آب و نیروی ایران                                     | مطالعه و اجرای انتقال آب به شهرهای شمالی استان کرمان                                                                     | 350       |
| 29   | شرکت مادر تخصصی مدیریت منابع آب ایران                                       | ساختمان سد صفارود                                                                                                        | 200       |
| 30   | شرکت سهامی توسعه منابع آب و نیروی ایران                                     | آبرسانی به شهر کرمان از سد صفا رود                                                                                       | 350       |
| 31   | شرکت مادر تخصصی مدیریت منابع آب ایران                                       | آبرسانی به جیرفت و عنبرآباد از سد جیرفت                                                                                  | 50        |
| 32   | شرکت مادر تخصصی مدیریت منابع آب ایران                                       | ساختمان سد نسا و آبرسانی به شهرهای بم، بروات، فهرج، ریگان و نرماشیر                                                      | 250       |
| 33   | شرکت توسعه و تجهیز مراکز بهداشتی و درمانی و تجهیزات پزشکی کشور (مادر تخصصی) | احداث بیمارستان آموزشی بم                                                                                                | 200       |



| ردیف | عنوان دستگاه                                                                | عنوان طرح                                                                                                                                                                  | مصوب ۱۴۰۴ |
|------|-----------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| 34   | شرکت توسعه و تجهیز مراکز بهداشتی و درمانی و تجهیزات پزشکی کشور (مادر تخصصی) | احداث بیمارستان آموزشی جایگزین آیت الله کاشانی جیرفت                                                                                                                       | 150       |
| 35   | شرکت توسعه و تجهیز مراکز بهداشتی و درمانی و تجهیزات پزشکی کشور (مادر تخصصی) | مطالعه و احداث بیمارستان عنبرآباد                                                                                                                                          | 100       |
| 36   | شرکت توسعه و تجهیز مراکز بهداشتی و درمانی و تجهیزات پزشکی کشور (مادر تخصصی) | مطالعه و احداث بیمارستان ۳۲۰ تختخوابی رفسنجان جایگزین بیمارستان مرادی و نیک نفس                                                                                            | 0         |
| 37   | شرکت مادر تخصصی ساخت و توسعه زیربنای حمل و نقل کشور                         | احداث راه اصلی دشت ارژن - کازرون ، لار - کوهورستان، لار - بستک، لار - جهرم ، گزبلند - احمدی - برازجان ، فیروزآباد - جم ، سوریان مروست - هرابرجان - هرات و هرات به شهر بابک | 200       |
| 38   | شرکت مادر تخصصی ساخت و توسعه زیربنای حمل و نقل کشور                         | بهسازی راه اصلی محور بافت - حاجی آباد و جاده زرین دشت بهادران گلوگاه به حاجی آباد                                                                                          | 30        |
| 39   | شرکت سهامی راه آهن جمهوری اسلامی ایران                                      | احداث راه آهن کرمان - زاهدان (متوقف)                                                                                                                                       | 0         |
| 40   | شرکت سهامی راه آهن جمهوری اسلامی ایران                                      | احداث راه آهن سیرجان - کرمان                                                                                                                                               | 10        |
| 41   | شرکت مادر تخصصی ساخت و توسعه زیربنای حمل و نقل کشور                         | احداث راه آهن بم - جیرفت (متوقف)                                                                                                                                           | 0         |
| 42   | شرکت مادر تخصصی ساخت و توسعه زیربنای حمل و نقل کشور                         | اتصال آزاد راه کاشان به نطنز به کاشان - بادرود - اردستان و احداث باند دوم کاشان - بادرود - اردستان - نائین - اردکان - انار - رفسنجان - باغین                               | 60        |



| ردیف | عنوان دستگاه                                          | عنوان طرح                                                            | مصوب ۱۴۰۴ |
|------|-------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------|-----------|
| 43   | شرکت مادر تخصصی ساخت و توسعه زیربناهای حمل و نقل کشور | احداث باند دوم انار - سیرجان - بندرعباس                              | 100       |
| 44   | شرکت مادر تخصصی ساخت و توسعه زیربناهای حمل و نقل کشور | احداث باند دوم جیرفت - بافت - سیرجان                                 | 100       |
| 45   | شرکت مادر تخصصی ساخت و توسعه زیربناهای حمل و نقل کشور | احداث باند دوم فسا - استهبان - قطرویه - سیرجان (با مشارکت وزارت نفت) | 100       |
| 46   | شرکت مادر تخصصی ساخت و توسعه زیربناهای حمل و نقل کشور | احداث بزرگراه بم - زاهدان - میرجاوه                                  | 300       |
| 47   | شرکت مادر تخصصی ساخت و توسعه زیربناهای حمل و نقل کشور | احداث بزرگراه کرمان - زرنده و کمربندی زرنده                          | 40        |
| 48   | شرکت مادر تخصصی ساخت و توسعه زیربناهای حمل و نقل کشور | احداث راه اصلی زرنده - بافق                                          | 12        |
| 49   | شرکت مادر تخصصی ساخت و توسعه زیربناهای حمل و نقل کشور | بهسازی راه اصلی جیرفت - کهنوج - رودان                                | 250       |
| 50   | شرکت مادر تخصصی ساخت و توسعه زیربناهای حمل و نقل کشور | بهسازی راه اصلی کرمان - بافت و محور کرمان - دیهوک                    | 360       |
| 51   | شرکت مادر تخصصی ساخت و توسعه زیربناهای حمل و نقل کشور | بهسازی محور بم - جیرفت                                               | 63        |
| 52   | شرکت مادر تخصصی ساخت و توسعه زیربناهای حمل و نقل کشور | مشارکت در احداث آزاد راه نطنز - سیرجان - بندرعباس (متوقف)            | 0         |



| ردیف | عنوان دستگاه                                                   | عنوان طرح                                                                                  | مصوب ۱۴۰۴ |
|------|----------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| 53   | شرکت مادر تخصصی ساخت و توسعه زیربناهای حمل و نقل کشور          | احداث باند دوم جاده نرماشیر-ریگان-بزمان-ایران شهر (حدفاصل نرماشیر-ریگان به طول ۴۷ کیلومتر) | 30        |
| 54   | سازمان مجری ساختمانها و تأسیسات دولتی و عمومی، شرکت مادر تخصصی | احداث بیمارستان کهنوج                                                                      | 140       |
| 55   | پارک علم و فناوری کرمان                                        | تعمیرات اساسی و خرید تجهیزات و ماشین آلات - پارک علم و فناوری کرمان                        | 0         |
| 56   | دانشگاه صنعتی سیرجان                                           | تعمیرات اساسی، خرید تجهیزات و محوطه سازی و تأسیسات زیربنایی - دانشگاه صنعتی سیرجان         | 2         |
| 57   | مجتمع آموزش عالی بم                                            | تعمیرات اساسی، خرید تجهیزات و محوطه سازی و تأسیسات زیربنایی - مجتمع آموزش عالی بم          | 5         |
| 58   | وزارت راه و شهرسازی                                            | احداث باند دوم کرمان - کوهپایه                                                             | 80        |
| 59   | وزارت راه و شهرسازی                                            | احداث باند دوم جیرفت - میانچیل                                                             | 5         |
| 60   | وزارت راه و شهرسازی                                            | احداث کنارگذر کرمان                                                                        | 50        |
| 61   | وزارت راه و شهرسازی                                            | بهسازی محور زرنند - کوهبنان                                                                | 15        |
| 62   | شرکت مهندسی آب و فاضلاب کشور، مادر تخصصی                       | ایجاد تأسیسات فاضلاب شهر کهنوج                                                             | 30        |
| 63   | شرکت مهندسی آب و فاضلاب کشور، مادر تخصصی                       | ایجاد تأسیسات فاضلاب سیرجان                                                                | 5         |
| 64   | شرکت مهندسی آب و فاضلاب کشور، مادر تخصصی                       | ایجاد تأسیسات فاضلاب شهر ماهان                                                             | 50        |
| 65   | شرکت مادر تخصصی مدیریت منابع آب ایران                          | تکمیل مطالعات و تامین آب شرب شهر و روستاهای زردشت بافت                                     | 1         |



| ردیف | عنوان دستگاه                                                          | عنوان طرح                                                                            | مصوب ۱۴۰۴ |
|------|-----------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| 66   | شرکت مادر تخصصی مدیریت تولید، انتقال و توزیع نیروی برق ایران - توانیر | انتقال نیروی برق کرمان                                                               | 20        |
| 67   | شرکت مادر تخصصی ساخت و توسعه زیربناهای حمل و نقل کشور                 | احداث راه آهن گل گهر - نیریز - استهبان - فسا - شیراز و آنتنی فسا - داراب - زاد محمود | 10        |
| 68   | شرکت مادر تخصصی ساخت و توسعه زیربناهای حمل و نقل کشور                 | ارتقاء محور جاسک - گوهران - قلعه گنج - محمدآباد ریگان به راه اصلی                    | 30        |
| 69   | شرکت مادر تخصصی ساخت و توسعه زیربناهای حمل و نقل کشور                 | ارتقای محور فرعی فنوج - گنجه - رمشک به راه اصلی                                      | 23        |